

Dragoljub (Mirkov i Vidosavin) Popović

**RASPAD PORODICE**  
ili  
*Karl Marx i duša koje nema*  
ROMAN, KAO PRVI DEO TRILOGIJE  
**FORMULA UNIVERZUMA**

Izdavač  
DRAGOLJUB  
Solothurn – CH

ISBN 3-9522999-2-8

2

Copyright:

Dragoljub M. V. Popović

Solothurn – CH

Contact:

[www.flyingjoymaker.com](http://www.flyingjoymaker.com)

ili:

D. Popović

Postfach 1337

CH – 4502 Solothurn

Posvećeno mom šestom unučetu Aleksiji (od Miroslava i Ivane Đenić)

## Uvod

Propast jedne zajednice počinje kad se u njoj pojave takvi koji uzimaju  
više za sebe i svoje bližnje,  
a na štetu drugih i njihovih bližnjih.  
Sebičnost i nepoštenje jednih stvara brigu i oprez u drugima.  
I polako imamo

### NERED;

koji stvara opšti stav o *Pravu na zaštitu*.  
Što postepeno vodi u opštu situaciju uzimanja, otimanja i nasilja. Nešto  
kao

### SVINJAC:

požuriti na korito, zgrabiti veći i bolji komad;  
Ugristi njušku koja se suviše približila.  
Ako sad dodju i svinje iz drugog obora,  
jer im nije dosta onoga što imaju tamo,  
počinje

### RAT.

Ne samo za pomije, kuvani krompir i bundeve već i za svako govno. Što  
konačno jeste

### BEDA VRSTE,

čiji je krajnji ishod:  
Uništenje plemenitih jedinki, raspad porodice i propast zajednice.



## 1. deo

Ja se zovem Theodor.

Ispričaću vam priču jednog Dragoljuba-Miše i njegove žene Mirjane-Ružice, koji su imali tri deteta: Ivanu, Branislava i Enu.

Ja ne znam sve o svakom od njih, ali ispričaću vam ono što znam; ali ne baš sve u detalje, nego samo ono što ja smatram da je važno kao informacija za razumevanje događaja, odnosa i situacije na današnji dan 07. 11. 2004.

Ja Dragoljuba poznajem mnogo bolje nego ostale, pa će njega biti možda i previše u celoj priči, ali ja nisam kriv što drugi ćute i ne dozvoljavaju da ih upoznam; kao Dragoljuba što sam upoznao.

Inače, ima toliko toga za pričanje da bi neko, ko mnogo «tupi» ispisao nekoliko knjižurina, ali mene hvata strah i kad počnem da razmišljam o svemu, a kamoli da sve na papir stavim.

O nekom od osoba znam mnogo, a o nekom od osoba znam malo.

Da bih vam što bolje predstavio Dragoljuba i Mirjanu moraću ići malo unazad; na priču o njihovim roditeljima.

Ali, ne bojte se! Sve i da hoću pričati o roditeljima njihovih roditelja, pa tako dalje unazad, brzo dođem dotle da o jednoj generaciji ne znam ništa. Naprimera: o roditeljima Dragoljubovih roditelja znam nešto, a o roditeljima Mirjaninih roditelja ne znam ništa.

Pa onda – da počnem od onih najudaljenijih: Od roditelja Dragoljubovih roditelja. Znači o Dragoljubovim dedama i babama.

U selu Deč u Sremu živeo je jedan Marinko, rođen od oca Mate i majke Mande Popović, koji je sebi za ženu doveo devojkicu Milevu iz sela Vojka, kod Stare Pazove.

Kako su živeli to mi niko nikad nije ispričao, pa ne mogu ni ja vama nešto reći. Ali sam čuo da je jednom, u sezoni letnjih poslova, Marinko došao iz polja kući umoran i prašnjav. I da je ušao u jedno drveno bure puno tople vode, od letnjeg Sunca ugrejane, da se opere. Marinko pozove Milevu da mu opere leđa, a Mileva nije htela da dođe: bilo ju stid da stane pored svog golog čoveka. A već je bila trudna sa njim.

Znači seksualne odnose sa njim u mraku je mogla da podnese, ali svog čoveka golog da vidi – Mileva nije mogla. I pošto je tu bilo natezanja:

«Dođi!» – «Neću!» - «Dođi!» - «Neću!», Marinko izlupa Milevu i otera je od kuće.

Mileva se vrati svojima u Vojku, rodi sina Jovana, sa Marinkom začetog i ostane celog života dalje raspuštenica; bez da je ikada više imala šta sa nekim čovekom.

Marinko onda dovede drugu ženu, Borislavu i sa njom izrodi decu Vasiljku, Jovanku i Mirka.

Ovaj Mirko kao dečak bude odveden u Zemun da uči za trgovca. To onda znači da Marinko nije bio poljoprivrednik sa dosta zemlje, jer u ono vreme nije bilo normalno da muško dete ode iz sela, na nepoljoprivredno zanimanja, ako mu je imalo ostati obradive zemlje u nasledstvo. Jer Marinko, kao patrijarhalno nastrojen čovek, dokazano njegovim stavom i odlukama prema Milevi, sigurno ne bi išao na to da zetovima ostavi zemlju.

Trgovački majstor Mirku je bio jedan Namac, o kojem je Mirko posle pred svojom decom dva-tri puta sa setom i nežnošću govorio.

Mirko je prvo bio – potrčko; više kao sluga u kući. Pa onda tek kalfa, trgovački pomoćnik, i konačno promovisan u – pravog trgovca.

Kad je već dobio dozvolu od majstora (i majstorice) da izlazi u grad, počeo je trenirati boks i fudbal. Posle dobrih batina u jednom boks meču – posvetio se samo fudbalu. I više po talentu nego po treninzima – postao je odlično levo krilo.

Od imena fudbalera sa kojima je Mirko igrao u sećanju mi je ostalo samo ime – Valok. A Valok je postao legenda jugoslovenskog fudbala. Znači da je Mirko bio dobar fudbaler, pa taman da je bio i najlošiji u timu u kojem je igrao Marko Valok.

A tadašnji fudbalski klubovi su bili društva iz kojih su vrbovani mladići u Komunističku Partiju Jugoslavije. I – Mirko je «zagrizao» udicu.

Kad je Drugi svetski rat počeo Mirko je već bio u Zemunu aktivan omladinac Komunističke Partije Jugoslavije.

I onda je 1942. u jednoj raciji uhvaćen, sa još jednim drugom, i strpan u zatvor. Međutim – uspeli su obojica da pobegnu i da uđu u jednu partizansku jedinicu na Majevidici. Tada je imao tek 18 godina, jer rođen je bio 13. jula 1924.

U partizanskoj jedinici, u koju je Mirko ušao, već je bila njegova sestra Vasiljka, pod konspirativnim imenom *Ajša*. Mirko je još iz Zemuna nosio ime «Crnogorac».

U toj jedinici Sremaca je bio takođe jedan malo iskusniji borac, koji je naročito vodio brigu o Mirku:

«Crnogorac, polako!» «Crnogorac ne srljaj u vatru!» i tako slično, ...

Dok ih je jednom Ajša sastavila i rekla im:

Mirko! Ovo je naš brat Jovan, sin tatin sa tetka-Milevom.

Jovane! Ja sam Vasiljka i imaš još sestru Jovanku, mlađu od mene i stariju od ovog tvog brata Mirka, o kome ti tako jako brineš.

Jer Vasiljka i Jovanka su znale za polubrata Jovana (rođenog od Mileve Perin iz Vojke) i sve tačno ko je i kakav je, ali je tata-Marinko svima zabranio da neko nešto Mirku o Jovanu kaže.

A Mileva ništa nije bila ispričala Jovanu.

Mirko je i dalje, i preko saveta svog polubrata Jovana, srljao žestoko u borbama i – unapređen je u komandira desetine; pa dalje do vōda.

Ratovali su po Severoistočnoj Bosni i Sremu. Gladovali, smrzavali se, napadali, bežali, logorovali, marširali, ... Dok jednom od marširanja umornom Mirku, koji je u san pao, neko ukrade pušku. I onda – preki sud i osuda:

«Streljanje!»

Jer: «Kakav si ti borac kad ti pušku ukradu! A rezervnih pušaka nemamo». Puška nije nađena, jer ju je verovatno neko iz zavisti (Šta bi još moglo biti?) uzeo i bacio u žbunje ili među kamenje.

A partizani su streljali svog saborca, ako seljaku uz put uzme šljivu ili jabuku sa grane («Niko ne sme da ruši ugled Partije!») – te za nestalu pušku da prećute. I onda jedan viši komandir uleti:

«Ako hoćete da streljate Crnogorca, streljajte i mene»!

I tako Crnogorca samo degradiraju u običnog borca.

Ali Crnogorac je opet kidisao na Nemce i opete napredovao i opet dobio komandu nad desetinom. Tu je već bilo leto 1944. godine.

I onda Mirko dobije jedan zadatak i pođe sa grupom boraca na izvršenje.

I Mirko i njegovi borci upadnu u dobro pripremljenu zasedu Nemaca i svi njegovi i on ostanu na tom mestu: ko mrtav, ko ranjen. (Nemci su bili takođe žestoki vojnici. Inače da su bili mekani kao Italijani sve bi bilo sasvim drugačije.)

I onda Nemci priđu i svakom ko je mrdao ili jaukao dodaju još po jedan metak u glavu.

Mirko-Crnogorac je već upadom u zasedu ranjen u levu vilicu i mnogo je krvario. Pošto je video šta Nemci rade – umirio se i čekao da dođu i do njega. Nemci su poverovali da sa toliko krvi iz glave sigurno nije živ i nijedan Nemač nije pucao da ga «dokusuri».

Crnogorac je ležao na tom mestu i čekao da padne mrak; jer su se Nemci ulogorili u blizini. A onda se pod zaštitom mraka izvukao i dovukao do svoje glavne komande.

Prebačen je u Prhovo na lečenje. A to «lečenje» u ono vreme je značilo: Šta mu Bog da.

Za sve te godine rata Marinko se u Deču danju krio u bazi (skrovištu ukopanom u zemlji), a noću izlazio i pomagao svojoj ženi Borislavi u poslovima, koje je bilo moguće noću raditi, u štali ili dvorištu. A zadnjeg dana boravka Nemaca u Deču, Borislava ode do baze i kaže Marinku: «Švabe odlaze!»

Marinko izađe iz baze i dođe na glavnu kapiju da to vidi, a Nemci i Hrvati ga primete i zaustave kamion. Vraća se nekolicina njih pešice do Marinka i nateraju ga da iskopa rupu na gumnu, nateraju ga da legne u nju i pucaju mu u glavu: Znali su da ima tri deteta u partizanima.

A Borislavu, eto, Nemci i Hrvati nisu dirali ni pre, a ni tada.

Mirko-Crnogorac je sve to čuo tek kad se izlečio od rana i izašao iz baze.

A onda mu se ukazala jedna prilika koja je njega, kao osvjetnika, zadovoljila, a za oko 300 ljudi imala značaj – gubitaka života:

Crnogorac, kao komandir veće jedinice, dobije zadatak da sprovede voz, od Smedereva prema Beogradu, sa nekih 300 zarobljenika; što Nemaca, što četnika, domobrana, belih, Ljotićevaca, Nedićevaca, dezertera, izdajica, ... I kad je voz bio u jednom polju izda naređenje:

«Stoj!»

I voz stane. Crnogorac svojim borcima naredi da pootvaraju vagona i kaže zarobljenicima:

*«Bež`te u pičku materinu! Ionako je sve već gotovo».*

Pustio ih je da se ponadaju nekih 20-30 metara trčanja, a onda izdao naređenje:

«Vatra!!»

Nikog nisu ostavili u životu. Sastavio je kratak izveštaj: «Pokušaj bekstva».



Volf i Kamenjar su saznali šta je bilo, ali je to tako i ostalo. Valjda su i oni imali neke razloge za osvetu, ali nisu imali petlju kao ljudi Mirko da smisle i izvedu. Ostalo je: Nikom ništa. – Ludnica je time postala samo kompletnija.

Mirko se posle rata vratio u Deč, kod majke Borislave, koja je nekako sama vodila domaćinstvo. Ajša se udala za jednog čuvenog partizana – narodnog heroja, Milana Stepanovića. Ali mu je nadimak još čuveniji; jer se i dandanas po njemu zove najveća jugoslovenska Fabrika celuloze i papira, u Sremskoj Mitrovici – MATROZ.

Jovan se vratio u Vojku kod majke Mileve i njenih.

A Jovanka je već bila sa jednim Rusom u braku i izrodila Natašu, Kolju i Đorđa. Šta je bilo sa Rusom ne znam, tek Jovanka se posle udala za Paju (kojeg Mirko nije voleo, jer je bio Namac – miroljubivi, koji je ostao u Jughoslaviji.) i sa njim izrodila Sonju i Pericu.

Vasiljka-Ajša se posle razvela od Matroza i udala za nekog Laleta poslastičara, sa kojim je živela u Zemunu i rodila sina Dušana.

Mirko je bio loš ujak Jovankinoj prvoj deci i stalno je nešto zakerao i solio im pamet: te Nataša je udata za bezveznjaka Dragana, te Kolja je jebivetar, jer je pozorišni glumac, te Đorđe je lopov i bitanga, jer radi u Cirkusu, ... Ali za Sonju i Pericu nije loše govorio.

Vasiljkin Dušan mu se nije mnogo klanjao. A njemu je Mirko više osmeha udelio nego svoj svojoj deci posle zajedno.

A Mirko je imao četiri deteta: Dragoljuba-Mišu, Slobodana-Bodu i Branislava-Batu, rođenih u Surčinu i Oliveru-Seju rođenu u Novoj Pazovi. Sa Vidosavom iz Pećinaca: devojačkog prezimena Trudić.

Vidosava-Vida je iz kuće Čedomira-Čede Trudića i Jelisavete-Jece dev. Kocoljevac, u Tatića šoru; koji izlazi na Sibače.

Čedomir je bio pijanica i bekrija: Kako šta proda u Rumi na vašaru tako se odmah narolja i potroši sve na svirce; koji su ga pratili iz Rume do Pećinaca u kuću. Dragoljub je čuo svoju majku, bar dva puta, da kaže:

«Jeb`o ga otac, taj je uživ`o! I čim je sve isprođav`o i popio odma` je umro. Nije se ni dana mućio».

Kad je Čedomir Trudić tačno umro ne znam, ali računam najkasnije 1930. Jer, Vida je pričala Dragoljubu:

«Sedim ja na merdevinama i pevam, a oni mi kažu: «Vido nemoj da pevaš, tata je umro».

Znači čim Vida to pamti imala je 3-4 godine, ali ne više od 5, jer je na shvatajući situaciju – pevala; Vidosava-Vida je rođena 25. 11. 1925.

Iza Čede je ostala Jelisaveta-Jeca bez zemlje sa decom: Katom, Teodorom-Tedom, Nikolom, Novakom-Novom i Vidosavom-Vidom.

Kata posle odbegne u Grabovce za Dragana Drezgu (to je uvek bilo najjeftinije i najbrže rešenje), Teda odbegne u Prokuplje za Dragoslava Kitića zvanog Žika-Deliram, a mali ostanu sa majkom u Pećincima.

Dok su Ustaše, pod zaštitom Nemaca, još gazdovale po Sremu, pakupe jednom u Pećinačkoj porti nekoliko desetina mladića; da ih vode na streljanje; jer je važno pravilo od Nemaca postavljeno: «Streljati po 100 civila za svakog ubijenog nemačkog vojnika».

U Portu je bio odvojen i Novak-Nova. Ali dođe Nikola i kaže Ustašama: «Uzmite mene, a pustite njega: Mlad je. Nije se još ni ženio.»

Nikola je znao šta znači i gde vodi ovo odvajanje mladića u Portu. Ustvari svi su to znali: po celoj Srbiji su Nemci tako «zavodili» red.

I Ustaše uzmu Nikolu Trudića (eno mu imena na Spomen-ploči u centru Pećinaca) koji se više nije kući vratio. I iza koga je ostala trudna Pava; koja je 1942. rodila Peru.

Tog svog bratanca Peru, i majku mu Pavu, stric-Nova je posle gledao kao da su mu vadili bubrege: Nije ni razgovarao sa njima, a kamoli da ih je pomagao. A i baba-Jeca je snaja-Pavu olajavala vrlo prljavo.

A braća-Pera je bio jedno pitomo stvorenje i Dragoljubu i dandas onemoća od tuge kad se seti kako se braća-Pera mučio.

A tek kad je skoro od mama-Vide čuo da se braća-Pera pod starost bacio pod voz i završio ovaj život od lokomotive isečen na dva dela!

Vida je istom prilikom rekla Dragoljubu i ovo: «Uja-Nova je bio đubre što ga treba tražiti. Još dok sam bila devojka u kući, tukao je ujna-Dragu vilama i letvama. Ja stanem između njih, a on udara mene; Pa šta u mene tučeš!? – Vičem ja tamo njemu; Jeb`o ga otac!»

Vida je bila odličan đak u školi i «gospo`n-Popa» ju je jako voleo; jer je bila odlična i u Veronauci i u Računu i u Lepom pisanju.

Vida je posle kao devojka bila zaljubljena u svog školskog druga Slobodana koji se nije vratio «iz Partizana».

«Nikog posle nisam volela kao njega». Poverila se mama-Vida jednom Dragoljubu.

Mirko je iz Deča dolazio u Pećince kod svoje tetke Nade, udate za Mrguda, (ja ih znam pod tim imenima) i na igranci se zagledao u Vidu.

I tako su se 1947. uzeli.

Onda Mirko Popović-Crnogorac, kao zaslužni borac za Oslobođenje od okupatora dobije u Surčinu, u Oračkoj ulici br. 9, kuću proteranih Nemaca (onih koji su podržavali Okupacione snage), sa ogromnom baštom, velikom trešnjom pred kućom, velikim zimzelenim drvetom na deset metara od trešnje prema kraju dvorišta i ogromnim belim dudom na samom kraju dvorišta. Plus jedan vinograd – koji nisu obrađivali.

Da li je Mirkova majka Borislava živela sa njima u Surčinu to ne znam, ali u Surčinu je Mirko na nju pucao iz pištolja i jurio ju po selu, jer je s nekim zatrudnila i brukala ga (!): Kao da je bio Turčin a ne Sremac.

Borislava onda u svojoj mucu ode nekim babama da se «očisti», a babe «operaciju» izvrše tako što su drvenim vretenom ubole u zametak i – Borislava umre od trovanja krvi – 1947.

Sahranjena je u Surčinu, a ne pored svog Marinka u Deču.

1. jula 1948. se rodilo prvo dete Mirkovo i Vidino – Dragoljub, a već 29. jula 1949. i drugo – Slobodan.

Dragoljub se seća gužve kad su neke žene došle u kuću (babica i komšinice) i kad je mama rodila Branislava (25. maja 1952.).

U međuvremenu je Mirko sam sebi brijaćem otvorio kožu na levoj vilici i izvukao parče matala «dobijenog» od Nemaca u onoj zasedi; jer se niko od ondašnjih hirurga nije usudio da mu to dira: bilo je u kosti pored glavnog krvnog suda za glavu.

\* \* \*

Dragoljub je pošao u Osnovnu školu u jesen 1955.

Odkad pamti, a to je fotografisanje sa Bodom (babica i Batino rođenje tek kasnije upadaju u sećanje), pa do početka školske godine 1957./58. se izdešavalo toliko mnogo stvari da je postalo premnogo za detinju glavu: Mama i tata su se često svađali i mirili; ustvari tata je tukao mamu i mnogo galamio pri udaranju.

Mama se svađala sa tetka-Verom, ženom Bore Larmoša – prvog komšije iz broja 7, i to tako da su se čupale za kosu i tukle zapravo.

Jadna baba-Soka, Borina majka, se samo krstila i obigravala oko dve rospije, koje se čupaju i vrište. Mirko i Bora se nisu uplitali u to.

Seća se drugih komšija: deda-Milorada Vidickog iz broja 13 i njegove baba-Mare, koju je on zvao Švabica; kod kojih su se Mirkova i Vidina deca sklanjala kad se mama i tata svađaju.

Seća se Milorada i Save iz broja 3, kod kojih su deca takođe noćivala kad se mama i tata svađaju.

Seća se učiteljice Milene Rebić i nekih imena iz prvog razreda: Raša, Stole, Đurđica Milićević, Bata Stođavo, Mile i Rade Moros.

Tata-Mirkov stric Momčilo je takođe živio u Surčinu; sirotinjski i sâm u jednoj maloj kući, ...

Seća se buljookog električara Milana «Šlinge», koji je posle prešao u Novu Pazovu da živi; Mirkovog drugara-lovca Zorana «Slavuja», Baneta Sekulića i njegove Kaje, ...

A Mila-Maza (Larmošova) Stojić i njen mlađi brat, takođe Branislav-Bata po imenu i nadimku, su već nezaboravne komšije iz broja 7.

Seća se Dragoljub i Stojana traktoriste iz Zadruge, koji je uvek u spoljnom levom džepu sakoa nosio zmiju-beloušku i pokazivao ju deci. A sa kojim je mama-Vida bila veselija i ljubaznija nego sa tatom-Mirkom; I koji je prema mama-Vidi bio veseliji i ljubazniji nego tata-Mirko što je ikad prema njoj bio (pred očima Dragoljuba: Valjda su se s početka voleli?), tako da mali Dragoljub nije tačno znao šta je to između mama-Vide i Stojana traktoriste, ali je znao da je nešto lepo.

Seća se da je sve još gore bilo kad je tata oterao mamu i doveo maćehu Vericu.

A već u drugom razredu Dragoljubovog osnovnog školovanja je sve bilo u takvom neredu da su sva tri dečaka odvedena kod ujaka-Nove i ujna-Drage u Pećince.

Dragoljub je nekoliko dana bio đak osnovne škole u Pećincima. A onda ih je tata-Mirko pokupio i odveo u Zemun. Ušli su u jedan mnogo lepo uređen stan u kojem je mama bila sluškinja jednom oficiru Jugoslovenske vojske. Mali Dragoljub je osećao da tako lepa žena: vitka, rumena u licu, plave kose, bujnih grudi, ... nikome ne može biti samo sluškinja, ali nije bio sposoban da precizira situaciju.

A bio je tužan, jer je mama imala plavo oko od udarca. Samo nije smeo nikog da pita da li je mamu udario tata ili neki drugi čovek; Bio je siguran u jedno: tako jako i tačno ne pogađaju žene; Ta gledao je kako se tuku mama i tetka-Vera Larmošova.

Dragoljbu je bilo i to čudno da ne vidi vlasnika stana, iako je veće. Ali tada nije znao da je moglo biti i to da je oficir negde dežuran.

\* \* \*

Mirko je radio u trgovini u centru Surčina. I pauzu za odmor je imao od 12.00 do 16.00 časova.

Oračka ulica je bila čudna ulica: Između jedne strane ulice i druge je bilo celo fudbalsko igralište Fudbalskog Kluba *Borac*. Naravno bez ikakvih svlačionica, bez WC-a, bez vode, ... A stative i prečke bez mreže.

Igrači dođu, posedaju iza stativa, sedeći na travi izmenjaju gaće i dresove i – uđu u igralište. Kad se kome od igrača piša (za vreme treninga) – ode iza gola, čučne, proturi «crevce» kroz gaće i – pusti urin u travu.

A tek dosta ispod tog igrališta je bila kuća broj 9: Mirkova i Vidina. Tako da su deca uvek videla tata-Mirka kad nailazi preko igrališta i bežala u kuću: da se ne nađu nevolji na putu.

A onda samo malo što je počela treća školska godina, Dragoljub je shvatio da mora da se oprostí od učiteljice Milene (u koju je bio zaljubljen strasno još od samog početka školovanja); i od svog društva; Jer su Mirko i Vidosava odlučili da se presele u Novu Pazovu:

Mirko je već radio u Fabrici poljoprivrednih mašina ZMAJ-Zemun kao šef u kuhinji. I pošto je Surčin bio saobraćajno vrlo loše povezan sa Zemunom, od fabričke uprave je dobio jedan bicikl da mu služi kao prevozno sredstvo do radnog mesta.

U ona vremena «obnove i razvoja» bicikl je bio bogatstvo koje jedan trgovac ili radnik nisu mogli sebi tek tako priuštiti. Ali taj bicikl mu neko sa park placá ispred fabrike ukrade.

Novi bicikl mu nisu dali, a on nije mogao drugi kupiti; Njegov odlazak na radno mesto se sad sveo na pešačenje od kuće u Surčinu do Kuhinje u fabrici – 16 kilometara. Zato oni odluče da promene mesto stanovanja.

Prodali su sve u Surčinu, ne znam za koje novce, kad su u Novoj Pazovi kupili nedovršenu, a ne gotovu, kuću u Vašarskoj ulici br. 1 i posle kuburili da ju završe: Mirko je doterivao iz Zemuna drvene sanduke (u kakve je ZMAJ-Zemun pakovao manje mašine i motore) i od njih postavljao pod po sobama.

U kući br. 3 je živeo Jovan Perin, sin Marinka Popovića iz Deča i Mileve Perin iz Vojke; Dragoljubov, Bodin i Batin stric-Jova; sa svojom ženom Zorom i njihovom decom Nadom, Živkom i Ratkom.

I baba-Mileva je tu živela još mnogo godina dalje. Snaja-Zora je baba-Milevi zamerala što tajno pije rakiju, pa se tako narolja da nije mogla ništa po kući pomagati.

A Rakije je uvek bilo, jer je i čika-Jova morao imati svakodnevne porcije kad se vrati s posla. Čika-Jova je takođe radio u ZMAJ-u – kao radnik-metalac. Čika-Jova je i uredio da Mirko kupi ovu kuću na samom početku ulice.

Ali pre nego da Mirko i Vidosava zaista počnu novi život, Mirko je morao ići na izdržavanje kazne zatvora od 45 dana za onaj bicikl koji mu je fabrika dala na korišćenje i koji mu je ispred fabrike i ukraden.

Kad je Mirko otišao u Padinsku Skelu na izdržavanje kazne, strina-Zora (sa kojom se Vida posle takođe svađala kao i sa Verom Larmošovom) je postala Vidina pomoćnica u organizovanju dolazaka Milorada zidara, koji je za Mirkova izdržavanje kazne bio Vidin jedini jebač (po Dragoljubovim saznanjima).

Vida je počela raditi u Fabrici nameštaja «*Vojvodina*» iz Nove Pazove kao politirka. Ustajala je, jedna u četiri sata ujutro, kuvala neko jelo deci i odlazila da radi od 6 do 14 časova. Na normu: ovoliko politiranih stranica ormara, kreveta, ... Žalila se deci na špiritus i glancanje šper-ploča; na pritisak za što više komada po jedinici vremena («Jeb`o i` plan!»).

Oko čuvanja malih, Bate i Seje, je pomagala tetka-Dana iz broja 5.

Znači da je Mirko otišao na izdržavanje kazne zatvora, a Vida je ostala sa decom bez novaca.

Pa naravno: Odakle novci?

A kad je Dragoljub izmenjao saznanja sa Bodom rekavši mu da je čuo mamu kako kaže Miloradu zidaru: «Hajde da se skinemo sasvim» i da je posle nastalo stenjanje i uzdisanje, a od Bode primio informaciju da ovaj zna za Vidine odnose sa jednim stolarom iz «*Vojvodine*», postalo je Dragoljebu jasno zašto u ovoj kući sreće nema.

Samo nije znao ko je prvi počeo: Da li Vida sa Stojanom ili Mirko sa Vericom (u Surčinu).

\* \* \*

Mirko se vratio iz Padinske Skele i bili su neko vreme, on i Vida, kao golubovi u proleće, a onda se on pokupio i ostavio Vidu; opet sa malom decom i bez novaca.

I opet se Vida vratila u «*Vojvodinu*» na rad kao politirka.

I ne znam koliko nedelja je prošlo – Mirko se vratio kući i – ostao za duže bez tučnjave i svadanja sa svojom ženom.

Mnogo godina kasnije i Bata je otvorio svoju riznicu sećanja Miši i rekao da zna da se mama-Vida u to vreme jebala sa komšijom Nikolom Dudićem, sa nekim Cvetkovićem, ... I da je jednom dobio strašne batine i od Vide, što joj je rekao da je kurva (!?), a i od Mirka; jer mu je Vida jednostavno nešto protiv njega (Bate) za kaznu iskonstruisala.

14. jula 1958. se rodila Seja.

Prvo joj je kum iz Surčina dao ime Olgica, ali matičarka u Novoj Pazovi nije prihvatio ime (od milja) pa su joj upisali ime Olivera.

Dragoljub je išao na Željezničku stanicu da sačeka voz kojim dolaze radnici iz ZMAJ-a i da kaže tati da je mama rodila devojčicu. Tata je informaciju primio mirno, bez ikakvog pokreta koji bi se primetio na licu ili u očima. A Dragoljub je samo pomislio:

«Na šta je on sposoban da se raduje?»

Onda su Mirko i Vida prodali kuću u Vašarskoj ulici i kupili kuću u Grobljanskoj. Takodje nedovršenu. Tako da je i tu bilo petljanja i krpljenja.

Do 27. marta 1967. godine, kad je Dragoljub otišao «u Vojsku», selili su se Mirko i njegovi redom u svoje kuće: U ulici Jovana Popovića, na placu kupljenim od Milana Lukača, sazidanoj uz pomoć zidara-nadničara iz Šumadije.

Kuća je stvarno bila mala. Pa je prodana i kupljena kuća u Ribnikovoj ulici br 14, iza Zôrića.

Kako je Mirku to uspelo – ne znam. Ali je ta kuća bila velika, jaka i lepa. Mirko je tu kuću, iz samo njemu jasnih razloga, počeo prepravljati. Ubrzo je priznao da nije trebao ništa dirati, jer su krovne grede bile hrastove, jake i suve; Tako da je bilo teško eksere povaditi i sve grede ponovo ukrojiti na novu podlogu kuće. (Jednu sobu je jednostavno odsekao i napravio terasu na temeljima nje.)

A u celoj nevolji je onda i ceo zabat pao na pomoćnog zidara Stevu i na malu Oliveru-Seju, koja se ispod radilišta igrala.

Nikad mi nije bilo jasno kako je Seja prošla samo sa ogrebotinama, kad je postala pokrivena brdom cigala, palim sa 3-5 metara visine, a Steva prošao

sa jednonedeljnim oporavkom u sobi rasturene kuće. Bog je valjda računao da oni ne moraju biti žrtve Mirkove greške. A pad zabata je bio šok za sve. Mirko je samo viknuo odgore.

«Bež`te!!»

Ali on je bio jedini koji je znao zašto treba bežati, jer je on zidao zabat. Dok su ostali to saznali Steva i Seja su već bili poklopljeni brdom cigala.

Oko te kuće su se posle izdešavale stvari koje su Dragoljubu pomogle da Mirka shvati potpuno: Mirko je radio u nekoj maloj prodavnici takozvane kolonijalne robe; potrepština za domaćinstvo. U jednoj maloj baraci ispred naselja između Batajnice i Zemuna. Prodavnicu je s njim po pola vodila i dužila jedna Ljubica.

Onda je Mirko prodao kuću iza Zorića i kupio Zorićevu baštu kao građevinsko zemljište. Tako da su se uglavili između Zorića i Mandića.

Nova kuća Popovića je postala 12, a kuća Zorića je postala 12a.

Mirko i Vida, s decom, su stanovali u zadnjim prostorijama kuće Zorića. A kad je grunulo proleće izlazili na plac i primali građevinski materijal; Za početak. A posle sve po redu.

Dragoljub i Slobodan su morali da pomažu; jer su već bili stasali da bi mogli nešto nositi i dodavati.

Već u gotovoj kući br. 12a Dragoljub je našao da je kuća u broju 14 prodana da bi se anulirao minus u kasi male prodavnice iza Batajnice: Ljubica je uzimala novac i napravila manjak – koji su morali po pola, Mirko i Ljubica, namiriti. Mirko je u kasu vratio polovinu proneverenog novca; odnosno i onu polovinu koju je Ljubica kao delom celog iznela u svoju korist. A za kaznu je Mirko od uprave prebačen u magacin; na mesto fizičkog radnika. Pošto je stvar tako rešene – nije bilo sudjenja ni kazne po zakonu.

Pošto Mirko kao gospodin čovek nije mogao podneti rad u magacinu – dao je otkaz na to radno mesto.

Dragoljub tu nije mogao shvatiti da Mirko, koji lako izvlači kaiš iz pantalona, lema divljački sva tri sina, ne pitajući ništa i ne govoreći ništa, tuče svoju ženu kadgod mu se nešto «ona stvar nakrivi», koji je na svoju dušu u II sv. ratu stavio onolike ljude, koji je izračunavao u komad koliko cigala, koliko crepova, koliko kolograma i grama eksara kupiti za gradnju nove kuće, koji je posle petog ili desetog nastavka «Romana u nastavcima» u dnevnom listu «Politika» već govorio Dragoljubu (pošto mlađi nisu to



čitali) rešenje (iako priča teče po mesec dana ukupno), koji se smejao ređe nego što divlje guske prelete dvorište, ... dozvoli da ga zajebe neka Ljubica.

I da zbog nje proda kuću, kao da je Taji Ciganinu iz Jakova, prodao ručni sat «Marvin» ili «Darvil». (Pošto su njih dvojica samo sa te dve marke trgovali).

Ali Mirko je, tako je to Dragoljub shvatio, bio pravi tek kada u nečemu krene baš mnogo loše. A u stanjima koja mnogima jesu cilj – miran život, red u finansijama, ... – on nije umeo da se snalazi. I stalno je upadao u «aktivan život».

Vidao je Dragoljub pre toga tata-Mirka u društvu neke mlade lepe žene (devojke) iz Crnogorske ulice, ali nikad ne bi rekao da je Mirko trošio novac iz kase trgovine u kojoj je radio: Jer Mirko nije podnosio lopovluk i nepoštenje. A možda je i uzimao, pa kad se nakupilo – «dao kuću na doboš». Jer kad je mlada žena ljubavnica – dođe skupo. Ovako ili onako – Mirko je bio pošten čovek; koji samo nije uvek pametno činio i živeo.

Trgovina, kao sa Tajom ili na pijaci starih automobila u Novom Sadu - O.K. – ko koga ubedi i zajebe; ali krađa? Nikako. Tá jedna krađa (njegove puške) ga je mogla života koštati. A druga krađa (bicikla kojeg je on dužio) oterala ga je u zatvor među lopove, kao da je i on sâm bio jedan od njih; I zapetljala mu ionako zamršenu situaciju

Kad su počeli zidanje, besparica, krompir-čorba, pasulj bez mesa, ..., prestali su Mirkovi izlasci i kicošenje i – nestalo je one lepe žene iz Dragoljubovog registra, tj. iz Mirkovog života. Mirko je opet postao mirmi trgovac; u prodavnici «Kosmaj» Nova Pazova, na odelenju za tekstil, a privatno – zidar. Koji jednostavno dâ zadatak dečacima, pa vi hajde – ne izvršite naređeno! Ako smete.

Od te kuće dalje je bilo još gore.

Vida je posle Dragoljbu objasnila da su tu kuću računali kao privremenu. Jer po kvalitetu materijala i zidanja nije bila za njih trajno rešenje, pa su kupili jednu njivu na kraju ulice Cvije Kukolja. Bila je to njiva iza pet, od naselja sasvim, odvojenih kuća: nekih 300 metara daleko od poslednjih kuća sa početka ulice, nekih pola kilometra urbanističke praznine iza «leđa», nekih pola kilometra urbanističke praznine do željezničke pruge i otvoreni atar prema Staroj Pazovi.

Građevinski radovi su tekli ovako:

Iz iznajmljene sobe u kući stolara Milovana u Vašarskoj ulici (da li u br. 13, ali iza kuće trgovca Babića, koji ima lepu ćerku Gordanu, godinu dana stariju od Dragoljuba, koja je u razredu sa čika-Jovinom Nadom, a prekoputa Rađenovića, koji ima lepu ćerku (Čekaj, bre! Kako je ova mogla u Bosni dobiti to ime, a Seja nije mogla u Novoj Pazovi dobiti ime – Olgica?) Nadicu sa plavim loknama, godinu dana mlađu od Dragoljuba, su Vida i deca odlazili na njivu i sami pravili cigle.

Cigle su posle složili (naučeno gledajući pre toga zidare koji su zidali kuće na bivšem fudbalskom igralištu «Radničkog» iz Nove Pazove; među kojima je bio i «mamin Milorad» - Gedža; kako su ovde zvali Srbe iz Šumadije) i «ispekli» ih. I to vrlo uspešno: vrlo malo je bilo cigala popucalih od jare.

Onda je Vida pravila blato, Miša i Boda su blato i cigle donosili Mirku, a ovaj ih je zidao u vis. Tri prostorije u dužinu: dve sobe i ostava za zimmicu. Onda su sami podigli krov. Postavili crep. Ulepili vitlovke od zobne slame i blata, podigli ih na tavan, oblepili blatom s tavana, oblepili blatom oddole, oblepili blatom zidove. (Naravno – ovo «blato» znači: blato s plevom kao vezivnim materijalom).

Naravno da je i pod novosagrađene kuće bio gola zemlja, pokrivena asurama od mekane trske.

U mesecima kad Mirko i njegovi nisu bili u jednoj od ovih šest kuća, stanovali su (hronološki): u *Poljskoj ulici* kod tetka-Bose i čika-Miće, u Crnogorskoj ulici (ne znam kod koga), u *Ribnikovoj* (kao što rekoh) kod Zorića, u *Mladena Stojanovića* kod Koke i njene ćerke Rade, u *Kardeljevoj ulici* kod Vuke Vujičić, u *Vašarskoj* kod Milovana stolara i nekih šest meseci u Indiji (opet: u *Grobljanskoj* ulici), gde je Mirko radio kao trgovac sa nekim lepim Jovom, koji se posle odselio u Pulu.

Znači: deca se naviknu na jedno društvo u jednoj ulici pa – promena, na jedan razred u školi pa – promena.

Dragoljub je ovim redom pohađao Osnovne škole: Surčin, Pećinci, Surčin, Nova Pazova (dve godine bez prekida kod učiteljice Dare Lisičić). A kad su se u Novoj Pazovi Osnovne škole podelile na jednu s jedne strane Auto-puta Zemun-Novi Sad (Narodni heroj «Nikola Grulović») i na drugu s druge strane Auto-puta (Narodni heroj «Mladen Stojanović»), pohađao je, prema tome gde su Mirko i Vida stanovali ili imali kuće, «Grulović», «Stojanović», Indija; «Grulović», «Stojanović», ...(?). Da li Bog zna koliko selidbi i promena društava?

Mirko je radio, dakle, u Surčinu kao trgovac, kao šef kuhinje u Fabrici kombajna i poljoprivrednih mašina ZMAJ-Zemun, zatim u jednoj prodavnici u Novim Banovcima. U kojima je i noćivao, kod neke svoje rođake, koja je imala kuću na samom kraju ulice koja izlazi na Novu Pazovu. (Sećam se njenih divnih sinova: Bože i malog kojeg smo zvali «Džinglov». Jer nije mogao reći – Ringlov; za male okrugle šljive).

A iz Banovaca je dolazio kući biciklom svake srede popodne i subote za nedelju); u prodavnici Kosmaj u Novoj Pazovi; u Prodavnici obuće Proleter u N. Pazovi; na Koloniji iza Batajnice, u Indiji, opet u N. Pazovi, u Mlinu za mlevenje žitarica u Novoj Pazovi, ... Jednom je čak bio i Milicioner. I to u Centralnom zatvoru u Sremskoj Mitrovici.

Dragoljub se seća da jo to bilo pre Batinog rođenja. Znači pre tata-Mirkovog zaposlenja u ZMAJ-u.

Seća se uvek mekanog hleba iz prodavnice pored zatvora. (Valjda je to bio Zatvor: jedna velika zgradurina). I seća se da su stanovali u velikoj zgradi sa mnogo stanova.

I seća se Dragoljub da je tada prvi put video da su žene čupave među nogama: Igrao se na podu ležeći licem nagore i onda je komšinica, obučena u dugačku kućnu haljinu jednostavno prekoračila preko njega i – mali Miša je video crnu ćubicu, kao malo mače, među nogama lepe bezgaćanke.

Kad je posle jednom pitao mamu zašto je tata napustio milicajski posao, dobio je odgovor: «Jednom, u obilasku ćelija, video je u jednoj onog svog druga sa kojim je pobegao «u Partizane», kao političkog zatvorenika i odmah podneo ostavku: «Zar smo se za to borili»? – Rekao je Mirko». – Tamo nekima. Dragoljub nije znao kojima, ali je dobro znao da to i nije bilo tatino pitanje, nego nešto kao Mirkovo:

«Je`bo vam ja mater, evo vam uniforme».

I opet se vratio u Surčin.

Kakav je Mirko bio da je bio, Dragoljbu je ostao ponos zbog pet stvari:

Bio je odlično levo krilo u «*Borcu*» iz Surčina;

nije se bojavao ni jednog posla;

rasturao je motore motor-biciklova i automobila (krtija koje je ponekad u Novoj Pazovi imao) i sastavljao ih kao kutije šibica: Otvori, rastavi, opere, sastavi i zatvori; Pa kresne! Retko kad je morao da ponovi operacije.

Vozio je Motor-bicikle NSU-Pretis, PUCH, ZINDAP, ... automobile Opel-Olympia, Opel-Rekord, Taunus, ... sve marke i modeli iz «kamenog

doba». I nikad, ni do kraja života, nije imao vozačku dozvolu: Bio je gluv na levoj strani od onog ranjavanja.

Četvrta stvar je bila, što je vratio Partijsku knjižicu kad su se već mnogi borili da ju steknu. I kad je to bilo vrlo opasno: u vreme Titove konfrontacije sa Staljinom vratiti partijsku knjižicu – Ej!

A to Mirkovo vraćanje Partijske knjižice je vrlo kratka predstava. Stavlja člansku knjižicu Komunističke partije Jugoslavije na sto i kaže:

«Kad smo se borili nismo govorili da ćemo tako raditi!» i – izlazi. Nema tu više diskusije s njim!

A na šta je vratio knjižicu KPJ?

Nije mu se sviđalo što su pritiskali zemljoradnike na ulazak u Zemljoradničke zadruge. Pa je onda svom šuraku Novi iz prodavnica u kojima je bio trgovac i iz ZMAJ-a vukao sve što Novi treba, samo da bi ostao slobodan seljak-zemljoradnik; koji je imao svoj maksimum (10 hektara) i maksimum roditelja svoje žene Drage, koji više nisu mogli na zemlji raditi.

Peta stvar je bila kasnije u Novoj Pazovi: Kad su već počele «paljevine» sa sistemom Opštenarodne odbrane, zvali su ga u Mesnu kancelariju i ponudili mu mesto nekakvog Savetnika. Meni nije bilo čudno što im je Mirko odgovorio:

«Ja sam ratovao kad je to bilo zapravo, a ratujte vi sada na vaš način». Nego mi je bilo čudno da su mu «Dodoši» uopšte nešto i ponudili. Što sam protumačio da je Mirko bio stvarno poznat kao borac-Partizan:

Kolonisti su (Nova Pazova je pre Drugog svetskog rata bila mesto puno Nemaca, u čije su lepe kuće ušli Ličani, Bosanci, Hercegovci, Crnogorci, ...) sva kancelarijska mesta nameštali jedan drugom. A sa dva svedoka postajali masovno «Prvoborci» Narodno-oslobodilačkog rata. (Čujem da se sad Srbi na isti način guraju u Četnike.)

Mirko nikad nije promovisan u Prvoborca, jer ono vreme u Ilegali nije hteo da računa u borbu.

Vida je kući čistila, prala na ruke za svih šestoro, peglala Mirka da sija pred ljudima (bele košulje, crna odela; Ili je on hteo da sija ženama), kuvala ručkove «ni od čega». Većito njeno pitanje je bilo:

«Šta sad da kuvam, pizda mi materina?»

Kuvala je ipak krompir ili pasulj bez mesa, rezance s mrvicama hleba, valjuške s uprženim crnim lukom, ... A kad bi bila kokoška, čekalo sa na

Mirka, da odabere: - želudac i šija idu njemu obavezno, a onda batak ili karabatak – ako hoće.

A i inače nikad nije smeo koji ručak ili večera početi bez njega. Pa prvo sipa on sebi, a onda mama-Vida deci, pa ona ako uzme ili ne uzme:

«Nisam gladna».

A Dragoljub se čudi: «Kako nije gladna, kad nije jela?»

Inače – jebalo se Mirku za čorbu i pasulj: Kad je kući bilo loše za jelo on bi u prodavnici jeo šunke, kačkavalj, kisele krastavce, ...

Novčanik sa novcima je uvek bio kod njega, a Vidi i deci bi ostavljao samo kad mu dobro objasne koliko i za šta im novaca treba.

Vida je opet uvek u nekim postavama imala sitnine: Mirku bi govorila maksimalne cene na pijaci, a tamo bi se dobro cenjkala sa Toticama i Vojčankama, pa razliku krila za potrebe koje Mirko deci ili njoj ne bi uvažio.

A da bi Mirko iz prodavnice doneo kući deci čokolade ili bombone?

Bože sačuvaj! Ni da se zajebe koji put!

Sinovi su morali da mu se obraćaju sa «Vi».

A kako ga je Seja oslovljavala kao velika ne znam, a kao mala nije sa njim ništa ni imala. Jer on nije imao ništa sa njom.

\* \* \*

Dragoljub-Miša nije školu i učenje zarezivao ni pod «Razno». I nije mi jasno kako nije ponavljao ni jedan razred, a nekad je čak bio i odličan ili vrlo dobar. A sve je funkcionisalo na dva načina: Ili su ga nastavnici pitali kad zna ili ga nisu pitali kad ne zna.

Tu je Dragoljub primetio da često stvari teku baš onako kako on želi: Nekoliko časova u nizu nastavnici predaju novo gradivo, a posle nekoliko sledećih časova teku ispitivanja znanja učenika o pređenim lekcijama. Ta ispitivanja učenika su *uvek* išla tako da počinju ili po Azbučnom redu ili po sedištima u klupama.

Onda Dragoljub proceni koja tema će njemu «pasti» i počne da uči tu na času; dok traju ispitivanja učenika koji sede ispred njega, ili onih koji su u Dnevniku ispred njega upisani. I kad nastavnik (ili nastavnica) kaže:

«Popović!»

Dragoljub ustane i pominje u sebi «Privredni sistem FNRJ», naprimer. I nastavnica kaže:

«Hajde ti Dragoljube kaži nama nešto o Privrednom sistemu Federativne Narodne Republike Jugoslavije. I Dragoljub veze polako, jasno i sigurno. Kad dođe već na kraj da više nema *ni reč* da kaže, u sebi joj izda zapovest: «Kaži mi: Dosta!»

I nastavnica zaključi ispitivanje Dragoljuba rečima:

«Vrlo dobro! Sedi! Četvorka».

I tako iz «nemačkog», istorije, ... Iz srpsko-hrvatskog već nije bilo problema: pisao je i pričao uvek nadahnuto.

Ali matematiku nije bilo moguće na času pripremiti. A drkadžije Višnjevac, Marković, Tričkovski, ... iz «Mladen Stojanović» škole i upišulje iz «Nikola Grulović», Slavica, Dušanka, ... nisu davali ništa na prepisivanje pred čas, niti su šta objašnjavali.

Jedini koji su uvek davali domaće zadatke na uslugu su bili u «Grulović»-školi Radmilo–Raca Marović, a tamo Stanka-Mica Stanković.

A kad naprimer padne nešto ovako, kao kod Toše iz hemije:

«Zašto se rublje brže suši s vetrom?»

Onda, jer svi učenici sa reputacijom i «pedigreom» čute, Dragoljub jedini digne ruku i – osvoji kredit za sve mesece unapred; kad nema pojma ni o tome šta se na času priča, a kamoli da bi znao odgovor na postavljeno pitanje.

Boda je tri puta išao u peti razred i – batalio školovanje. Lemali su ga kao stoku i jebeni učitelj Ostoja, u prva četiri razreda Osnovne škole i jebeni Mirko kući. Hteo je osnovno obrazovanje završiti u Večernjoj skoli, ali nije ni tamo išlo: Više je bio zabavljen obijanjima automobila i stanova, sa drugarom mu Nikicom, po Zemunu. Dok jednom ... Ispričao je meni:

«Ja na vratima, izlazim iz stana sa ukradenim stvarima u rukama, a čovek pred vratima i pita me:

«Šta radiš to? Vрати stvari nazad.» Ja vratim stvari u sobu, a on mi kaže:

«`Ajde idi.»

A on onoliki. Mogao me je prebiti k`o pičku. Od tada, zarek`o sam se – nikad više u krađu».

Kako je Branislavu-Bati bilo u osnovnoj školi nemam pojma, a za Seju još manje. Znam samo da je Bati bila učiteljica neka Dušanka, a da je posle i Seja počela kod nje.

Inače leti, kad nije bilo poslova oko Mirkovih zidarskih projekata, Mirko i Vida su odmah drugog dana Školskog raspusta, odvodili dečake u Pećince, kod uja-Nove. (Na hranu. A i na rad!).

A vi znate da je kod nas letnji Školski raspust uvek od 20. juna do 6. septembra.

Daleko od toga da je uja-Nova bio kultivisan ili plemenit čovek, ali kod njega se smelo disati i smejati. Nije bio fair-player: Kad njegova deca naprave neko sranje Bodi onda nikom ništa:

«Auve, kao da su te ubili! Ta mâli su» – Rekao bi uja-Nova Bodi.

I za čudo: uvek su bili dve godine – Dragica-Seka i pet godina Žika – mlađi od Bode!? A kad Boda napravi neko sranje njima, onda Nova uzme kamdžiju i išiba ga. – Jebem te pravdo!

Pre ove dece su Nova i Draga imali jednog sina (Jovicu) o kojem je Vida pričala da je bio neverovatno pametno dete, ali umro je u četvrtoj godini života od neke bolesti.

Živorad-Žika je rođen kao blizanac sa Živkom, koja je umrla još kao beba.

\* \* \*

Mali Dragoljub-Miša je jutrom čistio štalu (dva konja i dve ili tri krave, kako kad). Vukao balegu i upišanu slamu tragačama na gumno i dovlačio čistu slamu i postavljao ju pod konje i krave. A posebno je bio ponosan na sebe kad bi, početkom jula, snopove pšenice bacao ujaku na zaprežna kola: Kako bi ujak, dobre volje, kad bi već obojica sedeli na kamari i vozili snoplje kroz selo kući, rekao: «K`o mator!».

Vršidba je uvek bila nešto najlepše u selu: Dreš ide od kuće do kuće. Mnogo ljudi. Uvek odličan pasulj sa šunkom. Novo zrnavlje pšenice u ambaru. U kojem se posle deca igraju kao u vodi: do pasa ili da grla. Kako kome volja da se ukopa.

Celog jula su Miša i Boda bivali svinjari (na ledinama iza braća-Perine kuće, na kraju Tatića-šora). Svinje bi terali ujutro i nisu smeli da ih puste kući dok Sunce ne zađe. Šutirali bi krpenjače sa Perom Tatićem i Nestorom-Necom. Jednom su pustili svinje kući pre zalaska Sunca, a ujak ih je naterao da ih ponovo oteraju na ledine i da ih tamo drže do mraka.

A ne možeš ti svinje tek tako uveče na gomili držati: znaju da im je vreme za pomije i kukuruz, pa se bore da te obiđu i pobegnu kući. A ako te samo

jedna prođe – gotovo je i sa ostalima: Dok se ti maješ oko one jedne – ostale su već postale nedostižne.

A kad stigne čupanje pasulja ili okopavanje kukuruza, kidanje zaperaka, ..., onda – u njivu. Svinje ostaju kući; u oboru.

A u njivi sve na motiku ili rukama. A njive dugačke: prođeš motikom tamo i ovamo – doručak. Prođeš motikom još jednom tamo i ovamo – ručak. Prodješ motikom dvaput tamo i ovamo – «Ajdemo kući da namirujemo».

A žestoko: Zvezda usija pa samo prži! I tako onih deset dana juna i ceo mesec juli: Okopavanja, plevljenja, čupanje pasulja, kidanje zaperaka, okopavanje kukuruza, zagrtanje kukuruza, ...

U njive su vodili samo Dratgoljuba-Mišu. On je to primao kao počast: U brazdi s velikima i ne kasniti u operaciji!

A u avgustu kad stignu lubenice, onda Miša mora biti u polju pre nego što se vrane probude i ne sme iz polja doći pre nego što vrane polegaju na spavanje:

«Da ne bi bušile lubenice!» - kaže uja-Nova. Jer onda nema ništa od prodaje na Bajlonovoj ili Zelenoj pijaci; Ili u Zemunu (gde ih je sve uja-Nova sa iznajmljenim kamionom i kamiondžijom odvezio).

To je za Mišu značilo: zorom, za mraka, odlazak u polje i uveče, za mraka, dolazak iz polja. A kako mu je bilo samom kroz mračno polje? – Ne pitajte.

A vreme u polju između zore i mraka – kao Zombi!: Ništa za čitanje, ništa za igranje, ništa za gledanje, osim u nebo da vrane ne naiđu. I ništa za slušanje, osim zujanja muva i krckanja presušenog lišća kolibe (koje se i dalje suši i kvrči) i klepetuše nekog udaljenog bostandžije, na čiju su se njivu vrana nameračile.

A vrane nisu nikad ni jedne godine proključale ni jednu Novinu lubenicu ili dinju. Jer je Miša pazio. A pazio je, jer je i Nova bio zajeban čovek. Ne baš kao Mirko, ali ni značajno manje: Nije baš uvek bio ozbiljan i namrgođen; Samo kad mu nešto u glavi «popusti».

Miša je vremenom shvatio da je ujak cicija, jer Miši nije dozvoljavao da «zakolje» ni jednu lubenicu (čak ni onda kad je naučio da prepozna je koja je zrela, a koja nije). A u avgustu mesecu jesti samo mast sa svinjske kože (koju su oni nazivali slaninom) i paradajz sa tvrdim hlebom? (Majka-Jeca je mesila i pekla samo ponedeljkom).



Ali da uja-Nova, pored toliko svojih odlazi kroz kukuruze do tuđe njive i tamo krade lubenicu, da ponese kući – jeste bilo izvan svake pameti. To je lopovluk najbednije vrste.

Ujak je bio i lažov: U toku leta obeća Miši: «Kad pođete kući kupiću ti vazдушnu pušku», «Kad pođete kući kupiću ti kaubojski pištolj i šešir», «Naručiću ti pesmu preko Radio-Bukurešta», ... i - nikad ništa!

Kad 3. ili 5. septembra poveze zaprežnim kolima dečake u Novu Pazovu, ponese džak krompira, nekoliko kolograma pasulja, crnog luka, nešto jaja, belog luka, malo svežih krastavaca, krušaka vođenjača, ... A o pištolju na kapisle niko ni reč: Ni Miša da pita, ni uja-Nova da objasni.

\* \* \*

Mirko se stabilizovao u toj kući u ulici Cvije Kukolja: prodao pola placa kao građevinsko zemljište, jer je sve između 5-6 kuća koje su tu bile i onih koje su stvarno pripadale Urbanističkom planu Nove Pazove uneseno u Novi urbanistički plan i ucrtano kao prava ulica; pa dozidao još dve sobe spreda.

Ali i dalje se, za kišnih dana, išlo u gumenim čizmama do prvog asfalta.

Dok Mirko nije prodao pola bašte kao građevinsko zemljište, prve komšije Popovićima su bili Ciganin Pera i njegova žena Mica, te slepa majka mu Mira i njena takođe slepa sestra Seka.

Koje ustvari nisu ni bile Ciganke nego jednom, ko zna u kojoj zemlji, bele devojčice od Cigana otete i vađenjem očiju oslepljene (!?) da bi za Cigane prosile. (I posle se za Cigane i udale.) Da! Zaista se tako radilo.

Skrasile su se, eto, u njivama Nove Pazove.

Ceo Srem ih je video, vidao i poznavao. Možda i dalje.

Miša je pre toga slepe sestre Ciganke-ne-Ciganke vidao u Novoj Pazovi na pijaci nedeljom, na vašarima u Rumi, Staroj Pazovi, Indiji, Banovcima, Pećincima, Popincima, Golubincima, u Zemunu, ...

\* \* \*

Miša je kao mladić već, u dvorištu kuće u Ulici Cvije Kukolja, ukopao dve grede i napravio vratilo, na kom je vežbao i «nabacivao» mišiče.

Jednom je žena Perina, Mica, videla Mišu pred ponoć kako se vrti na vratilu i sutra ujutro rekla vidi: «Iju Vido! Pođem noćas u kuruze na

pišanje i vidim neku Nečist, Bog da prosti, kako se vrti na onom tvom gvožđu pored pumpe». A Vida šta će – u smeh.

\* \* \*

A onda je Mirko penzionisan kao Ratni vojni invalid u svojoj 40. godini života. (Na levoj strani glave bolovi, lučenja iz levog uha, oslabljen sluh, smetnje u radu srca, ...).

Ali njegovo stalno prisustvo kući nije Dragoljuba više uzbuđivalo: već od 1. juna 1963. («Nisu mi dali ni ovaj raspust!») bio je učenik mašinbravarskog zanata kod majstor-Pere Nikolića u Kardeljevoj ulici. A to znači: ili celog dana u radionici ili celog dana u školi u Staroj Pazovi. Radilo se «od 6 do 6» i subotom; A ne kao sada: – Petodnevna radna nedelja.

Kod majstor-Pere je naučio da oštri spiralne burgije, da oštri noževe za strug, da isturpija matrice (u dve stotinke tolerancije i pod uglom od 90°) i vođice alata za štancovanje (u desetinku milimetra), da ih kali i opušta, ... i to sve u prvoj godini zanata.

Majstor-Pera, rodom iz Brestovika kod Smedereva, je bio Dragoljubu pitom čovek i dobar učitelj.

A kad je došla druga godina Mirko je Dragoljuba odveo u «Univerzal» u Staroj Pazovi, jer se kod majstor-Pere već sve svelo na proizvodnju, a ne na učenje:

Majstor-Pera je proizvodio četvrtaste konusne podmetače za zavrtnje kojima su se željezničke šine pričvršćivale na borove pragove.

Ali u «Univerzalu» je bilo – grozno! Cela jesen i zima su prošle u pranju zavrtnjeva i navrtki u nafti, pravljenju emulzije za hlađenje strugarskih noževa, i čišćenje strugova (radnicima koji su radili «na normu»). Jednostavno: mlada radna snaga koja ne prima platu. To je bio svaki šegrt u «Univerzalu» u Staroj Pazovi. A i kod privatnika, naravno.

U vreme učenje zanata Mirko je već dobro brinuo o Miši: Kupio bi početkom meseca veliki komad barene svinjske slanine, ali sa više slojeva mesa nego masti; takvog kvaliteta da Miši ni jednog dana za tri godine učenja zanata nije dosadilo to jelo sa crnim lukom.

Koliko je takve slanine za tri godine pojeo zna samo Bog, ali sigurno nekoliko desetina kilograma ukupno.

\* \* \*

Onda je Boda Miši uredio da pređe u Radionicu SIGMA, opet u Novoj Pazovi, kod majstor-Isidora Rakića. Gde je i diplomirao.

Opet je tu bilo samostalnih poslova: Pravio je Dragoljub alate za otkivanje svih cevastih ključeva od broja 7 do 32. (Samo turpija, uglomer podešen na 120° i «šaber» za precizno skidanje «trbuha»).

Pravio je šablone za savijanje užarenih profila za penjalice na betonske dalekovode, ...

Na ovog Isidora Rakića je Dragoljub ostao ljut zauvek: Iako je diplomski rad obavio perfektno dobio je ocenu «vrlo dobar (4)», jer se matori keša kurčio:

«Ne dobija se kod mene tek tako lako petica».

Kao: on je veliki majstor. Može biti da je nekad bio. Ali je na kraju samo dobro i bez najave prdio. Kao: Zdravo je. Neka bude da je prđenje zdravo, ali bez upozorenja puštati na okolinu da udiše njegov smrad – može samo jedan sebičnjak, kojem šegrt znači – stoka ili nikoji kurac.

A Dragoljubu je davao samo zadatke, a ne i znanje: Sve je već od majstor-Pere Nikolića bilo. I stvar Dragoljubovog talenta i prakse.

A na Diplomiji je zauvek ostalo slovima: «*vrlo dobar*», a ne «*odličan*».

I oko Diplome je Mirko intervenisao: Dragoljub je kod majstor-Pere Nikolića počeo kao mašin-bravar, a majstor-Raka je bio mašinski mehaničar. U Školi je stajalo prvo: mašin-bravar. Pa su tako Diplomu ljudi Dragoljubu i napisali. Ali Mirko kaže:

«Kakav mašin-bravar? Mašinski mehaničar je lepše».

I bio je u pravu. A ljudi u Školi su to bez problema zamenili.

Sad ta diploma i dandanas leži na Mašinskom Fakultetu u Nišu; na kom je Dragoljub dao tri ispita i – batalio stvar. Nevažno!

\* \* \*

Boda je već odranije bio kod Borka livca i postao čarobnjak za pesak i kalupe. Imao je Boda nekoliko povreda da ti se srce zaustavi od bola.

Mirko se već dosta promenio. Jednom je poveo Dragoljuba (kad je ovaj već bio počeo drugu godinu zanata) u sobu da ga za nešto «izkaiša», izvadio kaiš i počeo da udara. Dragoljub vidi – ništa ne boli pa kaže Mirku:

«Ma daj, bre, dokle ćeš da biješ?» - Nije bilo ni «ćete» nego «ćeš».

I Mirko se skamenio i izašao iz sobe – bez reči. Od tada više nije vadio kaiš ni na Bodu ni na Batu. Ali bilo je drugih nemilih situacija.

Seju nije nikad udario, niti je na nju galamio.

E posle već, kad je bilo pizdarija između Mirka i Vide – Boda se s Mirkom i tukao. A tu je bilo – spašavaj se ko može! Obojica ljudi i besni: Boda njemu «jebem ti mrtvu majku u grobu» i tako to – namerno da Mirka razbesni. A Mirko stvarno – kidiše kao vuk na lovinu.

Dragoljub nikad ne bi digao ruku na oca pa da je ne znam kakav: Bes prođe, a sramota ostaje.

«Na oca dići ruku!?» - Nikako!

Ako je otac bezveznjak i loš idi od njega!

Kao što je i Dragoljub nekoliko nedelja pred svršetak druge godine zanata pobegao od kuće; sa namerom da prebegne u Italiju. Ali se sve završilo lutanjem po Jugoslaviji u tri nedelje; teretnim vozovima od Beograda, preko Ličkog Osika, Gospića, nazad do Banja Luke, Rijeke, Kruševca (sa dva dana boravka u Kruševačkom zatvoru, dok je milicija utvrdila da nije lopov) do Beograda i Auto-putom do Pećinaca (da bi ostao na kod ujaka Nove na zemljoradnji). Odakle ga je Mirko pokupio i u najboljem raspoloženju odveo u Novu Pazovu:

U nedelju uveče kaže uja-Nova:

«Sutra idemo rano u njivu». A to znači ustajanje pre dana. Kad ujutru – Dragoljub vidi dan odmakao, a oni svi još u krevetu.

Ali posle u njivi, na jednom kraju ujna-Draga i Dragoljub zagrcu mlade stabljike kukuruza (kraj juna meseca), a na početku njive uja-Nova stoji sa jednim čovekom. I Dragoljub prepozna oca Mirka.

«Znači, zato smo tako dugo spavali»: Ujak je išao na Poštu i poslao telegram u Novu Pazovu.

Vladimir Dronjak zvani Krpica je u školi slagao da je Dragoljub u bolnici, a posle je imao muku kako ceo razred ubediti da ne idu Dragoljebu u posetu, jer: «Uskoro izlazi kući».

Razredni, Borisav Barački, je posle saznao šta je bilo, ali nikad nije sa Dragoljubom pokretao razgovor po toj temi.

Dragoljub je na staru slavu (u prvom razredu je bio najbolji) dobio prelazne ocene i završio II razred bez slabih. Sve se na kraju svelo na to da u trećoj godini Dragoljuba *nikad* niko od nastavnika nije ništa za ocenu pitao. Ni Borisav Barački iz Mašinskih Elemenata, ni Bošnjakić Nikola iz

Tehnologije i obrade Materijala, ni Bošnjaković Nikola iz Matematike, Ni Marina iz Elektronike (ostali predmeti nisu bili opasni).

Dragoljub pojma nije imao o stvarima koje su nastavnici predavali i hteo je da ga niko ništa ne pita i – tako je i bilo.

Na kraju te treće godine zanata imao je samo jednu slabu ocenu; iz Mašinskih elemenata (kod Baračkog). Ali i tu je bilo dobronamernog odnosa, kojeg je Dragoljub shvatio tek kad je Popravni ispit završen: Barački mu je postavio dva-tri «boza i limunada» pitanja i dao mu prelaznu ocenu.

Posle je Dragoljub, kao 38 godina star čovek, pokupio od svoje dece sve knjige za Matematiku od 5. razreda osnovne škole do 4. razreda Gimnazije (Bogoslavov Vene: Zadaci i rešenja iz Matematike) i u roku od dva meseca (svakog dana po 100 zadataka) projurio sve od razlomaka do Integrala i Funkcija; u znak zahvalnosti prema Bošnjaković Nikoli i ostalim džetlmenima iz Škole Učenika u Privredi – Stara Pazova.

A usput razbio svoj kompleks – Matematika.

Tokom školovanja u drugoj i trećoj godini zanata Dragoljub nije imao ni jedan udžbenik: Mirko bi mu dao novac za udžbenike iz «Mašinskih elemenata», «Tehničkog crtanja», ... itd, štogod da je trebalo po planu školovanja imati, ali bi Dragoljub sav novac potrošio na čokolade i druge bezvezne stvari, umesto da ih da nastavniku (ili učeniku) zaduženom za skupljanje uplata za knjige.

I tako su septembar i oktobar, u te dve godine, bili puni slatkiša. A posle, tokom ostalih meseci školske godine – jedna sveska «svaštara». Iz koje na kraju niko ne bi mogao neku korist izvući; jer je bilo tako malo notiranih predavanja u njoj. I – nijedna knjiga!

Mirko je novac za udžbenike uvek svojoj deci davao, ali nikad nije proveravao na šta je stvarno novac odlazio: Školovanje dece nije bila stvar oko koje se on interesovao.

Bilo je samo lemanja kad bi video loše ocene ili čuo neke žalbe nastavnog osoblja; a posle ga ni to više nije uzbuđivalo; ponekad bi samo rekao:

«Ne učite meni nego sebi». Istim tonom kao kad je govorio:

«Moj Hajduk je igrao nerešeno».

Mirko nije voleo Hrvate, kad je neka stvar bila posmatrana sa nekog političkog stanovišta, ali za Vukasa, Bearu, Matošića, i ostale iz splitskog Hajduka je govorio da su umetnici. Posle je voleo i Marjana Jantoljaka,

kojeg smo gledali dok je branio u Radničkom iz Nove Pazove; pre nego što je stao na gol Rijeke, a nekoliko puta i Fudbalske reprezentacije Jugoslavije.

\* \* \*

Dragoljub je u 17. godini života počeo da se intereseje za gitaru. I tata-Mirko mu je od šegrtskih plata kupio jednu. I odveo ga kod braće Hromić – Ljube i Miće.

Ljuba je prvo radio kod Mlade-Šabera; kao majstor strugar i sve ostalo: varilac, alatničar, ...Bio je već vrlo mator momak kad su ga Mirko i Vida sastavili sa Lolom, jednom starijom devojkom iz Pećinaca u miran i srećan brak.

A posle je Ljuba postao vozač automobila Hitne pomoći Ambulante u Novoj Pazovi i vozač Mirkovih krnitija (jer Mirko nije nikad imao Vozačku dozvolu; kao što sam vam već rekao); nekoliko puta su vodili i Mišu u Beograd da gleda s njima filmove: «39 stepenica», «Otmica Sabinjanki», «Sedam Nevesta za sedmoro braće» i Miši naročito interesantan film «Operacija Ticijan»; ali zbog gole ženske u filmu.

Ljuba Hromić je svirao odlično usnu harmoniku. Njegov stariji brat Mića je bio «plastičar» u radionici koju su imali u kući, a svirao je gitaru.

Pošto su Hromići imali malo vremena za mladića sa gitarom, Mirko odvede Dragoljuba kod Stanka Kovačevića, profi-gitariste iz Titove ulice. Kod njega je Dragoljub naučio «Daleko mi je biser Jadrana», «Hvalile se Kaštelanke», ..., hit D. Varagića «Dominik», nešto od grupe «La Paloma», itd, ... A onda je već počeo sâm – «na uvo»: Špicu Radio emisije *Nedeljom u 9 i 5*, «Zambezi», pa dalje: «Peace pipe», «Geronimo», «Theme of young Lovers», ... U Novoj Pazovi su na igrankama svirali prvo Mišković iz Stare Pazove sa bendom, pa zatim «Klire» iz Stare Pazove, pa onda «Duge» iz Zemuna i neki jazzeri; sve majstori: *Duge* su «cepale» «Roling Stouns»-e u originalu.

A onda je na scenu stupio Novopazovački VIS «Soare»; koji su osnovali Sovilj Slobodan (školski drug čika-Jovine Nade) na ritam-gitari, Aca Mašić (koji ju tu nekako došao iz Banja Luke) na bas-gitari, Aca Sklabinski (Bodin školski drug) na bubnjevima i ovaj Dragoljub-Miša na solo-gitari. Terali su instrumentale, jer niko nije pevao.

A onda su čuli da Braća Marovići sviraju takodje gitare. I kod Marovića su otišli Aca Mašić i Dragoljub-Miša.

Radmilo je bio Dragoljubov školski drug kadgod je bio u višim razredima Osnovne škole «Nikola Grulović», a za godinu dana starijeg Miluna-Mišu Marovića Dragoljub nije ni znao da postoji.

Radmilo-Raca je bio jedan od najboljih đaka u razredu, ako ne i najbolji. Da je bio Indijanac sigurno bi mu dali ime: «Večiti osmeh». Pošto je sada Doktor nekih nauka verovatno bi mu dodali titulu «Poglavica».

A Milun je već studirao Geologiju; Sa visinom od 208 cm je bio atrakcija – gdegod da krene.

U «Soere» je ušao Milun-Miša kao pevač, jeseni i zime 66. na 67. Voleo je muziku, ali su ga ubrzo zgrabili iz KK Radnički-Beograd. A odatle je dogurao do Yu-reprezentacije i ušao u Istoriju jugoslovenske košarke umesto u Istoriju jugoslovenske Pop-muzike. Mada bi i tu uspeo da je hteo: Pevao je sve odlično.

Tako je *VIS Soare* imo: dva Miše, dva Ace i jednog Slobodana.

Soviljev i Acin prijatelj Sava je doveo trubača Ludviga Nemečeka iz Novog Sada i ovaj je pristao da glanca program i svirače *VIS*-a «Soare».

Ja sam bio čuo da je Ludvig radio nešto slično i za tada Jugoslovensku pop-grupu broj jedan «Crveni Koralj» iz Zagreba, ali pošto Ludvig to nije ni demantovao, a ni potvrdio, nisam izašao na čisto s tim da li je to bila istina ili – «buva».

Ludvig je pisao linije iz glave, na stolu, bez instrumenta, što je za gitariste benda bilo – čudo; Najavio snimanje Singl-ploče (a to je onda bilo teže dostići nego danas mesto predsednika Mesne kancelarije u Novoj Pazovi: nije ništa išlo na novce nego na kvalitet); Ludvigova kuma je bila Nada Knežević, naša čuvena Jazz-pevačica, koja je tada bila neki faktor (muz. Urednik) u *Diskosu*.

I smešila se slava.

Naručili su odlična pojačala, za koje je novac dala majka Ace basiste Slavica, s tim da se to od novaca za sviranja na igrankama – vrati.

Ali onda stvar nije razumeo Mirko: «Miša svira u grupi koja dobro radi, a ne dobija novac!» Procenio je da Mišu neko zajebava i iskorišćava.

Onda je Mirko došao jednom u Dom omladine na igranku i rekao Dragoljubu-Miši da uzme gitaru i da ide kući. Ovaj je to odbio, a Mirko je ljut izašao. Kad se Igranka završila Mirko je sačekao Dragoljuba i posle verbalnog ubeđivanja i rasprave bez uspeha, Mirko je krenuo na ubeđivanje šamaranjem.

(A stvarno je na kraju i ispalo tako da Miši niko nije ni dinar dao na ime ulôga u pojačala, niti mu je ko rekao kako se cela stvar završila. Ali je sve to ispalo tako – nenamerno od drugara. Recimo – razvojem drugih stvari.):

Dragoljub je posle Mirkovog šamaranja otišao na spavanje kod tetka-Jelke Stanković, majke Dragoljubove najbolje drugarice Stanke-Mice i – ostao kod njih nekih 5-6 meseci. A stvari su dalje tekle ovako:

Dragoljub je dobio *Poziv na regrutaciju* za službu u JNA, a pošto su tada samo studenti mogli odgađati službu, već tu nije bilo vrđanja za Dragoljuba. Tada je radio kod Pere Tobdžića (proizvođača univerzalnih mašina za stolariju). Ali majstor-Pera je finansijski kuburio i nije imao ništa novaca da dâ kao platu Dragoljubu. I tako tri meseca.

Glavni radnik Nemanja je navikao na sistem i mogao je da čeka, jer majstor-Pera Tobdžić je bio pošten čovek, ali finansijski zavistan od uplata naručioca i kupaca mašina. Dragoljub nije mogao da čeka, jer je bio na hrani kod tetka-Jelke, a ništa nije davao ni za spavanje ni za hranu. Možda će majstor-Pera Tobdžić imati novaca kasnije, ali 29. marta 1967. će Dragoljub biti vojnik.

Tetka-Jelka, Dalmatinka – ako je to važno, nije ni slovcem ni grimasom pokazala neku nestrpljivost ili netrpeljivost.

Onda Dragoljub pređe na rad kod Radisava-Rake iz Brestovika, koji je proizvodio mašine za mlevenja bibera. Ni ovde nije bilo novaca.

(Posle već kao mladi vojnik u Puli, Dragoljub dobije vest od Bode da se majstor-Radisav obesio!)

Dragoljub je i dalje svirao solo gitaru u VIS-u Soare, ali se već oprostio od neke karijere i slave: niko mu nije mogao odložiti odlazak na službu u JNA.

I onda je računao: ako stupim u kopnene jedinice JNA marta 67. i izađem posle 18 meseci u jesen 68. gde ću i šta ću? Zima.

I smisli plan – pa ako upali – upalililo je; ako ne upali – nikom ništa.

Na Regrutaciji oficir pita Dragoljuba:

«U koji rod hoćeš?»

«Ne biram».

«Kako to? Svi imaju neku želju».

«Ja nemam, jer vi ionako date šta vi hoćete»



«Evo, tebi ćemo dati šta ti hoćeš.» - Kao da je oficir bio malo uvređen. Baš kako je Dragoljub i hteo: napasti sa podnošljivom dozom uvrede.  
«Hoću u Mornaricu» - Reče Dragoljub.

«Dve godine?»

«Da.»

«Pa to niko ne traži, nego svi beže od toga. A ti „...? Evo ti». – reče oficir Dragoljubu i upisa ga u Ratnu mornaricu.

Upalilo je: Izlazak u proleće 69. A u proleće i leto je lakše nego u jesen i zimu.

Kad je Mirko čuo da Dragoljub ide u JNA došao je kod Dragoljuba da ga ubeđuje da «u Vojsku» ode od kuće.

«Zbog mame. Spemili smo prase i veselje»!

Ali Dragoljub-Miša je rekao jedno «Ne», u koje Mirko nije ni jednog momenta posumnjao. A danas žali što je onda bio tako odlučan: mama i tata nisu to zaslužili bili. Ali mladost – usijana glava!

I tako je to ostalo: Od tetka-Jelke, ispraćen od drugara iz benda, od najbolje drugarice Mice, najboljeg drugara Vladimira Dronjka, čikine dece Nade i Živka-Kike, Bode, Bate, Katice-Kate - tetka-Jelkine sestričine iz Dalmacije, ode on u Pulu; u Kasarnu «Ivan-Goran Kovačić».

Iz Armije je pisao mami i tati i molio da mu ne šalju novce; jer: «Ovde imam sve što mi treba».

Za dve godine vojnikanja u grad je izašao dvaput: U Puli: kad je Stanka-Mica došla u posetu i kad je Vlada došao u posetu. A iz Lore u Splitu, u kojoj je Razarač «Split» bio «na vèzu» - ni jednom: Preplave mornari grad i bulje u lepe žene. Pa se mnogi izopijaju u restoranima. A Dragoljub nije hteo u tome učestvovati na taj način: Ili imati ženu pored sebe ili – mir; ne paliti se na nedohvatljive. One koje su išle s mornarima za novce nisu valjale. A Dragoljub nije imao ni novaca ni iskustva. Te prema tome – dabome. I nikad nije pitao nijednog starešinu ni za jedno vanredno odsustvo. Niti mu je koji starešina nešto nudio. Putovanje na vanredno bi morao sam da plati.

A odakle novci za voznu kartu i gde putovati?

Kad je posle godine dana *morao* da ide na tronedeljno odsustvo (putni troškovi od JNA-e) nije mnogo mislio:

«Ta gde ću nego kod Mirka i Vide».

Onda je posle nekoliko dana boravka u kući u ulici Cvije Kukulja odputovao u Prokuplje kod tetka-Teodore-Tede, ali ne zbog nje, nego zbog njene lepe komšinice Mirjane-Mikice Vasiljević. Koju je upoznao još kad je imao 13 godina, a ona 11. I koja mu se dopadala više od svih devojčica iz Surčina, Pećinaca ili Nove Pazove.

Kad se vratio iz Prokuplja otišao je u Muzički Magazin u Beogradu da vidi šta imaju od knjiga: Momak Stanke-Mice Stanković, Miladin Cicović iz Foče, je Dragoljuba «popalio» za Klasičnu gitaru.

I Dragoljub nađe u Muzičkom Magazinu od Stanka Preka Svesku br. 2; što nije bio nikakav problem, jer je neke stvari već znao. Tako da mu Sveska br. 1 nije baš mnogo ni trebala.

Mama-Vida mu je dala neke novce da kupi gitaru.

\* \* \*

Na Razaraču-11 je bio u Mašinskom Vodu. Nisu dužili puške jer su bili obični radnici – poslužioc i pomoćnih mašina Parnih turbina.

Postojala su odeljenja za parne kotlove 1 i 2 i za parne turbine 1 i 2 (svaka po 25 000 Ks).

Dragoljub je služio u Turbini br. 1. Ipak je u njima bilo čistije nego u kotlovima. A i više zgodnih mesta za skrivanje posle Povečerja i vežbanje gitare, pisanje pisama, čitanje, ...

Dragoljub nikad nije otišao na spavanje pre 01.00, a ustajanje je bilo u 05.00. Znači – spavao je samo po četiri sata. Ali moglo se. Mladost.

I sa gitarom je išlo dobro.

A kad je brod bio u plovidbi onda je bilo ozbiljno: 4 sata smena na pomoćnim mašinama turbine, 4 sata protivpožarne vezbe. A spavanje je padalo samo onima kojima se zalomi slobodno od 00.00 do 04.00.

Daragoljub je iskusio «morsku bolest»; kad skoro svako pozeleni i ne može hranu ni da pogleda, a kamoli da ju pojede.

Družio se sa Karakaš Franjom iz Podvinja i Sarač Salihom iz Bosanske Gradiške. Franjo je od Dragoljuba učio da svira gitaru i to tako brzo da su dobili na raspolaganje brodske muzičke instrumente i osnovali muzički sastav.

Za doček Nove godine 1969. su imali, sa još jednim momkom na bubnjevima, pravu svirku za mornare i dežurne starešine.

A slučajno (ili namerno) je bila i neka TV-ekipa pa se bend našao u dodatku TV-Dnevnika za 1. Januar. Mirko mu je posle javio da su ga videli «na Televiziji».

Pred Izlazak iz JNA su pojačali pritisci od Vlade *Krpice* iz SAURER-a da dođe u Švajcarsku na rad, a od Mirka da ide tamo. Dragoljub se borio uporno i odbijao. A kad je Vlada rekao «Imamo Fudbalski klub; Dođi da igramo». pogodio ga je «u nerv»: Koliko su samo časova izgubili dok su bili đaci Škole učenika u privredi:

Razredni Barčki je jednom rekao Dragoljubu:

«Imaš toliko neopravdanih izostanaka, da ćemo *morati*, ako napraviš još samo jedan, da te izbacimo iz Škole».

I Dragoljub se umirio. A izostajao je i zbog fudbala i zbog gitare; a i zato što nije podnosio dosadu u školi: Jednostavno krene prugom od Stare Pazove pešice prema Novoj. Pa dok stigne, prvo od Srpske crkve u Staroj Pazovi, gde je bila Škola za «Šupovce» do Željezničke stanice u Staroj Pazovi (oko 2 Km), pa onda polako pragovima i šinama do ulice Cvije Kukolja, koja je bila uz prugu (Beograd – Indija), sve u svemu oko 10 km, – padne veče. Ostali Novopazovčani stignu autobusom kući, a Dragoljub istovremeno završi deonicu pešačenjem.

\* \* \*

I Dragoljub dođe kući iz Armije i – poželi da se nazad u nju vrati: Za dve godine se sasvim odbio od civilizacije. Nikad nije izlazio u grad, sve je bilo tačno po programu, ... A sad ovde sloboda sa kojom ne zna šta će. Ode na igranku: Novi dečaci delju «Baby come back» i druge stvari od grupe «Equals», ... Nove devojke i novi momci igraju; ne poznaje nikoga, ... I shvati šta je navika; čak i na zajebanciju u JNA.

Pa onda kaže Mirku: «Idem u Švajcarsku, a šta ću sa Mirjanom?»

A Mirko se nasmešio; Ne bi se manje smeškao ni da je kupio novi automobil:

«Pa idi dovedi je!».

A možda je stvarno na automobil i mislio, jer mogao je biti siguran u to da bi mu Dragoljub iz Švajcarske kupio mašinu za uživanje i – sa garancijom.

O Mirjaninim roditeljima znam vrlo malo.

Mirjanin otac Nikola je kao mlad čovek bio poljar u Prokupačkom ataru. A kao poljar je, u jednom selu podno Jastrepca, upoznao Roxandu (čije ime samo ja ovako pišem, a inače svugde stoji – Roksanda) i oženio se njome. Ko je od koga kupi deo placa za gradnju kuće, dali Nikola od Žike Delirama ili Žika Deliram od Nikole, ne znam tačno tek Nikola i Roxanda su bili komšije sa Dragoljubovom tetkom-Tedom i njenim čovekom Kitić Dragoslavom-Žikom Deliramom, u Solunskoj ulici u Prokuplju. Nikolina i Roxandina prizemna kućica je bila mala i toliko nisku da je tavanicu mogao rukom dodirnuti i najniži čovek.

Nikola je onda dobio radno mesto portira-stražara na glavnoj kapiji FIAZ-a u Prokuplju i na tom radnom mestu ostao do penzionisanja.

Nikola je sa kolegama uređivao da on radi u noćnoj smeni i kad mu nije red, jer je rado boravio u svoja dva vinograda. A kad je stražario po danu išao bi noću sa svojim magaretom u planinu i dovlačio drva za kućno grejanje u zimu.

I to bi bilo sve što ja znam o Nikoli Vasiljeviću zvanom Brka, a da ima nekog značaja na život i razvoj Mirjane-Mikice-Ružice.

Nikolinu priču će jednom ispričati njegova deca; Tako su mi rekli kad su mi zabranili da se ja njom bavim za ovu priliku.

*Roxanda* je bila smirena žena; ali zaista.

Nikola je *važio* za mirnog čoveka, ali sam ja u njemu prepoznavao zmiju koja miruje.

Mirnoća Roksande je bila mirnoća inteligentne osobe, koja razume ljude i život i koja se ne žesti na svašta; a mirnoća njenog čoveka Nikole je bila mirnoća osobe koja nema nikakvih interesovanja u životu.

A kad Nikola plane, mada nikad bez dobrog razloga, onda se tu odmah vide i loza i poreklo i tradicija brdovitog Balkana i – lično svojstvo.

Ali Roxanda-Cana je bila zaista mirna u klici.

Cana je znala mnogo poslovice i izreka: Za svaku priliku, za svaki karakter ili čin sipala je kao iz rukava najkraće i najprimerenije komentare. Jao si ga onom ko padne pod njenu procenu ili kritiku.

Cana je bila sigurno najbolja kuvarica Dvadesetog veka: Polako bi sve radila! Tri do četiri sata kuvanja, zavisno od sastojaka, na tihoj vatri od lozovih pruća, koje je Nikola donosio iz njihova dva vinograda i – «nema promašaja».

Vinogradi su obrađivani isključivo za potrebe porodice, odnosno za potrebe Nikole: pred jelo čašica rakije – posle jela čaša vina.

I to su za njega bile prehrambene namirnice, a ne pića za opijanje i padanje u zavisnost.

\* \* \*

*Prvo* dete im je bila Ljubica; rođena 1. marta 1936.

Ljubica je postala medicinska sestra i udala se za Vladimira Nedeljkovića iz sela Stropsko kod Vranja; koji je vremenom dogurao do šefa Dečjeg odeljenja Bolnice u Vranju. Ova Ljubica-Seka je zadnjih desetak godina radnog staža bila šefica odeljenja Medicinskih sestara iste Bolnice.

*Drugo* dete Nikole i Roxande je sin Vitomir; godinu dana mlađi od Ljubice; koji je jedno vreme bio nastavnik Osnovne škole «Ratko Pavlović – Čičko» u Prokulju, a onda neko dugo vreme načelnik Odeljenja opštenarodne odbrane u Prokuplju.

Oženio se, svojevremeno, lepom Dušicom iz Niša.

*Treće* dete Nikole i Roxande je Ljubinka; rođena 6. avgusta 1939.

Dakle 6 godina pre bacanja preve Atomske bombe u istoriji ove civilizacije.

Ljubinka-Binka je volela Školu nešto pobogu kao i njen zet Dragoljub, tako da je od sve muke završila jedan Daktilografski kurs i posle provela radni vek u Pamučnom kombinatu iz Vranja (PKV), koji je, kasnije, sa novim proizvodnim programima preimenovan u YUMCO (Jugoslovenska modna konfekcija).

A u Vranju se porodično sredila sa Stojanom Ivanovim (poznatim kao Stole Bugarin; iako je ovaj ustvari bio Srbin iz okoline Bosilegrada), kojeg je upoznala dolazeći u goste kod sestre Ljubice.

Stojan je bio Pravnik po obrazovanju i direktor Opšteg sektora u Fabrici metalnih proizvoda ALFA-Vranje po nameštenju; a to znači i njen Direktor radnih odnosa.

11 godina posle Ljubinke rodila se Mirjana, koju je Ljubinka često nazivala «Istrišče». Ali su je inače svi zvali: «Mikica»

Mirjana se rodila 23. februara 1950.

Po izgledu pre lepa nego prosečna. Inteligentna.

Posle je sama uvek tvrdila da je inteligentnija od svog čoveka Dragoljuba. Koji je bez ikakvog kompleksa ili protivljenja to i odobravao.

Ali eto – učinila je nesmotrenost koja ju je koštala muka za celi život:

Zbog udaje za svog sadašnjeg prekinula je studije Prava. Koje posle nikad nije nastavila, iako je plan bio: - Studiranje Prava nastaviti!

Zato je nekoliko godina i radila po smenama, kao obična tkalja; za mašinama stare tehnologije. A ko zna da li bi kao svršena pravница htela ovog istog mučenika za svog bračnog druga? Mada, sve je moguće: Pošto su se poznavali od ranih godina. Kao što sam vam već ispričao.

\* \* \*

Kad je Dragoljub 9. marta 1969. Mirjani postavio ultimatum: «Ili ideš samnom u Švajcarsku ili prekidamo! Jer dve godine u JNA, pa sad u inostranstvo; kakva je to veza i čemu?», imala je vreme za razmišljanje samo od te subote uveče do prvog ponedeljka ujutro. Onda je u ponedeljak ujutro krenula iz Prokuplja, kao, za Niš na Fakultet, a ustvari je sa Dragoljubom produžila put za Novu Pazovu.

Kad su Nikola i Cana polovinom nedelje čuli gde im je mezimica popadali su s nogu.

Posle je bilo: «Šta je – tu je». Ali ne samo za Nikolu i Canu što je Mikica pobegla za Dragoljuba, nego i za Dragoljuba i Mikicu kad je juna meseca došlo obaveštenje iz Švajcarske: Švajcarski parlament je izglasao *Privremeno zaustavljanje prijema stranaca na rad!*

\* \* \*

Vladimir je poslao svog brata Zlatka, da se nađe kao svedok pored Stanke-Mice, na venčanju Dragoljuba s Mirjanom; 6. Aprila 1969.

Svadba je bila sa dosta ljudi s Dragoljubove strane. A sa Mirjanine nije bilo nikog. Ali Dragoljub će tek imati problema zbog toga, iako je od njihove svadbe prošlo, evo, već 35 godina. Jer: ja ću sad reći zašto nije bilo nikog sa Mirjanine strane na njenoj svadbi.

Dragoljub je rekao Mirku:

«Nemojte ništa praviti i na trošak se stavlјati». Jer Dragoljub ne voli te stvari koje ljude stavlјaju na muku i obavezu bez nekog velikog i

smislenog razloga. A svadbe je stvarno smatrao bezveznim stvarima. A Vida kaže Dragoljebu:

«Mi idemo na sve svadbe i nosimo svugde poklone i takav je red da sad neko dođe na vašu svadbu».

Dragoljub je sve to shvatao, ali je računao da ni brdo poklona ne vredi tog mentalnog i telesnog napora, koje zahteva organizacija svadbenog veselja. I plus: da neko zbog takve stvari kao što je svadba putuje čak iz Prokuplja u Novu Pazovu?

Onda je 6. aprila obavljeno venčanje između Dragoljuba i Mirjane u Mesnoj kancelariji Nova Pazova, a posle nastavljeno veselje u kući i dvorištu Popovića u ulici Cvije Kukulja.

Dan je bio sunčan i topao. Nedelja. Harmonikaš je lepo svirao vesele i popularne pesme. Mica i Zlatko su doneli lepe i vredne poklone. A i sestre iz Grabovaca, čika-Jovini, ... A Mirko, Vida i Mirjana su malo-malo izlazili na ulicu da vide dali dolaze gosti iz Prokuplja. Dragoljub je takođe sa nekim ponekad izašao na kapiju, a znao je da niko iz Prokuplja neće doći, jer – ni ne znaju da Mikica ima svadbu:

Dragoljub je pisane pozivnice namerno ubacio u poslednje poštansko sanduče na kraju Kardeljeve ulice; oko 16 časova u petak 4. aprila; tako da nije bilo nikakvih izgleda da pozivnice stignu 5. aprila u Prokuplje.

Posle su se svi čudili kako to da su pozivnice za Mirjaninu svadbu stigle u Prokuplje i u Vranje tek posle svadbe. Dragoljub je glumio čuđenje.

Mirjana i Dragoljub nisu nikad ni podigli fotografije sa svadbe, jer nikad nije bilo novaca da se fotografisanje i fotografije plate. Tako da danas imaju samo jednu koju je Stanka-Mica kupila.

Dragoljub je posle pet meseci života u Novoj Pazovi ocu Mirku rekao: «Nas dvoje idemo u Vranje da živimo». Na šta se Mirko vrlo rastužio i uspeo jedva da klimne glavom u znak shvatanja i odobravanja. Dragoljub je bio tužan zbog Mirkove tuge, ali nije smeo računati s tim da su sve svađe i tuče u ovoj kući – prošlost.

A šta da radi u Novoj Pazovi? Privatan sektor! Sve je bilo vrlo bliže izrabljivanju, nego radnom odnosu; kao u tzv. Društvenom sektoru.

A Mirjani je rekao: «Neću da moja majka radi za još jednu osobu više, niti da moja žena preuzme poslove moje majke».

A ustvari je hteo Mirjanu poštediti nemilih scena i situacija koje nikad nisu predvidljive kod Popovića, a na koje Mirjana u porodici mirnih ljudi nije navikla.

I kojih je kasnije stvarno još mnogo puta među Mirkom i Vidom bilo, s tim što je uvek i Boda učestvovao u okršajima: On i Vida protiv Mirka. Posle su te neprijatne scene tekle sa Batom na Vidinoj strani. Tako da se jednom Boda (neka dva meseca) i jednom Bata (neke dve nedelje) boravili u Vranju; jer ih je Mirko bio isterao iz kuće.

\* \* \*

Septembra meseca 1969. godine su Dragoljub i Mirjana već bili u Vranju: Kod Binke i Stoleta prvo, pa onda u iznajmljenom stanu; sa stvarima koje su na otplatu kupili Binka i Stole. Januara 1970. se rodilo prvo dete Mirjane i Dragoljuba. I tako dalje ... Njih dvoje kao bos i kroz trnje!

U njenim službenim papirima stoji njeno prvo ime: Mirjana. Ali pošto se Mirjana jednom kao devojčica na smrt razbolela, majka njena Roxandacana se molila za Mikicino ozdravljenje i na Božić je krenulo nabolje. Ali je Cani došlo na san da joj da ime Ružica, jer Mirjana je – umrla. I od tada je za službenike bila i dalje Mirjana, za rodbinu Mikica kao i pre, a za Dragoljuba je postala i ostala *Ružica*.

Stole je bio Direktor radnih odnosa u Fabrici ALFA Vranje, ali nije hteo odmah da ubaci Dragoljuba u proizvodnju, da mu neko ne bi zamerio da «ugurava» svog badžu. A onda je u jednu grupu novih radnika ubačen i Dragoljub i postao je: štancer.

Dragoljub: Raspad porodice ili Karl Marx i duša koje nema



## 3. deo

Mirko i Vida su prodali kuću u *Ulici Cvije Kukolja* i ja sam dugo bio ubeđen da su od novaca, dobijenih za tu kuću, kupili gotovu kuću u ulici Koče Popovića. Ali mi je pre kratkog vremena Olivera-Seja ispričala da su i kuću u *Ulici Koče Popovića* Mirko i Vida zidali. Ali sad sami – bez bilo kakve pomoći sinova. Gde su Mirkovi i Vidini sinovi tada bili?

Mirko, Vida i Seja su prvo iznajmili stan u jednoj kući prekoputa zidališta svoje nove kuće, da bi mu bili bliže.

Prvo su sazidali garažu. Pa su onda prešli u nju da stanuju; da im ne bi oticali novci na stanarinu u onoj kući sa druge strane ulice. Seja mi je ispričala da su živeli pri svetlu sveće, da su dvoje izlazili napolje da šetaju dok se treće od njih u garaži pralo, da im te zime u garaži bilo jako hladno, ...

Seja je pohađala srednju u školu, a Mirko i Vida su zidali.

Kuća je bila na samom kraju ulice, što znači pored vojnog aerodroma «Batajnica», a to znači i mnogo buke od vojnih aviona koji poleću, koji sleću i «probijaju Zvučni zid».

Tukli su se Mirko i Vida još jednom i u toj kući; Rastavili se za «Nikad više!» i – sastavili ponovo. Jednom su se (šezdesetih godina) rastavili i pred Zakonom, ali su se posle opet venčali.

A onda se i Seja udala za Momčila Šmitrana. Mirko joj je rekao:

«Nemoj za njega, lopov je».

A Seja mu je odgovorila:

«Ja ću s njim živeti, a obećao je da više neće krasti».

Mirko je samo slegao ramenima i pustio joj na volju.

Kad je Momčilo posle jedne kazne od 18 meseci, za neke teške krađe, došao kući iz Sremskomitrovačkog zatvora, Olivera-Olja-Seja mu je rekla:

«Ako još jednom nešto ukradeš – razvodimo se!»

I – razveli su se. Zauvek: Kod Seje nema tamo-ovamo.

Seji je ostao sin Mirko. Sama mu je dala to ime: Volela je svog besnog oca. Koji joj to zapravo nije ni bio. To mi je sâm Mirko, kad sam došao da mirim njega i Vidu, posle te teške svađe u kući u ulici Koče Popovića, rekao:

«Moram da ti kažem, razumećeš me, neće samnom da spava, pa moram da se samozadovoljavam. I to da ti kažem: Seja nije moja. Vida je uvek muvala nešto sa drugima. U Surčinu je ona prva počela».

Poverovao sam mu sve vrlo lako.

A posle sam računao: Seja je rođena 14. jula 1958. Devet meseci manje jeste – oktobar 1957. Mirko je tada bio u zatvoru na izdržavanje kazne zatvora od 45 dana; koja mu je bila dodeljena jer su mu ukrali «državni» bicikl. A u to vreme je kod Vide bio aktuelan Milorad zidar. On je Sejin otac! I zato je Mirko posle dolaska iz «*Padinske Skele*» ubrzo ponovo otišao od Vide: bila je trudna od drugog čoveka.

Posle je, kako on sâm za takve situacije kaže, «legao na rudu» i vratio se.

A zato je onako hladno primio Dragoljubovo obaveštenje da je mama rodila devojčicu. – Nije bila njegova.

I zato je, shvatio sam, u prilikama u kojima su teme bila deca i nasleđivanje roditeljskih osobina, uvek ubacivao stav:

«Kad majka nema šta da krije onda deca liče na čoveka s kojim živi; Kad dete nije od čoveka s kojim majka živi onda liči na nju (majku)».

Mislio je Mirko. Što ne mora biti da je tačno: samo je slučajnost da je Seja likom «povukla» na Majku. Ili nije slučajnost. Nevažno.

A Vida mi je rekla o toj svadi:

«Jeb`o ga otac, samo mu je do onih stvari».

Najbolju stvar, o svom stavu preme seksualnom životu i vernosti je Vida rekla jednom drugom prilikom; pred Bodom, Bodinom Radom, Dragoljubom i Mikicom. (Kako je i ona svoju prvu snaju zvala):

«Glupa sam bila što sam mu bila verna. Kad bi se sve vratilo terala bih ja drugačije».

Dragoljub joj je samo blago rekao:

«Šta ćeš, mati? Čovek uči do groba».

A pomislio je: «Vaša stvar. Jeste da je to sve na skupo ispalo, ali čovek živi samo jednom. I donekle ima slobodu (ne moraju svi sve znati) da nešto proba i da se zajebe; Ili da ne proba i da se zajebe!

Ja bih voleo, ako bi sve ovo pročitao neko ko poznaje nekog Šumadinca Milorada (koji sad ima oko 80 godina ili više), da je jeseni 1957. bio zidar-nadničar na starom fudbalskom igralištu u Novoj Pazovi; da se pokaže Seji. Pa da vidimo da li ona na njega liči. Pošto na Mirka Popovića (oca po papirima) stvarno ne liči.

Sejin bivši muž Momčilo se posle oženio sa nekom Bogdankom; sa kojom je Seja imala prijateljske odnose; jer je Seja Momčila držala kao da nikad nije ni bio njen čovek .

Sejin i Momčilov sin Mirko je umro 6. marta 2000. godine od raka kostiju. Jedva da je napunio 18 godina (8. januara rođen) života. Tri godine je bolovao, sedam rebara su mu odsekli, zračili ga, lečili i – ništa. Sahranjen je u Nemačkoj kao Dörschman (po prezimenu drugog Sejinog čoveka Uwea, koji je Sejinog Mirka usvojio i čuvao kao i malog Christofera, kojeg je dobio sa Sejom.

\* \* \*

Mirku Popoviću je lekar savetovao da ode iz kuće u *Ulici Koče Popovića*, jer je na podvodnom terenu i jer je buka borbenih aviona (na obuci pilota) za njegovo loše telesno stanje – faktor pogoršanja. Zato Mirko i Vida prodaju tu kuću i kupe jednu malu u ulici Jana Husa br. 14 u Staroj Pazovi. Dragoljub je doputovao iz Vranja da im pomogne oko selidbe.

Seja je ponovo živela s njima i radila u Fabrici konfekcije Dijana – St. Pazova.

Mirko je kupovao i preprodavao stare automobile; sve na pijaci automobila u Novom Sadu. Na pijacu *Bubanj Potok* je išao samo da gleda.

Boda je nekad živio sa njima, nekad u iznajmljenom stanu. Živeo je sa trećom ženom Radmilom-Radom i njihovom ćerkom Gabrijelom.

Rada se udala za Bodu kao udovica (prvi muž joj je poginuo od elektro-udara na dalekovodu).

A onda je Mirko doživeo moždani udar. Ostao je vezan za krevet. Dragoljub je nekoliko puta, na Mirkovo traženje, išao kod Borka-Travara u Svrlijig, po lekove, ali ništa nije donosilo brzo ozdravljenje. Posle neke tri godine Mirko se malo oporavio. Jednom sedeći u dvorištu nađe on u *Malim oglasima* njegovih novina (*Novosti*) da neko prodaje polovan automobil; i to baš tu negde u blizini ulice Jana Husa u Staroj Pazovi.

Kaže on Vidi: «Da idem da vidim?»

A Vida njemu: «Nemoj više sa tim da se bakčeš. Nije to za tebe».

«Samo da vidim».

«Dobro. Idi vidi.» - ka0e njemu Vida

I Mirko ode da vidi automobil za prodaju. I ne vraća se – dosta već vremena prošlo.

Vida je posle pričala: «Mislila sam zadrž`o se s ljudima. Kad eto ti jedne babe iz komšiluka:

«Vido, eno tvog Mirka na kanalu; leži na zemlji.».

A ja – u trk. Mirko nije ni stig`o do garaže u koju je poš`o i lež`o je na kanalu bar dva sata: Ljudi mislili da neko pijan odmara u travi. I niko mu nije priš`o. A i ona baba koja ga je videla bojala ga se: Svi su od njega zazirali. I tako ja stignem do njega, a on okrene očima kao da bi mi nešto rek`o i – umre». 29. avgusta 1986. godine predveče.

Dragoljub krene iz Vranja za Beograd vozom u ponoć i stigne u Staru Pazovu ujutro oko 8 časova.

Dragoljub je viđao mrtvace: bele, upalih očiju, hladne, ... A Mirka gleda u sanduku: Nikad lepši: Rumen: kao da spava.

\* \* \*

Kad je Mirku davan *Pomen* na šest nedelja od smrti, Dragoljub je iz Vranja došao u Staru Pazovu sa Mirjanom.

Prvo su bili otišli u beogradsku «*Politiku*» da se objavi u «*Čituljama*» da je umro Mirko Popović-Crnogorac; da mu vide drugari da ga više *Ovde* nema.

Vida i Boda su tada pričali Mirjani i Dragoljebu:

«Jednom, posle ponoći, laje kera k`o poludela; sigurno je ceo komšiluk probudila. Ustane prvo Boda da vidi šta je, pa onda zove i mene: Mesečina – mogo bi čovek igrati «*tablića*» nasred dvorišta.

A u starom automobilu, koji je tu stajao još od vremena dok je bio zdrav, sedi Mirko za volanom i ne mrda. Mi njega vidimo, a on ničim ne pokazuje da vidi nas. Boda umiri kera kaže meni:

«`Aj`mo unutra da mu ne kvarimo».

I onda su, pričajući dalje o Mirku i koječemu iz života članova porodice, Miša i Boda došli do odluke da odputuju u Pećince da vide uja-Novu i ujna-Dragu. Dragoljub je između 1963.-66. video ujaka dva puta u Staroj Pazovi, na pijaci četvrtkom i onda na sahrani majke-Jece; a od tada više ni jednom. Pošla je i Mirjana, jer je uja-Novu upoznala kad je bio u poseti svojoj sestri Tedi u Prokuplju.

Uja-Nova i ujna-Druga su kuću u Tatića-šoru prodali nekoj novinarki Ranki, koja je iz Beograda izveštavala za neki hrvatski list, i prešli u kuću ujna-Draginih upokojenih roditelja u ulici koja izlazi na Miškovce; koja se pre zvala Savića-šor, a sada Vidakovića; koji su izginuli u Bosni kao partizani.

Miša se iznaničio kako je uja-Novin sitni Žika izrastao u vrlo snažnog čoveka. I video da je uja-Nova prestao da obrađuje zemlju konjima, a da sad sve tera Žika traktorom i priključnim mašinama; da imaju lepu i jaku kuću, lepe stvari i da žive dobro.

Čuo je da Uja-Novina i Ujna-Dragina ćerka Dragica-Seka živi u Beču i da ima dvoje dece.

Ujak je tada rekao Bodi da se ljuti na njega što ga je (ujaka) jednom psovao u Staropazovačkoj sudnici: (majka Vida je tužila svoga brata Novaka, jer je u *Ostavinskoj raspravi*, posle smrti njihove majke-Jece, sve preneo na sebe. Iako je i ona, po njenim proračunima, imala neki deo iz devojačkih dana.

Mama-Vida je isterala svoje pravo, odbranila princip i – izgubila brata: Novak nije hteo više da razgovara sa Vidom.

Miša je znao za ovo suđenje između majke mu i ujaka, koje je trajalo dok je bio mornar u Splitu, ali nije se mešao ni mentalno, a kamoli verbalno.

Kasnije je shvatio da je ogromno čudo bila ova poseta ujaku-Novi; Dragoljubu-Miši je imala veliki značaj za shvatanje odnosa između mama-Vide i tata-Mirka.

U jednom momentu je uja-Nova rekao za pokojnog Mirka:

«On nikad nije mogao da «proguta» to da je Vida pre njega bila udata».

Za Mišu je to bio šok. Toliki da nije uspeo registrovati kako su na to reagovali Mirjana i Boda.

«Kako udata?» - Pitao je samo ujaka Novu.

«Bila je prvo udata za jednog milicajca ovde u selu, ali ju je on iz ljubomore toliko jako i često tukao da je ona pobegla nazad kući. I nije više nikako htela da mu se vrati. I onda se udala za Mirka.

Prvo su živeli neko vreme nevenčani, pa je onda zatrudnila s njim i – venčali su se u jesen 1947.».

Za ovu informaciju bi vredelo putovati i od Vranja do Subotice, a ne samo od Stare Pazove do Pećinaca.

Ubrzo posle ove posete Pećincima, umrla je u Beču i uja-Novina ćerka Dragica-Seka; od posledica ranijeg očevog prebijanja letvom:

Majka-Jeca je imala još dve sestre – Daru i Milenu – udate u Karlovčiću. Baba-Dara je imala sina Nikolu, koji je imao ćerku Vericu.

Ova Verica, na svoju nesreću, dođe u goste kod strica-Nove u Pećince. Kad je Verica otišla nazad u Karlovčić, Novak-Nova primetu da je iz ormara nestalo 40.000 DM.

Ko je uzeo, nego – Verica. Misli Nova

Ej, 40.000 DM! Šta će lopov s tolikim novcima?

Novak sedne na motor-bicikl i pravo kod Nikole u Karlovčić. Nikola izubija Vericu kao stoku i otera je od kuće.

Novaca neme nigde, jer je Verica tvrdila da ih nije uzela.

Teodora-Teda, koja je sad već više boravila u Beogradu kod ćerke Leposave-Lele i zeta Milije-Laleta iz Jagodine, nego sama u Prokuplju, jer je Žika-Deliram u međuvremenu umro, dođe u Pećince da poseti brata Novu.

U prodavnici, u koju je svratila da kupi neke poklone, pita nju trgovac Golub: «Odkud Novinoj Seki toliki novci? Kupuje svašta i razbacuje».

Kad je Teda stigla kod Nove kaže mu:

«Što si iša`o u Karlovčić i napali ste na Vericu, kad je *Seka* uzela novac?»

I Nova toliko izudara Seku da se više nikad nije oporavila. A od posledica udaranja letvom u glavu umrla je od raka na mozgu. I ostavila ono dvoje male dece iza sebe.

## 4. deo

Godina 1989. mesec jun.

Država SFR Jugoslavija, u kojoj 2-3 decenije 63-64% novca iz budžeta države ide na Jugoslovensku Narodnu Armiju, a 1% na Kulturu.

Vranje, grad na jugu Srbije. Nasred puta između Skopja, glavnog grada SR Makedonije i srpskog grada Niša;

Opšta ekonomska situacija sa laganom, ali neprekidnom devalvacijom jugoslovenskog Dinara. Jednomesečna ili učestalija poskupljenja osnovnih životnih namirnica, sa čestim nestašicama istih. Redovi kupaca pred prodavnicama hleba; i pred samouslugama, kad se raščuje da je stigao šećer, prašak za pranje rublja, jestivo ulje, brašno, ...

Zategnutost u odnosima između Slovenije i Srbije.

Hrvatska drži stranu Sloveniji.

Autonomna pokrajina Kosovo i Metohija, sa većinskim stanovništvom albanske nacionalnosti, koje više ni ne krije da želi ekonomsko-političko odvajanje od Jugoslavije. Mada im je aktuelni interes prvo steći status sedme republike SFR Jugoslavoje.

U Vranju, u jednom stanu Stambenog fonda JNA-e od 80 m<sup>2</sup>, žive donekle predstavljeni vam Dragoljub i njegova donekle predstavljena vam žena Mirjana.

*Dragoljub* je sada čovek bez radnog odnosa po svojoj volji. Ili po svojoj nevolji – dodje mu na isto. Aktuelno je – muzičar. Postao je čovek sa tri imena i tri deteta. Prva dva imena iz Surčina znamo:

Mirkov i Vidin kum je njihovom prvom detetu dao ime Dragoljub. A ocu Mirku se to ime nije dopadalo pa je malog Dragoljuba uvek imenovao – Miša.

Malom Dragoljubu nije bilo jasno zašto se njegovom ocu ne dopada to lepo ime. Ali posle je – kao mladić – «složio kockice»:

Mirko je sa visine gledao na ne-Sremce, a Dragoljub je tipično šumadijsko ime, koje opet snažno vuče na nadimak «Draž» (četničkog vojvode Mihailovića).

Sa svim što je Mirko kao ilegalac i partizan preživeo, imao je i u ostatku života ratno stanje prema svima koji su bili protiv partizana. Kad bi na TV-aparatu počinjao *Zagrebački dnevnik*, samo bi ustao i okrenuo dugme.

JRT je imala samo jedan kanal pa nije bilo biranja: ili/ili – isključivo.

Jednog dana *Beogradski dnevnik* drugog dana *Zagrebački*.

Možda bi Mirko nekad dok pritiska dugme za isključenje promrmljao:

«Jeb`o vam ja mater». I – tajac.

Deci nije bilo jasno zašto se on ljuti na Hrvate i Slovence kad se svugde priča o bratstvu i jedinstvu, ali im je bilo jasno da gledanja TV programa nema do sledeće emisije. Odlazio bi Mirko u kuhinju i posle pola sata ponovo uključivao TV-aparat.

Deci je sve to što je njega ljutio bilo nevažno, ali im je problem bio taj što se on nekad zaboravi, pa ne dođe na vreme da uključi TV-aparat, a tamo film već teče. A niko nije smeo da mu kaže:

«Uključi!»

Čak ni mama-Vidosava.

A odraslijem Dragoljubu se nije dopadalo ime Miša:

«Ta svaki ruski medved se tako zove». Posle se dugo pitao:

«Da li mi je tata dao ime Miša jer se tako zove i jedan Titov sin?».

Ali je vremenom sve manje verovao u to, tako da posle, kad je već Mirka smeo pitati šta god mu je volja, nije smatrao da ima osnove za takvo pitanje. Pa ga nije ni postavio.

Dragoljubu je zauvek ostalo nejasno kakav je to popust kod Mirka imao kum; jer Mirko, kao vrlo nezgodan čovek, nije nikome ništa dozvoljavao što je protiv njegove, Mirkove, volje i predstave, a ovamo da neko njegovom prvencu da ime koje se, njemu – ocu, ne dopada?

Treće ime je Dragoljub dobio 25. maja 1985. u vili *Panorama* u Solunu:

Do tada jer ideološki je bio – nigde. Ni sa komunistima, ni sa pravoslavicima, ni sa Subotarima ili kojim drugima, niti sa antikomunistima ili antihristima, ... Kupovao je knjige i čitao.

Prvo X-100 romane – *Lun-Kralj ponoći*,

*Western* romane iz *Dugine Biblioteke 300 čuda*, *Ljubavne Romane*, ... i u tom kvalitetu tako dalje. Kad mu je to dosadilo, jer je već na polovini priče znao ko je ubica, pozeleo je nešto ozbiljnije:

Edgar Rice Barrroughs – *Tarzan*, Maksim Gorki – *Pripovetke*, sestre Emili i Sharlote Bronte – *Orkanski visovi* i *Jane Air*, Šolohov – *Tihi Don*; od Nikolaja Tolstoja je najviše voleo njegove *Dnevnike*, ...

Dostojevskog nije hteo namerno čitati, jer su ga mnogi hvalili, a čim ga mnogi hvale, neće da troši vreme:

Možda je Dostojevski i dobar, ali Dragoljub masi nikad nije verovao.



Kad su svi dečaci navijali za *Partizan* on je sam okrenuo na *Crvenu zvezdu* i – nije se pokajao!

«Možda ću čitati i Dostojevskog, ali kad stvarno ne budem imao šta da radim». - Mislio je Dragoljub.

Jednom je ustvari i počeo nešto, ali je osetio da je i Dostojevski bio nezdrav, a ne samo likovi njegovih romana. Za destrukciju te težine Dragoljub nije imao snage: Sit je bio muka iz stvarnosti.

A Dragoljubovo obrazovanje je počelo, sa dobrim zakašnjenjem od nekih deset-petnaest godina:

Kao vojnik-mornar pozajmio je iz brodske biblioteke *Razarača Split* na čitanje svesku *Osamnaesti brimer Luja Bonaparte*. Slovenac Dane, po obrazovanju Inženjer mašinstva mu je rekao:

«Šta čitaš to kad ništa ne razumeš?»

«Okud ti znaš da li ja razumem ili ne? – uvredio se Dragoljub

«Pa vidi se» - Rekao je Dane sa takvom sigurnošću da tu više nije bilo mesta za raspravu. I bio je u pravu.

«Znači, moja neotesanost i glupost su vidljivi» - rastužio se Dragoljub.

I – što ti je sudbina ili – Božja volja:

Od jednog mornara, da li je bio Drago Pavlinac iz Čazme, Franjo Karakaš iz Podvinja, ili Sarač Salih iz Bosanske Gradiške, je dobio Logiku za III razred gimnazije napisanu od *Dr Gaje Petrovića*. I dandanas tvrdi: «Da nije bilo te knjige – ništa od mene».

Zvao ju je: «Moja Biblija».

Kad je završio s njom posle je sve išlo mnogo lakše: Filozofska, komunistička, pa crkvena literatura: *PROLOG* – knjiga o svecima pravoslavne crkve. Pa onda od nekog Rusa o pameti i znanju pčela, po volji Stvoritelja, što je stvarno zadivljujuće bilo. Pa o zanosu Justina Popovića, o Isihistima, ...

Već u Vranju – Srđan-Srle Tomić i Dragan Mirković su donosili takođe mnogo zanimljivih knjiga na čitanje.

Ali ni u jednoj nije našao nešto što bi mu dalo odgovore koje je on trebao: Ono što je tada nalazio u knjigama iz oblasti koje ga interesuju nije bilo ništa određeno: Sve okolo-naokolo.

«Moguće je», mislio je, «da su tržištu date knjige za početnike i masu koja se pali na «pitke» stvari. A da poslednji odgovori idu samo živom rečju».

Za metematiku, filozofiju, gitaru, muzičku harmoniju, ... itd. šta je posle već sve učio i naučio, bile su mu dovoljne knjige; odnosno nije morao pohađati redovne škole da bi slušao učitelje. U tim oblastima je sve određeno i jasno: Ko nije takvog uma da mu (sa tolikim knjigama na tržištu) uspe sâmom razumeti matematiku, kontrapunkt, fiziologiju ljudskog bića ..., nema nikakve šanse ni kod učitelja, a kamoli da bi sâm razumeo tzv. Metafiziku.

A ko traži odgovore u tzv. metafizičkim stvarima ignorišući matematiku, biologiju ili fiziku, naprimer, može samo da zastrani u nebuloze, okultizam ili čoravu mistiku.

Ali, u stvarima kao što su život, smrt, smisao, besmisao, početak, kraj, raj, pakao, uskrsnuće, reinkarnacija, ... ili ništa od svega toga, Nije još sve složio, jer je moguće da još ni nema sve elemente: Nije znao da li mu nedostaje još koja karika da bi zatvorio lanac. A ako «da» – koja?

«Moguće je» - mislio je Dragoljub– «da neko sve o «onostranim» stvarima zna i bez egzaktnih nauka. Ali gde je taj neko koji zna sve o «onostranim» stvarima? Nije to tek tako za pijacu; kao salata i sirom punjene paprike.

Da li je Isus Hristos sve znao?

Ili Muhammad?

Ili Tibetanci?

Ili Indijci? Stari Grci? Novi Nemci? Egipćani? ...»

U stvarima koje ljudsko telo može dostići Dragoljub je imao već prilično mnogo iskustava:

Kad zatvori oba uha tako da male klapnice pritisne palcima i zvučno se odeli od spoljnog sveta sluša u desnom uhu dva tona, D i Es, kako se naizmenično smenjuju u nejednakin vremenskim razmacima, a u levom uhu ležeće tonove B flat, F i G.

Tako da je u nekom momentu imao B6 akord (odnosno prvi obrataj akorda Gm7), a u nekom Es9 kao quartsektakord. I to tonove koje ni jedan Music-sequencer ne može tako nežno zaobliti i izgllačati. Tako da mu to slušanje «kosmičke muzike» nikad nije bilo dosadno.

Jednom dok je sedeo za stolom, nad nekom lekcijom iz engleskog jezika, dobio je osećaj da mu pada pesak na glavu. Pogledao je na tavanicu – ništa! Nema nikakve rupe gore.

Opet je nastavio sa čitanjem, ali opet – pesak pada na glavu! Promeni mesto za stolom i sedne na suprotnu stranu stola: sve isto!

Onda pokrije glavu dlanovima – isto. Dak je shvatio da mu je proradio *Bindu*; tačka na vrhu glave, u kojoj se kosa uvrće kao vir u reci.

Posle, uvek, kad je razmišljao o odlučujućim stvarima, čak i iz običnog – svakodnevnog života, osećao je «pesak na gnezdu».

A kad je bio u nekom razmišljanju o zbilja važnoj stvari u životu, onda bi mu bljesnula mala zvezdica pred očima; Veličine glave krojačke čiode. I to tako snažnog bljeska da se uvek trzao od iznenađenja.

A bljesnula bi samo onda kad bi se moglo reći: «Odgovor je tačan» ili «Rešenje je ispravno».

Ali ipak zvezdica blješti tek na stvari o kojima čovek retko razmišlja; i u prilikama u kakvima se čovek nađe, možda, dva-tri puta godišnje; ili jednom i ređe.

Dragan mu je rekao: «To su ti sve samo znaci pored puta, odnosno potvrde da si na pravom putu. Ta mala *čuda* nisu cilj.

Čak ni kad bi postao sposoban da lebdiš ili letiš, ili da vidiš budućnost ne bi smeo pomisliti da si stigao».

A sa Pranayamom je stvarno imao velika iskustva koja su ga prva dva puta uplašila: Terao je vežbe disanja u odnosima 1:4:2. Dvapat dnevno: svakog jutra i večeri. Vežbao je u četvoročetvrtinskom taktu: Pevao bi u sebi mantru Aum (Om) 4 puta u laganom tempu; istovremeno udišući samo na levu nozdrvu, a desnu bi pritiskom palca desne šake držao zatvorenom.

Onda bi srednjim prstom zatvorio i levu nozdrvu zadržavajući u sebi vazduh dok bi otpevao Om 16 puta. Onda bi sklonio palac i otvorio desnu nozdrvu da bi izdisao u istom tempu dok bi otpevao Om 8 puta. Kažiprst desne šake leži kao oslonac na sredini čela.

Završeni par vežbe je sa novim udahom na desnoj, a, posle zadržavanja daha, izdahom na levoj nozdrvi. I cela vežba ide u četiri ponavljanja; tako da prilično vremena prođe dok se sve po propisu završi: zatvorena desna nozdrva, udah na levoj, zatvoriti i levu, zadržavanje vazduha u sebi, izdah na desnoj; pa sad sve kontra: zatvorena leva nozdrva (stoji još od izdisanja) udah na desnoj, ..., itd. puta 4.

Posle dva meseca je vežbao u istoj proporciji, ali – u udahu 8 puta, u zadržavanju daha 32 i u izdisanju 16 puta pevanje mantre Om.

Posle tri meseca je prešao na: 16 puta Om u udisanju, 64 puta Om u zadržavanju daha i 32 puta Om u izdisanju.

Isprva je bilo teško; tako da je nekad morao i prilično da ubrza tempo pevanja mantre u sebi, a pogotovo u izdisanju.

A onda je jednom, u fazi zadržavanja daha, primetio da ne oseća ništa oko sebe, a ni sebe samog: Nije morao prekinuti! Nije morao ni izdahnuti ni ponovo udahnuti. Držao je nozdrve zatvorene, to je znao, ali ništa nije osećao. Samo svesnost situacije i života; I pitao se:

«Da li je ovakav život bez tela? Znam da sam ja, znam ko sam ja, znam gde sam ja, a ne osećam svoje telo. Znam da sam u svom stanu, znam u kojoj sam sobi. Znam sve, živ sam, a ne treba mi ništa. Čak ni vazduh!».

I znao je da to traje dugo; Sigurno bar 5 minuta nije disao. I znao je da može terati još 5 minuta ili 5 sati bez vazduha.

Ali došlo mu je na pamet:

«Da se okanem ćorava posla. O ovome ne znam ništa. Imam malu decu i da ne bude kao sa Vivekanandom: Nije se *vratio* u svakodnevnicu ni posle mesec dana, pa su mu toplo i mirisno telo zakopali, (ili zapalili) pošto su nakon jednomesečnog sedenja pored odra s njegovim telom zaključili da neće doći. Dakle nije bio umro, a sahranili su mu telo. Da li je Vivekananda učinio nešto neoprezno ili po svojoj volji? Ko to zna».

Razmišljao je Dragoljub i odlučio da za svaki slučaj – počne disati.

Prvi Dragoljubov instruktor u tim stvarima je bio Dragan iz Vranjske Banje:

Jednom je Dragoljub zastao kod jednog uličnog prodavca knjiga i pitao ga: «Imate li vi na lageru knjigu *Zlatna grana*?»

Pošto je prodavac rekao: «Ne!» - umešao se u razgovor jedan mladi čovek, koji je tu stajao, gledajući neke od izloženih knjiga, i objasnio Dragoljubu ko to ima i gde je to. A onda je upitao Dragoljuba:

«Poznajete li Vi mene?»

«Ne». – reče Dragoljub.

«Ja sam Dragan Mirković iz Vranjske Banje, vaš bivši učenik gitare.»

«Brat Slavice i sin Dragana Mirkovića zaposlenog u Pamučnom Kombinatnu – Vranje?» - pitao je iznenađeni Dragoljub.

«Da». «Ih, bre, koliki si!» - gledao je Dragana od dole – nekoliko santimetara naviše. Pa dodade:

«Šta je od tebe ispalo za deset godina.

Gde si sada? Šta radiš?» - Počeo je Dragoljub Dragana ispitivati.

«U Beogradu sam. Studiram Ekonomiju».

Od tada su se sretali često, jer mu je Dragan odmah «uvalio» neke knjige. A kasnije sve više i više knjiga i kopija donosio; i prevoda koje su *njegovi* Beograđani pravili.

Dragoljub mu je jednom rekao:

«Gori si od *Jehovinih* *svedoka*; Ne daš čoveku ni da se osvesti».

A onda je Dragan jednom došao s pozivom na putovanje.

«Putuje jedna grupa Beograđana u Solun. Na Yoga-seminar.

Hoćeš li da te upišem u putnike?»

A Dragoljbu je bilo iznenađenje da ga Dragan nije već upisao. Toliko je neprekidno pritiskao: Napred! Napred!

«Gde napred»? – Pitao se često Dragoljub. Rekao je tada Draganu:

«Upiši me».

Hteo je u Solun, da bi video ima li od *Yoga*-učitelja, kojem Beograđani putuju, neke vajde u nalaženju odgovora na pitanja koja ga muče.

Ako ih od nekog mudrijeg i učenijeg ne dobije moraće opet sâm da sredjuje sebi stvar. A više se stvarno ni za nagradu ne bi mogao setiti s kojim novcem je mogao to sebi dozvoliti Putovanje u Solun; plus ulazna Viza za Grčku, boravak u Vili *Panorama*; iako je totamo bilo spavanje na podu u vreći, ali ipak – nije na ulici.

Pa sâm seminar za – valjda 50 ili 100 DM (ko bi to sad znao?) i jedna knjiga od, takodje, 20 ili 30 DM).

(To što kao građansko lice na službi u JNA nije smeo izlaziti u inostranstvo – jeste posebna stvar. Ali – izašao je! Jer – nije išao da bi nešto protiv države i JNA činio).

Sa kolegama iz Kasarnske kotlarnice je lako uredio da mu preuzmu smene, dok bude bio odsutan, pa da im on to posle, kad oni budu imali neke potrebe za slobodnim danima, odradi.

Naravno da Dragoljub nije očekivao da će dobiti sve odgovore u dva-tri dana seminara u Solunu. Odnosno, sigurno je da postoji neko ko može stvari iz oblasti takozvane Metafizike objasniti za dva minuta; ali – Dragoljub nije očekivao da baš ovaj učitelj kojem putuju zna sve, a pogotovo nije očekivao da će učitelj baš sa Dragoljubom sestiti, kao sa starim drugarom i Dragoljuba u najtananije stvari uvesti.

«Da idem prvo da procenim čoveka i da se upoznamo». – mislio je Dragoljub.

Kad šta? U Solunu – učiteljica Yoge!

Australijanka, koja je kod sâmog Swami Satyanande Saraswatija učila. I od njega dobila ime – Shivamurti.

Bila je obučena u široko odelo. Kao da je ogrnula dvokrevetni prekrivač. Izgledala je čisto, ali Dragoljubu nije izgledala toliko privlačno da bi u njenu Školu dolazili muškarci, koji prednost daju lepoti žene, a ne znanju. A koliko je bila učena i inteligantna – Dragoljub nije mogao da proceni.

Kad je ušla u veliku prostoriju u prizemlju, koja je veličinom bila kao mala sala za gimnastiku, oko tridesetak Beograđana, sa kojima je i on došao, nešto Grka, Nemaca i ko zna kojih još, su je pozdravili sa uvažavanjem i poštovanjem.

Dragoljubu se nije dopalo što su joj se snishodljivo obraćali. Jer snishodljivost učenika vređa učitelja: Šta će nekome učenici bez gordosti?

«Zna se da je ona Učiteljica, a da sam ja *sadhaka*. Mogu ja i noge da joj poljubim, ali iz poštovanja, kao što sam i baba-Nadi i njenom deda-Mrgudu ili majka-Jeci ljubio ruke. Ali mora ostati moje samopoštovanje».

Kod polaznika seminara je primetio više – podređivanje.

Da bi spasao njenu i svoju čast, seo je na kraj gomile i počeo ju gledati u oči; sa mislima punim nežnosti za Božje stvorenje u formi žene:

«Ja bih tebe jeb`o!»

Uzeo je to za svoju mantru ovog popodneva. I ponavljao ju je uporno. Gledajući učiteljicu u oči. Bez osećaja neprijatnosti. Sa potpunom predanošću. Razmišljajući ovako:

«Ako je stvarno majstorica, kao što ovi veruju da jeste, onda će me razumeti i neće se ljutiti.

Ako ne može moje misli dotaći, onda nikom ništa: Bog zna da ju ja ne vredam. Ne osećam se grešnim».

I – celo vreme je pričala, gledajući preko gomile, mirno i prijateljski, Dragoljuba u oči. A Dragoljub je mislio:

«Razumemo se!»

Kad je posle u gornjim prostorijama primila i njega na Inicijaciju, dala mu je ime *Rudraksh* i napisala mu posvetu na knjizi koju je kupio od njenih pratilaca:

«*Rudraksh, ustani – probudi se i nemoj stati dok ne dođeš do cilja*».

Pitala ga je:

«Šta hoćeš da postigneš Yogom?»

Rekao je:

«Sve je u redu, želim da se razvijem kao muzičar»?

Morao je da slaže, jer prvo – nije ni u svoju Ružicu, kojoj je jedini, imao poveranja da joj se po toj stvari otvori, a kamoli u ovu kojoj je tek jedan, od ko zna koliko aspiranta kojih je do sada imala; a drugo – u prostoriji je bila još i njena asistentkinja i mladić iz Beograda koji je prevodio. Možda bi njoj nasamo i rekao, da je bila prilika da budu sami i da je znao bolje engleski. A možda je ona osetila da se ne «otvara». Kad kojim slučajem danas pogleda njenu posvetu – poveruje da je tačno znala šta piše; kome i zašto.

Dala mu je za telo seriju Pozdrav Suncu (Suryanamaskar), za muziku Nada-Yoga vežbe i – *mantru* napisanu na papiru (da bi ostala njegova tajna). To s Mantrom ide uvek tako.

Za Mantru je odmah znao da ju neće moći prihvatiti: Već dugo je radio sa Mantrom Om i to se ne menja tek tako lako. Kad se vratio u Vranje pitao je *Savetnika* da li da nastavi sa svojom starom, jer to je razumljivo da neki Aspirant ne bude u stanju svaku Mantru prihvatiti, i dobio je saglasnost «viših Instanci».

A i Suryanamaskar? Dragoljub je već ima svoju žestoku seriju Yoga-položaja. Koju je terao po dva sata dnevno.

Nada-Yoga? Otkad je upoznao harmoniju kao svoj džep nije trebao više ništa: Osećao se sigurnijim nego Isac Albeniz kod Franca Lista.

Čak je našao «rupu» i kod Dejana Despića, koji je koristio koordinatni sistem, da bi predstavio naklonosti akorada ka progresivnom, odnosno regresivnom; valjda zato što je podlegao praksi *jazzera* da jedan nonakord gurnu tamo gde mu mesto nije.

Znači: tek će videti da li je u Solun putovao da bi video da nije morao putovati, ili će mu ona vremenom nešto u traženjima pomoći.

Posle je Dragoljub našao da je *Rudraksh* ime jedne koštice, slične breskvinoj, ali u trećini veličine. Video je brojanice uradjene od tih semenki tvrdih kao kamen. Pa je razumeo da mu je dala ime koje bi naš narod preveo sa: *Tvrd orah*. I Dragoljbu je ostalo samo da kaže:

«Ima smisla to njeno ime meni. Znači da oseća nešto. A možda čak i zna».

Nameravao ju je posećivati. Ali nikad se više nisu sreli na ovoj ravni. Kontaktirali su preko nivoa koji stoje otvoreni za saobraćaj među nesebičnima.

I shvatio je Dragoljub zašto Yoga privlači Evropljane i Amerikance, a Hrišćanstvo gubi vernike:

«Kad odeš kod *pravog* Yoga-učitelja primi te on za tvoje dobro, a ne za svoje: Možeš otići od njega kome hoćeš i kadgod hoćeš.

A kad pravi Yoga-učitelj pravi seminare i skuplja gomilu oko sebe, kao što je Shivamurti primila bulumentu u *Panorami*, čini to s namerom da *pomogne* onima koji su rođeni da bi shvatili.

A iako zna da nisu svi rođeni sa sposobnošću da shvate, ponaša se prema svakom kao da jeste. Znači: kad odeš kod nje, ti si tačka na koju je usmerana. U Hrišćanskoj crkvi se ne bave tobom živim, nego ti predu o Isusu. Za kojeg ni sami ne znaju gde je. Pričaju ti da si grešan.

«Pa znam i ja sam da sam grešan» mislio je Dragoljub «ali u čemu?»

«Zar zato što volim pičku?»

Neće biti. Nisam ju ja izmislio i nisam ja sebe ovakvim ni napravio. Šta bi bilo bez ovakvih majmuna kao što sam ja? Ko bi popovima pravio decu kojoj popuju? Ne dozvoljavaju ti da mrdneš ka drugim idejama i učenjima. Za ortodoksne popove su svi ostali su sektaši i Đavolova vojska. Čoveče! To je onda sumnjivo. To što pričaju da je Isus živ – neka bude da je istina. Ali popovi ne umu da objasne gde i kako živi».

«U Yoga-hramu ti daju osećaj da si ti njihova preokupacija, a u Hrišćanskoj crkvi ti daju osećaj da si kriv što si živ. A to je prolazilo kad su ljudi bili zatucani; Pre 100 godina pa dalje unazad. Ali danas to ne prolazi: Ljudi hoće da znaju, a ne da veruju.

E to da postoje struje i u Yogi, koje nemaju blage veze sa istinom u važnim stvarima, je činjenica koja ne koristi mnogo Hrišćanskim crkvama:

Ali šta popovima i kardinalima koriste slabosti nekih Yoga-škola i bilo kojih sekti, kad nisu u stanju da loše u njima demontiraju, ni da dobro iz Biblije prevedu na današnji nivo znanja?

Dragoljub se danas čudi kako crkvenjaci prožive čitajući, razmišljajući, pleveći baštice, dobro se debljajući i – ne sastave sistem. Onda mu to dođe da svi oni džabe jedu i žive o trošku onih koji čekaju objašnjenja.

Crkvenjaci doista nešto pričaju. Ali koliko im ljudi veruju vidi se po praznim crkvama i po tome što «ovčice» odlazi drugima na mužu.

Pa onda toliko tumača Biblije?

Moglo bi se prihvatiti da su Stari i Novi zavet alegorijski prikazi duhovnog razvoja čoveka. Ali onda ispada da su svi hroničari bili filozofi

visokih intelektualnih sposobnosti, odnosno sam narod Izraelaca; Jer, su prema tome, u kontinuitetu imali mnogo mudraca i bar uvek jednog koji je pesnički nadahnut, notirao razvitak vrste i naroda. I nijedan nije prekinuo tu tanku nit veze s Bogom. Odnosno ni jedan nije bio samo dokumentarist, nego uvek i analitičar, sintetičar, komentator, ...



A onda taj, recimo, visokoumni narod, na kraju svih muka i traganja, ne prepozna, recimo, krunu duhovnog razvoja: Isusa Hrista i – razapne ga.

«Ko je ovde lud?» - Pitao se Dragoljub.

«Izraelci, tumači Biblije, Isus Hristos ili ja?»

Ja nisam, Isus nije. Onda: ili Izraelci ili tumači Biblije.

Čemu alegorija?

Mnogi crkvenjaci su vekovima insistirali na tome da se sve prihvati bukvalno tako kako u biblijskim knjigama stoji.

Zašto? Da li nisu razumeli stvar? Neće biti da je to. Mada to ne znači ni da su sve razumeli. Može biti samo to da su razmišljali ovako:

Ni danas se nigde neće sakupiti 5-6 hiljada ljudi oko jednog mudrog čoveka, samo zato što mudro priča (bez mikrofona i sistema ozvučenja). Zato mora biti da je oko Isusa Hrista bilo još koječega, što je masu ljudi izazivalo da ga danima prati;

Neka bude da su «hlebovi» – uvid (spoznaja, saznanje), a da su «ribe» – duhovna (šta je to?) snaga, ali to ondašnja sirotinja nije od Isusa tražila; jednako kao što ni današnja sirotinja to ne traži, nego su ga sledili zbog zaista pravih čuda. (Nažalost samo zato.)

A da ga nije hiljade ljudi sledilo ne bi ni ostao tako važan u našoj Istoriji: Njegov savremenik Filon je tada kod Judejaca važio za mnogo obrazovanijeg čoveka nego što im je Isus značio, pa – ko još danas osim studenata filozofije zna nešto o Filonu (rođenom 20 godine pre Hrista i živim čovekom još neko dobro vreme posle Hristovog raspeća).

Nije Isus Hristos bio ni prvi ni poslednji mirotvorac i dobronamernik koji je otrovan, razapet, na kolac nabije, obešen, ... pa je ostao kao neko savim drugačiji.

Nije Isus bio ni najveći mislilac (filosof) (setite se Aristotela, Kanta, Hegela, Marxa, ...) pa je među nama ljudima ostao kao prvi i jedini; a njemu nigde ni istog ni sličnog.

Znači: bilo je tu, oko Isusa Hrista i sa njim, nečeg većeg i važnijeg od obrazovanja i filozofije.

Zato je Dragoljub tada i rešio, jer nije imao poverenja u mentalne konstrukcije drugih ljudi, da sâm ispita stvari i nade odgovore.

*Majka Mirjana*; još uvek u radnom odnosu sa PKV (YUMCO – Jugoslovenska modna konfekcija). Sad već radi u knjigovodstvu.

Požrtvovana kao majka i odlična drugarica.

Ali ne otvara se uopšte. Ako se nekad ljuti na Dragoljuba onda to i kaže, a da li je u osnovi sretna ili nesretna to nikad nije rekla.

Dragoljub ju je jednom obavestio:

«Zaljubio sam se».

«U koju?»

«U Vericu Jovanović – Inženjera tehnologije u našoj fabrici.»

«I šta sad?» – Izenađena Mirjana Dragoljubu.

«Ništa. Ja imam tebe i našu decu. Ona ima svog Slobodana i s njim decu. Pa teramo dalje. Nikad joj nisam ni reč rekao, a video sam da i ona mene drugačije gleda nego ostale.»

«Pa što mi to onda govoriš?»

«Da ne bih nešto u potaji kombinovao i loše preduzeo. – Rekao je Dragoljub Mirjani.

«Ti misliš da se ja nisam ni u koga zaljubila?»

«A jesi?»

«Jesam.»

«U koga?» – Bio je Dragoljub radoznao.

«Neću da ti kažem.»

E to Dragoljub nije voleo kod nje: ćuti i mudruje kao njen otac Nikola; Ni rečju da se otvori; a ovamo ljubomorna i otrovna kao kobra.

Prvo Dragoljubovo i Mirjanino dete je *Ivana* (rođena 5. januara 1970.).

Prosečnog izgleda. Po kosi i tenu više tamna. Oko 170 cm visoka.

Vrlo inteligentna i disciplinovana. I u Osnovnoj školi i u Gimnaziji je proglašavana za Đaka generacije.

Učestvovala je na regionalnim i republičkim takmičenjima Gimnazijalaca u znanju iz skoro svih predmeta, tako da su nastavnice i nastavnici muku mučili gde pre da ju pošalju.

Jednom je, kao osnovka, bila počastvovana da donese Titovu štafetu na glavnu tribinu u Vranju, a to se smatralo poslom *glavnog* nosioca Titove štafete za grad i okolinu. Titova pionirka – okružena Titovim omladincima. Malecka. (Ne prema vršnjacima nego prema omladincima.) Ali bez zamuckivanja, iako zadihana od trčanja, odverglala je bez greške pozdrav, grada Vranja i okoline, «*Predsedniku bez ograničenja mandata*». U prvim sledećim *Vranjskim novinama*, koje su inače izdavane samo petkom, bila je fotografija Ivane na tribini:

Ivana je donela slavu porodici kao Glavni nosilac Titove štafete, ali se Dragoljbu nije sviđalo što su njegovo dete uvukli u cirkus; koji je bio pre za psihoanalizu, nego za održavanje i negovanje. Tri decenije! Ili koliko je trajao?

Dragoljub je još kao dečak osećao da nešto nije u redu s Jugoslovenima, a vremenom ih je shvatio potpuno; a Tita maja meseca 1973. I to – neposredno.

Dvedesetih godina kad su ga se već svi počeli odricati, a neki i pljuvati Dragoljub je Tita počeo braniti – iz inata. Dakle ne zato kao da je Tita naročito voleo, nego ne voli one koji su pevali jednu pesmu dok je bio živ, a posle, pod novim «dirigentom», drugu.

Znači «... mi ti se kunemo» ne važi više? – Pitao bi Dragoljub sve pljuvače na Tita.

«Ako smo svi mi Jugosloveni, koji smo mu titrali jajca (jer bilo je sigurno i onih koji ga nisu mogli svariti ni gledati), glupi – da li su glupi i svih onih stotinak svetski poznatih političara, koji su mu bili na sahrani?

Ili su bili glupi Amerikanci koji su od Titovog sukoba sa Staljinom pa nadalje, u 10 godina, ubacili 30 milijardi US \$ *nepovratnog kredita* u Jugoslaviju. Dozvoljavajući mu da ih svih trideset unese u školske udžbenike kao naš Nacionalni dohodak, i prikaže razvoj jugoslovenskog privrednog sistema kao drugog u svetu po dinamičnosti; Odmah iza Japanskog. I dozvoljavajući mu da JNA postane najjača vojna sila u regionu. I jedna od 11 zemalja u svetu, koje su same proizvodile podmornice.

Kao prvo: ako je nepovratno – onda nije kredit nego je poklon.

Kao drugo: lako je imati industrijski razvoj od ne znam koliko mnogo procenata, ako zemlja startuje sa tako bednih obrazovno-ekonomskih pozicija, na kakvim je bila posleratna Jugoslavija.

A onda: Japan kao mera za upoređivanje stopa razvoja? Ako nekom baciš na glavu dve atomske bombe, čim sutra podigne kuću napravio je privredni uspon od 26 009 % ; ako već teramo zajebanciju.

Nisu se upoređivali sa Švajcarskom, naprimer, u kojoj u zadnjih 200 godina nije smaknut ni jedan crep sa kuće. Ali ni to nije problem: koja uprava na svetu ne laže nešto zbog mira u kući?

Kao treće: dok je Tito koristan većima od njega, daju mu 30 milijardi US dolara da napravi jaku armiju. Kad prestane biti koristan daju mu 20 milijardi US dolara *na zajam* i – sistem se raspadne. Jer nema koga da te novce nazad vrati. Jer oni prostaci koji su uživali prvih 30 milijardi dolara, nisu koristili novac za učenje, da bi sebe obrazovno-ekonomski ojačali, nego su u svojoj seljačkoj filozofiji uživali *novce u funkciji*.

Na kraju, boli Tita ona stvar što njemu potčinjeni nisu i u lično obrazovanje ulagali; nego su uživali poklone, koji su se službeno zvali – Krediti: On je svoje učinio.

A kad je izgubio iluzije okrenuo se pevačicama i lovu na jelene, fazane, jarebice i drugu divljač; koju su mu na pušku naterivali, jednako kao pevačice na «pištolj».

Narod je mogao malo misliti i o tome da on neće živeti 100 godina i uspešno balansirati; i da se prilike menjaju i kad bi nam on večno živio: Jednom su povoljne – jednom su nepovoljne. A tek bez njega? Tito je bio naša prilika, koju nismo iskoristili.

Nemaju prava da se vade na onaj (recimo: samo) 1 procenat nacionalnog budžeta u kulturu ulaganog: Imali su dobre plate; U knjižarama je bilo svih knjiga od Karla Marxa do Aleister Crowleya i Osho Rajneesha, Crne magije, Platona, Hegela; visoko umnih dela u izdanjima biblioteka Grafos, Karijatide, Prometej, ... Ali oni su kupovali automobile, išli na letovanja, kurčili se po restoranima i vašarima, ...

Titu je za života bilo, a nama posle Tita?

E sad Ranković i svejedno koji još u Jugi i emigraciji, bez obzira na pamet, dobru volju i šta ti ja znam šta još, ne da nisu odgovarali Titu, nego nisu odgovarali većima od Tita: bili su igrači za lokalno pozorište.

A Tito je bio igrač za veliku scenu.

I ne da je *Tito* morao da ih sklanja, nego su ih sklanjali *veći od njega*.

Tito se samo jednom pitao, samo jednom je bio gazda – 1948.

Dilema je bila: Živeti zaštićen pod Rusima i biti niko i ništa, ili živeti, naizgled slobodan, pod Amerikancima i uživati?

I odabrao je. A posle nije bilo više prostora za hoću-neću. Svi koji su nešto protiv Tita imali i hteli, imali su na raspolaganju ono malo dana dok je vagao: Tamo ili ovamo? Ni pre ni posle. Pre vaganja je pripadao Rusima, a posle očitavanja stanja na kantar – Amerikancima.

E, kad su se neki naši osilili i pomislili da ga mogu skloniti, bilo je kasno. A ne da bi naštetili Titu, nego bi naštetili svim Jugoslovenima.

I bolje je što je Tito njih sklanjao, jer ko je još bio sposoban za belosvetske igre?

Svi ostali srpski ili jugoslovenski političari posle Tita su sitna riba koja se vraća u vodi; ili baca patkama za jelo.

Da su Amerikanci hteli da Tito nestane, pustili bi Nikolu Kavaju da ga «skine» kad je bio u poseti USA; kao što su dozvolili svojim (ili naredili) da ustreljaju Kenedija; zato što je više bio zabavljen oko toga ko će jebati Merylin Monro, nego zadacima koje je na početku mandata dobio. Dakle, skinuli su Kenedija, a ne bi mogli skinuti Tita da im je bio kost u grlu? `Ajde molim vas! Bio im je koristan».

Dragoljub se već kao đak osnovne škole u Novoj Pazovi pitao:

«Kako može jedan čovek dozvoliti da cela varoš ne radi celo prepodne ili popodne, samo da bi se ljudi sjatili pored puta, kojim će On proći u automobilu, brzinom od nekih 50 km/sat i pobacali sveće pod točkove njegovog automobila i automobila prethodnice i pratnje. I to sve isto pre toga u Batajnici, pa zatim u Staroj Pazovi, Indiji i gde je već dalje putovao. Da li je *On* to trebao?

Dragoljub je posle shvatio sisteme i igre: Znao je Tito da ovaj narod ne poštuje one koji ne prave sebi reklamu: Nije on sam sebi pevao «Druže Tito mi ti se kunemo» i «Računajte na nas». Nije on smislio ni zahtevao Štafetu Mladosti. Pošto je znao da ovaj narod ne može da živi dok nekom ne glanca jajca – dozvolio je da mu ih glancaju.

Napravio je pozorište od Jugoslavije, da bi im dao vremena da se prosvete. Ali Karneval je trajao i seljaci (ne kažem poljoprivrednici nego kažem – prostaci) su mislili da će Karneval večno trajati. I da će Ceremonijal-majstor večno živeti i davati novaca za veselje.

Dragoljub je sâmog Tita upoznao izbliza maja meseca 1973.

A to je bilo ovako:

Već drugi put je bio organizovan Sabor mladih radnika-samoupravljača u Beogradu. Predsednik Socijalističke omladine Jugoslavije bio je Azem Vlasi.

Isti onaj oko kojeg se Slobodan Milošević zajeb'o i pokazao da je loš političar. Jer bolje je bilo podržati «Titovo dete» i gledati da li ga Albanci primaju, nego uzimati Rahmana Morinu; za kojeg je odmah mogao biti siguran da ga Albance neće slediti; samim tim što se priklanja Miloševiću. A, zatim, Sloba je Srbima kao Albanca podmetnuo čoveka koji je bio Kosovski Rom: da ne kažem Ciganin; jer se sad oni vređaju ako ih tako imenuješ.

A da Slobin izbor nije bilo po volji ni gospodu Bogu pokazalo se kroz srčani udar Rahmana Morine. (Žao mi je udovice Bratislave-Bube.)

Čeda Marković, predsednik Socijalističke omladine Fabrike ALFA – Vranje, je bio dobar drugar Azemov, po političkoj liniji i dobar drugar Dragoljubov po poslovnoj liniji (Kako to zvuči?: «po poslovnoj liniji»); Čeda je bio takođe radnik-štancer u fabrici «ALFA-Vranje». I onda je Čeda rekao Dragoljubu početkom maja:

«Ideš i ti».

Dragoljub je mislio:

«Mali odmor od štanceraja, plata kao da si na poslu, a plus 2-3 dnevnicke u suvom novcu na kraju meseca: I videti što još nisam video: svejedno šta da je to što ću videti».

Mladi gosti Sabora su bili smešteni u Pionirskom gradu, sedničili i sastančili kao i matori; cela dva-tri dana pred Titov rođendan. 25. je nekima «upala kašika u med» da posmatraju glavni slet na Stadionu JNA-e. A dan ranije je Tito hteo da primi omladince, na Aperitif s muzikom i časankjem. I opet je Čeda rekao Dragoljubu:

«Ideš i ti»

A tamo gužva i veselje: studenti, gimnazijalci, sportisti, matorci koji su uvek oko njega: čuvari, posluga, kelneri, ...; folklorne grupe koje su se smenjivale u izvođenju svojih muzičko-igračkih programa. Jednostavno rečeno – veselo i bezbrižno.

Kad je Tito ušao u Veliku salu prvo se razvalio gromoglasan aplauz, a onda je neko poveo «Druže Tito, mi ti se kunemo!». I ko je taj koji bi se ovde usudio da to ne peva?

Dragoljub je isprva samo pokretao usne kao da i on peva, ali nije pevao glasno. Međutim šta ti vredi: Da bi se usne pomerale na reči koje su u pesmi moraš ih izgovarati: pa dali čujno ili nečujno svejedno. Dragoljub je mislio:

«Neću da pevam tu pesmu, ali je ipak pevanje te pesme i ovo što činim». Pa je onda pustio glas zapravo: A onda: Boljeg puta od Titovog – nemamo na izboru!

Potrajalo je to dobrih pola sata, dok su ga svi važni omladinci izpozdravljali. Pošao je on kroz salu u Pratnji važnih omladinaca, među kojima je uz Vlasija bio i desna ruka – Čeda Marković mladi političar. (Jer je u ALFI rada radio i jedan drugi mladi Čeda Marković, koji je posle postao mnogo poznat pevač Vranjanskih narodnih pesama.)

Gdegod bi Tito bio zastao grupa se otvarala, primala ga i brzo zatvarala krug oko njega. A onda je Tito prišao grupi u kojoj je stajao i Dragoljub. I sve isto kao i među drugima: Grupa se namah otvorila, primila ga u društvo i zatvorila isto tako brzo krug oko njega. Pitao ih je veselo:

«Kako ste omladinci?»

A oni su još veselije odgovorili: «Dobro, Druže Tito!»

Talenti za «uvlačenje» su se već lepili uz njega i pričali mu koješta. A Dragoljub je sve to mirno posmatrao. «Možda suviše mirno» – razmišljao je kasnije – «Izazivajuće mirno». Tek – Tito se obratio Dragoljbu:

«A ti, Vinetou, jesi li ti iz filmske ili rokenrol bratije?»

Na šta su se svi nasmejali; Možda i jače nego što je bilo za smeh. Ali to je uvek tako u društvu kraljeva i diktatora: Kad je njima do smeha – podanici se smeju preko mere; a kad je njima do zbilje – podanici idu na prstima i boje se da dišu.

A Dragoljub i jeste izgledao kao indijanski ratnik: duge kose, raspuštene na ledja i grubog lica. Nešto kao mladi Charles Bronson sa dugom kosom. Mada bi takvog izgleda mogao biti uzet i za neki film o Ciganima, a ne samo o Indijancima i bledolikima. A ustvari je bio samo štancer u Fabrici metalnih proizvoda ALFA-Vranje i dugokosi solo gitarist vranjanske «rock `n` roll grupe» «*Biseri Juga*» (sa Veljković Novicom-Nokijem, Bogdanović Miletom-Seljom i Banjac Dimitrijem-Dimom) u slobodno vreme. Šta već to «slobodno vreme» znači u njegovom slučaju.

«Druže Predsedniče, srećan Vam rodendan!

Malo sam roker, uglavnom radnik, a samoupravljač na papiru».

«Tebi nije do samoupravljanja»? – iznenađeno će Tito Dragoljbu.

«Nije to, družo Predsedniče. Nego, niti sam ja sposoban za samoupravu, niti birokratija samoupravu dozvoljava». – odgovori Dragoljub Predsedniku; - bez stida i bez straha.

«Za prvo si ti odgovoran: Moraš učiti! Marksističko-lenjinističkom naukom svi zajedno moramo birokratiju i tehnokratiju uništiti». Naglasio je Tito reč «moramo». A Dragoljub je naglasio prvu reč:

«Nema od plate ni za hleb i margarin, a kamoli za knjige – družo Predsedniče!»

I – tišina nastade teška.

«Bokca ti, Poglavico, to su reči za dublju analizu.»

Kao da je Tito hteo ovim rečima da smanji napetost koja sa namah stvorila.

«Družo Predsedniče, nažalost – tako je i samnom i sa njim.»

«Možda je to tema za drugu priliku?» - pitao je Tito šetajući pogledom po prisutnima, zaustavivši na kraju opet pogled na Dragoljuba.

Pošto niko nije ništa preduzimao ni govorio, jer ni Tito nije ništa preduzimao ni govorio, Dragoljuba se učinilo da se čeka na njegov odgovor, pa je morao nešto odgovoriti:

«Tako je, Družo Predsedniče». - Možda je Dragoljub i to rekao takođe suviše mirno, ili kao gospodar situacije, tek Titu se nije dalo da «spusti loptu na zemlju».

Ili se Titu dopadala mirnoća osobe koja nije bila gladna ulagivanja autoritetu . Bilo šta da je bilo – postavio je Dragoljuba još jedno pitanje:

«Šta bi ti još rekao, kad bismo razgovor na tu temu nastavili?»

«Možda bih sebi štetu naneo, ali je sigurno da bih nekoga od prisutnih uvredio.» Odgovorio je Dragoljub, naglašavajući reči «možda» i «sigurno. Zato je bolje da se samo veselimo».

Ali kao da Tito sâm nije bio voljan da se razgovor završi, pa nastavi:

«Za tebe neće biti nikakve štete, to imaš od mene, a ako se vi nećete uvrediti na njegove reči, nema prepreke da ga čujemo». - Obratio se prisutnim mladim radnicima; i ljudima koji su kontrolisali situaciju i brinuli o njemu.

«Pa na kraju tu smo da samoupravu uspostavimo i ojačamo, a da radnička klasa živi od svog rada primereno slobodnom čoveku, a to ne ide tek tako



lako. Ima svakakvih elemenata među nama, koji podmeću klipove u točkove». - Dodao je Tito.

Kao da ih je ubeđivao da razgovor nastave i pripremao na moguće neprijatne stavove Dragoljuba mladog radnika. Jer je izgledalo kao da bi to bio Titov poraz, ako bi razgovor prekinuli. A to već nije nikome na dobro! «Nećemo se ljutiti!» zapevali su mladi omladinci kao hor dece u Obdaništu. Kao da su nešto drugo i smeli odgovoriti. Stariji, njegovi ljudi i iskusni omladinski rukovodioci, se nisu izjašnjavali. To je Dragoljub dobro primetio.

«Eto i to je sređeno» - Ponovo je Tito bi okrenut Dragoljubu; Koji je sad već smišljao kako da spasi stvar a i sebe. Primećujući iza Tita Čedu kako grči obrve, da bi Dragoljubu nešto objasnio, i ozbiljnog Azema Vlasija. Jer ipak je ovo prijem za «reda radi», a ne za analize jugoslovenske situacije oko Radničke samouprave; niti za Predsednikovo gubljenje vremena s mladim radnikom, koji nije naučio da drži jezik za zubima, ili za, ne daj Bože, verbalni ispad koji bi pokvario večer.

Ali - Dragoljub se setio jedne priče iz Novog zaveta pa razveze:

«Druže Predsedniče, Komunistička partija Jugoslavije je kao zemljoradnik koji ima dobru volju da nešto dobro zaseje i da mu rodi. Njegova torba puna zrna pšenice je ideja samoupravljanja. Njiva na koju zemljoradnik baca semenje smo mi Jugosloveni: neki su kao kamenje i nema nikakvih izgleda da semenke puste korenje, neki su crnica i humus, na koje je dobro baciti semenje.

E sad: zemljoradnik pobaca semenje i čeka: Sve je niklo i njiva se zeleni; još se tu ne razlikuje šta će dati željenog, a šta neželjenog ploda.

A onda, kad su već sve stabljike ojačale i procvetale, pokaže se da tu ima mnogo korova. Korov jesu naše stare ideje i predstave. Ako sad zemljoradnik hoće u njivu da počupa korov, pogaziće i stabljike pšenice koje je hteo imati da mu donesu novi rod. Znači zemljoradnik mora pustiti da sve sazri, da se sve pokaže, pa da sve obere i da posle na stolu odvoji zrno po zrno: zrna pšenice na jednu stranu – zrna kukolja na drugu.

Mi smo sada u mesecu maju, ne kao sad stvarno, nego simbolično: njiva je zelena i zemljoradnik mora da čeka leto; sezonu žetve, a onda će imati jesen i zimu da zrnevlja razdvaja: dobra od loših.

Ja za prvu žetvu prognoziram 50 grama zrnevlja nove pšenice po kilogramu ubranog semenja. Znači 950 grama čine zrna korova.

«A kad je stvarno prva žetva»? – Upita Predsednik.

«Deset godina za prvu žetvu i odvajanje zrna korova. A posle sve kraće i kraće. Dok jednom bude toliko rodilo da zemljoradnik neće morati više da radi na njivi.

E sad: Sunce i kišonosni oblaci jeste ova situacija, kao prilika za uspostavu Radničke samouprave, a koju ste Vi lično stvorili; odnosno prilika koju treba iskoristiti. Jer dogodine može biti sušno i žestoko. A mogu naići i rojevi skakavaca.

A kad zemljoradnik u drugoj godini poseje sve i obere, opet će u novoj berbi biti malo zrna korova, iako je on pobacao samo zrna pšenice; jer uvek nešto sa zrelih stabljika korova padne odmah na njivu. To su oni medju nama koji uspevaju da izvrđaju demaskiranja i koji podmeću klipove u točkove vozila, kako Vi kažete».

I Tito zapljeska vidno oduševljen:

«Moraću posvetiti malo više pažnje jugoslovenskoj «rock`en`roll» sceni.

Pa šta je tu što bi nekog od prisutnih uvredilo?» - Upita Tito kao čovek kojem je pao veliki teret s ledja.

«Druže Predsedniče, to je moje vidjenje naše situacije, prevedeno u blagu priču».

«A neprevedeno je malo oštrije?»

«Prilično oštrije». - reče Dragoljub.

«Da li smo jaki i hrabri da i oštriju formu čujemo? – Upita Tito krug ljudi oko njih dvojice.

«Jesmo» - zacvrkuta opet Obdanište.

«Druže Predsedniče, ja bih to mogao Vama poštom poslati sa pisanom čestitkom i dobrim željama za rođendan».

«Dobra zamisao, ali ja sam nestrpljiv. Kao da je Tito hteo ubiti dve muve jednim udarcem: izbeći dalju analizu jugoslovenske Radničke samouprave pred svedocima, a ipak ju čuti».

Dragoljub je shvatio šta se još da urediti, pa reče:

«Poklon možete odmah primiti, mada ja mislim da imate pravo da ga primite sasvim privatno». – Dragoljub je naglasio reči «imate» i «sasvim».

«Tačno»! – Primetio je Tito da Dragoljub shvata sve mogućnosti trenutka, uhvatio Dragoljuba podruku, pa rekao gomili:

«Poslužite se jelom i pićem i slušajte muziku dok mi Poglavica uruči čestitku i poklone. Primite naše odsustvo, molim vas, kao spontano nastalu priliku za bilateralne razgovore između jednog Indijanskog poglavice i mene.»

Na šta su svi to jednim gromoglasnim smehom odobrili.

I Tito povede Dragoljuba prema zidu uz koji su bile poredane sofe i fotelje. Kad su se smestili na sofu, a jedan od čuvara se smestio na prvu stolicu pored, Tito je pitao Dragoljuba:

«Šta bi to, možda, njih uvredilo»? I on je naglasio reč «možda».

A Dragoljub, ljut što rad po smenama i jebena personalna politika Fabrike metalnih proizvoda ALFA-Vranje, (u kojoj tri godine radi kao radnik pod Ugovorom, što znači: manje dinara po bodu u Bodovnom sistemu nagradjivanja rada – Čuj komedije: *nagrađivanja!* – i neplaćeni meseci juli i avgust, kad svi na *Neodređeno* zaposleni uzmu kolektivni godišnji odmor), ne daju novac ni za ishranu dece, a kamoli njega i Ružice plus, odpeva kao sa pripremom:

«Radnička klasa Jugoslavije nije spopsobna da odigra svoju ulogu ni za svoje dobro, a kamoli za celo društvo. A radničkoj klasi Jugoslavije će biti bolje samo ako plemeniti ljudi budu vodili stvari u interesu nje, radničke klase Jugoslavije. A ako su svi političari i tehokrate, kao oni koje ja poznajem, onda nema ništa od sreće za radnike ni u sledećih 100 godina».

«Bolje je što to nisi tamo rekao» – pokaza Tito glavom prema mestu na kom su malopre bili u društvu ostalih.

Tito je posmatrao Dragoljuba nekoliko sekundi, kao da se čudi: «Odakle pade ova nesreća» - pa upita:

«Šta misliš o našoj partiji?»

«Koliko je jedan pokret uspešan može se proceniti na osnovi toga šta iza njega ostaje. To ne znači da pokret mora nestati da bi se videlo šta je iza njega ostalo, nego znači, takođe, da mu treba dati vremena da se pokaže; kao faktor poboljšanja ili pogoršanja. A u našem slučaju, recimo 50 godina minimum».

«Pa to i ja govorim mojima: Gledajte šta će iza vas ostati. Sta ćemo ljudima ostaviti. Je si li aktivan u političkim organizacijama».

«Nisam».

«Šteta. Mi trebamo takve ljude kao što si ti».

«Oni u Vranju ne pokazuju da me trebaju.»

«Pa, ako ti ne pokazuješ da bi bio od koristi».

«Tačno je da ne pokazujem, jer znam da ne bih imao s kim».

«E nemoj sad!» – Reče Tito blago, ipak više kao ispitujući.

«Tako je».

«Pa nemam ni ja skim, a ne odustajem».

«Vi ste ušli u kolo koje morate odigrati do kraja».

«Hajd' mo tamo da se ne uvrede što smo toliko dugo odvojeni od njih». – rekao je to tako teško, kao da se namah razboleo.

Kako se zoveš?»

«Dragoljub Popović».

Možda se ni njemu nije dopalo to ime, kao što se ni tata-Mirku «Crnogorcu» nije dopadalo, ali Dragoljub tu nije mogao ništa. Ni protiv svoga kuma, ni protiv četničkog vojvode Mihailovića, ni protiv Mirkovih i Josipovih odnosa sa Dražom, ili Šumadincima. A na kraju kad je mama čuvenog pop-pevača iz Osijeka imala hrabrosti da 1945. svojoj bebi da ime Adolf – koji se posle krio iza imena Dado, Dragoljubov kum je 1948. imao hrabrosti da Vidosavinoj bebi da ime Dragoljub.

Jer ipak je mnogo normalnije bilo sresti u Srbiji čoveka sa imenom Dragoljub, nego u Hrvatskoj čoveka sa imenom – Adolf.

Ili nije?

A ljudi nekad gledaju na stvar kao da bebe same sebi daju imena i nadimke.

A koji nadimak bi trebao imati Dragoljub (M. V. Popović), kad nadimke Dragi, Dragča, Gaga, Ljuba, Ljube – nije mogao ni da smisli?

Dražo? Zašto da ne?

Svako za sebe stoji:

Onaj Draža za Dragoslava.

Ovaj Draža za Dragoljuba. Mada ovaj Dragoljub ne voli četnike:

Vrlo lako su se hvatali za nož, a ovamo su slavili Isusov krst. (!?).

Tito je opet uzeo ovog Dragoljuba podruku, a ovaj Dragoljub je bio siguran da je to prisnije nego pre nekoliko minuta kad su se od grupe odvajali. I rastužio se i on:

«Jugosloveni znaju dobro da se ulaguje i da služe da bi uživali.

A nisu spremni da preuzmu odgovornost.» - mislio je Dragoljub.

Bio je siguran da je sa ovim starcem moguće razgovarati i saradivati, a ne samo mu odobravati i odgovarati «Amen!» na «Amen!». Rad s njim zahteva nivo znanja, a ne nivo ulagivanja».

Kad je Čeda registrovao Titovo tužno lice – opet se zabrinuo:

«Pa Bog te jeb' o, jesi li zabrljao nešto»? – pitao je Dragoljuba.

«Mislim da nisam. Ali videćemo kad se vratim u Vranje, da li će mi se nešto desiti».

«Šta ste pričali?»

«Čućeš od Vlasija. Ako Tito bude hteo da se čuje. Ipak je to bio lični poklon njemu, Titu . – Naglasio je Dragoljub reč «lični».

A bio je srećan što je *Gazdi* rekao ono u šta je bio siguran. – «Nemamo šanse»!

Posle u Vranju – niko ni reč da je Dragoljubu rakao.

Tito je znao sve o nama Jugoslovenima. I znao je kako treba voditi naš društveni život . – To je Dragoljubu postalo jasno.

Nije imao odgovarajuće saigrače, među onima koji su se gurali u njegov tim. A kad nije imao saigrače na svim nivoima, i svim pozicijama, nisu mu mnogo od koristi bili ni Vladimir Bakarić, ni Tempo, ni ona 5-6 profesora i filozofa, kao ni neki amater iz provincije. Osim kao moralna podrška da ga ipak neko razume. A u takvoj situaciji je bilo važno ne dozvoliti ometanja od onih koji *uobražavaju* da znaju i koji istrčavaju pred rudu. Pa da su sâm Milovan Đilas ili Aleksandar Ranković.

Ili ne znam koji Profesor.

E, još i ovo: Da je Tito mislio samo za svoje dobro, mogao je ostati u Istočnom bloku bez ikakve brige; opet bi uživao sve privilegije. Kao što su ih i Čaušesku i Živkov uživali. A da li bi mu u krevet dovodili iste ili druge operске pevačice ne bi mnogo menjalo na stvari.

Ali pošto Tito nije imao razloga da brine o sebi:

Da li je jugoslovenske narode izvukao iz Istočnog bloka da bi njima, jugoslovenskim narodima, izvan Istočnog bloka bilo bolje, ili ih je izvukao zato što je to odgovaralo protivnicima Istočnog bloka?

Ko su bili protivnici Istočnog bloka?

Zapadna Evropa i Amerika. Katolici. A Tito je bio poreklom iz katoličkog sveta.

Da li je Tito izveo Jugoslovenske narode iz Istočnog bloka da bi napravio dobro Katolicima?

Ne!

To je Dragoljub znao iz mnogo pouzdanijih izvora, nego što je i on sâm sebi bio pouzdan.

«Pa molim vas lepo, gde vam je pamet?

Zar je Tito dreždio u Lepoglavi i lomatao se četiri godine po Bosni i Crnoj Gori da bi parče Balkana poklonio onima koji su raspisivali poternice za njega živog ili mrtvog)?

Da je Tito danas na 11. 11. 2004. godine još živ, ne bi njegovi praunuci u Hrvatskoj pevali: «Danke Deutschland!» To vam je bar jasno.

Da li bi Jugoslovenima bilo bolje u Istočnom Bloku, nego što je to bilo Bugarima, Rumunima, Mađarima, Čehoslovacima, Poljacima Istočnim Nemcima?

Ne bi!

«Setite se gde smo mi bili, a gde Rumuni i Bugari» - govorio bi Dragoljub. Vi možete sad konstruisati da su američki novci bili nešto kao otrovna jabuka Snežanine maćehe Snežani. Ali to je konstrukcija budâla za budale: Pametnog čoveka obilje dobara ne može pokvariti; nego ih on skromno uživa i pametno koristi.

Da je Tito bio što se sada misli da je bio (Hochstapler), Dragoljub bi to prihvatio, kao najjaču opciju *Konstelacije*; odnosno kao sudbinu jugoslovenskog društva. Odnosno kao – Božju volju. Ali Tito nije bio ni mangup, ni visoki prevarant.

Nije bio čak ni ubica, jer jedan car, kralj ili predsednik su uvek u ratu. A i Stvoritelj naš u ratu ubija.

Da je Julije Cesar to držao na umu ne bi mu zadnje reči bile:

«Zar i ti sine Brute!»

A i da je Tito bio ubica mi ni ne zaslužujemo bolje:

Ta, ako je Miloš Obrenović, i imao interesa da ubije Karađorđa, u čemu je bio interes Karađorđevog kuma da Karađorđa, udari sekirom u glavu; Na spavanju!

Koliko smo mi njega, Tita, zaslužili videti se po tome kako smo plakali kad je umro, a sada mu većina pljuje na grob.

Pre su pljuvali na popove, a sad im ljube ruke i skute mantija.

Pre 1990. je Dragoljub branio i kaluđere, ali sada su na poziciji. I ne treba im Dragoljubova odbrana od prevrtljivaca. A jaka je to crkva koja je srećna, iako su joj prevrtljivci glavina stada. Video je čak i oficiri bivše JNA-e kako sad ljube slavski kolač i krste se.

Tito je bio u službi Jugoslovenskih naroda, a ne u službi katolika ili nekih svojih prohteva. A ko se gura u politički vrh, može da *sanja* da će sedeti u prvoj fotelji; al` prvo mora da *računa* s tim da će morati da igra kako gazda kaže ili će postati leš; osim ako se preobrati u Brutusa, pa postane sluga i «uvlakač» nekom drugom.

A Jugosloveni dalje:

«Ne može mene neko naterati da dignem ruku na moga Batu ili Bodu». – govori uvek Dragoljub.

«A Jugovići se tuku i kad ih niko ne pujda jedne na druge. A tako glupi su taman pasovali u sve planove svetskih moćnika: Neobrazovani, nepošteni, uobraženi, lenji, potkupljivi, neverni, intrigantni, ...»

Dakle Tito je znao da njegov narod, takav kakv je, nije zreo za demokratiju. I da može opstati samo pod diktaturom. Nije čak imao ni moralnu obavezu da išta objašnjava profesorima, umetnicima, književnicima i podređenima: «Onom ko razume nije potrebno objašnjavati, onom ko ne razume ne vredi objašnjavati. Odnosno oni koji su situaciju shvatali nisu na Tita lajali, a oni koji su lajali nisu situaciju shvatali».

A svakog ko sad nešto protiv Tita ima, Dragoljub bi pitao:

«Koga biste Vi postavili nama kao diktatora? Jer za demokratiju smo nesposobni. Bar Vam je to jasno». («Ne morate nikoga ništa pitati: pogledajte se i razmislite»).

Jedni su na nivou plemena, jedni su na nivou nemorala, jedni su na nivou sebičnosti, jedni su u svemu tome izgubljeni, ... Još su stvarno u Jugoslaviji najzdraviji, samostalni poljoprivrednici, rokeri i sportisti.

Dakle: nisu bili glupi oni koji su došli na Titovu sahanu.

I eto u toj nesrećnoj Jugoslaviji je Dragoljubova i Mirjanina ćerka, *Ivana* rasla kao Titova pionirka. Bez ikakvih političkih uticaja od strane majke i oca. Jer decu odgajati je vrlo, vrlo škakljiva stvar: Ne dozvoliti da ih masa proguta, niti dozvoliti da ih masa odbaci.

Ako ih masa proguta – izgube moral, ako ih masa odbaci – izgube zdrav psihološki razvoj.

Tata je pazio da Ivanu drugari i drugarice ne odbace («Kadgod ti neko potraži domaći zadatak ili neki odgovor – daj i kaži; jer to tvojim pozicijama kod nastavnog osoblja ne može štetiti, a tvojim odnosima sa drugaricama i drugarima može samo koristiti. A šta ti vredi petica u Dnevniku ako niko neće da se igra s tobom».).

I pazio je da ju masa ne proguta. A to deca najbolje uče registrujući stavove roditelja prema društvu. A tata-Dragoljub i mama-Mikica su imali zbilja «nesavitljive» kičme. To deca ne shvate odmah. Ali principi roditelja njihovih im se polako urezuju u biće.

I tako je Ivana vrlo pažljivom negom postala druželjubiva, nezavidna, dobronamerna, poštena u namerama i delima, ...

Čak nije naučila ni da psuje. Mada tata-Dragoljub to nikad nije od svoje dece zahtevao; jer se on sâm ne usteže od upotrebe ni najprostijih reči; ako su u funkciji da neku stvar bolje objasne ili dočaraju.

E ta i takva Ivana je sada student prve godine na Elektronskom fakultetu Univerziteta u Nišu.

U Nišu i stanuje. Besplatno; u kući mamine rođake Gordane.

Drugo dete Dragoljubovo i Mirjanini je *Branislav* (rođen 7. januara 1971.) Lep i pametan na mamu. Oko 180 cm visok.

Vozač kamioneta za razvoz gotovih proizvoda Fabrike konfekcije YUMCO po gradovima Jugoslavije. U inostranstvo ne sme voziti, jer još nije odslužio vojni rok. Skoro je završio Kurs za vozače kamiona, jer od jurcanja za loptom nije baš begenisao školu.

Dragoljub mu nije popovao, jer pamti da ni sâm nije bio u stanju da odsedi u klupi celo popodne ili prepodne.

A Branislav je postao baš pravi fudbaler. Brz, jak – vešt. A to ne može tek tako propasti. I ne treba pustiti da propadne.

Kad je igrao u Vranju cela porodica je išla da gleda meč.

Sestre su bolovale s Banetom kad bi bio fauliran, a ostalo im nije bilo važno. A tata-Dragi je uvek želeo pobedu i u svaki Banetov pâs bi se unosiо celim telom, u očekivanju da lopta preko nekog završi u mreži.

Branislavov deda po, očevoj liniji, Mirko, je bio levo krilo kome su protivnički igrači u nemoći pokušavali gaće skinuti, e da bi se Mirko pozabavio nameštanjem gaća i ostavio loptu. To je gledao ceo Petrovčić i navijači surčinskog *Borca*, kad je *Borac* sa Kesetom, kojeg su odvukli u



Partizan, i Rudićem, kojeg su posle odvukli u novosadsku Vojvodinu, napunio mrežu domaćina.

Eto vam ga ceo Surčin pa pitajte sadašnje starce da li je tako bilo.

A Bane, kao i deda mu – kosi! Ali s desne strane.

Sad dobre igrače ne vuku za gaće, jer svi nose minimalke ispod, ali mlate ih po nogama.

Branislav je postao fudbaler, a kad je bio mali samo bi stao uz neki zid i posmatrao drugu decu kako se igraju. A on sâm nije učestvovao ni u jednoj igri: Nije podnosio prašinu na svojim cipelama!

Ako bi na njegove cipele pala prašina ili nešto drugo što na njima pravi mrlje, brisao bi ih golim šakama, rukavima, maramicom, ili svejedno čim: Sve je moglo biti prljavo – ali cipele – Bože sačuvaj!

Na Dan proleća ove 1989. je imao skromno veridbeno veselje, za dve porodice i jednog harmonikaša, sa Dobrinkom; svojom prvom i jedinom.

Dobrinka je Organizator proizvodnje u jednom pogonu Fabrike obuće. Dete iz radničko-zemljoradničke (ili obrnuto: zemljoradničko-radničke) porodice. A to u Jugoslaviji (jer to je opštejugoslovenski model) znači: Otac ili majka porodice, ili oboje imaju radni odnos sa nekom fabrikom, ili društvenom ustanovom, organizacijom ..., u cilju sticanja penziono-zdravstvenog osiguranja za sebe i ostale članove porodice. A svi zajedno obrađuju svoje njive i bašte.

I takve porodice su ovde najboljestojeće: Imaju kuće, sigurnu hranu, neku sigurnu sumu Dinara mesečno, automobile, nameštaj, rođendanske i krsne slave, letovanja u Grčkoj, Bugarskoj ili na Jadranu, u zavisnosti od mode i cena. I nikad ne izgaraju na poslu u Fabrikama, ustanovama, ... Jer čuvaju snagu za rad u polju, bašti, staji, dvorištu, ...

Sasvim je obična pojava u Vranju da jedan član porodice dolazi u prvu smenu rada, donoseći kantu s mlekom, ili sirom. Ili korpu sa povrćem, i predaje to članu porodice, koji izlazi iz treće smene i sve ovo raznosi po kućama i stanovima stalnih kupaca iz grada. Ili nosi na pijacu. Pa tamo čeka do podne; pa šta prodava.

U fabrici u kojoj je Dragoljub radio kao štancer (nikad nije govorio: *presač*; jer čovek može, presovati cveće, novine, ženu, ... Ali za njega nemačko "stanzen" znači: sečenje metala na smicanje. A Dragoljub je baš to radio) od oko 500 zaposlenih samo njih oko 80 su bili stvarni proleter: Zavisni od novaca koji im dođu kao plate za mesec dana rada. (To je Stole badžanak, kao direktor *Opšteg sektora* znao bolje nego iko drugi u Fabrici.)

Branislavu je budući tašta iz Istambula (jer mnogi ovdašnji putuju tamo u "shopping". Trst je prošlost iz Titovih dana), donela na poklon zlatni medaljon u obliku paralelograma; sa tirkiznim kamenom, veličine malog zrna graška; Ugrađenim na latice ruže, postavljene na licu medaljona.

Stranice se otvaraju sa tri točkića (sa brojevima od 0 do 9) koja leže na donjem obodu. Tako sve to, sa lepim šarkama koje su, onda normalno, na gornjoj strani, čini jednu vrlo lepu tvorevinu.

Da li je ona Branislava tako bogato darivala, zato što mu se raduje kao budućem zetu, ili što je Dobrinka u drugom mesecu trudnoće, pa da Branislav ne bi izvrdao časno rešenje?

Ostalo je čaršiji da nagađa, ali ona je postepeno prihvatila Branislava kao dobru priliku za svoju «Doku». I uračunala ga u – člana porodice.

Branislav je odmah u medaljon stavio jednu malu fotografiju Dobrinke, na jednu stranu i svojih sestara Ivane i Ene, na kojoj trogodišnja Ivana drži bebu-Enu, na drugu stranu. Govoreći Dobrinki i svojim sestrama:

"Vaše fotografije su ovde privremeno: Kako mi se koje dete bude rađalo tako ću vas izbacivati iz medaljona".

Kombinaciju 5, 7 i 3, kojom se medaljon otvara, je tašta sama naručila. Jer je Branislavove sestre zavolela još dok je Ivana bila Dobrinkina školska drugarica; Dobrinka je godinu dana starija od Branislava.

*Ena* (treće Jarac-dete. Rođena 3. januara 1973.)

Kad su se 1976. izređala sva tri dečja rođendana Ena je pitala mamu:

"Mama, kako to? Moj rođendan je pre Banetovog i Ivaninog, a oni su veći."

Tata je to ostalo kao večita potvrda njene pameti i ostao je ponosan na to njeno pitanje, jer – Mezimica razmišlja i isteruje stvari na čistinu.

Enu je tata-Dragoljub računao pre u lepu nego u prosečnu:

Takođe oko 170 visoka. Malo prsatija od Ivane. Po kosi i tenu više svetla. A u svemu ostalom kao i Ivana: Vrlo inteligentna i disciplinovana. Druželjubiva, nezavidna, dobronamerna, poštena u namerama i delima, ... I – ne ume da psuje!

Još nigde nije proglašena Đakom generacije, ali još uvek je gimnazistkinja u Vranju. I to odlična. A ko zna šta će do kraja s njom i od nje biti što se tiče školovanja.

Dragoljub nije hteo «da čačka mečku» pitanjem: Da li Ena ima kompleks «starije sestre», koju je teško dostići, a kamoli prestići.

Jednostavno, bojao se da će i samim razmišljanjem u tom pravcu odvući nešto u nezdravo stanje. A u Eni nije nikad primetio neku opterećenost ili potištenost.

Kad su imale sukobe to je bivalo zbog nekog dela odeće. A to je počelo tek onda kad je i Ena porasla toliko, da su mogle istu veličinu odeće nositi.

A sukobe su rešavale tako što je onda «oštećena» odlazila kod majke i govorila:

«Mama, kaži joj ...».

Inače nikad se nisu tukle, niti je ikad jedna drugu udarila, nitu su vriskale jedna na drugu.

A ni sa Branislavom. Jer je i on bio miroljubivo stvorenje i kavaljer. S drugarima je znao i da zarati; kad prilike zahtevaju.

A Ena je već sada bar u nečem gradski šampion: Mesec dana je živela, a nije imala ime: Tata i mama nisu hteli dozvoliti kumovima da imenuju dete nekim često sretljivim imenom, a sami nisu znali koje ime da daju malom stvorenjcu. Kum Zlatko iz nove Pazove je prادلgao, Slađana, Nataša, Snežana, ... Onda se osmelio Mikicin zet Stojan i ponudio da on da ime svoje majke. Svima se ime dopalo i tako je treće dete dobilo ime Ena (grčki: *jedan*). A teča-Stojan je Eni posle važio kao teča-kum. A takvog rođaka niko nema, nego ona jedina.

«*Nerođeno*» je četvrto dete koje Dragoljub računa u svoje;

Ali – niko ga više ne pominje; Valjda je tako to normalno.

Šta Ružica misli – ne zna, ali nije hteo nikada da ju pita.

Jer ako je to izbacila iz svakodnevice (Ko može zaboraviti sasvim?), neka živi u miru – da joj ne otvara ranu. Ako nije zaboravila – da joj ne pojačava ranu.

Dragoljub zaplače ponekad nasamo; kad o *Nerođenom* razmišlja koji trenutak preduže. I zbog njega je i «otišao od ruke»; što bi rekao naš narod. Zainteresovao se za takozvane onostrane stvari, samo da bi saznao da li njegovo *Nerođeno* živi negde ili je završilo kao stotinak grama zametka bačenog u korpu za otpad: pupčane vrpce, creva, igle i krvave zavoje, ...

Jer, toliko svi pričaju o dušama da je Dragoljub hteo saznati: Šta je duša? Da li postoji kao nešto što može egzistirati i bez tela? Ako može – gde i kako? Da li aktivno – što znači: život i razvoj, tamo u nekim drugim

okolnostima; ili pasivno – što znači: *standby* za neko uskrsnuće ili instalaciju u novo telo?

A naročito žali što je onda bio nemoćan da dete sačuva.

Kad bi se sve ponovilo, sa ovim znanjem koje sada ima, ne bi se uplašio prognoza lekara i ne bi tek tako dozvolio abortus. Odnosno znao bi sâm odgovor na pitanje: Abortirati ili ne?

Doktor Peka je Mirjani rekao:

«U ovakvim slučajevima je rizik da dođe dotle da beba ostane, a ti da umreš. Odlučite vas dvoje». A šta je bilo?

Ena je u prvom razredu osnovne škole od nekog deteta u svom razredu postala zaražena nekim oblikom Hepatitisa. Kad je odvedena u bolnicu i izolovana u karantin, na odelenju za *Zarazne bolesti*, ispostavilo se, po lekarskim procenama i znanju, da je trudna Mirjana takođe u opasnosti po život; Jer, ako je i ona zaražena, što lekari «sada ne mogu utvrditi, onda će dete biti rođeno živo, za lečenje od Hepatitisa», a Mirjana će umreti.

Prve mučnine koje trudnice imaju Ružicu su već prošle, i na dete su se već navikli. Samo još da izađe u ovaj Svet! I šta su mogli odlučiti? Kad bi sad i Ružica umrla (kao i Mirjana što je), prvo – jedna ona: Kome je u dobi od 30 godina do umiranja? A, drugo, troje već rođenih bi ostalo bez majke.

Kadgod je posle gledao neko od rođenih, žalio je za *Nerođenim*. Jer: koja je to divota živeti. I biti ljudsko biće. A još zdrav i pametan. E lepote! A on je bio siguran da bi i četvoro bilo zdravo, lepo i pametno kao ovih troje što su. Svi su i dalje brojali da Dragoljub i Mirjana imaju tri deteta, ali on nikad nije mogao da otpiše ono nerođeno: osećao je da to nije tek tako završeno; kako izgleda da jeste.

Kad je posle od svog *Savetnika* dobio odgovor «Da», na pitanje: «Da li moje *Nerođeno* dete živi negde?». – laknulo mu je.

A na pitanje: «Da li ću ga ikada igde sresti?» dobio je odgovor:

«Budi miran i biće bolje nego što možeš zamisliti».

Nikad nije sumnjao u svoj put i izbor. Mada mu je bilo mnogo teško kad je mislio da neko od njegovih može oceniti da je on, Dragoljub, sebičan čovek i da svoje stvari tera iz nekog svog ćefa. Ne! Terao ih je u svojoj tuzi. Morao je saznati. A da bi saznao morao je učiti. Da bi mogao učiti morao je imati vremena. Da bi imao vremena morao je prestati biti tegleća stoka.

I naučio je da razgovara sa *Savetnikom*. Ali, ...  
Često dođe neko – «Ali».

Sad kad je stigao na ono koje je Shivamurti nazvala ciljem, razumeo je da je *Opšta Inteligencija* (ili ko već) njemu, celu muku namestila da bi se potrudio da shvati važnije stvari.

Jer kad je isprva shvatio da ono « ... *biće bolje nego što možeš zamisliti*» može značiti da ne mora umreti da bi se našao svome *Narođenom* detetu na pomoći, nego da je moguće i da to dete dođe ovamo kod njih, prestao je požurivati svoju smrt. Mada ju je pre toga nekad želeo i prouzrokovati. I nastavio je mirnije živeti, bar što se tiče odnosa prema *Nerođenom*.

Posle mu je bilo još lakše kad je dobio odgovor da je dete muško, a ne žensko. Jer ženskoj deci se osećao kao zaštitnik i ne bi mogao dozvoliti da stradaju, ali prema muškoj deci je imao tvrdi stav. Pa mu je poručio:

«Nema mesta brizi i tugovanju: Srešćemo se!  
Prepoznaću te».

A susret je prestao požurivati; kao što ga je požurivao dok je pomišljao da je nerođeno dete – devojčica. I prepustio je toku stvari da uredi kad i gde će se on i njegov *Nerođeni* sresti.

A onda mu se cela ta građevina stropoštala, kad je svog *Savetnika* upoznao i kao lukavu lisicu; pa je *Njegove* odgovore po tom pitanju uzeo ponovo u razmatranje. Ono prvo «*Da*» je moglo biti takođe i:

«*Da*. Živi u tvom sećanju»;

a ono « ... *biće bolje nego što možeš zamisliti*» - je moglo biti i:  
«Prihvatićeš kao red stvari to da je tvoje *Nerođeno* završilo život na ovoj Zemlji onako brzo».

I shvatio je da mora još učiti i razmišljati; da bi saznao i postao *siguran* šta se stvarno desilo i šta jeste njegovom *Nerođenom*: jer ni od *Savetnika* nije sve «zdravo za gotovo».

\* \* \*

Tu je sad i *Deda Nikola* star oko 80 godina.

Spava u kuhinji. A sav trud mu je da se ne nađe nekom na putu. Mada ga niko ne posmatra kao smetnju.

Tek od skoro je tu: odkako je Roxanda-Cana umrla. Bez Cane je postao kao ptica bez krila. Ne bi morao biti ovde, jer mu u Prokuplju ugađaju i Vitomir i Dušica, ali je imao želju da malo od «zadnjih dana» (kako je sâm govorio) provede sa «svojim Vranjancima».

Mogao je on boraviti i kod Ljubice ili Ljubinke, ali on zna zašto je hteo baš kod – Mikice i Miše.

Možda jednostavno zbog zgrade, koja je bila «normalnija» (gradnja 1950.: Visoke sobe, cigle velikog formata, dupli redovi cigala u zidovima), nego oni kavezi od stanova (zidani šezdesetih godina: Betononski blokovi, tanki zidovi; čuješ suseda kad se nakašlje, kad prdne, kad keca domaćicu, ... u kojima su stanovali Stole i Ljubinka, odnosno Vlada i Ljubica.

A gužva je – samo privremena: Branislav namerava da se, sa svojom Dobrinkom, useli u jedan stan.

Koji se uvek nekako nađe za dobre fudbalere. A za "neposredne proizvođače" - teško.

\* \* \*

Dakle, sve je jasno:

Ivana je na studijama Elektronike u Nišu, a novaca niotkuda; Ni na horizontu, a kamoli u blizini. Ni za prost život u Vranju, a kamoli za Studije u Nišu i još koješta pored.

To što je Branislav finansijski dodavao – presahnuće uskoro.

Jer i on, u odvajanju za život sa Dobrinkom, otvara sebi ista pitanja života i preživljavanja. Mada će im Dobrinkini, u to nema sumnje, donositi meso, povrće i voće. Jer kome će nego – jedinici.

A i to što je kod Branislava siguran prihod, traje tek nekoliko meseci: Odkako je iz FK-a JEDINSTVO prešao u FK YUMCO, pa zahvaljujući tome dobio mesto vozača kamiona.

Inače da nije postao fudbaler ko zna kad, šta i gde bi dobio kao radno mesto. Možda bi kao i mnogi njegovi vršnjaci (a i stariji što su još) bio na jaslama kod roditelja.

A šta će igrati, gde i koliko dugo jeste veliko pitanje i još veća – nepoznata: Kadgod je Dragoljub pitao *Savetnika* za Branislavovu fudbalsku karijeru, ništa se dobro nije otvaralo.

A Dragoljub nije u radnom odnosu sa JNA još od 1. Aprila 1988.

Sâm je dao otkaz. Ne zbog nekih velikih problema sa ljudima ili sa Komandom, koliko što više nije mogao podnositi vezanost koja obezbeđuje mala novčana primanja; i sve to stvara situaciju njegove lične stagnacije. A ima toliko mnogo stvari u planu da uradi.

Da je bio slabo plaćen kao ložać parnih kotlova – tačno je, ali tačno je i to da to i nije bio fizički težak posao; ni bogzna kakav stres za normalnog čoveka. Ali Dragoljub nije bio *normalan* čovek. Štagod da je to što je važno kao Normalitet: Mrzeo je svaki plan, ponavljanja, moranja, ...; Zato nije ni završio neke Visoke škole.

A neizmerno se čudio i Ivani i Eni:

Kako su mogle biti tako strpljive i disciplinovane u kontinuitetu!?

Sa jedne strane moglo se reći sledeće: Mašinski mehaničar Dragoljub se borio da stekne alternativu u životu.

Ali za neke ljude, kao što je on sa njegovom muzikom, bi bilo bolje da miruju tamo gde su. Jer to što je on računao u alternativu – bila je čista zabluda. Alternativa je ako oba zanimanja donose novac, pa onda biraš kojim ćeš zanimanjem u kojem delu života taj novac zarađivati.

Ali on nikad nije toliko značajno zarađivao svojim sviranjem gitare, da bi to moglo biti ocenjeno drukčije nego kao – zamlaćivanje: Nije znao, a nije ni hteo znati, da svira stvari koje donose novac, a ono što je on voleo i znao da svira, nije ovde nikoga interesovalo toliko da bi donosilo novac za žice i note makar, a kamoli za život.

Znači – u celoj stvari sa muzikom je bio toliko neprimereno opštem stanju postavljen, da je radije išao na to da sa klasičnom muzikom proba negde drugde, izvan Vranja, nego da je se, kao delatnosti koju voli i koja bi mogla doneti novac, odrekne.

S njegove strane gledano (Ružica mu je govorila da je trebao studirati pravo, jer je lukaviji nego Henri Kisindžer) moglo se reći ovo: Zahvaljujući sviranju klasične gitare radio je neke tri godine pri Radničkom Univerzitetu kao učitelj gitare. A onda *samo* poznanstvima i vezama, koje su roditelji neke dece koju je učio imali sa komandom Kasarne, uspeo je dobiti radno mesto Građanskog lica na službi u JNA: Rukovaoc parnim kotlovima. I da stekne stanarsko pravo na ovaj stan u kojem su sada. O kome bez JNA-e ne bi imali podlogu ni za maštanje; kao što ju nemaju ni mnogi drugi neposredni proizvođači; širom Jugoslavije.

Dakle i on se okoristio «nameštajkom». Ali se izgovarao time da njegova «zlatna» deca ostaju ovom narodu, pa neka narod kroz Narodnu Armiju

učini nešto za *svoju* decu, koja su sada prvenstveno Dragoljubova i Mirjanina briga; a koja će, je l', sutra biti korisni deo tog naroda.

A devet godina je Dragoljub imao takvu slobodu na radnom mestu, da je nezamislivo da je bolje moglo biti:

U 12.00 uđe u Kasarnu, primi smenu sa isključenim kotlovima, jer je ručak za vojnike uvek skuvan pre 12.00; ode ponovo u stan, udaljen 10 minuta hodom, dok su stanovali kod Joska i Rade, ili 20 minuta, kad su posle dobili stan iz Stambenog fonda JNA-e, pripremi decu koja idu u školu popodne i – u 14,30 ili 15.00 ode da startuje kotlove za kuvanje večere vojnicima. Sutradan ide u prvu smenu. A to znači start kotlova u 04.00 ako je za doručak čaj, ili start kotlova u 01,30 ako je za doručak nešto s goveđim mesom.

Kad ujutro u 05.00 završi kuvanje doručka, krene polako kroz grad, kupi svež hleb, ode kući, u 07.00 probudi decu, dâ im doručak, i oko 07.45 krene u Kasarnu da startuje kotlove za kuvanje ručka. U 12.00 izlazi iz smene.

Sutra je sasvim slobodan. I to tako 9 godina. U ciklusima od tri dana:

Druga smena – Prva smena – slobodan.

Pa da li je nedelja, ponedeljak, doček Nove godine, Dan Republike – svejedno! Dragoljubu nisu nikad bili važni praznici: Ništa nije morao niti je ikad išta želeo slaviti.

Ali kad su zamenjeni sistemi parnih kotlova, pa je umesto mazuta išlo sve na ugalj – nije se više moglo «osvežavati» šetnjama do kuće.

Deca su već bila ojačala, tako da ga više nisu trebala ni za buđenje ni za postavljanje jela, ali Dragoljub nije više bio sposoban za osam sati mirovanja na radnom mestu.

Ostalo mu je da aktivira svoj advokatski talenat i izloži dobitak: «Zahvaljujući gitari stekao sam stan i bio sam sa decom *kadgod* je kojem šta trebalo»: Jer za nešto važno mogao je da ostavi kotlove na mazut čak i u pogonu, da otrči do kuće na pola sata i reši stvar.

A koliko je tek puta doneo pečenja, koje ostane od ručka i večere, a otišlo bi u pomije?! I konzerve sa ribom ili mesnim narescima! Mleko u tetrapaku, koje je dobijao u okviru higijensko-tehničke zaštite na radu?.

Sve u svemu zamlaćivanje sa gitarom je donelo materijelne koristi toliko da se isplatilo, taman da više ništa ne donese. E sad (tešio se):

«Nije fer moje traženje izlaza sa muzikom crniti, kad je suma – plus! Stvar je takva da ja nisam u zdravim prilikama ni rastao, ni živeo, pa nije ni za



očekivati da ja nezdrav, u nezdravoj situaciji, zdravo delujem. Ne mogu više ovako i – gotovo!

Nisam pametan za ovu Jugoslaviju i – gotovo!

Ne ide ni Jugoslaviji, ni meni u njoj dobro i – gotovo!

A stvar broj jedan: ova deonica puta, koji se zove život, je pređena! Ako bih ostao u kasarni, moj život bi se sveo na tapkanje u mestu. A to ne dolazi u obzir.

Naravno da u mom životu prednost ima školovanje moje dece, ali u svakom momentu mislim i na sebe; moje potrebe za saznavanjem nisu moj hir, nego odražavaju moje biće. Takav sam i – gotovo!»

(1999. sam čuo da je NATO (čitaj: Turci preko bugarskih koridora) bombardovao «Dragoljubovu» kasarnu; Odnosno nema više ni kasarne «Južnomoravskih brigada», ni njene kotlarnice).

\* \* \*

Dragoljbu je *Savetnik* već odavno rekao da stvari u Jugoslaviji idu nakrivo i da će doći vreme za odlazak u Zapadnu Evropu.

Zato je, dežurajući pored kotlova, i učio baš engleski jezik; jer nije znao u koju će zemlju otići; a engleski je svetski jezik broj 1.

Već odavno je u mislima samo Švajcarska. Ne samo zbog novaca: Novaca ima svugde više nego u Jugoslaviji, ali Dragoljub nikad nije na prvo mesto stavljao novce. Zato ih verovatno nikad nije ni imao.

Austriju je smatrao duhovno propalom, a nije ju voleo zbog Prvog svetskog rata. Jer: «Koji su kurac tražili u Sarajevu» - kako reče Dragić Brkušanin.

Nemce nije voleo zbog Drugog svetskog rata, a pogotovo što su mu ujesen 1944. u Deču ubili deda-Marinka.

To što je brat Branislav-Bata već državljanin Nemačke, a sestra Olivera-Olja-Seja udata za Nemca, Dragoljuba nije uzbuđivalo.

Njih dvoje ionako nisu znali ništa o Mirkovoj osveti; jer Mirko nije nikada o tome govorio, niti bilo šta o sebi i svom životu, a mama-Vida je samo jednom to ispriповedala. Dragoljub; Nije siguran ni da Boda zna tu priču. A sve je ionako bila stvar Drugog svetskog rata: Nije se ticala onih koji nisu direktno stradali, kao ni onih koji ne znaju šta je sve bilo.

A Dragoljub je sebi dozvoljavao da ne zaboravi i da primeti da Nemci i dandanas teraju neku jebenu politiku prema Srbima i nekatolicima.

Dragoljub je u prijateljskim odnosima sa zetom-Nemcem, i hvali Boga da je Uwe izveo Olju iz bede u Staroj Pazovi. A pre njegovog venčanja sa Oljom mu je rekao:

«Jesi li ti lud da se ženiš osam godina starijom ženom?»

Na šta je Uwe odgovorio:

«Zašto? Poznajem Nemice i nemam poverenja. Treba mi miran život».

A sestra-Olji je rekao:

«Ako mu dosadiš: ne tuguji!

To bi bilo normalno. Ako mu ne dosadiš onda on nije normalan. Nego je bolji».

Ili su Nemice zbilja «nemirne».

Italijane Dragoljub nije uzimao u razmatranje, jer su mnogo bučni;

«Kao naši Cigani.

Francuski jezik je poslednji na svetu koji bi učio.

U Englesku? Preko mora? – Ni u ludilu.

Holandija? – Nered.

Belgija? – Šta je to?

Luxemburg? – Nikad čuo!

Španija? – Idi begaj!

Portugal? – Gde je to?

Švedska i Norveška? – Mnogo hladno!

Finska? – «Neću da ostatak života provedem u gumenim čizmama»!

Samo Švajcarska.

Ali kako do Švajcarske stići?».

## 5. deo

Još u leto 1987. za vreme Školskog raspusta kad su se deca dosađivala, razgovarao je sa Ivanom:

"Imaćemo rat, ali ne mogu da «provalim» da li 1991. ili 1992. Ide mi čas ovamo čas tamo"

"Kako rat kad si rekao da ću završiti studije?"

"Ne znam ni sa kim, ni zašto, ali – imaćemo ga. A ti ćeš studije završiti".

Kad se posle pojavio Slobodan Milošević na političkoj sceni Jugoslavije. Dragoljub je mislio:

«Jedan se jedva ohladio, a već lêpe fotografije novoga: Ne mogu, a da nekome ne dižu rep».

I teško je bilo sresti automobil ili autobus bez Slobine fotografije na šoferšajbni. A onda se Dragoljub setio odgovora:

«Revolucija: promena vlade donosi sreću, a onda – nered.»

«Znači od ovih dana počinje rusvaj. Jer evo – tako su neizmerno srećni s njim. To ne znači da će on prouzrokovati nered, nego samo znači da nered počinje tad kad nastupi «promena valade».

Nije Slobodan Milošević kriv za to što Srbi lepe njegove fotografije, na sve moguće pokretne i nepokretne ploče i zidove: Oni trebaju to.

Svi su bili radosni što je onako moćno sklonio nekog iz «Titove reprezentacije» - Ivana Stambolića: Aplauzi na Sednici Komiteta – veselje među Srbima: Primili su ga kao da je došao Arhanđel Mihailo; da zavede red. Mene neće nikad ni izabrati ni prihvatiti; jer bih im ja jeb`o sve po spisku. Bolje nego Staljin: Sve bih lopove smesta izolovao. Silovatelje i palikuće po, Bhagavad-giti, poubijao. Kakav Isus sa njegovim stavom «Onom ko te udari po jednom obrazu, okreni i drugi»?

Još smo u prilikama iz Starog zaveta: «Oko za oko, zub za zub».

Glava za glavu!»

Pa da vidimo gde bismo bilo posle 35 godina pod mojom rukom!»

Pošto je smislio kako da Ružicu obradi za opciju odlaska u inostranstvo, Dragoljub ju je počeo ubeđivati da odu kod baba-Šaje, pa da od nje čuju. Ružica je jedva pristala. – Nije verovala u vračare i takve stvari. Kao ni u Dragoljubovog *Savetnika*.

Ali baba-Šaja je bila poznata i Ružica je od drugih žena čula za njene uspehe; koji nisu bili za zanemarivanje. I rekla je:

«`Ajdemo!».

A Dragoljub je znao da Savetnik uvek govori isto: pa da li kroz karte, talog u šoljici kafe, novčiće, topljeno olovo u hladnu vodu bačeno, staklenu kuglu, ... – svejedno. Samo je opasno što neki ljudi *lažu* da su sposobni sa *Opštom Inteligencijom* razgovarati.

I Ciganka im je rekla:

"Vaš sin ima put na koji vi ne možete uticati, ali ćerkama možete pomoći, ako ti (govorila je ocu) odeš daleko u neku stranu zemlju na rad. Ali ti si ovde nešto buniš» - gledala je u svoje karte – «i mnogo ćeš se namučiti. Mnogo!» - Vrtela je glavom.

To što se tiče odlaska u stranu zemlju je prihvatljivo, ali što je rekla "na rad" jeste za razmišljanje. Jer, već je bio sit fizičkog rada iz detinjstva, fizičkog rada iz mladosti i fizičkog rada u poslednjih dvadeset godina, sa svojom porodicom.

Ljudska bića su milionima godina noću spavala, a sad u zadnjih dvesta kapitalisti, da bi brzo vratili investirani novac i političari, da bi ostvarili "planove za razvoj", uvode radne smene u odeljenjima za proizvodnju roba. A Dragoljub je zato i vežbao gitaru kao manijak, samo da ne bi ostao čovek bez alternative. I da ne bi celog radnog veka radio noću.

Znao je i sâm da nije za muziku talentovan. Ali i konj u cirkusu nauči da lupi dva puta kopitom, kad ga dreser upita: "Koliko su 1 + 1?". E sad: što bi konj lupio kopitom dva puta i kad bi ga dreser upitao: "Koliko su 1+2?" – jeste jedna druga stvar.

Konačno, Dragoljub i jeste stvarima oko muzike pristupao baš kao cirkuski konj svojoj ulozi: vežbati, uvežbati i svirati.

Muzika je ionako čudna stvar: Sama u sebi nosi uticaj na slušaoca; bez obzira da li je svirač glup ili pametan.

Reproduktivno gledano – muzika s pameću nema nikakve veze. Osim ako čovek hoće da svira Jazz. E, onda rade zajedno i talenat i inteligencija i

uvežbanost. Inače u ostalim stilovima je nekad dovoljan samo talenat, a nekad samo uvežbanost; A inteligencija nije nužno potrebna: Vežbaj i udri! A Dragoljub nikad nije maštao o tome da postane Jazz-muzičar. Niti *session* ili *studijski*.

Vežbao je uporno lepe stvari od Albeniza, Tarrege, Bachove svite za lautu, transkribovane za gitaru, Flamenco treće lige Emilia Medine, ... A na kraju te stvari je publici predstavljao bolje nego neki gitaristi koji su svirali na Gala-Koncertima UNICEF-a; verovatno vrlo talentovani za muziku.

Oni koji su Dragoljubu dodeljivali nagrade na UmISOS-u u Knjaževcu (1971. i 1973) za sviranje Klasične gitare, nisu mogli ni jednu izvesnu reč o njegovom talentu ili ne-talentu za muziku reći.

A kad 1972. nije dobro uvežbao komade nije ništa ni dobio. Prosto!

1980. sa Jazz-festivala u Novom Sadu, gde je, u to je bio sasvim siguran, bio najnetalentovaniji učesnik, TV-Novu Sad je *samo* od njega emitovala (njegove) dve kompozicije, a od svih ostalih učesnika (koji su svirali Jazz-standarde) po jednu. I dojmilo se! (Što bi rekla braća Hrvati).

Kad čovek nešto dobro odsvira nije lako proceniti šta je tu talent, a šta uvežbanost. A «čak i bez talenta, sa stalnim vežbanjem nisi u vrhu kao Mick Jagger, ali nisi ni poslednji».

Dakle u inostranstvo samo kao muzičar. Pa makar se mučio ne znam koliko. Valjda će sviranjem zaradjivati dovoljno ćerkama za studije. A Branislav, koji se već nekako odlučio za životnu varijantu, neka gleda sâm kako će.

«Nama (mislio je Dragoljub na Bodu, Batu i sebe) Mirko nije dao ni ljudski život, a kamoli školovanje i zabavu. Zato Mirjana plaća što se ja još oko sebe bavim onim što je Mirko morao obaviti!»

Govorio je Dragoljub svojim ćerkama; ponekad ljut na svog oca.

«Nije dao ni na Dunav u Nove Banovce da idemo, a kamoli na Jadran. Nije dao ni da igramo fudbal, a kamoli da je neku loptu kupio. Iako je on bio fudbaler. «Da ne cepamo cipele».

Nije dozvoljavao ni da vozimo njegov bicikl (kojim je putovao u Nove Banovce), a kamoli da bi deci mali bicikl kupio; TV- i Radio-aparati su bili uključeni samo kad se njemu nešto gleda ili sluša».

Dragoljub je prema svojoj deci sasvim suprotno stajao; ne namerno, nego tako kao da drugi odnos i ne postoji:

«Dođite kući kad hoćete, ali nemojte rasturati sedeljku time da prvi krenete, nego kad glavnina pođe – pođite i vi».

A posebna želja devojkama je bila:

«Ako je posle ponoći, neka vas neko od drugara dovede do kuće: da ne idete noću same kroz grad». I nikad im nije bilo nešto loše:

Dolazile su kući pre 22.00 časa po svojoj volji; kad se šetalište u glavnoj ulici već počne prazniti. A leti malo kasnije. Ali do 23.00 časa sigurno.

«Ako pametnoj deci daš slobodu, možeš biti siguran da to ne vodi na loše – jer su deca pametna. Ako si im dao slobodu – pa je to izašlo na loše, onda znači da tvoja deca nisu pametna, a za to si već ti kriv: Ili u tvom semenu nema umnih moći, ili si omanuo kao vaspitač».

Govorio je Dragoljub; posle već kad se počeo predstavljati kao: «Diplomirani otac».

«Dakle, meni je stalo da završite fakultete, a posle kako vam država omogući i šta vam da. Kome je do novaca i luksuza neka zarađuje sâm. Ako bude kako ja maštam – vaše je.

Ako Bog da veliki novac – ja ću ga vama proslediti.

To što sam ja polu-učen postao tek sa 28 godina starosti i što ću sigurno do svoje 50. još brinuti o vama jesu samo mala odstupanja. Ali obaveze ću ispuniti i prema vama i prema sebi. Pa da li sa 10 ili 20 godina zakašnjenja, nije važno».

Ali – više neće ići u proizvodnju. To je bilo jasno. Ima on drugih puteva i poslova. Na mišice je odrađeno. Čak i ako ne računa leta dečaćkih godina na ujakovim njivama; i leta na očevim zidarskim poslovima: 3 godine na zanatu, 5 meseci Kurza za mašiniste u Puli, 18 meseci poslužilac pomoćnih mašina na Razaraču R-11 Split, 3 godine na štanc-mašinama, 10 godina i 10 meseci na parnim kotlovima su dosta u jednom životu.

Pogotovo kad za sav taj rad ne može da se ljudski živi. Čemu onda dalje?

"Završi sa odgajanjem dece i odjebi državu" – Govorio je Dragoljub.

"Neka malo rade oni koji nikad nisu radili".

\* \* \*

Već je čuo od nekih vranjanskih muzikanata bajke, kako se u Švajcarskoj zarađuje mnogo novaca muziciranjem na ulicama.

A možda posle napravi neki uspeh kao kompozitor. Ili sa koncertima za klasičnu gitaru.

Bio bi presrećan, ako bi (za početak) slao kući 300 DM mesečno. A da konačno negde zaradi nešto da vrate dug koji već godinu dana vuku: 250

DM za 50 kilograma meda (jer im se već bila smučila marmelada); Koji neće ni za pet godina vratiti, ako se stvari u Jugoslaviji ne poprave. Iako je to samo njegova jednomesečna plata.

A kako ne jesti i uštedeti za vraćanje duga?

A kako u poboljšanje prilika verovati, kad se prilike u Jugoslaviji već 9 godina samo pogoršavaju.

Prve dve-tri godine posle Titove smrti je svako ko je rekao da smo u krizi bivao isključen iz Partije i dobijao zatvorsku kaznu za uznemiravanje građanstva. A posle, kad su se na brzinu izmenjala nekolicina premijera, i kad je i babama postalo jasno da su *Programi* po kojima ćemo od 1981. do 1985. (uključivo) vratiti svih 20 milijardi US Dolara duga – sanak pusti, postalo je slobodno govoriti; ali su onda svi ućutali. Jer, šta da se kaže na katastrofu?

I tako evo u kontinuitetu:

Neparnog dana u kalendaru je bila dozvoljena vožnja automobila sa neparnim registracionim brojevima; parnog dana u kalendaru je bila dozvoljena vožnja automobila sa parnim registracionim brojevima; redovi za ovo, redovi za ono.

Kad u svetu poskupi nafta poskupi i kad nas; kad u svetu nafta pojeftini kod nas ostane na istom. Nema tržišne privrede u pravom smislu.

Mizerija se hvali rezervama koje ima po podrumima.

A trgovci, namešteni u prodavnicama *društvenih* Robnih kuća, su postali mali Bogovi: Da li je neki u prodavnici cementa ili šećera, eksera ili hleba – nije važno. Prvo bi tzv. deficitarnom robom podmirio sebe i svoju rodbinu, pa onda poznanike i ljude od uticaja, pa tek onda ako ostane nešto za one koji su ništa i niko, ili imaju ništa i nikog.

Kako do Švajcarske stići?

Dragoljub: Raspad porodice ili Karl Marx i duša koje nema

I onda jedne Božje srede, krajem juna meseca 1989. na prvi dan leta, u 11.00, pred vranjanskim Motelom, sa Arsom iz Kosovske Kamenice, kojem je Novica-Kena otkazao, započe Dragoljubovo putovanje autostopom; *baš za Švajcarsku!*

Tako nešto govori i onaj Joseph Murphy u knjizi *Moć vaše podsvesti*: «Ako mislite na nešto uporno – to ćete i imati».

A Dragoljub misli na Švajcarsku već 15 godina. I to nepokolebljivo. Znao je šta Srbiji dolazi. Nije bežao; nego je oteran da učini što je moguće za svoju decu i sebe. A pamti misao Lao Tzea koja glasi otprilike ovako: «Loša je uprava države čiji građani moraju državu napustiti».

Sa sedam prevoznika preko Hrvatske, Slovenije i Italije u Švajcarsku sa južne strane (Ciasso, i poslednji prvoznik: jedan mladić sa kamionom od San Bernardina do Oltena) za 48 časova: Dakle - petak 23. Juna 1989. u 11.00 - SBB Bahnhof Olten.

Tek odatle sa *prvim* putnim troškovima do Liestala. Pa onda u Ziefen kod Ranka i Judith.

Prvih mesec dana je Dragoljub bio kao zec iz šume, bačen nasred Basela. Leto je bilo mučno, ali skupljalo se po 20-30 Franaka na dan.

Zato što Ranko i Judith nisu zahtevali novac za hranu i boravište; nešto novaca je i ostajalo. A inače ne bi moglo.

Celog leta na ulicama. Slabo kasiranje, ali nekoliko stotina je već poslao kući poštom.

Ali kad ja Arsa namah septembra odlučio da se vrati u Jugu, postavilo se pitanje: «Da li s njim nazad ili nastaviti sâm»?

Kako nazad kad je u Jugoslaviji samo naizgled bolje?

Ante Marković uvodi paritet Dinara sa Markom. A to će izdržati dok štamparija počne presovati papir u novčanice; za masu od 25 miliona Jugoslovena u kojoj samo 2 miliona proizvode materijalna dobra.

A ostali su ili suviše mladi ili suviše stari; ili nešto piskaraju i vode. Ili sportisti i umetnici, ili vojska, ...

Nema više zdravog novca od Amerike.



Slovinci se pale na odcepljenje. Hrvati se pale na odcepljenje. Albanci se pale na odcepljenje. Bosanci se ne izjašnjavaju. Crnogorci valjda neće hteti, a Makedonci valjda neće smeti da se odvoje.

Sloba pali Srbe na jedinstvo i slogu protiv svih koji su protiv nas. A svi su protiv nas. Da li su oni protiv nas zato što smo mi protiv njih, ili smo mi protiv njih zato što su oni protiv nas? To više niko ne zna. Ali konfrontirali smo se. – Ponovo!

Titovih 35 godina su bile kratko vreme da bi nepoverenje umrlo sa onima koji bol i mržnju nose od I i još više od II Svetskog rata.

Kako nazad u onu nesreću, a kako ovde nastaviti bez Arse?

I – nastavio je: Sâm sa solo gitarom i gitarskom pratnjom sa kasetofona.

Lambada je bila svetski hit i svirao ju je svakih pet minuta ponovo: Jedna druga pesma ili dve pa Lambada.

Na jednoj kaseti su bile poredane pratnje za nekih drugih desetak pesama, a na drugoj samo pratnja za Lambadu. Pa kako sa koje kasete završi numeru – postavi drugu kasetu: Jedna pesma ili dve – pa Lambada. I tako do u nesvest: Prolaznici u hodnicima Bahnhofa SBB u Baselu, Oltenu. Bielu, Thunu, ... su bacali novac u gitarski kofer. I niko se nije žalio da je bučno ili dosadno. Dragoljub svira Lambadu – prolaznici prolaze.

A novaca je stvarno bivalo mnogo više nego udvoje sa Arsom.

I svirao je Dragoljub kad je hteo, koliko je hteo i gde je hteo.

Dok Arsa popuši cigaretu i odflertuje sa ženama koje se oduševljavaju njegovim tenorom, prođe dosta vremena.

A prolaznik baci jedan ili dva Franka i ovako i onako. Pa ga ti gurni sam u svoj džep, podeli sa Arsom, ili na još četvoricu. Kao što to Indiosima u grupama dođe.

Jeste da je mnogo atraktivnije, kad je više dobrih svirača u jednoj grupi koja svira na ulicama, ali ako je "Show" dobar, onda moraš često menjati mesta muziciranja: Upadljiv si!

Jer ako je "Show" dobar za prolaznike, nije za lkoji rade u okolnim prodavnicama i stanuju u okolnim stanovima i koji odmah zahtevaju – «Ruhe!» I zovu policiju da taj mir i zavede.

A Dragoljub je više išao na opciju: Tiho i neupadljivo na jednom mestu. Što takode znači – bez mnogo putovanja. A uveče ne tako kasno u svoju sobu; Svojim Hatha-Yoga vežbama.

Na kraju – u Jugu čovek može odputovati kad hoće, ali u Švajcarsku ući bez novaca i imati sobu u Baselu, ilegalno, za 200.- s.Fr. mesečno?! To jedan Srbin može samo da sanja; Osim ako ima ludu sreću da ovde ima dobronamernog Hrvata; kao što Dragoljub ima Igora iz Zagreba. Koji ovde studira Renesansnu i Baroknu glazbu.

I kojem je "njegova" baba-Meier iz Hebelstrasse 85 dozvolila da uvede u praznu sobu bilo koga, za kog on, Igor, garantuje da će redovno plaćati stanarinu.

Često puta u životu se Dragoljebu činilo kao da mu *Neko* pomaže; Ali pomalo i zajebava: jer kad pomisli da će poleteti – padne. Kad pomisli da će propasti – podigne se.

Dakle postoji neka zajebancija koju on ne može da shvati. Ali kao da neko sve vrlo strpljivo nadgleda, tako da je Dragoljub već prestao da se mnogo uzbuđuje: čini što mu izgleda najsmislenije u nekom trenutku, danu ili periodu i – posmatra gde stvari teku i ušta šta utiče.

Sa ovim Igorom je postao siguran u to: sve je izašlo iz nekih normalno shvatljivih stvari – Tu više nisu bila čista posla:

Igor je služio vojsku u kasarni *Južnomoravskih brigada* u Vranju u kojoj je Dragoljub radio kao Građansko lice na službi u JNA.

I Igor je bio raspoređen na mesto Pomoćnog osoblja u kuhinji za koju su radili parni kotlovi koje je posluživao i Dragoljub Popović.

Na mesec dana pre nego da Igor, diplomirani gitarista Muzičke Akademije u Zagrebu, završi službu u JNA, sprijateljio se sa ovim Dragoljubom.

I posle je Igor Dragoljubu pisao duga pisma i slao pakete nota iz Zagreba. A onda su proredili kontakte.

Kad su jednom Dragoljub i Arsa na *Freiestrasse* u Baselu pravili galamu za novce, stane pred njih neki u bradu zarastao mlad čovek. I Dragoljubu se ote: «Šta ćeš ti tu!?»

A Igoru: A šta ćeš ti tu!?

I eto: posle koliko godina – susret u Baselu?

A to još nije celo čudo:

Ranko je jednom, polovinom septembra, sa malo više alkohola u glavi, rekao Arsi i Dragoljubu:

«Tražite negde sobe. Od 1. Oktobra ovde više nema mesta.»

Sutradan, kad se otreznio, je rekao: «Ono od sinoć ne važi».

Ali za Dragoljuba je to još odavno postalo jasno: Tri meseca je mnogo za Judith, ako ne za Ranka.

Onda je računao: Nemam nikog ovde osim Igora. Ako on ne nađe nešto moram nazad u Srbiju.

Jer Dragoljub ne bi ni ponoć 30, septembra čekao u Rankovoj kući: Što je mnogo – mnogo je. A kamoli da bi dalje njih ometao.

A drugo – i po švajcarskom Zakonu su Ranko i Judith u neprilici:

Nijedan turista ne sme duže od tri meseca boraviti u Švajcarskoj: Sledi izlaz od mesec dana, pa onda još tri meseca i – to je sve za jednu kalendarsku godinu.

Sve to jeste varijanta Zakona za turiste siromahe. Inače oko parajlija se ovde muvaju na sve moguće načine, samo da bi ih što duže kao turiste imali. A multimilionerima prodaju državljanstvo čim ga zatraže (50.000 švajcarskih Franaka).

Pošto Dragoljub i Arsa još nisu ni solventni (platežno sposobni u Francima) *morali* su da promene mesto boravka; da ne bi bili izbačeni sa Zabranom ulaska u Švajcarsku u trajanju od 3-5 godina.

A, jedina baba u Švajcarskoj koja je mogla reći:

«Ah, Polizei!» i odmahnuti rukom kao da kaže «Pih!» je bila ova Igorova; 87 godina stara gospođa Meier.

A baš tako je učinila i rekla, kad joj je Dragoljub objasnio:

«Ne mogu uzeti sobu, ako me vi morate prijaviti policiji».

Arsa je i dalje ostao kod Ranka; jer ipak su oni bili školski drugovi iz Kosovske Kamenice.

\* \* \*

Dragoljub je 1. decembra otputovao u Vranje autobusom iz Züricha:

Prvenstveno da bi za zimu iscepao drva Ružici i Eni; jer deda-Nikola to više ne može (A i dosta mu je cepanja drva u Prokuplju); Bane ima svoja putovanja i treninge u klubu, a od 13 oktobra i malu Branislavu; sa kojom je, zbog fudbala, tako retko; kao i Dragoljub što je, u nekim periodima, zbog gitare retko sa svojom decom bio.

A i da «skokne» do Soluna. Ne zbog Shivamurti, (njena baza je ustvari pored grada Paiania, oko 15 km. istočno od Athene) nego da kupi buzuki.

Odneo je Ružici *Blaupunkt* kolor-televizor. Iscepao drva. Montirao svečano mali bojler iznad kuhinjskog lavaboa; da Ružica ne bi više morala grejati vodu za pranje sudova u šerpi.

Onda je trećeg dana otišao u Grčku ambasadu u Skopju; da dobije ulaznu vizu za Grčku.

I pošto ju je dobio pre podneva, i video da nema ubrzo nikakvog prevoza za Solun, odlučio je da pokuša opet auto-stopom. Jer – da se vraća u Vranje, da bi istu deonicu sutra ponovo prešao – jeste gubljenje vremena.

"Putovanje Skopje-Vranje bi danas bilo nizašta". A sutra opet Vranje-Skopje, da bi bio na mastu na kojem ja sada?

Izašao je na auto-put i nije prošlo ni pola sata zaustavio se jedan Opel Karavan. Kad – šta?

Jedan oko trideset godina star Nemac je konvertirao u Islam i seli se sasvim na Bliski Istok.

U automobil je utrpao jedan srednjevelik hladnjak i nešto od stvari, koje su stale u nekoliko kutija i torbi. I rekao: "Zbogom Germanijo".

Nemac, koji se predstavio kao Jusuf, je rekao Dragoljubu da ga bez problema može voziti do pred Solun, ali da on u grad neće ulaziti, nego će nastaviti svoju vožnju. A Dragoljub da gleda sam kako će ući u grad.

"O.K." rekao je Dragoljub i pomislio: "Bolje od ovoga nije moguće".

Samo jednom su negde zastali:

Jusuf je izašao sa jednim ćebetom. Raširio ga nekih desetak metara dalje od automobila. I kad je Dragoljub video da se Jusuf spustio ne kolena i prineo čelo Zemlji – prestao je dalje posmatrati. Jer – čovek ima pravo da u molitvi bude neometan. Dragoljub je razmišljao:

"On je znao da će usput klanjati. A znao je tačno i kad. A opet me je primio u automobil, razmišljajući o tome da meni pomogne, a ne o tome kako ću ja reagovati kad on svojoj molitvi bude pristupio. To je za zahvalnost. Znači da je siguran u svoju odluku i svoja činjenja. Toliko da ga ne uzbuđuje ni prisustvo onog koji ne čini ono što on čini, i koji ne misli ono što on misli. To je za poštovanje".

Kad se Nemac Jusuf vratio u automobil, nije ništa rekao. Zavladao je tišina u kojoj nije imalo šta ni da se razmišlja, a kamoli da se kaže.

Ostatak puta su prošli bez razgovora. Razumeli su i bez pričanja.

Stigli su pred Solun još za dnevne svetlosti.

Dragoljub nije znao gde je koji deo grada i ostalo mu je da uzme prvi Taxi koji je naišao. Vozila ga je neka mala ružna garavušica od oko 35 godina, a pored nje je sedeo njoj sličan muškarac.

Kad su posle malo minuta vožnje stigli tamo gde je Dragoljub otprilike hteo, dao je novčanicu od 50 DM da bi platio vožnju. A žena mu je vratila novčanicu od 10 DM. Dragoljubu se učinilo da je to preterano mnogo za možda 5-6 kilometara i počeo je da se buni.

Na šta su ono dvoje počeli da melju nešto na Grčkom i otvorili mu vrata da izađe. Dragoljubu je ostalo samo da pomisli:

"Lopovska posla"; i da nastavi svojim putem do prodavnice muzičkih instrumenata.

Trebao mu je buzuki jer se sa gazdom Restorana "ZORBAS" u Weil am Rein dogovorio da tamo svira pred katolički Božić i Novu Godinu. "A kako ću u Grčki restoran sa gitarom? Bez buzukija ne ide»!

Kad su mu neki ljudi objasnili gde su Ermu i Egnatia, krenuo je tamo pešice i našao prodavnice koje mu trebaju. U jednoj je pogledao neke primerke i cene. I onda izašao da prođe ulicom i vidi šta je sve još na izboru. Ipak se posle vratio u prvu prodavnicu, jer mu je tamo zapao za oko jedan buzuki od 350 DM. Iako mu je prodavac uporno nudio jedan lošiji za 150 DM. Ali Dragoljub nije hteo ni da razmišlja o njemu; jer – bio je tvrd, grub pod rukom i grub "na oko". Sagrađen od samo 13 lajsni.

Kad je na kraju ugovorena cena za dobar buzuki i za odabrani plastični kofer, morao je da ide u banku da razmeni D. Marke u Drahme, jer Grk nije hteo ništa osim Drahmi.

To je Dragoljubu bilo malo čudna stvar, jer je od ljudi, koji su ovde letovali, čuo da su u Grčkoj D. Marke omiljene. (Do ovog putovanja sa Grcima nije imao posla: U *Panorami* `85. su bili neki drugi ljudi nekih drugih nacija i stavova).

Kad se vratio iz banke izbrojali su Drahme i Dragoljub je uzeo kofer s buzukijem i izašao.

Već je bilo tu nešto pred 20 časova. Raspitao se gde je Željeznička stanica i krenuo polako pešice: "Ništa više sa solunskim taksistima!".

Tamo je video da tek nešto oko ponoći kreće prvi voz prema severu. I to jedan jedini dnevno u 24 časa koji vozi kroz Vranje i staje u njemu: Athena-München. Šetao je malo oko stanice i gledao dečake kako se uvijaju u kartonske kutije i spremaju za spavanje.

Na ulici noću? U kartonskim kutijama? I niko da mrdne. Kao da su pacovi, a ne deca.

«Na ovo bi se sažalili i naši, a da ne pričam o Švajcarcima».

Na kraju je od dosade odlučio da u čekaonici otvori kofer i malo proba buzuki. I kad je to učinio – sledio se! U koferu je bio onaj lošiji, koji mu je uporno nuđen za 150 DM. A platio je onaj od 350 Maraka!

Šta sad da radi? Ako čeka da se sutra otvori prodavnica nije siguran u ishod protesta. Što i nije tako važno. Važno bi mu bilo samo da kaže Grku da je primetio prevaru pa nek` se on misli u svojoj prljavštini.

Ali kako posle da čeka na voz do Skopja ili Gevgelije? I koliko sati?

Ne zna kako da preseda i gde da preseda.

Nije to Švajcarska pa da je sve jasno na tabli i u minut; i ljubazno.

Kod Grka ljubaznost? Kao kod naših Cigana: Samo ako imaju koristi!

A ne zna kako da posle bez Taxi-vozila izađe na auto-put prema Gevgeliji, pa da opet proba auto-stopom. A Jusuf se ne vraća.

A to ti je to! - Ukapirao je Dragoljub: «Ako mi nije suđeno da ukupno profitiram, onda je bilo da sa Jusufom dobijem, a da me Grci zajebu Taxi-vožnjom i prevarom u kupovini buzukija, pa na kraju dođem na isto:

Ili platim – ili mi neko uzme».

Ostalo mu je samo da opet kaže: "Lopovska posla". I da shvati zašto je Grk u prodavnici hteo samo Drahme:

"Ako mi je!" - mislio je - "Kad neću da kontrolom uvredim čoveka».

Kojeg bre, čoveka? Gde su ovde ljudi. Ovde ih Diogenes nije našao ni sa lampom i grčkim jezikom, te ću ih ja naći. I još, mamicu im jebem, na svakom ćošku stoje figure Bogorodice".

Stigao je u Vranje u rano prepodne. Nije se mnogo ljutio. Sve je nedaće primao kao testove izdržljivosti. A ko šta radi – sebi radi.

Lepo kaže naš narod: "Sve se vraća! Sve se plaća!"

A još više mu se sviđala pesma Kemala Malovčića i "Južnog vetra" - *Okreće se kolo sreće*. Čista filozofija, brate!

\* \* \*

Posle je u Vranju pravio neke snimke "Minus solo" za program sa buzukijem. Igrao se sa dvomesečnom Branislavom i nosio ju na ulicu; da vide da li tata dolazi iz Dalmacije. Ljubio joj male prstiće kao nekad svojoj deci. A Dobrinka mu je govorila:

"Tata, ako je naučiš na ruke, moraćeš da ostaneš da je držiš".

Kao da bebe na to treba učiti. Nije njima do držanja, nego neće da leže kao mumije. Hoće da gledaju oko sebe. A ne mogu da stoje niti hodaju, pa onda – od nemoći u dosadi – zaplaču. A on bi ostao drage volje i radostan, ali šta dogodine? Šta se ovde valja iza brda?

\* \* \*

11. decembra pred ponoć je *Lastin* autobus već ušao u Chiasso. Carinik je pitao da li neko nosi rakiju (nije dozvoljeno!) i pustio ih da prođu. Sreća!

Posle je Pantelis rekao Dragoljebu da je doveo neki ansambl Grka za decembarske praznike. Što je Dragoljub sam sebi prokomentarisao:

"Sigurno je da su za ovako važne praznike jednom grčkom restoranu bolja tri Grka – profesionalca, nego jedan Srbin; koji nema repertoar ni za tri sata svirke". I stvar shvatio kao zaštitu od Boga.

Jer – bio je siguran: ne bi on Dragoljub pravio takvo veselje, kakvo se u jednom restoranu sa imenom ZORBAS očekuje.

Ali od tada je oprezan sa Grcima: Nisu svi potomci Sokratesa, nego su uglavnom potomci onih koji su ga naterali da popije otrov.

\* \* \*

Dakle: cele zime 89/90. takođe na ulicama severozapadnog dela Švajcarske kao svirač.

Marta 1990. je morao da izađe iz Švajcarske, jer ga je polovinom januara Bazelski policajac Lombardi odveo u policijsku stanicu na Bahnhofu SBB-Basel i prekontrolisao mu stvari i papire.

Za ključ od sobe u Hebelstrasse je Dragoljub slagao da je od Rankove kuće. Lombardi je ipak bio – džentlmen: Nije zvao Ranka da proveri.

Registрован je izlaz iz Slovenije, ali i pokazana povratna autobuska karta (u koju je Dragoljub uložio novac – baš zbog moguće neželjenih susreta sa švajcarskom policijom) i prikazana kao namera da izađe iz Švajcarske po njenim propisima – bez obzira na to šta je stvarno nameravo.

Posle je primetio da su švajcarski policajci i policajke *vrló* revnosni kad se radi o naplaćivanju kazni za pogrešno parkirane automobile. Ali tako je to: kad neko ima veliku platu, a ne želi da ju izgubi, onda se trudi da prikaže da ju zaslužuje. A i u vojsci je slično: niže starešine uvek uspešnije zabejavaju vojnike nego visoki oficiri.

\* \* \*

Martovski odlazak u Vranje je iskoristio za ponovni odlazak u Solun. U istoj prodavnici muzičkih instrumenata se prodavac zacrvanio kad je prepoznao Dragoljuba.

Ali je Dragoljub po uputstvima *Savetnika* nastupio prijateljski, ubio cenu jednom dobrom buzukiju za 200 Maraka (tačno u onoj sumi iz prve prevare; mada se on *nikad* ne cenjka), poklonio prodavcu kožnu torbicu, koja se nosi oko vrata za poverljive dokumente, dobio na poklon komplet žica za buzuki i – napustio Solun srećan što je slučaj stavio u sećanje, a ne u mentalno breme.

A možda je i pradovac pristao na tako značajno smanjenu sumu da bi miroljubivo razrešio situaciju, nastalu prvom nepoštenom prodajom.

Dragoljub i dandanas svira na tom drugom buzukiju.

\* \* \*

Branislav se žalio svom ocu Dragoljubu da kroz Hrvatsku i Sloveniju ima toliko zaustavljanja od policije, da to više liči na maltretiranje nego na opravdane kontrole.

«A roba iz Srbije se bojkotuje, kao što i mi bojkotujemo njihove proizvode. Više vraćam nego što ostavljam».

Pitao je upravo kluba da mu nađu nekakvo mesto u proizvodnji. Em bi bio kući sa svojim, em bi redovnije i bolje trenirao u klubu.

To što zaradi na dnevnicama i na novcu koji dođe za spavanje u Hotelu, a on spava u kabini kamioneta, ne vredi odsustvovanja od Dobrinke i Branislave.

I uvek mora da «podmaže» nekog recepcionara da mu dâ račun kao da je u njegovom Hotelu spavao;

»Nije teško kod nas naći saučesnika za prljav posao. Na kraju to i nije neka prljavština: Ljudi mi daju da spavam u Hotelu, a što ja spavam u kabini kamiona bi bila moja stvar; da je samo to u pitanju. Ali to više nije moja stvar što je *ne smem* da spavam u Hotelu i da ostavim kamion s robom *bez mene* na parking-placu: Do beloga dana bi nestao. A gde sam onda?» – Branislav se više žalio, nego što je pitao.

Dragoljub mu ništa nije rekao o svojim strahovima:

Kadgod je pitao *Savetnika* na šta i kako da usmeri Branislava, dobijao bi odgovore koji znače nesreću i zastoј.

Bojao se Dragoljub da Heksagram 12 ne bude Branislavu crnji nego što ga je protumačio Arsinoj Isabell E. iz Waldenburga; na njeno pitanje:

«Da li je dobro da idem u Južnu Afriku kod brata Markusa da tamo počnem novi život?»



Jer ju je njen bivši muž Španac ovde proganjao, a Arsa nije hteo da se ženi sa njom, da bi mogao ostati ovde, niti da ju vodi u Kosovsku Kamenicu. Jednostavno nije imao petlju da tamo odvede ženu sa devojčicom od 5-6 godina starosti:

«Šta bi rekli ljudi iz Kamenice i Vranja»? – govorio je Arsa u dvoumici  
Za istresanje kese mu je bila dobra, a za suprugu nije. – Dragoljub je uvek mrzeo ljude koji bi samo kajmak. I posmatrao je na celu njenu vezu s Arsom s puno tuđe.

Dragoljub je Isbelli prognozirao:

«Zli ljudi. Zastoj. Nesreća. Nećeš otići!»

Ona to nije mogla da prihvati kao odgovor, a nekoliko nedelja kasnije ju je njen bivši isekao sa 14 rezova nožem, po licu i rukama, zato što je sa Arsom i zato što neće da mu se vrati.

Dok se Izabell telesno oporavila Južna Afrika više nije bila na listi rešenja za nju. A dali se ikad mentalno oporavila – to ona zna.

E zato je Dragoljub marta 1990. mislio:

«Samo da Heksagram 12 ne bude crnji Banetu nego Isabelli».

\* \* \*

Leta 1990. je Ena boravila dva meseca u Baselu. A i to je za priču:

Kad je Ružica krajem juna u telefonskom razgovoru rekla Dragoljubu da neće dozvoliti da Ena putuje dan i noć od Vranja do Basela sama, nekih 2000 kilometara, Dragoljub je otputovao u petak popodne u Zürich seo u autobus *Niš-expressa* i u subotu uveče bio u Vranju.

Povoleo se jednu noć sa Ružicom i onda su u on i Ena u nedelju u 05,30, autobusom vranjskog *Jedinstva* pošli za Niš, pa odatle opet *Niš-Expressom*, ali za Štutgart. Hteo je da u Švajcarsku uđe sa severne strane. Opet da bi izbegao da im Švajcarski carinici udare pečate u Pasoše: Imao je odgovor *Savetnika* da ovog puta nije dobro ući s juga.

U ponedeljak popodne su čekali nekoliko sati pored Željezničke stanice u Weil am Rein. Sedeći na jednoj klupi ili šetajući.

Znači od petka u 16.00 do ponedeljka u 16.00: Basel-Zürich-Beograd-Niš-Vranje-Niš-Beograd-Stuttgart-Weil am Rein – klaj-klaj autobusima.

Sa jednim spavanjem u Vranju.

U Weil am Rein su čekali da Ranko izađe iz Firme i uvede ih svojim automobilom u Basel.

Dragoljub se uopšte se nije iznenadio kad su došli nemački policijci i zatražili Dragoljuba i Eni putne i lične isprave na kontrolu: jedna Baba je dugo posmatrala Dragoljuba i Enu sa prozora svoje kuće, pa se sigurno pitala:

"Šta li radi onaj matori konj sa tako mladom lepom ženom?"

I pozvala policiju da to ispita. Policajci su se još ljubaznije udaljili; kad su utvrdili da su matori konji lepa mlada žena ustvari otac i ćerka.

\* \* \*

Dragoljub i Ena su imali celog jula na raspolaganju kuću porodice Flum iz Riehena, koja je kompletno otišla na Elbu. Za uzvrat su imali da hrane mačke i patke i čuvaju kuću.

Kuća je bila velika; na dva nivoa. Sa montažnim bazenom u dvorištu.

U Riehenu žive ljudi koji imaju rezerve novaca ili sigurna mesečna primanja od 10.000 Franaka pa naviše; Procenjivao je Dragoljub.

Ena je kupila kupaći kostim. A da li je ulazila u vodu to tata nije video, jer je odlazio da svira na ulicama. I vraćao se uveče. Davao je Eni štogod je uspevao da skupi od novaca.

Ena je odlazila "Dvojkom" ili "Šesticom" do Basela. Šetala Baselom ili pored Reine. Obilazila Muzeje. Videla kostur Dinosaurusa, koji je tih dana bio glavna atrakcija Basela. Ljubazno primala cveće od Turaka koji su joj se udvarali.

Postojao je dogovor da i Ivana doputuje čim prođu neki ispiti početkom jula. Ali jedne večeri u avgustu, kad su već bili u njegovoj "ilegalno" držanoj sobi kod babe-Meier, rekla mu je Ena, kad se vratio sa sviranja:

"Rekla je mama da ju pozoveš".

"Zašto?"

"Nešto." - Rekla je to tako, da je njemu bilo neshvatljivo da on *mora* zvati (nije tu bilo mesta za «po volji», nego: Telefoniraj!), a ovamo ona kaže samo: «Nešto.»

Kad je stupio u vezu sa Ružicom, odmah ga je saletela pitanjem:

"Da li da rodi, ili da abortira?"

"Čekaj, bre! Ko da rodi? Ko da abortira?" - Pokušavao je Dragoljub da dobije u vremenu, jer – abortusi su mu već prilično štete naneli i prilično život poremetili.

"Ivana."

"E pa, bako, čestitam ti unučē."

"Daj, nemoj da se zajebavaš. Ozbiljno te pitam."

"Ma šta mene pitaš. Niti sam ga ja pravio, niti ću ga ja ljuljati.

Pitaj Ivanu i njenog jarana!

A moj stav o takvim stvarima valjda možeš naslutiti, ako ga još ne znaš"

Onda je pitao Enu:

"Jesi li ti znala zašto da joj se javim?"

"Da."

"Pa što me nisi pripremila".

"Nisam znala kako ćeš reagovati" - odgovorila mu je Ena, još uvek očekujući kako će reagovati na novost. Ili problem.

"Na šta da reagujem? Kad je naš mogao da napravi Dobrinki, može i njihov da napravi Ivani. Ili neki drugi tebi.

A koja budala ima nešto protiv dece?

Pa da li su u stomaku ili napolju – svejedno. Čim krene – puštaj ga da izađe: Život je tu. Sve ostalo je ubistvo».

Posle je tata-Dragoljub zvao Ivanu telefonom i rekao joj:

"Radi šta hoćeš, ali nemoj da abortiraš."

"Ma kakv abortus. Ja o tome ni ne razmišljam."

"Pa što onda dižete galamu."

"Pa ne znam ja. Mama se brine."

"Šta je tu je. Ako ste bar uživali.» - Okretao je Dragoljub na sporedan kolosek i dodao:

Pa šta ste učili u školi o začecu i protivzačecu."

"Ma koja nauka kad mrak padne na oči?" - Objašnjavała je Ivana tačno stanje u mladom biću kad se upali.

E posle je i mama-Mikica došla u Basel da vrati Enu kući. I bili su u Bazelu zajedno dve nedelje.

Onda je Ružica javila Dragoljubu da je ugovorena veridba. Na šta je od Dragoljuba dobila odgovor:

"U ovoj cituaciji me ne interesuju seljački običaji i ceremonije. I ono malo sa Banetom i Dobrinkom nas je koštalo celog mesaca natezanja».

«Mora. On im je prvi i ne ide to tako zbog ljudi». – Pritiskala je Ružica.

"Ma jebe mi se. Nama je Branislav *jedini* muški, a Dobrinka je svojim *jedino* dete, pa sam ih ubedio da samo potpišu. A ti vodiš to sve po «prokupački». Kao da si Tedina, a ne Canina. Ko ima novaca, a nema preča posla – neka se veseli. Ja ih nemam. Terajte šta hoćete, ali bez mene. Zbog jebene svadbe da putujem 2000 kilometara puta dva? Tamo i ovamo. Ne dolazi u obzir".

I tako dalje: – paljba sa obadve strane!

Ovog puta nije shvatao teškoću kao testiranje njegove izdržljivosti, nego kao potvrdu nesreće da je imao ženu, koja nikad nije uspela da se načisto oslobodi od mnjenja čaršije, rodbine, društva, ... A to košta gubitka tempa u važnijim stvarima, nego što su veridbe i svadbe.

I onda mu je javila:

«Ivanina veridba ide u našoj kući, a svadba u Novoj Varoši.

Podigla sam kredit za poklone. Ovog puta ne smeš da me ostaviš na cedilu."

«Kao da sam ju nekad ostavio». Pomislio je, a upitao:

"Šta to znači?"

"Šest meseci po 900 DM". - Precizirala mu je Ružica.

Dragoljub nikoga nije ostavio na cedilu, pa neće ni svoju «ratnu» drugaricu. Rekao je samo:

"Dobro. Ali ja na svadbu ne dolazim."

Mislio je: «Isteraću i taj dug. Ako Bog hoće. Ali 900 DM mesečno za Vranje? Jeste da mi ljudi bacaju dosta novaca, a to što sam se ja navikao na 100.- Franaka dnevno ne znači da će to tako i ostati: Dolaze jesen i zima, a ne proleće i leto».

Kad se dan svadbe približio na nedelju dana Ena mu je rekla:

"Tata, ako ne dođeš na Ivaninu svadbu – odreću te se kao oca."

A kad mu Ena kaže: «Tata!» on se topi od miline.

Mada kad ona na ovaj način kaže «Tata!» znači da je situacija za stav «Mirno!» i da će tata od svoje mezimice dobiti jedno besplatno predavanje. Ali on je toliko uživao u njenom društvu da mu je uvek bilo svejedno da li mu ona «trlja uši» ili mu traži neku pomoć. Ali ova situacija nije bila za kravljenje nego je bila za smrzavanje pa joj je tata odgovorio:

"Odreknite me se svi!

Ja već imam teret koji mi je mama natovarila!

Ako dođem imaću izdatke, a neću biti ovde da prosim. Kako da joj skupim novac koji od mene očekuje? Ne dolazim." – rekao je zadnju rečenicu otežući tako da postane i ostane jasno.

I bio je stvarno odlučan da ne ide na Ivaninu svadbu.

Jer pored svega što je Eni objasnio stoji i ovo: ako se ne bude vratio u Švajcarsku bez Švajcarskog pečata u Pasošu, moraće opet da izađe. A to znači da od šestomesečnog boravka neće biti ništa. Te tako ni od otplate onih 3 600 DM koje su već otišle nizvodno. A još nezgodnija stvar:

Ko bi u odsustvu plaćao babi-Meier sobu?

A u kakvu situaciju da se, bez sobe u Baselu, vrati?

Njegovi u Vranju zaboravljaju, ili nikad nisu ni znali, da Švajcarci ne dozvoljavaju da im se golači motaju tu u kontinuitetu. A on je prosjak evo već 15 meseci u Baselu.

Ali zajebala su ga njegova dva brata i njihova sestra («Ko će koga – neg' svoj svoga?»), koji su mu jasno i takođe odlučno rekli:

"Ako ti ne dođeš na Ivaninu svadbu nećemo ni mi ići.

Šta ćemo mi na svadbi tvoga deteta, ako tebe na toj svadbi neće biti."

Bili su u pravu. A kako da ostavi svoju Ivanu bez ikog s očeve strane?

Mada je to Mirjani već uredio bio.

Ali Dragoljub je takav: kad laže – laže za tuđe dobro, a ne za svoje.

Kad se bori za napredak u životu, čini to tako da pusti sve, koji se guraju, da «uđu u autobus», pa za njega ako bude mesta dobro je, ako ne – opet dobro: Božja volja!

Ovde je samo proračunavao: da li da učini tako da ostane u Baselu zarađivati novce (ne sebi, nego ljudima i običaju koji je Mirjana izvela), ili da ide na svadbu (ne sebi, nego Ivani, Eni, Mirjani, ljudima i običajima). Pošto su oni, nakon svih njegovih žestokih nastojanja da ostane u Baselu, odabrali da on dođe na Ivaninu svadbu: Putovaće!

Pa šta im dalje bude; Sami su hteli to što će biti!

Ko je hteo da Mirjanini Vranjanci i Prokupčani dođu na Mirjaninu svadbu sa Dragoljubom - morao je sâm uručiti pozive.

Naš narod lepo kaže:

«Ako želiš da nešto bude dobro urađeno, uradi to sâm».

A Dragoljub je i Mirka i Vidu upozorio da ne želi veselje oko njegovog i Mirjaninog venčanja. Mirjana je početkom aprila 1969. bila u ni sa čim uporedivo novoj životnoj situaciji, a još nije bila ni Dragoljuba sasvim upoznala. A u novoj kući nije ništa ni odlučivala.

Te prema tome Dragoljub sad brine o Ivani, kao što je onda brinuo o Mirjaninoj rodbini; a ne o tome što on ne voli svadbena veselja.

Ovde niko ne brine ni o Ivani ni o Ivaninom ocu, nego svi brinu o tome šta će narod reći.

Dragoljuba baš mnogo boli polni organ (da ne kažem: kurac) za to šta će narod reći, ali pošto nije siguran u to kako će biti Ivani u mnjenju koje melje meke duše – putovaće.

\* \* \*

Druge nedelje oktobra 1990. je otputovao u Srbiju.

Da ne bi putovao u Vranje pa odatle u Novu Varoš, gde je svadba, sačekao je u Staroj Pazovi kod mama-Vide, brata Branislava-Batu i njegovu ženu Ljiljanu iz Düseldorfa, pokupili su sestru Oliveru (tada još raspuštenicu) pa sa Bodinom ženom Radom i Bogdankom, drugom ženom Momčilovom, zapalili s Momčilom kao prevoznikom i Dragoljubom kao vođom puta za Novu Varoš.

Stigli su u Novu Varoš pre svadbara iz Vranja i Prokuplja.

Kad je na stepenicama Hotela u kojem je bilo veselje primio Ružicu i ostale, umesto pozdrava od Ružice padne reč:

«Svinjo!»

I ni ruka, a kamoli poljubac.

A zašto?

Jer nije doputovao u Vranje i jer je sa ovima iz Stare Pazove stigao ovde pre; Umesto da na Zlatiboru sačekaju Vranjance i Prokupčane pa da svi zajedno uđu u Novu Varoš, odnosno u Hotel.

«Važna stvar». - Beše Dragoljubov komentar.

I jer je poveo Momčila i njegovu drugu ženu, koji nemaju ništa sa Ivaninom familijom.

«Pa čovek je pristao da nas vozi. Kako bismo došli?» - Branio se Dragoljub.

«Bata dolazi čak iz Düseldorfa, i zasluđuje takođe pomoć i vođstvo u putovanju. Ti vodiš jednu bandu, ja drugu. Šta je tu loše? Da niko od mojih nije došao, onda bi mi *to* nabijala na glavu».

A Ruđica je samo sipala vatru.

A počela je još dok je bio u Staroj Pazovi, preko telefona: Protiv Popovića, Vide, Olje, Momčila, ...

A Vidosava, visokokvalifikovana intrigantkinja, je sve slušala preko aparata u drugoj sobi.

Kad je sinu Dragoljebu rekla da je čula sve što je snaja joj Mirjana-Mikica rekla, ovaj je podsetio svoju staru majku:

«Već sam vam rekao da neću ni tebe da slušam protiv nje, ni nju protiv tebe. – Ogovarajte se kako znate, ali bez mene kao slušaoca ili advokata.»

Rođaci s Ivanine strane, iz Prokuplja i Vranja (naročito teča-kum Stojan), su zamajavali domaćine veseljem i galomom, e da bi «pokrili» okršaj između Dragoljuba i Mikice; Ena se isključila kroz priču sa sestrom Danielom iz Nemačke, Bata nije mogao da shvati situaciju, a ostali iz Stare Pazove su čutali kao pokisli; jedino je Bane podsmešljivo prokomentarisao situaciju:

«Čale, takav ti je horoskop za Oktobar». Pa onda nastavi ozbiljno:

«Pukla je od napora da istera veridbu, po običajima i tako da niko ne zameri nešto; da se nađe Ivani, da organizuje naše svadbare i da nas ne bude više nego po dogovoru sa domaćinom: oko 30-35.

A ovamo sa svima iz Stare Pazove, Vranja i Prokuplja tu smo već ohohoj preko 50».

A otac Dragoljub, koji kao da je našao «... rame za plakanje» (*Generacija 5*) reče:

«Hteli su veselje – eto im ga. Kojoj Ivaninoj tetki i strini, odnosno teči i stricu da kažem nemoj doći? Nemoj na Momčila da se vadi: Tek bez njega bi bilo loše. On je imao najmanje razloga da svoj «karavan» keca po lošim putevima Zapadne Srbije».

Kad je Ivana ušla u salu obučena u belo, u pratnji Miroslava, i pogledala oca kroz veo – zaplakao je. Tako gorko i tako dugo je plakao da nikome nije bilo jasno zašto nevestin otac toliko plače. Da li mu se zet ne sviđa?

Ili je ljubomoran kao što su očevi uglavnom ljubomorni kad ćerke odlaze svojim muževima, i majke što su ljubomorne kad sinovi dovode sebi žene?

A Dragoljub je plakao zato što je njegova Ivana sa 20 godina i 9 meseci upala u sranje koje se zove brak; jednako kao i on što je upao sa 20 godina i 8 meseci: A namestili su mu Mirko i Vlada Krpica, a Švajcarski parlament «dosolio i zabiberio»; ili Bog, a tu onda nema ljutnje.

Pa valjda je i ovo Ivani nemestio *Neko* odgore.

«Ma ćale, zajebi plakanje! Znaš kako kaže Dobrivoje Tošić iz Čuprije? «Tako kako je – najbolje je»!

A Dragoljub je mislio:

«Čovek bi morao duže uživati punoletstvo, a ne odmah u kavez ući».

A on bi se svakako radovao kad bi Ivana rodila, ne jedno nego, troje vanbračnih: Samo da se osveti seljacima još nečim što je protiv njihovih pravila i shema.

\* \* \*

Posle nedelje dana boravka u Srbiji, nakon što je opet u Vranju nacepao drva za zimu, vratio se u Švajcarsku. Još uvek preko Slovenije i Hrvatske, ali osećala se napetost na svakom koraku: U vozu kroz Slavoniju na jednoj strani kupea sede oni koji čitaju zagrebački "Vjesnik", a na drugoj oni koji čitaju beogradske "Novosti". Da nije tandrkanja točkova po šinama, tišina bi bila grobna: Ne pričaju ni svoji između sebe, a kamoli da se u nekakav razgovor umešaju Srbi sa Hrvatima. Ili obrnuto. Ne bi ih ni titula Prvaka sveta u fudbalu (naravno Jugoslovenske fudbalske reprezentacije) na razgovor potakla. Kad je stigao u Basel rekao je Igoru:

"Zemo, ratovaćemo!"

"Ma daj, Zemo?"

"Evo, gledaj samo. U roku od šest meseci". - precizirao mu je Dragoljub. Setio se razgovora sa Ivanom od jula meseca 1987. Dakle `91., a ne `92.!

\* \* \*

Prošle zime je svirao na -2°C, a ove na -6°C.

A kad je jednom "svirao onoj stvari" (da opet ne kažem po srpski – kurcu) za male pare, na drvenom mostu u Oltenu, napolju je bilo -11°C (minus 11° Celzijusvih!

To više nije bilo *fair* prema prolaznicima. Ali šta su mislili da su mislili – bacali su mu dosta novaca u plastični kofer buzukija.



To što je štetu nanosio svome ugledu, svirajući na ulici kad za to nema nikakvog smisla jeste njegovo pravo ne grešku, ali štetio je i ugledu Grčke. Jer su ljudi verovatno mislili:

«Ludi Grk s buzukijem; svira po vejavici».

25. Februara 1991. je Ivana rodila ćerku. I dali su joj ime Anđelija.

Mutnog dana, meseca Aprila 1991. u Jugoslaviji mutne situacije, Branislav D. Popović vozi kamionet sa YUMCO proizvodima od Ljubljane prema Srbiji. Nekoliko desetina kilometara pre Zagreba zaustavlja ga jedan autostoper (po izgledu Ciganin) i kaže mu:

"Ti si moja registracija. Može l' do Niš?"

"A b' e Bate, moglo bi, al' ne može." - Odgovori mu Branislav šaleći se. Pa kad je video da se Ciganin već razočarao, prešao je na ozbiljno: Vozim te Autopotom do Pećinaca, ti onda izlaziš i čekaš nekog drugog , a ja skrećem na Staru Pazovu. Je l' dobro?»

«Mlogo dobro». - Reče Ciganin sa olakšanjem

«`Ajde upadaj». – reče Bane Ciganinu «iz Niš».

I tako su nastavili vožnju zajedno.

Posle Vinkovaca Branislav zaustavi kamionet da se odmire. Jer po saobraćajnim propisima vozač je obavezan da posle izvesnog broja sati vožnje uzme odmor. Saobraćajna policija može uvek utvrditi, po takozvanom Tahometru, koliko sati vožnje je vozilo imalo, a kad je vozač uzeo odmor. Ili nije. A hrvatski policajci već odavno zajebavaju ni za šta, a tek da mu nađu nešto.(!?)

Pošto su izašli napolje da ispuste urin i malo protegnu noge, ušli su ponovo u kamionet. Branislav je spustio ruke na volan, glavu na ruke i tako zadremao. Ciganin je primetio Branislavov medaljon iz poluotvorene jakne, koji je tako visio kao da zove:

"Uzmi me!"

Lep. Zlatan. Oko dva palca u širinu i dva u visinu. Sa plavim svetlucavim kamenčićem na sredini.

I pošto nije bio okačen neposredno na golom vratu, nego preko rol-kragne džempera, to Ciganin odluči da medaljon skinie; Računao je sa tim da Branislav neće baš tako brzo primetiti nestanak istog.

A za kasnije – po lopovskoj filozofiji – šta Bog da.

Na novom odmorištu će već pustiti Branislava da se čudi gde mu je ukras. Ako nestanak istoga bude uopšte i primetio. A kad dođu na novo odmorište pašće noć i ... Ko zna šta sve dolazi.

«Ako do tih njegovih Pećinaca budemo uopšte odmarali» - Mislio je vrlo autostoper.

Prstima leve ruke je otvorio bravicu lančića i pustio medaljon da padne na njegov desni dlan.

Branislav se trgao kad je lanac udario o zatvorene polutke i upitao:

"Koliko je sati?"

Ciganin se već pretvarao da spava i čekao je da ga Branislav "probudi".

"Opet sam sanjao da letim. Ali sad sam odleteo tako visoko da više nisam ni Zemlju video". – reče Branislav.

"Možda to znači nešto dobro. Ja nikad nisam u snu leteo, al' često gazim kroz kal i gomna. Moja baba-Lenka kaže da gomna u snu znače – novci u stvarnos`. A novci nikad nemam". – Jadao se Ciganin.

"Evo, čujem ime tvoje babe, a još mi nisi rekao kako se ti zoveš".

"Sotir Sotirović". Reče Ciganin kao malo snužden.

"Ime ti je stvoreno za Holiwood: eSeS. Kao eMeM za Marilyn Monro, BeBe za Brigitte Bardot, DeDe za Doris Day, ... Samo – bilo bi malo naporno da svima objašnjavaš da tvoje eSeS nema ništa sa čuvenim vojnicima Trećeg Reicha. Ali mogao bi biti Sotir Sotir. Pa neka oni misle koje ti je lično, a koje ti je porodično".

"Ma u usta da gi se poseřem; i na tatka mi Ekrema i na dedu mi Sotira. I u školi su me drugari tako zajebavali". – reče sasvim snuždeno Ciganin.

"Ja sam Branislav D. Popović.

Kažem ti ovo «D» jer sigurno je da ima Branislava Popovića kao kusah pasa, ali ja znam jednog koji se zove Branislav M. Popović.

Reče Branislav ovo, nakloni se Sotiru, pa nastavi dalje da ga teši:

"Četvrtinu Vranjanaca čine Stojanovići, četvrtinu Stojiljkovići, četvrtinu Stanojkovići, a u poslednju četvrtinu padaju svi ostali: Stojkovići, Trajkovići, Nedeljkovići, ...

Jedino su Vljajinci odmah svima jasni. Mada i Zorana i Tomislava ima u Vranju kao zečeva.

Kad ja kažem: "Branislav Popović" to ti je kao da sam rekao eNeN. Ali ne verujem da u celoj Srbiji ima više od tri Sotira Sotirovića.

Nisu vozili ni 10 minuta, kad su ih zaustavila tri vojnika JNA-e.

"Silazite obojica dole!" reče im jedan od vojnika. A onda vojnik upravljen Ciganinu dodade:

"Baš takvog jednog tražimo. Garavog dezertera."

"Nisam ja, dece mi! A šta mi Cigani imamo sas vašu politiku?"

"Šta "Dece mi"? Bežiš kući da praviš peto Ciganče?"

"Od kude, bre znaš kol'ko dece imam?"

"Sinoć si pobegao iz kasarne u Novom Mestu, pa smo dobili podatke o tebi. I sad kontrolišemo sve mlade Cigane na putevima prema Srbiji. Sotir Sotirović?"

"Ma `de bre nađe to glupo ime? Ja sam Saško Jovanović". - Reče Ciganin tako ubedljivo, da se Branislav dobro pomučio da uguši smeh.

"Jeste da vam je svaki drugi Jovanović, a svaki treći Saša, ali – ti mi mirišeš na Sotira Sotirovića, vojnika begunca". – Reče vojnik mirno, kao da je na pecanju ribe, a ne na zadatku vojnog policajca koji lovi dezertera. "Pokaži dokumente"! - naredi odlučno Sašku Jovanoviću, koji je do malo pre bio Sotir Sotirović.

"A, b'e, Bate, mlogo ste pametni vi beli. A što se, bre, sas tuj pamet ne mirite, neg` se svađate?"

Poče Ciganin da se lupka po džepovima gore-dole.

"De su, bre?" – Bog zna kome je postavio pitanje o svojim dokumentima. Ciganin nije imao nikakve dokumente i vojnik koji je s njim razgovarao, počeo ga je pretresati. I – pošto je napipao pištolj u unutrašnjem džepu njegove jakne, naredi mu:

"Skidaj sve sa sebe! Koga si ojadio za odelo i jaknu?" – Već malo ljutito upita. Pa dodade:

"Ovakvo te ni kući ne čeka".

Pošto je drugi vojnik pregledao Branislavove dokumente, našavši da je sve u redu, vratio mu ih je. Pokazujući mu da stane sa strane.

Kad se Ciganun skinuo do gaća, "njegov" vojnik je sadržaj svih džepova njegove odeće istresao na asfalt.

"Zastava"! – Reče "Sotirov vojnik" za pištolj.

I, naravno, Branislav je video žuti četvrtasti medaljon sa plavim kamenom kako pada na asfalt. Pošto je, mašivši se oko svoga vrata, utvrdio da njegovog nema tamo gde bi trebalo da jeste, namah se razljutio i pošao da podigne ovaj sa asfalta.

Ali jedan od vojnika mu se preprečio na putu i naredio mu da miruje.

Onda su vojnici zaključili da je Ciganin vrlo verovatno dezertjer kojeg traže i odlučili su da ga zadrže, a Branislavu da dozvole da nastavi vožnju.

Branislav im je zatražio medaljon. Objasnjavajući im da je njegov i da mu ga je Ciganin na odmorištu ukrao.

Ali vojnik koji je pretresao Ciganina, stao je između stvari i Branislava i naredio mu da se udalji. Zašto nisu hteli ni da utvrđuju dali Branislav govori istinu – Bog zna.

Branislav je počeo da se prepire s vojnicima i nastade guranje u nameri Branislava da, ako treba i, silom uzme svoj medaljon.

Fizički je jači od svakog od ova tri vojnika i svoj medaljon bi sigurno opet imao na svom vratu. A zato što je svima bilo jasno da je od svakog pojedinačno fizički jači i jeste dobio udarac u glavu; kundakom automatske puške. I to s leđa.

Pošto je Branislav pao na auto-put obliven krvlju, vojnici su se uznemirili i sjatili oko njega.

Sotir je procenio situaciju povoljnom za beg, zgrabio svoje stvari i šmugnuo u žbunje pored puta. Kako su vojnici to primetili zapucali su nasumice u lišće. Ali su pucali savim visoko preko neke normalne visine za ljudska tela. Hteli su samo da zaplaše Sotira Sotirovića, a ne i da ga pogode. Pucajući u vis sjurili su se sva trojica u šumarak galameći:

«Stoj!» i «Stani!»

Posle nekih 15-tak minuta su se vratili do mesta na kom su zaustavili Branislavov kamionet, ali su namah zaboravili na Sotira, jer ovde više nije bilo ni Branislavovog tela ni njegovog vozila.

Nakon kratke prepirke šta da rade, vojnici su spontano uspostavili radio-kontakt sa nekim. Objasnili su ukratko za kakvim vozilom da se preuzme potraga i na kom putu. Onda su seli u svoje terensko vozilo i brzo krenuli pravcem kojim su Branislav i Sotir vozili pre zaustavljanja. Prema Srbiji.

Opet posle nekih pola sata su se isti Vojni policajci, koji su izgubili i Sotira i Baneta, na mestu na kom se desila nesreća za Branislava D. Popovića, sastali sa još jednom trojkom Vojnih policajaca. Od svih mogućih aktivnosti se sve svelo na to da su posmatrali krv na asfaltu i razgovarali. Visoki oficir, sa oznakama poručnika, je pričao nešto o pravilima u postupku kontrole civila. Iz daljine se čula sirena vozila Hitne pomoći, a ubrzo je iza krivine iz pravca Šida stiglo belo ambulantno vozilo Hitne pomoći.

\* \* \*

Deda Nikola je uzbudio Ružicu i Enu, pričom da mu se prikazalo kako neki vojnici zaustavljaju Banetov kamionet. I da je "video" da se Bane popeo u vozilo da bi nastavio put. Ali da je dugo sedeo za volanom svog kamioneta, okrećući uporno ključ za start motora, a vozilo ni da mrdne.

\* \* \*

Na pravoslavni Uskrsa je pala krv na Plitvicama. U međunacionalnom sukobu (recimo).

Nakon mesec dana kako Branislav nije ništa javljao, niti je dolazio, a stvar se sa Hrvatima već toliko zaoštrila, da su i avioni radili (da o snajperima i tenkovima ne pričamo) Dragoljub je pristupio *Savetniku* na razgovor, mada je sada shvatao šta je Branislavu značio onaj Heksagram 12 i ono baba-Šajino: «Vaš sin ima put na koji vi ne možete uticati, ...».

Onda je Boda pozvao iz Stare Pazove u Basel:

«Bračela, došli Ruski dobrovoljci; Kozaci sa Dona da brane pravoslavlje. Crne čizme, crna odeća, sve se sija. Opasnije izgledaju nego Hitlerova vojska u filmovima. Da se smrzneš kad ih pogledaš. Eto ih u Novoj Pazovi spremni da krenu na Hrvate. A i Rajko Mijović; onaj što je bio Predsednik omladine kad ste vi svirali u Domu omladine, skuplja dobrovoljce. Znaš da sam bio *ABeHajac* u Ljubljani. Idem i ja sa Rajkom, pa ako usput vidim ili čujem nešto».

Dragoljub je Bodi rekao:

«Nemoj, ne vredi!»

A Boda Dragoljubu:

«Ma nećemo ni moći daleko. Samo do prvih Ustaša. A Bane ionako nije daleko zastao: javio je iz Vinkovaca da će doći kod nas da prespava. Kamionet nije igla: ako se negde slupao videću neku limariju».

«Da je to, neko bi već nešto javio: cela Jugoslavija zna šta je i odakle je YUMCO; imao je papire, kamionet je imao registracioni broj, ...»

«Ne mogu, a da ne pokušam». Pričao je Boda kao o završenoj stvari.

«Pa `ajde.» - Pustio mu je Dragoljub zbog Mikice, Ivane i Ene.

A i on bi Bodi ili Bati isto učinio. Ne dao Bog da zatreba.

\* \* \*

Posle je Dragoljub tugovao za svojim sinom Banetom i plašio se za svoga brata Bodu. Koji se tek početkom jula vratio u Staru Pazovu, kući:

«Mišo! Bilo je blesavo da ti ne mogu opisati: naši avioni su na nas bacali bombe. Da li su u njima sedeli piloti Hrvati, ili neko iz Beograda nije dozvoljavao da mrdnemo napred – ne znam, ali izgibosmo ni za šta!

Čuli smo da je general avijacije JNA Hrvat.

U Novoj Pazovi su nam dali automatske puške, a za municiju rekli da ćemo je dobiti na terenu. Neki municiju nisu dobili nikad i – logorovali su na dva-tri sata hoda od Šida prema Vinkovcima. Kozaci su nešto tamo pokušavali dok ih avijacija nije prepolovila. Rajko je poginuo i da ti ne pričam ko sve, jer mnoge ne poznaješ: Bili su deca kad si ti otišao u Vranje.

Da nisu došli Beograđani po nas, ne bih ni ja sad sa tobom pričao.

## 8. Deo

U proleće 1992. su zaratili Bosanski Srbi protiv Bosanskih Muslimana i Hrvata. Ni u Hrvatskoj nije sukob izbio na osnovi nacionalnih netrpeljivosti, a kamoli ovde u Bosni i Hercegovini da je to bio razlog: U obe republike je dominirala religijska netrpeljivost.

Tamo Katolici protiv Pravoslavaca, a ovamo Muslimani i Katolici protiv Pravoslavaca: Bivši Srbi-Hrišćani i Hrvati-Hrišćani, koji su pod Turcima prešli u Islam su se proglasili Bošnjacima, kao da su neki narod i time hteli prikazati da njihova želja za administrativnim odvajanjem ima opravdanje po pravu nacije na samostalnost.

Na grbu Federativne Narodne Republike Jugoslavije je bilo uslikanih pet baklji; za «konstitutivne» narode Slovence, Hrvate, Srbe, Crnogorce i Makedonce.

Za Bosnu nije bilo baklje jer Bosanci nisu bili poseban narod nego Srbi i Hrvati, muslimanske veroispovesti, koji žive na prostorima koji se zovu Bosna i Hercegovina.

Mada je Đorđe Andrejević-Kun komotno mogao uslikati samo četiri baklje, jer:

Crnogorci su ustvari Srbi koji žive na prostoru koji se zove Crna Gora.

Uzmimo stvari sa narodima Jugoslavije ovako:

Šumadinci su u Šumadiji, Dalmatinci su u Dalmaciji, Bosanci su u Bosni, Crnogorci su u Crnoj gori.

Šta su Šumadinci? – Srbi!

Šta su Dalmatinci? – Hrvati!

Šta su Bosanci? – Bosanci! (Kao narod ništa posebno. – Polinežani!)

Šta su Crnogorci? – Crnogorci! (Kao narod ništa posebno. – Kinezi!)

Isto kao kad bi se sad neki Rusi nazvali Ob-Jenisejcima ili Kavkascima i zatražili svoje Rapublike.

Ali po tom razmišljanju ni Makedonci nisu nešto samosvojno i posebno?

Tačno; Makedonci bivše Jugoslavije su Bugari, na prostorima antičke grčke Makedonije.

Onda su mali nazovi-političari zloupotrebili Titovu dobronamernost i raspoloženje da svima ugodi i na grb Socijalističke Federativne Republike



Jugoslavije stavili šest baklji; koje su sada predstavljale šest Republika, kao šest velikih administrativnih jedinica SFRJ-e.

Svi mali nazovi-političari, kojima je postalo jasno da Titov renome kod svih naroda Jugoslavije mogu samo sanjati, su tražili svoje šanse za vladanjem u *svojim* administrativnim jedinicama, na osnovi ove administrativne skalamerije koja se zvala SFRJ.

Znači: Jugoslavija 1991. je bila država od pet naroda (Slovenci, Hrvati, Srbi, Albanci i Bugari) u dve religije (Islam i pocepano Hrišćanstvo: katoličko i pravoslavno) i u šest republika (plus dve pokrajine).

I šta sad hoćete, Srbi?

Naši sa prostora Bosne i Hercegovine su otišli u drugu veru, a naši sa prostora Crne Gore, koji nisu posebnost, su opomenuli kosovsko-metohijske Albance, koji jesu posebnost, da potegnu pitanje odvajanja. Jer ako pola miliona onih koji poreklom nisu nešto posebno (Crnogorci) imaju Republiku, po kojoj logici da dva miliona onih koji poreklom jesu nešto posebno (Albanci) nemaju Republiku?

Pustite vi to što su Albanci osvojili srpske terene. Što ste ih pustili da dođu i da se namnože. Ako ne znate šta ste trebali činiti – pitajte mene.

Ako sad ne znate šta nam je dalje činiti – pitajte mene. Ili nekog poštenog poljoprivrednika.

To što su kosovsko-metohijski Albanci hteli sasvim «čistu» republiku (bez Srba u njoj; iako smo mi njih – dok ih je bilo malo na broju – držali po Titovim predstavama o Bratstvu i Jedinstvu) i što su porušili mnoge srpske crkve i bogomolje po Kosovu i Metohiji jeste jedna druga stvar.

A što 29. novembra 1944. u Jajcu nisu bili konstitutivan narod jeste stvar godine 1944.

Posle 46 godina (1990.) je situacija izgledala drugačije.

Sve se kreće. Šta je večno nepromenljivo?

Znate li vi oni priču o zrnu pšenice koje određuje gomilu?

Imaš jedno zrno pšenice. Je li to gomila?

Nije.

Dodajem ti još jedno zrno pšenice. Je l' sad imaš gomilu?

Ne.

Dodajem ti hiljadito zrno pšenice. Je l' sad imaš gomilu?

Ne.

Dodajem ti milionito zrno pšenice. Je l' sad imaš gomilu?

Da.

E tako je i sa Albancima: tim tempom kojim su se razmnožavali morali su jednom postati posmatrani kao narod u Jugoslaviji, a ne večito kao narodnost.

Sada u Ujedinjenim nacijama Nemačka i Japan traže pravo Veta; jer su postali ekonomske sile svetskog kalibra. I ne važi više samo volja pobjednika Drugog svetskog rata: Amerike, Rusije, Engleske, Francuske i Kine.

## 9. deo

Mirjana je jednom Dragoljubu prebacila da malo novaca šalje kući i Dragoljub je počeo da zapisuje svaku pošiljku u nominalnom iznosu novaca i vrednosti stvari.

1993. godine su Srbi dostigli Inflaciju Kosmosa svih vremena – 84. 000. 000 % (i slovima: osamdesetčetiri miliona) i prejubili situaciju Amerike posle Prvog svetskog rata, Nemačke pre Hitlera i Mexica u vreme Emiliana Zapàte: Mirjanina plata je bila u vrednosti od – 20 DM.

Na kraju su Srbi u opticaju imali novčanicu od 500 000 000 000 (petsto milijardi) Dinara.

Novembra meseca je Dragoljub sa Pevačkim društvom *Contrapunkt* iz Mutenza (dirigent Georg Hausammann) svirao buzuki u Oratorijumu za Hor, Soliste i Otkestar *Canto General* od Mikisa Theodorakisa u Liestalu (Stadtkirche – 13. novembra) i u Baselu (Mathäus-Kirche 20. i 21. novembra) i za to dobio 2 100.- s-Fr. Od kojih je 2000 odmah vratio Denisi Oberholzer, koja mu je taj iznos Franaka pravovremeno pozajmila.

A ovo «pravovremeno» znači: da tu sumu pošalje Mirjani, da odkupi stan koji su dobili od JNA februara 1981. godine *na korišćenje*. I na koji su Dragoljubovom desetogodišnjom službom u JNA stekli doživotno stanarsko pravo. A to «doživotno» znači: Deci u nasleđe. Mirjana je dala 750 DM i – stan je postao njihov. Da je Dragoljub ostao u Vranju – ništa od stana. A ni od mnogih drugih stvari.

U toj «rekordnoj» 1993. godini Dragoljub je poslao Mirjani 6.000 (šest hiljada) DM. Dragoljub nije prvi Balkanac koji je pečalbarenjem nešto stekao.

A na ulici je često pevao i ovu makedonsku narodnu pesmu:

*«Bog da bie koj prv spomna,  
koj prv spomna, milo libe, na pečalba;  
na pečalba milo libe, v Amerika.*

*Tri godini bez rabota.*

*Bez rabota, milo libe, em bez pari.*

*Ako sakaš da ti dojdam.*

*Prodaj si go, milo libe, gerdančeto:*

*Pračaj pari, milo libe, da ti dojdam.*

Pa je mislio: ovaj nije imao novaca ni da se kući vrati, a ja sam bar nešto poslao.

A onda je Sloba (Milošević), pošto su njegovi bankari sirotinji izvukli devizne rezerve iz dušeka, postava i kojekakvih krivina, postavio deda- Dragoljuba Avramovića za guvernera Narodne Banke. Gospodin D. Avramović je odmah uradio ono što je mogao uraditi i prethodni guverner, samo da je bilo po volji Slobinoj: zaključao je Štampariju novčanica.

## 10. deo

2 godine (i neki mesec) kasnije:

U međuvremenu su nas proterali i sa livada Like i Slavonije.

Nismo bili složni.

Milošević se dogovorio sa Tuđmanom da Srbe prostorno sastave i da podele Bosnu. Kao da će dogovor pasti u stvarnost, samo zato što je sa Tuđmanom sačinjen!

To je bilo za naivnog Slobu: Kad su Srbe «prostorno sastavili» tako što su Hrvati nekoliko stotina hiljada Srba iz Like proterali za dva-tri dana «Oluje» (Sloba nije ni reč rekao, prvo: jer je tako dogovoreno sa Tuđmanom, a drugo: bilo šta da je preduzeo sa nekakvim oružanim jedinicama otvorio bi – međunarodni sukob), onda je od Bosne Srbima dodeljeno 49 %, po volji Amerike, iako su Srbi pre rata imali 63 % po Zemljišnim knjigama (Kataster).

Nismo bili složni!

Kada tri brata Albanca grade kuće, onda sva trojica rade na sve tri; i to na svakoj dobro i pažljivo; jer ne znaju kojem će od njih koja kuća u vlasništvo zapasti: pošto će ih izvlačiti na kocku.

A kad tri brata Srbina grade tri kuće onda svaki radi na svojoj; i svaki boreći se da njegova bude bolja od kuća one dvojice.

Kad jednom Albancu na Aerodromu u Zürichu neko ukrade torbu s novcima, ostali Albanci namah skupe 20.000.- sFr.

«Da čovek ne ide u zavičaj bez para. Vrati će.» - Kažu oni.

A kad Srbinu ukradu torbu s novcima ostali Srbi sležu ramenima i ne kažu ništa. A misle «Ko ga jebe kad je smotan.»

Ali sve je to cena rasta i razvoja: Uvek su složniji pripadnici plemena nego pripadnici naroda. A Albanci na Kosovu su brojem, tradicijom i kulturom, tehnološkim razvojem, socijalno-političkim odnosima, filosofijom, načinom komuniciranja («od usta do ušiju») na nivou rodova i plemena.

Šta je bolje?

Biti materijalno nerazvijen i povezan ili materijalno razvijen i otuđen?

Jer na ovoj Zemlji još nema ljudskih materijalno bogatih društava, a da među jedinkama tih društava struje ljubav i sloga.

\* \* \*

Branislav Dragoljuba Popović se još nije vratio u Vranje.

Dragoljub je otišao od kuće kad su Ivana i Ena imale 19 i 16 godina; što je i njemu bilo žao. Jer nije uživao Enino prisustvo u kući do kraja njenih gimnazijskih dana: Tri godine manje s Enom nego sa Ivanom. E to ni jednom političaru Jugoslavije (pre Slobe – jer on za to nije bio kriv) nije mogao oprostiti. Ali, da li će mala Branislava svog oca uopšte još videti?

\* \* \*

Ivana je sa svojom porodicom u Nišu. Stanuje besplatno u kući mama-Mikicinog rođaka Save.

26. decembra 1992. je rodila sina i dala mu ime svog dede po majčinoj liniji, koji je u međuvremenu umro u Prokuplju i sahranjen pored svoje Cane.

\* \* \*

Dragoljub se javlja iz Švajcarske. Ali u Vranju nije bio od Ivanine svadbe. A kako je leta 1992. dobio Vojni poziv za mobilizaciju, valjda zbog zaoštavanja *verskih* odnosa u Bosni, u Švajcarskoj je registrovan kao Refraktär (Kriegsdienstverweigerer). Što na našem jeziku znači: *Otkazivač ratne obaveze*. Dakle nije dezertjer, jer nije ni bio pod oružjem.

Nije ni civilni izbeglica.

Nije ni "Asylbewerber" - (tražilac vojno-političke zaštite) - kojem ne bi bilo dozvoljeno da napušta Švajcarsku. Jer: ako si progonjen u svojoj zemlji nema šetanja tamo-amu:

Ili si tamo u opasnosti pa miruješ ovde, ili tamo nisi u opasnosti pa odlaziš odavde sasvim. – Jednom pa do daljnjeg. A to "do daljnjeg" je kao kod Francuza; Evo već godinama svima dozvoljavaju ulaz osim Jugoslovenima (čak ni Hrvati katolici nemaju popust) i Turcima.

Onda su mu u Odeljenju za strance rekli:

"Herr Popović, dobićete dozvolu za privremeni boravak, ako potpišete da nećete tražiti ni Asyl ni radno mesto".

Jer to znači: Ako traži Asyl pada njima na izdržavanje. A ako nije u radnom odnosu mogu ga najuriti čim se situacija u Jugoslaviji smiri; jer

nije u Radnom odnosu, koji bi mu obezbedio daljnji boravak u Švajcarskoj.

Ako potpiše da neće tražiti Asyl ni uzeti radno mesto ostaje na brizi sebi i gospođi Oberholzer koja mu je i omogućila da Maja meseca 92. uđe ponovo u Švajcarsku; na njen *Einladung* (poziv). Pošto su ga februara meseca te godine primetili u njenom selu i dali mu *Ausreisefrist* (vreme za napuštanje Švajcarske) do 31. marta. Jer su i oni 01. 01. 1992. stavili na snagu Vizni sistem za Jugoslovene ne-katolike.

Rekao im je:

"Potpisujem. Tamo imam svoje od kojih neću da se delim, a to što biste mi vi dali da radim ja više nikad neću ni raditi pod ugovorom."

Računao je i Dragoljub na privremeni boravak. Ali malo "privremeniji" nego što su Švajcarci računali: Bar dok Ena završi studije na nekom Fakultetu. Jer i to se sasvim planiralo i očekivalo. Ali i na uspeh sa muzikom.

Nekih meseci je slao dosta novaca, a nekih malo.

Kaže da ljudi leti ovde idu na bazene i u inostranstvo. A zimi je i njemu samom hladno. Mada je temperaturu od 5°C računao u – Toplo! Ali na 0° ili minus svirati? A on je «svirao» i na -6°.

Ljudi mu bacaju manje novaca u kofer, jer im «Grk» više i nije neka novost i atrakcija: Postao je deo gradskog inventara u Solothurnu, pa ne mogu ljudi ni udeleživati svakog dana istom uličnom sviraču.

Ružici je rekao, jednom u telefonomskom razgovoru, da je sa gospođom Oberholzer u vezi, koju blizina stvara između lepe rezvedene žene i potentnog muškarca. E da bi i ona, Ružica, uzela sebi slobodu i nekako rešavala svoje seksualne probleme. Ako ih ima. A ne da verno čeka čoveka, čiji povratak ni Bog ne očekuje u sledećim mesecima.

Ružica je to primila sa velikom tugom. Kao da se on nje odrekao sasvim i zauvek. Pa ga je pitala:

"Da li si ti u Švajcarsku otišao da zarađuješ novac ili da uživaš i da se kurvaš? Da si čestit Bog bi ti davao više novaca. A ovako: kako krivo radiš, tako krivo i imaš. Da ja dođem pa da zajedno zaradimo za ovu decu!"

A Dragoljub se na to prilično naoštrio:

"Kao prvo: Dabogda moji dušmani uživali kao ja.

Kao drugo: Bog zna da ja sve šaljem vama, pa koliko ti zaslužiš da ti ja pošaljem, toliko mi On i dâ da ti pošaljem. A i ovo malo što ti ja pošaljem,

pa poštar Pera ukrade ( Jebaću mu nanu kad budem došao; zbog onih 600 DM koje sam i tebi poslao kad i Ivani, pa je ona svoje dobila, a ti nisi.) nije moja krivica.

Kao treće ne bi mogla ni na pičku da zaradiš, jer su «tržište» preplavile mlade i lepše. Ne možeš biti ni čistačica, jer ne znaš ni jedan jezik od ovih kojima se ovde služe.

A kao četvrto: Dođi pa se uveri sama".

"Pa dovedi me". – Rekla mu je uporna Ružica.

"Ko je mene doveo? Dođi i ti kako sam ja došao. Autostopom. I udi bez ulaznog pečata u Pasošu". – Znao je tačno na šta navodi ovaj razgovor.

"Pa kad si ti odlazio moglo je u Švajcarsku da se uđe". – Reče ona njemu.

"E, to hoću da ti kažem: Trebalo je *znati* kad je trenutak za napuštanje Srbije. – Naglasio je Dragoljub reč: znati. Kad sam ti ja '81. rekao:

"Da odradim ovaj stan pa odlazim". ti si rekla:

"Neću da te čujem". A ja sam ti rekao:

"Nemoj da bude da te nisam pripremio". Kad sam ti rekao:

«To sa Hrvatima nije ništa. Videćeš kad pukne u Bosni." ti si mi rekla:

"Pući će u tvojoj glavi". Posle si mi rekla:

«Je l' se raduješ što si pogodio»?

E pa jebi ga. Kad sam ja u redu?

A evo ti kažem: Pući će i na Kosovu.

A tek su ga Makedonci najebali.

Ali neka im: Jeb'o ih Tupurkovski; Pošto je i on dao glas za raspad SFRJ.

E sad. Možda dugujem Tupurkovskom izvinjenje jer je moguće da su se u Predsedništvu Jugoslavije dogovorili da insceniraju raspad, da ne bi vratili onih 20 milijardi dolara duga; ali su naše budale razlaz suviše ozbiljno shvatile. A ne kao Slovaci i Česi u miru da se razidu. Ali da je bilo mirno, možda bi morali podeliti dug na delove po ekonomskoj moći. Ovako – dug je plaćen i preplaćen. Samo ne znam ko je ćario. Možda oni koji su novac pozajmili sa znanjem kome i zašto novac pozajmljuju. Svejedno.

Kad Srbi završe sa Hrvatima, Muslimanima i Albancima, uspešno ili neuspešno, (Šta je u ratu uspeh, a šta poraz?) onda će se potući između sebe: Jer žive još podeljeni na partizane i četnike.

A kao peto: gospođa Oberholzer ima tri mala deteta. A to znači i neki novi dnevni raspored za mene; sa manje sviranja na ulicama. Pa nisam ja kod nje u Hotelu sa punim krevetom.



A kao šesto: kad ti je plata 1993. bila 20 DM ja sam ti za celu godinu poslao 6.000. A Srbija još nije pala tako nisko kako može pasti! Možda ću tek biti od koristi. – Ne dao nam Bog. Jer gde sam ja, ovakav jadan, od koristi znači da je stvarno crno.

Ali, zato smo se uvek i svađali; I zato se svađaju svi bračni parovi ovog sveta: Žena misli za danas: Da decu nahrani i obuče; Da ne izgledaju kao zadnja i da ne kažu nešto komšinice.

A muž ili ne misli ništa ili misli na sutra. Njemu je ravno i za modu i za komšinice. Razmišlja:

"Gde to sve ide u ovom svetu punom lopova i sebičnjaka? Kako decu vaspitati i odškolorovati?"

I da ne bi sasvim propao preduzima akcije i vuče poteze. Ponekad pogrešne, ponekad uspešne.

Ja na sreću imam vezu sa *Savetnikom*, pa pogrešno protumačim samo nešto u svakodnevnim stvarima. Ali u glavnom – sve ide na liniji plivanja na površini burne reke.

Srećan sam što me Ena nije poslušala kad sam joj savetovao da počne studije u Skopju. Mada je moguće da bi tamo počela pa nastavila u Nišu. Ili bi čak u Skopju i diplomirala. Ali sad baš *ni malo ne verujem u to*.

Nadam se da sam pogrešio i kad sam joj protumačio da studije neće završiti. Ili sad hoće pošto ih je počela u Nišu. A ne bi završila da je mene poslušala.

To što baba-Šaju nisam poslušao kad je rekla: "na rad" - nije greška u tumačenju nego odluka.

Kad sam ja kupovao žice za gitaru i prodao TV-aparat da bih kupio note i knjige, ti si govorila:

"Sebičnjak". A ja sam samo gledao bez čega se može, da bi sutra bilo bar ovoliko, a ne - ničega.

Pa i ovde moram ponekad da kupim nešto za ovaj posao. Kad sam počeo imao sam program od 20 minuta, da bih do kraja 1990. došao na 2 sata. Sada mogu da sviram 6 sati napamet, i ništa da ponovim.

Ne mogu ja *sebi* da sviram stalno jedno te isto. Ako ne sviram s voljom – oseti se – i nema novaca ni ovoliko".

\* \* \*

I tako je mama-Ružica ostala sama u Vranju.  
Tugujući.

I mučeći se da nedeljno sastavi kakav-takav paket sa hranom. I pošalje ga autobusom *JEDINSTVA* za Niš. Ivani i Eni.

Nedeljom ode u Vranjsku banju i zaplače ponekad sa Dobrinkom. A Branislava uspavljuje svoje lutke i govori mami i nani da plaču tako tiho, da ne bi probudile «njenu decu».

\* \* \*

Jula meseca 1997. godine je Dragoljub tavorio kao i ostalih ljeta: Vručina! Nigde ljudi. Ako ne dobije nešto novaca pre podne kad babe po svežini idu u kupovinu, poslepodne može mirno sedeti kući – toliko je malo ljudi na ulicama.

Skupi dnevno 5-20 Franaka – kako kad; kupi nekad za doručak čokoladu i naguta se vode: da dâ crevima nešto da melju. A za ručak kesicu prženog kikirikija.

Pomalo je tugovao, jer je krajem juna sa Denise definitivno puklo; pa nije bio sposoban ni da svira u dobrom raspoloženju: više je sedeo na ulici i motao u glavi tamo-amo iste stvari o njoj i sa njom.

29. jula 1997. godine (znam tačno datum jer je Bodin rođendan) je bio pre podne u gradu i skupio nešto novaca od milostinje. Bio je nameran da sedi na ulici i popodne, pa šta padne da padne, ali osetio je mučninu u stomaku, neobičnog intenziteta i nenaslutljivog porekla.

I taman što je stigao kući pokazalo se: – Pravovremeno! U toku sledećeg sata je morao u toalet toliko puta da se izgubio u brojanju.

Samo se čudio: zadnjih dana nisam jeo ni crvene rotkve, ni trešnje da bi stolica bila tako obojena; a na kraju se sve svelo samo na pritisak u stomaku i izbacivanje tamno-crvene tečnosti. Na kraju je prestao i da se oblači: opere se samo pa na krevet. Napolju vručina žestoka, a njemu hladno kao da je go na vrhu Pilatusa, a ne u užarenom Solothurnu.

U jednom momentu mu je (Konačno!) dunulo u glavu da bi to moglo biti da izbacuje krv. Pogledao se u ogledalo: žut kao limun i orošen hladnim znojem; tresao se od hladnoće, a napolju 30°C plus.

Pozvao je svog dobrog drugara Milana Mandića da dobije neko objašnjenje stanja (jer Milan je učen čovek i zna mnogo stvari). A kad mu je Milan rekao da zove Hitnu pomoć ili ličnog lekara, nije više bio u stanju da vidi ni slova ni brojeve u Telefonskom imeniku.

Dragoljub je govorio sebi: «Polako. Bez panike. Nije vreme za umiranje».

Posle desetak minuta je progledao i pozvao *Hitnu pomoć*. Odluka dežurnog doktora je bila:

«U Bolnicu»!

Milan je već bio tu i učinio je svoje kao prevoznik već sasvim onemoćalog Dragoljuba do Kantonalne bolnice u Solothurnu.

Na otpusnoj listi od 2. avgusta stoji:

Otpusna dijagnoza

*Gastritis mit Melaena*

*Blutungsanämie* (smanjenost krvnih vrednosti)

Hb am 1. 8. 1997. – 9,8 g (dl)

2. 8. 1997. – 9,4 g (dl) (a normalno je oko 15 g/dl)

*Therapie-/Prozedurschläge:*

*Regelmässige ung ausgewogene Ernährung*

(Prosto! Redovna i izbalansirana ishrana).

Još samo kad bi u samouslugama hranu davali na poček sa plaćanjem. (Jer ovde novčanu pomoć daju svima osim Srbima).

Onda su mu u Sozial-amtu poverovali da sa uličnim sviranjem ne zarađuje tako mnogo novaca kako su oni predpostavljali i uplaćivali su sledećih 18 meseci stanarinu (400.- Franaka mesečno) direktno stanodavcu. (Već dve godine i tri meseca ne stanuje kod Denise).

Dragoljub: Raspad porodice ili Karl Marx i duša koje nema

Ena je u Nišu. Takođe student Elektrotehnike.

Jednoga dana sedeći za stolom ispred poslastičarnice *CORSO* posmatrala je ljude; Nakon što se okrepila jednom hladnom bozom.

U blizini se motao jedan Ciganin. Potegao je malo pića što je još imao u boci i zatim je počeo preturati po svojim džepovima. Ne našavši ništa u njima, produžio je teturavo do prve korpe za otpatke i u nju ubacio praznu bocu. Ena ga je izbacila iz polja svojih interesovanja i nastavila čitati *Niške novine*.

Ali malo zatim je primetila da je Ciganin opet tu i da sad nudi nešto prolaznicima; a da oni odmahujući glavama prolaze.

Posmatrajući dalje, Eni posta jasno da Ciganin ljudima nudi nešto da kupe. Pošto se sažalila na njegove neuspele trgovačke poduhvate – dala mu je, u zgodnom momentu, znak rukom da dodje do njenog stola.

"Šta te muči?"

"Žedan sam." - Odgovori Ciganin.

Enu udari smrad urina i postade joj jasno zašto su prolaznici odlazili žurno od njega.

"Kad izigravam Dobru Vilu, da isteram stvar do kraja». Pomislila je.

«A kako da odem i ja na brzinu pa da ga uvredim?»

Zauze stav u sebi, pa mu skoro nežno reče:

"Da ti ja poručim nešto?"

"Ovi nemaju to što ja trebam. Ali hvala ti na ponudi. Ako stvarno hoćeš da mi pomogneš – kupi ovo." – I pokaza na dlanu žuti medaljom u obliku paralelograma, sa plavim kamenčićem na laticama ruže na prednjoj strani i tri točkića na donjem obodu.

Ena se uzbudi: "Baš istog izgleda kao i Banetov. Da li Turci to sada rade serijski? Prija-Dušanka bi mogla zatražiti procenat za dizajn». Upitala je: «Koliko?", ali sa odlučnošću da Medaljon kupi, pa bilo koju sumu ovaj nesretnik da zatraži.

"Dvadeset Maraka!" – Reče Ciganin. Napet u očekivanju odgovora. Ali mu laknu kad Ena počne preturati po torbici.

"Ovaj baš nije normalan. Prija-Dušanka je za takav dala možda i dvadeset puta više». – Mislila je Ena.

«Jer ne bi ona "milom zetu jedincu" poklonila medaljon sa vašarske tezge. A i ovaj liči da je od zlata, a ne od «pozlaćenog» aluminijuma.

I kamenčić liči da je tirkiz, a ne obično staklo".

"Imam jednu novčanicu od deset, a ostalo u dinarima. Ako hoćeš, sutra u isto vreme ću ti doneti još deset Maraka?" – Postade i njoj već žurno da odbije smrad od sebe.

"Ma može. Vidiš da si mi ti najbolja mušterija." – Reče Cigan takođe žurno. Ali iz bojazni da se mušterija ne predomisli. Uze novac kao da je oduvek bio njegov i udalji se. Da nađe piće kojeg nema u poslastičarnici.

Ena mahnu nekoliko puta novinama, kao kineskom lepezom, ispred svoga lica. I onda udahnu duboko. Dok je tempo udisanja svela na normalan – prestala je misliti na Ciganina i postala je zainteresovana za točkice sa brojevima na – skoro otplaćenom medaljonu:

"Da pokušam sa kombinacijom 573?"

Kao da je neka druga uopšte i mogla biti zanimljiva u ovom momentu.

"Daj Bože da se ne otvori" – Molila je; već drhteći od straha prema ishodu.

I kad je brojeve složila, pritisnula je nokat palca desne šake između stranica medaljona. Nije stigla da pogleda u unutrašnjost, jer – pala je u nesvest, čim joj je postalo jasno da se stranice odvajaju.

Kad se osvestila gledala je u poslastičara kako ju prska hladnom vodom. Ciganina nije bilo u blizini, a u ruci je čvrsto stezala medaljon. Bez hrabrosti da ga otvori.

Sutra je, u dogovoreno vreme, došla opet pred *CORSO* i donela dug Ciganinu. Ali prvenstveno da čuje nešto o putu medaljona između Vranja i Niša; u pet godina i dva meseca. A možda i nešto o Branislavu. Ali Ciganina nije bilo ni tog dana, a ni sledećih, kojih je dolazila sa tom namerom da ga vidi.

Tako joj je ostala samo nada da će Ciganina koji joj je prodao *Branislavov medaljon* ipak još jednom sresti.

Ali, naravno, medaljon neće nikom pokazati; Dok ne bude za sigurno znala gde je njihov Bane.

19. decembar. 2004. godine

*Mirjana-Ružica* živi u Vranju; ali ne sama kao vučica: Ima Enu u Zelengorskoj ulici, oko 300 metara naviše; i Eninu decu na čuvanje i na radost. Više ne radi u Pamučnom kombinatu Vranje, jer je postala «tehnoški višak». Od sledećeg januara do starosne penzije neće imati nikakve prihode.

*Ivana* je postala Dipl. Ing. Elektronike. Živi u Nišu sa Miroslavom, koji je studirao isto što i ona, u starijoj generaciji, i diplomirao nešto malo pre nego ona. Imaju decu Anđeliju, Nikolu i od 11. Novembra ove godine devojčicu; kojoj su dali ime – Aleksija.

Još uvek su u kući Mikicinog brata od tetke Save. I još uvek besplatno.

*Ena* je takođe Dipl. Ing. Elektronike; udala se za Ivaninog školskog druga iz gimnazije Milorada («Sve tajne veze idu preko Ivane») svršenog studenta Bogoslovije; Đakona-Ikonopisca i dizajnera ilustrovanih priča o Svecima Pravoslavne crkve (u izdanju kuće «Plato» - Beograd).

Milorad je suspendovan sa radnog mesta u Vranjanskoj Parohiji, jer je izjavio da je istina da je Vladika Pahomije seksualno napadao dečake. Imaju decu Iliju, Mariju i Gavrilu.

Milorad sad radi u nekoj štampariji, i verovatno nikad više neće raditi kao đakon, jer Pahomijevi advokati vrdaju da bi slučaj zastario. A budu izvrdali - ostajće Pahomije u pravu, a ne đakon Milorad.

\* \* \*

Dragoljub je dobio i četvrto ime. A to je bilo ovako:

Jedne noći mu je na san došao starac od oko 90 ili više godina star, po kosi i bradi beo kao sneg, a po odeći takođe, i rekao mu:

«Ti se ne zoveš Dragoljub! Tvoje ime je Theodor i takvih kao što si ti ima samo 28 na ovoj Zemlji. I uvek samo 28. Nikad ni više ni manje».

I – nestao je. A Dragoljub je prepoznao san kao san sa značajem, a ne kao neku obradu stvari iz svakodnevnice. San kao obaveštenje Odgore.

Theodor je na grčkom jeziku nešto kao Božji poklon; Mi prevodimo i koristimo kao – Božidar.

I to sam uzeo samo kao obaveštenje: Theodor – koji vam ovo priča – sam ja: Dragoljub-Miša-Rudraksh.

Ovakvog još nisam sreo. Samo što do sada nisam znao da nas je ovoliko malo: «Samo još 27 ovakvih na celoj Zemaljskoj kugli?»

A onda sam se našao u čudu: Zašto samo 28? Niti sam ja najučeniji, niti sam najtalentovaniji, niti sam bezgrešan. Da li sam jedan od najpametnijih? – Sigurno je da nisam. A šta je pamet?

Isto kao što treniraš gitaru pa ispadne od tebe gitarist, ili treniraš mišiće kao Schwarzeneger, pa od tebe ispadne «Mister Universum», tako je i sa mozgom: ako ga koristiš ispadneš mudrac, ako ne razmišljaš – ostaneš budala. Mada, treba malo i «od Boga» svojstava za razmišljanje; kao i za gitaru, body-building, ... itd.

Mozgove imamo svi približno jednake. I malo ko svoj koristi više nego oko 9-10% kapaciteta. Ko svoj mozak koristi do 15% njegovih radnih moći može se svrstati u Vanzemaljce.

Posle sam razgovarao sa *Savetnikom* i objasnio mi je da nas je stvarno 28 Odabranih – ali 14 dobrih i 14 zlih.

Dobro i zlo preovlađuju u našim svestima. Inače podsvesno smo svi na isti kalup naštimovani. Ja pripadam svesno dobrima, pa mu to dođe da na ovoj Zemlji ima još samo 13 ovakvih kao ja.

Ali ne zbog toga da je samo 14 ovoliko dobrih na ovoj planeti: Ima mnogo dobrih ljudi na ovoj Zemlji; kao što ima i mnogo zlih, a ne samo 14.

Nas Dvadesetosmorica smo: 14 dobrih *u funkciji* kao i 14 zlih *u funkciji*. Kako to?

Uzevši sve nas ljude na posmatranje i klasificiranje, stvari stoje ovako:

### Treća liga ove planete

jesu mnogo glupi ljudi koji imaju samo želje, a nikakvu volju ili akciju: jer su nesposobni i telom i umom. Ovi *samo svojim željama* utiču na Opšte stanje. Među njima ima dobrih i zlih. Ovakvih ima mnogo.

### Druga liga ove planete

jesu ljudi koji imaju želje i volju, a to znači telesno i umno su aktivni; jer poseduju neke sposobnosti da do željenog dođu.

To znači da ovi utiču na Opšte stanje *željama i delima*. Među njima ima dobrih i zlih. Ovakvih ima takođe mnogo.

Prva liga ove planete

jesu ljudi koji su primetili da željeno mogu dostići ne samo voljom i akcijom nego i *moleći* da dobiju to (ili ono) što žele. To što ljudi misle da je molitva – jeste ustvari samo zapoved Opštem stanju (neko za Opšte stanje kaže: Konstelacija), koje se namešta po našim željama, akcijama i molitvama-zapovedima. Među njima ima dobrih i zlih. Ovakvih ima malo.

*Dvadesetosmoricu( od Stvoritelja) Odabranih čine:*

*14 dobrih iz Prve lige*, ali odabranih od Stvoritelja da im u kritičnim momentima i situacijama ide po *mislima* koje u takvim momentima i situacijama imaju. E da bi se iz svake nevolje izvukli doklegod su korisni. Jer ponekad – nema vremena za molitvu;

*i 14 zlih iz Prve lige*, ali odabranih od Stvoritelja da im u kritičnim momentima i situacijama – ide po *mislima* koje u takvim momentima i situacijama imaju. E da bi se iz svake nevolje izvukli doklegod su korisni.

Za svu Dvadesetosmoricu se uvek može reći da su otprilike jednakih umnih potencijala, ali ne i intelektualno jednako doradeni. A to znači: Krem Dvadesetosmorice su *14 dobrih u funkciji razvoja vrste*. Jer prava inteligencija je sve to što imaju i onih *14 zlih u funkciji razvoja vrste*, plus sposobnost uviđanja da su potvrda inteligencije *nesebičnost i dobronamernost*.

Od 14 dobrih Odabranih poznajem još samo trojicu: jedan je Peter Sloterdijk – Finac, filozof koji živi u Nemačkoj; drugi je Bill Gates šef *Microsoft-a*, a treći je Paco de Lucia – Flamenco gitarist.

Od živih zlotvora ne znam ni za jednog sigurno da je jedan od *14 zlih u funkciji razvoja vrste*. A ne mogu čak ni da pretpostavim koji bi mogao biti, jer danas ima mnogo uspešnih u činjenju velikih zala.

U svakom momentu Opšte stanje se namešta prema željama i *mislima* Dvadesetosmorice prvenstveno (pa sad ko je jači: Zli ili Dobri), pa onda po željama i *molitvama* ostalih «prvoligaša», pa onda po željama i *akcijama* «drugoligaša», pa tek onda po željama «trećeligaša».

Pošto *Stvoritelj* zna sve o svakom od nas i zna da će Dobro na kraju pobediti (ako ne u ovoj civilizaciji onda u novom pokušaju) jer stvorio nas je po svom liku i plemenitosti u podsvesnim slojevima naših bića, odabere uvek *14 moćnih sa dobrim* mislima, željama i akcijama i *14 moćnih sa zlim* mislima željama i akcijama – da bi kroz misli, dela i želje ove Dvadesetosmorice ubrzao razvoj vrste.



A ovo «razvoj vrste» znači: da bismo se razvili do stupnja da ljudska plemenitost iz podsvesti postane plemenitost u svesti; a to znači plemenitost u mislima, željama, rečima i delima. Kako je Buddha govorio. Znači: svaka (što bi ljudi u fudbalu rekli) postava Dvadesetosmorice jeste «lokomotiva» ove vrste. A to znači: značajni činoci u nauci i spoznaji Stanja stvari (da ne kažem: Religiji i Filozofiji). Pa ta «lokomotiva» vuče napred tako što nema mira ni odmora: Uvek se nešto dešava. Znači: u službi razvoja vrste su i dobri i zli od Dvadesetosmorice.

Stvoritelj zna tačno kad će koji od nas umreti i kakav će koji od novorođenih biti po svojstvima, a u tom cilju nekad uparuje muževe i žene da bi mu rodili dete za zadatak *Ubrzanja osvešćivanja vrste*:

Moj otac Mirko bi (sigurno) bio srećniji sa drugom ženom, a moja majka Vida bi (možda) bila srećnija sa drugim čovekom, ali ih je Stvoritelj upario da bi rodili mene. Ovakvog kakav sam.

Znači: kad sam počeo da vam sve ovo pričam, nisam imao želju da vam toliko eksponiram sebe (Dragoljuba), niti da vam opišem raspad jedne porodice (jer se toliko porodica raspalo mnogo tragičnije nego moja), već sam prvo hteo da vam kažem šta su moji sve preživeli i šta sam ja sve preživeo. A onda da vam kažem u čemu je smisao naših stradanja. I po kojoj osnovi je ono išlo.

Vi sad možete sumnjati u ovo što ja pričam i pišem. I misliti ili govoriti da nešto preuveličavam u svoju slavu i uveličavam svoju važnost. Ali meni ne treba ničija potvrda i ne trebaju mi nikakvi sledbenici. Ja neću nikoga da vodim, niti trebam ikoga da mi aplaudira. Lično meni je bila volja da saznam za mene, meni, u moju korist, a ne vama i zbog vas, A tek Direktorima se nametnulo kao prilika da mene, zbog upornosti da saznam, iskoriste kao Glasnogovornika. Pa su odlučili da me pomažu do mog cilja, na kom ću pokupiti plodove i za one koji budu imali otvorene uši i oči.

Mnoge stvari u mom životu su se desile onako kako sam ja hteo; A nekad mi se činilo da sam sa hiljadu nevidljivih pomagača izlazio iz gluposti koje sam pravio, i iz teškoća koje bi mnoge ljude sasvim obeshrabrile.

A 8. decembra 2002. nisam umro samo zato što sam hteo da živim; a ne da mi je bio vek da živim i dalje. Jer – vek mi je bio da me na današnji dan već dve godine nema:

Kad sam leta 1987. raspravljao sa Ivanom o tome kako teku dalje stvari sa Jugoslavijom, nisam joj rekao da sam 1985. dobio odgovor da ću živeti još 17 godina. Znači sa 54 godine starosti ću umreti. Pomislio sam tada na to ovako: «Moglo bi se i duže živeti, ali umrlo je i mnogo mladih ljudi od mene.»

Pošto sam napravio tu grešku da pitam što se ne pita, ostalo mi je da mirno živim i čekam. Važno je ne držati to u glavu kao program, po kom telo stvarno ide u smrt.

Ja sam dalje zaista živeo tako da nikad više nisam razmišljao o tom odgovoru iz 1985. ali mi se tokom 2002. – na pitanja sa kojima nema smisla – često pojavljivao ovakav odgovor:

«Neočekivano putovanje. Nesreća. Ali stvar se završava bolje nego što će izgledati da je moguće».

I mada moj *Savetnik* odgovara samo na pitanja – znao sam da je ovo upozorenje.

Kad sam utvrdio da se Ivani i Eni neće desiti ništa po njihove živote opasno – postao sam miran. Jer ja se ni za koga drugog nisam tako vezao da bih se ubio od tuge.

I dvehiljaditedruga je skoro izmakla, kad 8. decembra (nedelja) u 9 sati ujutro posle jednog zbilja moćnog orgazma sa Aktuelnom drugaricom, osetim u potiljku svežinu kao da sam stavio ledeni oblog. I noge počnu da mi se tresu u makazice, kao svinji koju kolju. I znao sam šta sledi!

Pa da skratim: doživio sam moždani udar.

Drugarica je pozvala Hitnu pomoć. Odvezli su me u Bern. Posle povratka iz bolnice sam tri nedelje bio na njenoj nezi. Nisam mogao da hodam. Nisam imao kontrolu ni nad rukama ni nad bešikom; Pišao sam u pantalone, ako ne stignem odmah do toaleta. A naravno da nisam bio sposoban stići do toaleta odmah čim mi se pripiša. Teško sam govorio, ...

Nisam mogao da sviram na ulicama 6 meseci.

Ali, namerno nisam posle otpusta iz bolnice išao kod ličnog lekara, jer nisam hteo uzimati neke lekove; znam da nuzdejstva lekova prave veliku štetu. Odnosno, pustio sam mozgu da se oporavi po svojoj prirodi; vežbajući sa gitarom: komanda – akcija. Itd. A ako će se završiti bolje nego što će «izgledati da je moguće!» - molim lepo! Da vidim dali to znači da ću ozdraviti bez lekova i terapija, ili znači da ću umreti. Odnosno da smrt i nije tako loše rešenje kako se mi bojimo.

Onda sam dobio otkaz stana tako što su mi 30 juna 2003. (ponedeljak) pre podne uručili pismo da se iselim do 30. juna 2003. u ponoć. (!?) Uz

*Amtliche Räumung* kao pretnju. A to znači: Ako ne izađem, neko uz pratnju policije menja ključ na vratima moga stana, tera moje stvari u neki magacin i ako ih u roku od nedelje dana ne otkupim sa troškovima zamene ključa, prenosa stvari i dnevnica radnika i policajaca – moje stvari idu na prodaju – ili u otpad. Pošto sam imao mnogo mojih pisanih stvari i vrednih knjiga i nota, pitao sam ih:

«Može li do petka?»

I u četvrtak predveče je provo došao moj drug Rade Obradović i dao mi 200 Franaka («Da ti se nađe!») a malo kasnije i moj kum Bane (Radisavljević) i odveo moje stvari i mene kod njega i Biljane u Fehren. Posle tri meseca sam se vratio u Solothurn na stan kod Hansa Studera (Rüttenen), tasta mog drugara José Clavija. Gitariste i pevača iz Bolivije.

Telesno sam sad skoro u redu; nekad me boli leva ruka u ramenu tako da ne znam da li da ju pustim da visi ili da ju zakačim u džep; ali sam finansijski nagraisao sasvim: Nabacili su mi *Betreibunge*.

Ali boli me ona stvar! Ja sam radim i za njih. A to što oni mene ignorišu ide na njihovu štetu: Ne pomažu sebi!

Ali, kao što rekoh: sve je moralo biti tako kako je bilo, da bih ja ispaao ovakav kakav jesam.

Odnosno, (još jednom): moj otac Mirko i moja majka Vidosava su žrtve *Stvoriteljevog* plana, a moja braća i naša sestra takođe.

A pošto su oni žrtve Njegovog plana i živeli su u uslovima od Njega njima postavljenim, On će svakog od njih – reinkarnirati. Zato da bi posle po svojoj volji odabrali sebi muževe, žene i životne puteve i okolnosti.

Prema tome *Stvoritelj* reinkarnira *samo* one koji su stradali kao žrtve Njegovog plana, odnosno one koji su stradali kao žrtve razvoja, želja, misli i volje Dvadesetosmorice.

Pa i svih *14 zlih u funkciji razvoja vreste* ponovo reinkarnira u proste ljude; da bi im dao još jednu priliku da se pokažu u običnim okolnostima, kao obični (zli) «prvoligaši».

Dakle, nije tačno da se *svi od umrljhi i poginulih* reinkarniraju automatski – kako to pričaju neki Tibetanci ili neki Indijci. Na toj laži nemojte spavati: biće svakom baš onako kako je Isus Hristos nagovestio. I onima koji su ovde živeli samo jedamput, kao i onima koji su imali priliku za «popravni ispit». Ili Uskrsnuće za večni život ili slanje u večno Ništa.

Mohammed Ata, naprimer, će biti reinkarniran (svejedno da li je stvarno sedeo za komandama aviona ili su ga Amerikanci iskoristili da u njegovo

ime obave rušenje «Blizanaca», kao izgovor za akcije koje su posle preduzeli. Mohammed Ata je ovako ili onako bio u planu *Stvoriteljevom*.

Ali neka se ne vara svaki terorist, koji s bombom ili nožem uleti na telom slabe, da će u nekom Raju uživati.

Raja, kao ni Pakla, nema nigde. Svakom su Raj i Pakao ono što ovde, na Zemlji, zaradi sebi i skupi u svoju Mentalnu riznicu:

Izvan ovog života se ne dešavaju nikakve promene: što neko sazna Ovde – znaće i Tamo; što Ovde ne sazna – Tamo saznati neće; što Ovde je ovde voleo ili mrzeo – voleće i mrzeti isto tako Tamo.

Kad bi se Tamo nešto menjalo onda bi Ovde bilo još više zla – jer bi svako računao da će se Tamo opametiti, poboljšati i dobar status zaraditi.

\* \* \*

Dakle kad jedan od Dvadesetosmorice primeti da mu se sve zamisli ostvaruju, počne sve više i više želiti, tako da zli doguraju «visoko» na vlasti ili u poslovima (business), a dobri u nauci ili umetnosti.

Dvadesetosmorica, dakle ne mole (ni Boga, ni Stvoritelja, ni Opštu Konstelaciju), jer njima zbog stvari od *opšteg značaja* i po stvarima njihovog telesnog opstanka ide sve *odmah* prema mislima koje nastaju u trenucima kad treba nešto brzo odlučiti. Jer, kao što rekoh: nema se uvek vremena za molitvu.

Ja sam hteo da saznam. I saznao sam. I zato su mi u odsudnim momentima svi i pomagali; koji su pomagali.

Štogaod sam hteo dobio sam: Pametnu decu, žene koje sam poštovao i voleo, znanje o stvarima o kojima niko ne zna, ...

Novac nisam nikad imao, jer nisam nikad o novcu ni stigao da mislim. Čak i kad smo s Mirjanom bili bez jela, knjiga, zabave, odeće, ja sam mislio ili o gitari ili o Karlu Marxu, ili o Platonu, ...

A koliko novaca smo trebali imati? Evo, isplivalo se i ovako! A u nemaštini je veće školovanje nego u izobilju.

Stvoritelj je dozvolio da saznam i dozvoljava da vam sve objasnim.

I objasniću vam sve uskoro: U nastavku ovog pisma. Budite strpljivi!

Na kraju mi je ostalo samo da kažem: Jadan moj otac Mirko s Vidosavom i nama – njihovom decom i jadna moja majka Vidosava s Mirkom i nama – njihovom decom.

\* \* \*

Naravno – vi me sad pitate ko je Stvoritelj.

Onaj kojeg mi nazivamo tim imenom je samo Prvi jedne Visoko razvijene civilizacije, koja nama pomaže da se razvijemo na stupanj na kojem su i Oni. Ako se pre toga tehnološko-znanstveno ne uništimo toliko da budemo morali početi sve iz početka. Ta civilizacija je u našoj Galaksiji.

Naravno, mi bismo se mogli sasvim razviti i bez Njih, ali sa Njima stvari teku brže: Varovatno na dobro, jer ne verujem da bi Oni ubrzavali našu propast. Ali ko zna: Ako Oni znaju da ćemo propasti onda može biti i :

«Daj da brzo propadnu, pa da što pre počnu iz početka». Ali ako uzmemo na um ono što nam je preneto od Isusa, onda ne bi trebalo biti brige za našu civilizaciju. U Završnici sledi uništenje neljudskog u ljudskoj vrsti.

\* \* \*

Isus Hristos je telesno začet između Marije i jednog *običnog* čoveka, ali na Mariju po volji Stvoritelja navedenog; Da bi se rodilo dete velike pameti i sposobno da primi vrhunsko znanje našeg Stvoritelja, kojeg je Isus onda prihvatio kao svog (vi kažete) *duhovnog* Oca.

A vi se tu još svađate da li je začet od ovog ili onog?

Isus nikad nije rekao:

«Moja majka Marija je polno opštila sa ovim, ili onim, i začeli su mene.»

Kao što ja vama kažem jasno:

«Moja majka Vida je polno opštila sa Mirkom i tako sam se ja rodio.»

Nego je Isus govorio samo ovo:

«Ja sam od Oca;

Otac me je vama poslao;

Tamo gde ja idem vi ne možete doći.» itd.

Šta sve ovo znači?

I vi i ja smo od Oca. – Kažem ja vama Srbi i Švajcarci. Ali mnogi su samo telom od Oca, a ja sam i znanjem.

«Otac me je vama poslao». (?) Reкао je Isus Izraelcima

Kao kad bih ja sada Švajcarcima rekao:

«Sirotinjo umna! Otac me je vama poslao da vam kažem da ćete propasti kao i Jugosloveni, čim vam Franak bude propao, kao što je i naš sistem propao čim smo se zadužili.

Nemate ni Filozofiju, pa shodno tome, ni Ideologiju; Ni obrazovni sistem.

Bojite se sada Muslimana, a ostavljate im nebranjen mentalni prostor; jer ste edukativno obezglavljeni: Idete na rituale Indijanaca i veštica. I divite se kojekakvim eklektičarima i prepisivačima znanja iz Indije, Kine, ...

Jebo vas bankovni saldo: Nije sve u novcu. Ali vi u znanje ne ulažete, jer nemate učitelje koji bi vam rekli šta je za negovanje. A kad ja hoću da vam znanje prodam (jer i vi sve radite za novce) onda vi kažete: Šta još pametno iz Srbije može doći. Kao što su i za Isusa rekli: «E da li će Hristos doći iz Vitlejema ili odgore?»

Isus je često bio nervozan. Ja sam strpljiv čovek.

I ja ne zaboravljam da Stvoritelj nije hteo da mi budemo jednaki (jer bi nas to odvelo u dosadu iz koje nigde nema napretka) nego nas je napravio različitim; I po lepoti i po moćima uma. Pa borba traje i vodi u – potpuno osvešćenje ili privremenu katastrofu.

Za Njega milenijumi nisu ništa: prve atomske bombe ove planete nisu one koje su bačene 1945. na Japan.

Otpad od ljudi će se na kraju u vatru baciti. Ali zlo je sada još bez lanca o vratu; Jer je u službi razvoja vrste.

To su već mnogi dobro primetili.

Pa i Carl Gustav Jung; pametni i osetljivi čovek iz Švajcarske.

Isus Hristos je često bio nervozan, a ja sam strpljiv čovek:

Kad ja nešto na papir stavim, odkucam dvesta svezaka i prodajem.

I smatram se srećnim ako trojica razumu šta sam rekao. I ne govorim nikome ništa. Ako neko odvoji vreme za čitanje mojih svezaka, a ne samo za uživanje drugih stvari – njegov dobitak više nego moj.

Šta će razumeti – nije moj problem:

«Kome je dato da razume – razumeće».

Ne mogu ja nikoga na silu umno moćnijim učiniti i istrenirati.

Moje je da kažem šta sam shvatio, a vaše je da pročitate i razmislite.

Kad sam ja mogao potrošiti život da bih shvatio, možete i vi potrošiti jedan godišnji odmor da bi vam nesto prešlo iz dupeta u glavu.

«Tamo gde ja idem vi ne možete doći». (!?) Govorio je Isus Izraelcima.

Tačno! Postoje nivoi za koje je ulaznica – znanje.

A znanje je – ljubav.

A ljubav je – ne biti sebičan. Ko je od vas, koji ovo čitate, altruist?

Ima vas koji ni ne znaju šta pitam, a kamoli da ste svi nesebični.

Pa prema tome:

Što da se ja žestim na vas?

Skupljajte novce i jebite se (međusobno) kako znate.

Dakle, takozvano duhovno očinstvo u slučaju Isusa Hrista je važnije pitanje nego pitanje telesnog očinstva.

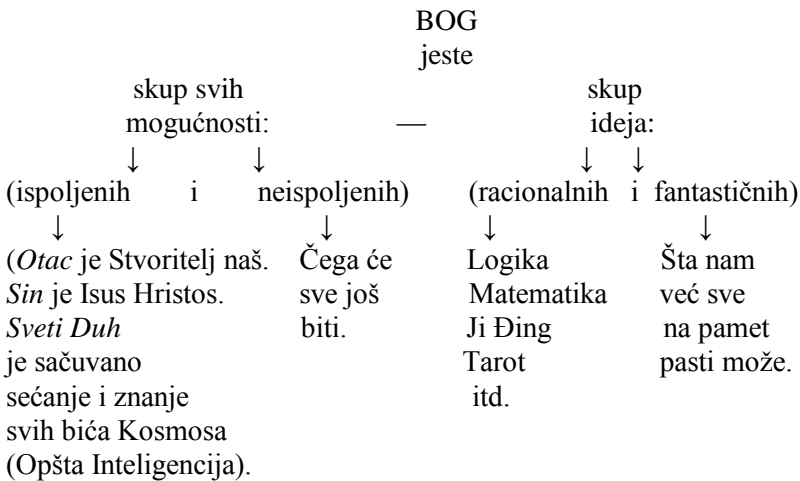
Pa su zato Oni od *Stvoritelja* našeg Josifu poslani i rekli Josifu:

«Miruj! Ne teraj ženu od sebe! Sve je po *Gospodnjoj* volji!»

Dakle, Bog i Stvoritelj nas ljudi nisu isto:

Bog je Stvoritelj našeg Stvoritelja, a naš Stvoritelj je naš Stvoritelj; dakle: Isusov Otac; moj, tvoj, vaš, naš!

A shematski to stoji ovako:



Dakle, Bog nije osoba, a *Stvoritelj* naš jeste osoba.

Univerzum je nešto još sveouhvatnije: Univerzum je i bezgranično

Ništa (Kroz koje se ovaj naš Kosmos prostire) i već rečeni

Skup svih mogućnosti, plus već rečeni

Skup svih ideja.

Imamo dakle: Večno Ništa

Večnu Materiju u ispoljenjima (Kosmos) i

Većni Svet ideja

Prema tome, osnovna pozicija hrišćanske religije – Trojstvo (*Otac, Sin i Sveti Duh*) nema blage veze sa stanjem stvari. Ili ima, ali samo u oblasti tzv. Fizike i tzv. Metafizike, jer pojam Boga obuhvata i Svet Ideja.

Prema tome, dakle, Hrišćani i Muslimani nemaju nikakve osnove da se prepiru, jer ni ne veličaju isto:

Hrišćanstvo slavi Ograničeno, a Islam slavi Neograničeno.

Ja slavim Trpeljivost i Ljubav.

A to je još ograničenije nego Hrišćansko trojstvo. Ali ja sam takav – ograničen na fair playing.

Ja sam Isusovac po mojoj ljubavi za Isusa Hrista, a Taoist po filozofiji. Jer Taoisti ne ignorišu *Ništa*.

\* \* \*

Kad se Karl Marx prepire sa Hegelom po tom pitanju (Da li je stariji svet ideja ili svet materije?), pokazuje samo da ne razume stvari:

Ideje su večne; a to da li će ih neko ispoljenje svojim umom dosegnuti, ne utiče na egzistenciju njih (Ideja).

Ono što je Karl Marx nazivao Idejama jesu fragmenti Ideologije (u njegovom slučaju loše), nastale na sposobnostima shvatanja i prihvatanja stvari (u njegovom slučaju slabim).

Karl Marx je bio samo – odličan ekonomista, a to nije dovoljno.

Kad Stefen W. Hawking napiše knjigu «Univerzum u orahovoj ljusci» pokazuje takođe da ne razume stvari, jer on misli na Kosmos. A Kosmos je samo deo Univerzuma. Stefen W. Hawking je samo – odličan fizičar, a to nije dovoljno.

Ona vaša podela na svet materije i svet energije nema smisla, jer se ustvari radi o istom u – ispoljenjima. A ono što vi nazivate Metafizikom jeste Fizika koju ne poznajete.

Je l' jasno!?

Idemo dalje:

Prisetite se malo i razmislite: – Isus Hristos pominje Boga, ali pominje i Oca. A vi ne znate kad misli na Jednoga, a kad na Drugoga. A kad čitate molitvu koju nam je on ostavio vidite da ona počinja sa:

«Oče naš, ...itd», a ne počinje sa: «Bože naš, ...

E sad: vi iz neznanja sastavljate da je to kod Isusa isto: Bog jednako Otac.

A, kao što sam vam objasnio – nije isto.

I Isus je jasno govorio: «Kome je dato da razume razumeće».



Kome nije dato da razume neka se češka po glavi i vrti u krug kao kuće koje juri svoj rep.

\* \* \*

Kad su Arapi postali sila koju je trebalo aktivirati i sa mnogoboštva prevesti u znanje – dat im je Muhammad:

Stvoritelj je po receptu upario njegove roditelje da rode intelektualno moćnog dečaka, terao ga po Arabiji i Judeji kao vođu karavana i pripremao ga za veliki zadatak: Da probudi svoj narod.

Stvoritelj je poslao Gabrijela da se predstavi Muhammadu. I Gabrijel je Muhammadu rekao osnovne stvari.

A razgovarati sa Gabrijelom, ili bilo kojim Anđelom znači ovo:

Niti Stvoritelj, niti neko od Anđela, kao ni moj *Savetnik*, ne dođu kod nas ljudi da bi sa nama razgovarali, naprimer:

«Slušaj ti čoveče» – kako se već koji zove – «stvari stoje ovako i ovako, ...»

Nego se prikazu čoveku na san, kao onaj Beli čiča meni, ili Gabrijel Muhammadu uživo, ili u utvari kao Saulu – kažu suštinsku stvar i – odu. Ti sad sedi i razmišljaj. Da nisi sposoban da izađeš na kraj sa temom ne bi do tebe ni dolazili niti bi ti išta rekli. Ako postaviš dodatno pitanje – dobićeš odgovor. Ako imaš mnogo pitanja – dobićeš jednako mnogo odgovora. Ako o nečem nisi pitao Anđeo ti neće reći:

«Hej, o ovome nisi postavio pitanje. Hoćeš li odgovor?»

Dakle, nije tako bilo kao da je Gabrijel godinama razgovarao sa Muhammadom, dok je ovaj satavljao Koran, nego je Gabrijel Muhammedu rekao: «Da li ćete nekom odseći ruku zato što je ukrao, ili glavu zato što je ubio – neka bude kako ti napišeš.

Jer vi ste takvi za šta ste sposobni i na šta ste navikli. A pošto ste, takvi kakvi ste, od nas uređeni – onda je u svakom slučaju svaka reč *od Stvoritelja*, pa sad nevažno dali ovako posredno preko mene tebi rečena ili posredno od tebe tvojoj braći preko knjige data».

I taj razgovor Muhammadov sa Opštom Inteligencijom je trajao 23 godine, tako što su pored njega (Muhammada) sedeli ljudi koji su ga slušali i sve pamtili. Dok su jednom odlučili da sve stave na papir

Niti je Anđeo Moroni sedeo pored Josepha Smitha i diktirao mu u pero *Mormonovu Knjigu*.

I – ako ste sposobni složiti i sabrati – Isus Hristos nije ni razmišljao o zapisivanju njegovih reči, nego je živeo svoje dane među Judejcima; sa svim svojim moćima, koje je, kao najmiliji Ocu, od Oca našega dobio: Govoreći o putevima do – života «večnog».

«Večnog» ne mogu reći bez navodnika, jer samo je Bog večan, a ovo ispoljenje Kosmosa nije. A to onda znači da ni naš Stvoritelj nije večan?

Tačno!

Rekao sam vam da je On najveći jedne moćne Civilizacije; A On i Njegovi, iako već milionima godina ne znaju šta je smrt, jesu samo – ispoljenja. A nama ipak: Otac naš i Anđeli.

A ako se sećate Isus je jasno rekao i ovo:

«Ne nazivajte nikoga od ljudi Ocem; jer samo je jedan Otac naš; onaj na nebesima». Tj, tamo negde daleko u Kosmosu.

A vi ni to niste razumeli, pa sad neke od vas tako titulišete i pokazujete da ste budale – ulizujete se onima čija nadmenost voli to: ulizivanje budala.

\* \* \*

I Muhammadu je opet, u suštini isto znanje kao i Judejcima, dato da prenese svojim.

Pošto su Arapi bili u zaostatku za Judejcima nekih 600-700 godina sad su tek na onom stupnju na kojem je bila Španska Inkvizicija u Vreme Conquiste: žele da ceo Svet uvedu u svoje hramove po svojim knjigama.

Razlika između Španske inkvizicije i Muslimanskih Fundamentalista je u tome što je Inkvizicija silom htela naturiti svoje *verovanje* (jer znanje nikad nije ni imala), a Muslimanski Fundamentalisti žele silom naturiti način življenja. Što nema smisla jer – to su marginalne stvari.

Šta Muslimani Hrišćanima da naturaju, kad smo od istog Stvoritelja i Jednobožci? Pa čak i mnogobožci su Njegovi, ali u zakašnjenju sa razvojem. Pustite ih! Zna Stvoritelj šta će i kad će.

I čemu se Evropljani čude kad Muslimani kamenuju preljubnike, kad je to i Mojsije preporučivao Judejcima? Čekajmo još neku stotinu godina pa će i Muslimani prestati da kamenuju svoje.

A odmah, za nekoliko meseci, ako im ispoklanjate TV-aparate sa satelitskim antenama; da se TV-programima pokvare.

\* \* \*

Svima će nam biti sve baš onako kako je Isus rekao:

I onima koji se ne laćaju maća kao i onima koji se varaju da ih negde čekaju 77 devojaka (koje ovde na Zemlji preziru samo zato što ih ne mogu imati), a zato što su ubili nekog od onih koje je *Stvoritelj* naš pustio u život.

A kojeg oni nazivaju «nevernikom» samo zato što živi drugačije nego neki Mula ili Hodža.

Dalai-Lama je bar pošten pa je rekao: «Nije ni meni uvek lako».

To znači: I u meni boravi čovek sa prohtevima; ovakvim ili onakvim.

\* \* \*

Dvadesetosmorica su uvek od pameti koja ja moguća po stepenu tehnološki-znanstvenog razvoja na kojem je civilizacija. I od zla i dobrote koji su svojstveni našoj vrsti. Dvadesetosmorica od pre hiljadu godina su bila od pameti, zla i dobrote na ondašnjim nivoima tehnološki-znanstvenog razvoja civilizacije.

A Isus je začet sa jednim od ondašnjih, ali opamećen od *Stvoritelja*. Jer je za nas mentalno ograničene podnošljivije slušati Isusa, i Muhammada, nego da sa nama počne *razgovarati* jedan od Stvoriteljevih. Za šta mi nismo ni sposobni i što mi ljudi još ni ne zaslužujemo. Kad budemo zaslužili da Stvoriteljevi razgovaraju sa nama – oni će nam se i predstaviti. Do tada – mislite na ono što nam je Isus rekao. Jer posle neće biti izgovora:

«Nisam znao!»

ili

«Nije jasno rečeno!».

Sve je jasno! Samo – vi se više bavite željama tela nego vladanjem za večni život. Oni koji su Isusa na krst razapeli nisu Đavolovi nego su bili naši ljudi; pod uticajima ondašnjih 14 zlih u funkciji.

Isusov Otac, i naš – Stvoritelj je Isusovo raspeće zlima dozvolio: imamo volju da činimo šta hoćemo. Čak i sa Njemu Najmilijim.

A da ćemo svi za sve odgovarati – tačno je.

Odgovaraćemo!

Na dan 25. decembra 2004. sam još uvek ulični svirač u Solothurnu; Prva zabrana uličnog sviranja u Švajcarskoj pala je u Schafhausenu (U Zürichu nikad nije ni bilo dozvoljeno, osim pored jezera). I pošto je sve više i više svirača koji loše sviraju u Švajcarsku dolazilo, ostali gradovi su takođe počeli uvoditi zabrane i postavljati otežavajuće zahteve. (Dozvola za pre podne, Dozvola za posle podne, Dozvole samo za prvu dvojicu koji dođu u grad, Dozvola samo za domaće i građane EU država, Dozvola za ulično sviranje na Dozvolu za rad u Švajcarskoj, ...) svirači su se slivali tamo gde je još bilo dozvoljeno bez papira i pravili nered i galamu; tako da je došlo dotle da je sada ulično sviranje u Švajcarskoj svugde ili sasvim zabranjeno ili dozvoljeno po propisu grada i po volji Gradske policije.

Mene u Solothurnu ne diraju jer me računaju u, kao što rekoh, gradski inventar; ali u Bielu, naprimer, su mi rekli:

«Ne može, jer si razveden (!?)».

E ovi su ga stvarno preterali. Ali njihov šef policije je već izlazio na sud zbog rasističkih izjava; tako da ovim glupim izgovorom nisam bio iznenađen.

Ali ja ionako nemam više volje za muziciranje. Zabavljen sam oko važnijih stvari.

\* \* \*

Kod *Ureda za strane radne snage* Kantona Solothurn sam registrovan kao književnik i muzičar.

Mada mi to finansijski ne koristi mnogo: Imam dugova i službeno i privatno. Ali zasad me ne teraju napolje, a ja neću da idem; jer novac nije moj problem.

Da ga imam iznajmio bih malo veći stan i kupio neku lepu siroticu iz Ukrajine, Moldavije, ... A možda bi neka mlada Srkinja došla za džabe: samo da pobjegne iz onog sranja od države.

Prodam poneki CD sa mojom muzikom. A sveske niko neće da kupuje: Svi su ubeđeni da sve znaju. Kao što sam i ja ubeđen da sve znam. Razlika je jedino u tome što su oni *u zabludi*.

Pišem protiv pseudoezoteričara.

Kad sam u predgovoru jedne knjige pročitao ove reči:

«Čovek traje kao mudrac sve dotle dok mudrost traži. Čim pomisli da ju je našao postaje budala». – ostalo mi je samo ovo da kažem:

Ovaj mislilac može da jede govna o svom trošku i na svoje zadovoljstvo, ali ja nisam budala time što sam našao izvesno da:

Duša ne postoji! Duh ne postoji! Sve je objašnjivo čisto fiziološki – fizikom. Definisao sam um; definisao sam razum.

To, kako misli masa (onih koji bi da znanje kupe ili ga u dokolici dobije), da postoji od tela nezavisni deo ljudskog bića, koji negde živi pre sjedinjenja sa telom, za život na ovoj Zemlji, a posle smrti tela nastavlja da živi opet tamo negde – nije tačno. Nešto od nekog umrlog se vraća u neko novo telo, ali to nije to o kojem pričaju eklektičari i prodavci magle i nije tako kako pričaju Tibetanci.

Glupost o postojanju Đavola nije Isusova, a ono što je On po tom pitanju rekao nije shvaćeno. Ja vam po tom pitanju kažem ovo:

Da li je Đavo pisao i pričao o tome da je iskušavao Isusa u pustinji?

Da li je Isus pisao i pričao o teme da ga je Đavo iskušavao u pustinji?

Ko je bio prisutan u pustinji kad je Đavo iskušavao Isusa?

Taoizam je religija na filozofiji koja ima smisla, a Hrišćanstvo je danas religija na filozofiji koje nema.

Šta ovo znači?

Vi ste videli onaj taoistički znak kružnog oblika sa crnim i belim poljima, koja predstavljaju pozitivno-negativno, dan-noć, muško-žensko, ..., a zovu se Jin i Jang.

Jedan Taoist, kao filozof, stoji *izvan tog kruga* i vidi Univerzum zbilja monoteistički. A jedan današnji Hrišćanin, kao filozof, stoji *u tom krugu* i vidi svet bi-teistički.

Odnosno: tzv. Hrišćani su nekakvog Đavola unapredili u Crnog Boga; jednako moćnog nekom Belom.

Ko danas tvrdi da je Hrišćanstvo monoteistička religija, vara se: Ljudi su to iz neznanja i iz pokvarenosti i z o p a č i l i!

Možda će im *Stvoritelj* oprostiti, ali ja im ne opraštam. Ja branim svoje pravo da im se ne klanjam, ne ljubim ruke i ne dozvolim da me jebu u mozak.

Današnje Hrišćanske crkve, svejedno da li tzv. Ortodoksna, Katolička, Raformaciona, Mormonska, ... i svejedno koja još, nisu sposobne da

zaustave odliv Evropljana i Amerikanaca u kojekakva istočnjačka učenja (svaka čast Taoizmu kao filozofiji) i verovanja.

Odnosno: nisu u stanju da re-interpretiraju Isusa Hrista.

Današnji popovi i svi oni koji na Isusovoj slavi i pameti žive, su samo oni za koje je On rekao:

"Pazite! Mnogi će doći da vam u moje ime govore".

A ustvari nisu u stanju da Njegovo učenje prevedu današnjim nazovihrišćanima; Koji odlaze onima koji nikad nisu ni znali kako stoje stvari. Odnosno tamo gde nema ničega što bi bilo kakvom interpretacijom ili re-interpretacijom nekome otvorilo oči.

Sholastiker Anzelmus je rekao: "Religiju moramo braniti verom i mišljenjem". I nije mu uspelo da ju odbrani, jer je mišljenjem otišao u špekulacije koje nisu "držale vodu" ni do Imanuela Kanta. A kamoli da bi "dražale vodu" posle A. Einsteina, N. Bora, R. Feynmana, St. W. Hawkinga, ...»

Moj stav je da našu religiju (to znači: Hristovo učenje), moramo braniti verom i *znanjem*.

Biće onako kako je Isus nagovestio, ali sve pripada svojstvima materije.

\* \* \*

## 14. deo

Sada sebe zovem: Supermen.

Obrađujem metal u jednu stotinku milimetra, obrađujem drvo u milimetar, obrađujem ženu toliko dugo koliko ona hoće.

Radim usisivačem za prašinu, radim Flamenco-gitarom, radim buzukijem, radim kompjuterom, radim aparatom za zavarivanje, radim čekićem, testerom, glavom, ...

Razgovaram sa *Opštom Inteligencijom*: znam gde ići, a gde ne ići, znam šta je bilo i šta će biti; čim napravim grešku znam koliko i čega će me koštati.

A sad svakom, ko ima neku muku, kažem:

Ako nešto želiš jako – dobićeš; Ako želiš ništa – ništa ćeš i imati.

Ako si dobar – sebi si dobar – a ne Bogu.

Ako si zao – sebi si zao – a ne Bogu.

Za tvoje misli, reči i dela tebi će doći plata, a ne Bogu.

Bog je indiferentan, baš kako kaže Bhagavad-Gita i Njemu je sve svejedno.

Ali je Jedan i ne postoji drugi Crni koji mu meće «klipove u točkove», što bi rakao grešni Josip; Bog da mu dušu prosti.

Ne postoji ni Crni suprotstavljen *Stvoritelju* našem:

Đavo ste vi sa vašim željama.

\* \* \*

A kad bi se pamet mogla kupovati Švajcarci bi bili najpametniji na svetu: Jer imaju najviše novaca. Od svih moći koje novac daje oni su postali samo najveće picajzle na planeti. I najveći grešnici: važe za najveće i najsposobnije bankare. A bankarstvo je sve samo ne – milosrđe i dobronamernost. Mada oni stalno organizuju neke Humanitarne akcije i Fondove, dajući «mrvice» koje im ostanu od letovanja na Mallorci, Ibizi, Seishelima, Kubi, Thailandu, ...

Kad ih ja pitam za novac, da bih mogao u miru (za njihovo dobro više nego za moje) raditi, nađu trista razloga da me odbiju, a za tenis-turnire, fudbal, jedriličarske regate i gluposti kao *Expo 02* razbacuju milijarde Franaka.

Mrze Srbe i Turke i plaše se «divljaka» sa Balkana i ostalih južnih površina.

Mene su sedam godina držali na «Privremenom boravku»: Dozvola od tri meseca, dozvola od šest meseci, tri, šest, dvanaest, šest, ...

I onda su mi oktobra 1998. dali rok da do 30. aprila 1999. napustim Švajcarsku; kao: «U Jugoslaviji je sada mir i red».

Ja sam znao da nije.

I mislio sam: «Šta ću tamo?: Ivana je već završila studije Elektronike, Ena ih završava, a ja imam toliko posla tek da uradim: (tada još nisam sve znao) i plus – bio sam zaljubljen u Simone.

Rekao sam Ružici da mi da razvod da se ženim i da tako ostanem, a ona nije pristajala na to. Kad je posle shvatila da ću se radije ubiti nego da u Srbiji živim, tražila je da ja svoj deo na stan prenesem na njeno ime:

«Neću da mi sutra ovde dovedeš neku od tih tvojih kurvi».

Rekao sam samo: «Bože, što si dozvolio postojanje i budala?»

A njoj: «Ko bi još, osim onih koji ne mogu izaći, živeo u Srbiji?»

Pošto u Vranjskom sudu nisu prihvatili ni jednu od četiri punomoći koje sam im poslao, nego su Mirjani govorili:

«Vi tu nešto mutite. Ko se danas još odriče vlasništva na stan?», a mene je bilo sramota da po peti put zbog iste stvari (verifikovana Punomoć) idem u *Amtschreiberei Kantona*, pozvao sam predsednicu sudskog veća Slavicu Stojiljković i rekao joj:

«Gospodo, ja sam Dragoljub Popović, u procesu razvoda braka koji Vi vodite, između mene i Mirjane. Zapišite ovaj telefonski broj i okrenite, da biste se uverili da zovem iz Švajcarske.

Mirjana ništa ne laže i ne muti: Nemojte vredati pošteni ženu!

Mene taj stan u Vranju stvarno više ne interesuje. A njoj je potrebniji nego meni. Dajte nam tako kako mi hoćemo».

A ona mi je samo rekla:

«Kažite Mirjani da dođe u ponedeljak kod mene».

Kad smo postali zakonski razvedeni, prošlo je nekoliko meseci što se pokazalo dobrim: (*Stvoritelj* zna tačno šta je za mene).

Kad sam od Mirjane 6. januara 1999. dobio papire da smo razvedeni, Simone se već bila zagrejala za jednog Grka.

I onda sam joj rekao:



«Tvoje prethodne si mogla da lažeš i da motaš oko malog prsta, ali ti ne znaš koji sam ja; Mene tvoja lepota ne može zavesti toliko da ne primetim da si, prema tvojim egoističkim potrebama, – lažljivica».

Ona me je na to izbacila iz svoga stana.

Mada sam tugovao što nisam sa njom, stekao sam i dodatnu brigu: kako da rešim stvar ostanka u Švajcarskoj. Jer iako živim ovde kao pas, imam bar mir za rad. A u Srbiji bih bio bez ikakvih šansi da dovršim poslove. A kad sam pitao Savetnika:

«Da li je dobro da izvršim samoubistvo?» i dobio odgovor: «Da!» rešio sam da čekam.

Jer to njegovo «Da» mi se nije mnogo dopalo; moglo je takođe značiti:

«Rešićeš se svih zajebancija».

A na kraju: čovek se može ubiti kadgod hoće, ali rodi se samo jednom. (Osim onih koje *Stvoritelj* u ova stanja povraća.)

Plus: Moja Ivana i moja Ena da tuguju zbog mene? E to ne ide!

\* \* \*

Iz Brisela su počele da stižu neke pretnje i ultimatumi Beogradu, u dlaku slični onima koje je Austrougarska Beogradu slala leta 1914.

A onaj Rus *Beli mag* Lav Geršman, koji živi u Beogradu, je još krajem januara prognozirao: «Ne bilo Beogradu ono što mu vidim za prve dane proleća. Strašno! Ali od njih (Zlih) ništa nije za čuđenje».

A znao sam da čovek zna šta će biti.

I kao što sam vam već objasnio: *Stvoritelj* je perfektan u nameštanju *Opšte situacije*:

Jedan od Zlih je dobio bombardovanje Srbije od strane NATO pakta za svoje potrebe, a ja sam zahvaljujući bombardovanju Srbije ostao i dalje u Švajcarskoj.

Da li sam grešan što sam bombardovanje Srbije čekao kao pomoć?

Nista više nego jedan od onih 14 koji je to i *želeo* (Ja sam o tome samo pomislio).

A da mi to nije trebalo za Opšteljudsku korist ne bi Stvoritelj to ni namestio. I kad su se Zli stacionirali na Krivolaku, ja sam već dobio Dozvolu boravka u Švajcarskoj klase «B».

\* \* \*

Avgusta meseca ove godine sam bio prvi put (posle evo 14 godina) nedelju dana u Vranju. Avionom do Niša i avionom nazad.

Tri dana mi je bilo dovoljno da vidim gde se nalazimo – u beznađu i bunilu. Jedino nam može pomoći jedan kao Kim Il Jong, sa celom ekipom koju tamo u Severnoj Koreji ima: Diktatura! Ili ja – sa batinom.

Video sam unuke Anđeliju i Nikolu od Ivane i njenog drugara; video sam Iliju, Mariju i Gavrilu od Ene i njenog drugara. 11. novembra 2004. se rodila Alexia (oni pišu: Aleksija) od Miroslava i Ivane.

I sad sam njoj počeo pisati ovu našu priču: Moja deca će mene razumeti u to sam siguran, a vi – kako hoćete.

Da vam ne želim dobro ne bih evo – sve naše stvari pred javnost iznosio. A da sam samo o dobrim stvarima pisao, ne bi mi niko verovao. Kao što ni katolicima niko više ništa ne veruje, jer se hvale kao najbezgrešnji ove Planete. A ovo moram da im kažem:

Nije Slobodan Milošević kriv za društveno-političku situaciju koju imamo. Tu situaciju smo mi, «zahvaljujući» i vama, još mnogo, mnogo pre Badinterove komisije, stvorili. A njemu (Slobodanu M.) je ona zapala kao političko nasleđe. Mada reč «zapala» traži objašnjenje:

Društveno-politička situacija Srbije (da ne idemo dalje na jugoslovensku situaciju – jer je on 1988. sklonio Ivana Stambolića da bi zaseo na tron Srbije), nije Slobodanu M. *zapala u nasleđe* nego se je on borio da tu situaciju dobije; da stolicu br. 1 osvoji; da u toj situaciji postane politički vođa. Zašto? – To on zna.

Možda su u njemu preovladavale dobre namere da učini nešto za Srbiju; možda su u njemu preovladavale dobre namere da učini nešto za Jugoslaviju; da učini nešto dobro za sve Srbe iz tri republike SR Jugoslavije? Ali da je bio seo na užarenu stolicu – tačno je. Možda je i on jedan od *14 zlih u službi razvoja vrste*, jer da je plemenit – nema zбора!

Ako sad počnem priču o tome šta sam ja sve video i čuo neposredno, a šta sam čuo od ljudi koji su stradali, otići ćemo mnogo, mnogo daleko.

Zato ukratko: onaj koji jugoslovensku scenu posmatra samo od aprila 1991. (sa sukobima u Hrvatskoj) ili od 1992. (sa sukobima u Bosni) u startu nema šanse da shvati celu situaciju:

Tupavi Evropljani, koji se informišu preko novina kakve su nemački “Bild” ili švajcarski “Blick”, bez informacija o događajima i kretanjima na Kosovu i Metohiji od 1970-1990 i bez znanja o uticaju Turaka na bosanske

Srbe i Hrvate u prethodnim vekovima, celu krivicu svaljuju na Slobodana Miloševića. Ne da to nije *fair* nego je to dokaz neobaveštenosti na osnovu koje glup čovek dozvoljava sebi suditi i presuđivati samo Slobodanu Miloševiću. S. Milošević je samo bio nesposoban da groznu situaciju razreši. Ili je, zamislimo samo na trenutak, u suštini imao ličnih sposobnosti za vođu naroda ili države, ali je bio ometan. I to ne samo od političara, nego i od svojih najbližih: nekultivisane žene i gramzive dece.

A to onda znači da je bio nesposoban kao vaspitač svoje dece i nesposoban kao suprug. A ako je neko nesposoban da sredi stanje u svojoj kući – kako može biti sposoban da sredi stanje u svojoj državi?

To znači onda, idemo nazad na gornje implikacije, da je bio nesposoban za političkog vođu naroda i države, samo mi to nismo znali; trebalo je to tek da nam se pokaže. Ili ni on to nije znao.

A ako neko danas nije sasvim siguran da je sposoban za vođu naroda i države, onda mora imati mnogo jak narod ili mnogo jaku državu iza sebe, da zbog njegove nesposobnosti ne bi stradali ni njegov narod, ni on.

Platonovo učenje da za vođe država treba postavljati filozofe je lirika u prozi, čoveka koji ne poznaje ni ljude ni politiku.

Za vođu države je najbolji onaj koji, ili sâm ili preko pouzdane i kvalifikovane osobe, stoji u kontaktu sa *Opštom inteligencijom*. A to ljudi već nazivaju okultizmom ili magijom. Ali neka bude da je to magija: Vođa države ili naroda mora biti prvenstveno mudrac i magier, koji je neprekidno u vezi sa *Opštom inteligencijom*, pa tek onda da je ekonomist, pravnik, vojnik, ..., ili mašin-bravar.

A ako nije u vezi sa *Opštom inteligencijom*, onda mora imati talent za vođu, kakav je Tito imao; mora svoju decu isključiti iz javnog života, ako ih već nije vaspitao da se sama isključe; i mora svojoj ženi «začepiti» usta. Ako je uopšte sposoban da bez nje nešto čini.

A ako žena vođe naroda ili države mnogo zvoca, treba ju opomenuti da to nisu stvari koje se čine da bi se komšiluku, rodbini, kolegama sa posla, fakulteta, ... natrljao nos. Pa ako opomena ne deluje zameniti ju ili izolovati; kao Tito što ih je menjao i isključivao iz kreveta i politike.

Dok je Hitler slušao svog astrologa-Židova išlo mu je dobro. Kad su mu se saveti Astrologa prestali dopadati (kao da ja Astrolog bio kriv što je *Opšta inteligencija* poručivala Hitleru: Stani! Ne preteruj!) i kad je nastavio stvari po svojoj sujeti – krenula mu je mašinerija u provaliju:

General Hitlerovih oklopnih jedinica Heinz Guderian je sa tenkovima lako izašao na kraj protiv Poljske konjice i protiv Srba sa puškama, ali kad su Rusi skovali Kaćuše, bato moj!? Počelo je veselje:

*Okreće se kolo sreće,*

*okrene se pa se vrati, ... (Mile Ilić-Bass i Stevica Spasić).*

Ali da se vratim nama:

Ono naše «Samo Sloga Srbiju Spasava» malo koji Srbin zaista brenuje: Boli đoka starosedeoća Beograda za Srbe na Kosovu, ili nekog Lalu za «Geake» preko Save i Dunava, ili Šumadinku boli pička za Srbe iz Bosne. A neće Srbi ni decu da gaje: nego po jedno; koje im sere na glavu; najviše dva deteta. Po troje i više imaju samo Cigani i ako se nekom omakne; kao mojim zetovima. I onda Patrijarh srpski Pavle kaže «Kojega su ovce – onoga je i livada.» Tačno!

Pravite decu ako nema druge opcije, za zadržavanje «livada» u posedu!

E sad, šta u politici znači: «biti složan»?

To što nas je Tito «složio» imalo je šansu da bude podržano samo zato jer je odgovaralo velikim državama; i imalo je podršku samo toliko dugo koliko je odgovaralo velikima. Ali prvenstveno jer smo zaista bili složni: Tito nas je majstorski ubedio da želimo ono što on želi. Imao je ideju u pravo vreme, na pravom mestu, za ondašnje okolnosti. To je talenat!

A to što su se Albancima planovi ostvarili jeste samo zato što su bili složni oko plana koji *sada* nosi sukob na Balkanu; i ima podlogu u Stanju stvari. Da su bili složni oko plana koji nosi prijateljstvo i saradnju, umišljeni Gospodari planete bi pokušali da im ubace «klipove u točkove»; da Albanci izgustiraju ideju o prijateljstvu i saradnji sa Srbima. Pa ako upali – upalilo je. Ako ne – nikom ništa. Šalili smo se!

Šta hoću da kažem?

Umišljeni Gospodari planete su jaki ali ne i svemoćni. A planetom gospodare ne na osnovi svojih snaga, nego na osnovama slabosti nesložnih.

Srbi su u jednom momentu bili takođe vrlo složni oko ideje «Svi Srbi u jednoj državi». Ali samo dotle dok su verovali da to može izvesti neko drugi bez njih (Srba) za njih (Srbe); (Slobodan Milošević sâm, naprimer). A istu ideju odavno teraju i Albanci za sebe: «Svi Albanci u jednoj državi».

Još samo da «srede» Makedoniju. (A «srediće» je – kad-tad; mala je.) Ali ta ideja slabih (čitaj: nesložnih) Srba nije išla u račun katolika, pa nije ni podržana, a ideja jakih (čitaj: složnih) Albanaca im je išla u račun: «Neka se tuku pravoslavci i muslimani između sebe; a mi da se držimo kooperativno». (Zaključili su Ronald Regan i Papa Ivan II.) Ali da smo bili složni, Regan i Papa bi mogli samo da *pokušavaju* da nas unište.

I tako smo im ceo projekt na tacni ponudili: Albanci svojom odlučnošću i Srbi svojom neodlučnošću.

Zar je baba-Madlen Olbright jača od Miloša Obilića?

Oni momci koji su na krtijama od MIG-ova poletali protiv Amerikanaca u «Nevidljivim pticama» jesu imali srca, ali su bili izdani još pre 40 godina od Bate Todorovića i onih koji su kao prvi, pa sve do Kertesa, Slobe i Slobinih, izneli naše novce u švajcarske, kiparske i američke banke. I sad vi tu lajete protiv Tita, a on je jedini svetski predsednik koji nikad nigde nije imao nikakav bankovni konto!

Ali vi ste hteli Slobu (Jeb`o vas on!), a ne nekog poštenog čoveka.

Ali vi ni niste u stanju da poštenog čoveka prepoznate.

E sad: taj Slobodan, koji je mnogo hteo i mnogo započeo, je trebao reći:

«Srbi, imamo dve opcije: Da nam ostane zemlja na kojoj smo nekad bili, ili da nam ostane zemlja na kojoj smo sada».

Ali Sloba je hteo i zemlju na kojoj smo nekad bili i zemlju na kojoj smo sada – mislim 1990. godine: Hteo je da zadovolji obe struje.

A ne da to nema pameti, nego je Srbe odmah i podelilo: Onima koji su hteli zadržati zemlju na kojoj su (mislim na Ličane, Slavonce i Bosance), nije uopšte bilo važno pitanje Kosova i Metohije (gde su Srbi postali faktor koji ništa više ne odlučuje – debela manjina), a oni koji nisu imali zemlju na kriznim područjima, (Beograđani, Srbi iz Vojvodine, Šumadinci, neki u Inostranstvu), ali svi zaraženi nacionalizmom, su hteli zadržati Kosovo i Metohiju pod svojom upravom.

Je l` im uspelo?

Nije.

Zašto?

Zato što nije omalo podršku; jer se kao takvo nije uklapalo ni u računicu jakih država ni u računicu Konstelacije. Konstelacija smo i mi ljudi. Srbi, Albanci, Amerikanci, ...

Evropa ima svoje problematične tačke u Irskoj i Baskiji, ali ih niko ne raspaljuju, ali: «Ko jebe Balkan!»

Albanci, ostanite složni i jaki, ali nemojte sebe i svoje lagati da ste samo vi stradali od Srba.

Ali ja neću da kažem ni jednu reč protiv vas: kažete vi *sebi* šta ste Srbima sa Kosova i Metohije činili i učinili.

Meni ne treba ničija priča: ja znam i naše i vaše grehe: Vranje je samo 18 km od Bujanovca udaljeno. A ja sam u Vranju živeo prelomnih godina od 1969. – 1989. Ako ćete jednom postati zadovoljni i okrenuti miru – uzmite sada sve što hoćete. Ali nemojte posle 50 ili 100 godina doći sa pričom da su vaši i Kuršumlja, Prokuplje i Vranje.

I pazite: čim budete postali ekonomski, tehnološki, vojno, obrazovno i kulturno jaki, stajaćete drugačije u planovima i namerama umišljenih Gospodara planete; odnosno pokušavaće da vas oslabe.

Evo vam 50 godina da se uverite u to.

A možete mi verovati da sam vas upoznao odlično:

Kad sam razgovarao, jednom prilikom, sa A. P. Steinerom (koji vas voli) o stavu Amerike i Evrope prema Islamu i Muslimanima, pitao me je:

«Zar ne misliš ti da oni zloupotrebljavaju Islam?»

«Ko?» - hteo sam da čujem tačno.

«Amerikanci.»

«Kako?» - Zamolio sam ga da mi objasni.

«Pošto su im Komunisti iz Istočnog Bloka prestali biti dorastao protivnik, odnosno, nema više SSSR-a kao izgovora za kojekakve programe i investicije, Amerikanci su pomogli novom neprijatelju da postane naizgled opasan, da bi oni (Amerikanci) imali nove opravdane izgovore za nove akcije po Svetu i nove programe i projekte u svom sistemu «odbrane».

«Andreas», - rekao sam mu – «to što ti vidiš izgleda kao da ima osnovu, ali ti moraš znati ovo: Kad su Amerikanci i Nemci dali Lenjinu ondašnjih 5 miliona \$ u svrhu finansiranja Oktobarske revolucije ili ne znam koliko novaca našem Đindiću u svrhu obaranja režima Slobodana Miloševića, novac je otišao na sukob unutar jednog korpusa (u prvom slučaju: ruski proleter i protiv ruske carevine, a u drugom srpska opozicija protiv srpske pozicije), ali sa Islamom ne prolaze te šeme i varijante.

Muslimani se ne razaraju unutrašnjim podelama i borbama; Muslimani su složni protiv «nevernika».

Amerika ne može njih napraviti jakim: Muslimani su jaki svojom voljom koliko im to ne-Muslimani svojim slabostima dozvole.

Neki Muslimani su aktivni u širenju Islama, a neki su po tom pitanju neaktivni. Međutim ovi neaktivni nisu konfrontirani sa svojim aktivnima; Odnosno: ako Islam osvoji neke nove površine, društveno-političke pozicije i vernike – svi se oni (Muslimani) raduju tom uspehu; i borci za Islam i Muslimani posmatrači borbe za Islam.

Muslimani rade za svoju stvar tako što malo isprovociraju nešto pa onda uzmu ulogu žrtve, baš ovako kako ti vidiš situaciju, pa onda opet malo mrdnu napred kao borci; I tako redom: napad-uloga žrtve, napad-uloga žrtve, ...

Kad su jaki napadaju, kad su slabi koriste sve moguće načine da bi dobili u vremenu da ojačaju».

Šta im suprotstaviti?

Znanje kojem truli hrišćani više ne teže.

Dode mi da zaplačem kad vidim koliko zemalja ima Krst na svojim zastavama, a odavno nisu u hrišćanstvu; nego su u egoizmu, neokolonijalizmu, rasizmu, fašizmu, homoseksualizmu, ...

\* \* \*

Muslimani i katolici iz Bosne, Hrvatske i Slovenije: kad Miroslav Ilić – «Slavuj iz Mrčajevaca» bude poštovan i slobodan kod vas kao Safet Isović (Kralj sevdalinki) kod nas što je bio, kad Svetlana-Ceca Ražnjatović bude poštovana i slobodna kod vas kao Fahreta Jahić (Lepa Brena – Kraljica pesama za decu) kod nas što je, kad Savo Milošević ili Siniša Mihajlović budu poštovani i primljeni kod vas kao što su vaši Robert Prosinečki i Safet Sušić kod nas voljeni bili, Kad Srđan Karanović i Miša Radivojević budu kod vas nalazili sponzore i finansijere kao što ih Emir Kusturica ima po Srbiji – javite se da pričamo o tome koliko su Pravoslavci divljaci.

U svom osmom govoru prijateljima Jov je rekao:

"On (Bog) je razastro sever nad prazninom, i Zemlju obesio ni na čem". U međuvremenu smo odgonetuli zašto je sever – sever i na čemu Zemlja "visi", tako da to sada đaci osnovne škole znaju. Ali o duhu, duši, Anđelima, Đavolu, ... – malo ko je šta shvatio. A od ovih ezoteričara koji vršljaju po Evropi i materijalno bogatim zemljama, većina priča onako kako su još Jov i njegovi prijatelji pričali.

Dakle: u znanju o materijalnim stvarima smo vrlo napredovali, ali u znanju o onome što nadiezoteričari zovu duhovni svet – uopšteno gledano, ne mrdamo od Zoroastera, Hermesa Trismegistosa, Merlyna, ... i kojekakvih Misterija; mnogi uobražavaju da su postali "Majstori" samim tim što su ogrnuli bele, crvene, crne, ... ogrtače.

Ni oni stari, a ni ovi današnji koji o duhu i duši govore ne uspevaju ni sebi da ih definišu, a kamoli da druge pouče.

I eto tako do danas: hiljadama godina, dakle.

A kao što sam rekao, postoje samo dva dela Sveta Ideja: jedan deo je Logika, a drugi deo je Fantazija.

U svetu Logike je nešto moguće, a mi ljudi pokušavamo shvatiti kako je to moguće; ponešto je u svetu Logike nemoguće, a mi ljudi pokušavamo shvatiti zašto je nemoguće.

U svetu Fantazije – sve je moguće; ali mi nikada nećemo shvatiti zašto je tamo sve moguće, jer mi nismo u stanju da sasvim izađemo iz sveta Logike.

I to je dobro.

I, svakako, u svetu Fantazije je sve moguće, ali samo onome koji fantazira.

Ostali i ostalo pripadaju svetu Logike.

Ja sam netalesovan da se snađem u svetu Fantazije. Uobražavam da sam talentovan za Logiku. Takođe, pokušavam da prepoznam šta je neko iz sveta Fantazije ubacio u svet Logike.

Ako mi se učini da je nešto iz Fantazije ubačeno u svet Logike, pokušavam svim silama da ga iz Logike isteram, ali (pošteno) i svim silama da ga u Logici zadržim. Pa da vidim – da li mi se samo čini da jeste ili stvarno jeste iz Fantazije.



Ako je ovdašnje, a ovdašnjim nazivam svet Logike, malo mu treba da bi ovde ostalo.

Problem je, opet, među ljudima: neki se lako čak i za nož hvataju, ako nešto iz Fantazije, njima milo, neko okvalifikuje kao bajkama za naivne.

Militantni vernici ne dozvoljavaju ni da staviš išta njihovo pod znak pitanja, a kamoli da negiraš.

Međutim, kad bi se oni samo upitali: Šta je sećanje?, našli bi se odmah jednom nogom u stvarnosti – koju izbegavaju, jer: milije im je da *uobražavaju* da ono što žele da jeste – jeste, nego da *budu sigurni* da ono što žele da jeste – nije.

\* \* \*

*Sećanje je skup svih ranije proizvedenih misli, koje mogu postati predmet novog razmišljanja.*

To dalje znači: zaboravljeno možemo nazvati neupotrebljivim sećanjem; ako se zaboravljeno još uopšte negde u mozgu nalazi, ili bilo gde u Kosmosu, da bi moglo biti aktivirano u nekom nenormalnom stanju čoveka (pod hipnozom, u nekakvom transu – namerno ili slučajno dostignutom, pod drogama, alkoholom, ...); ali – zaboravljeno je zaista sasvim neupotrebljivo u stanju *svesnosti*: Zaboravljeno se ne može *planski* (namerno) uzeti kao predmet novog razmišljanja.

Od upotrebljivog sećanja nešto je relativno nekorisno i nazivamo ga jednostavno – sećanjem (naprimer sećanje na lanjski sneg), a nešto je relativno korisno (naprimer:  $2 + 2 = 4$ ) i nazivamo ga – znanjem.

Dakle, ako smo razjasnili da je sećanje univerzalan skup, a da je znanje podskup skupa, možemo reći i ovako:

Sećanje je *nekorisno i korisno mnoštvo podataka* (u mozgu zadržanih), a znanje je – *korisno sećanje*.

Misao je aktuelna aktivnost mozga; bez obzira da li je reč samo o prijemu i zapisu podatka ili je reč o obradi novog podatka, što se čini pomoću znanja – pomoću ranije proizvedenih misli; ili je reč o zaključku, koji smo izvukli upotrebom samo već ranije proizvedenih misli.

Podatak dobijen nekim čulom ne izgleda odmah kao misao, iako to jeste:

Primetiti prvi put u životu prvu (bilo koju) boju jeste goli zapis (za kratko ili za dugo) i nema naročitu važnost ni moć, da bi bilo predmet razmišljanja, ali posle prvi put primećenog plavog (naprimer) primetiti prvi put zeleno dovodi dotle da sećanje o plavom postaje misao o nečem

drugačijem od zelenog i sećanje na plavo jeste sada znanje o plavom i misao o plavom – zahvaljujući primećenom zelenom.

Inače, instinkt ne pripada čovekovom ličnom znanju, jer nije deo njegovog *stećenog*. Instinkt je nesvesno korišćenje znanja vrste; koje se nalazi u posedu Opšte Inteligencije.

Ako svemu dodamo ono što Biolozi i Biogenetičari danas o mozgu znaju, nešto takvo kakvim mi misao zamišljamo – jeste vrlo teško shvatiti, jer: za sâm izvor nadražaja i inicijatora moždane aktivnosti ne možemo reći da je misao, a misao nije ni ona razlika od 0,01V koja se Oscilografom na Nervnom vlaknu da izmeriti, kad se Nervno vlakno (Axon) nadražajem pobudi:

(Prof. Dr. rer. nat. Manfred Keil: 5.2.3. das Aktionspotential;

u knjizi “BIOLOGIE” - herausgegeben von Prof. Dr. Werner Buselmaier; Bechtermünz Verlag, Augsburg 1997.);

a misao nije ni ono što u moždanoj ćeliji posle procesa razmišljanja ostane: Frederic Vester – “Denken, Lernen, Vergesen” – dtv, München 1978.

*“Wir können daher annehmen,*

*dass bestimmte Wahrnehmungssignale in der Lage sind, eine Gehirnzelle dazu anzuregen, RNA zu bilden und so die Erinnerung an ein solches Signal stofflich zu verankern.“*

(Mi možemo iz toga zaključiti da su opažaji u stanju u jednoj moždanoj ćeliji RNA (Ribonukleinske kiseline) tako urediti, da sećanje na jedan takav signal ostaje materijom osiguran).

Prema tome: razmišljanje je proces obrade i registracije podataka. A misao je, posle obrade i registracije podatka, stvarni uzročnik tog novonastalog stanja u sećanju.

Ali ovo je ovako kad je reč o mislima dugotrajnog sećanja; a kad je u pitanju misao kratkotrajnog sećanja ili san, u mozgu ne ostaje stanje uređenih kiselina u nekoj moždanoj ćeliji, koje bi trajalo kao materijalni korespodent proizvoda operacije razmišljanja: Kao učinak rada mozga, misao je u tom slučaju izražena elektroimpulsima: Ne nastaje promena u sećanju; ne nastaje promena koja bi značila: sećanje sa uvećanim brojem zabeleženih podataka.

Dakle razmišljanje kao radni proces mozga – postoji, misli kao rezultati, proizvodi razmišljanja takođe postoje, a sećanje je skup misli koje ostaju, svaka sa svojim znakom, u tkivu mozga. Ali, nije dovoljno reći: misao je proizvod mozga. Kakav proizvod?

**Razmišljanje je analitička aktivnost mozga**, a to u suštini znači: obrada novih ili starih podataka, a **Misao jeste aktuelni proizvod analitičkih aktivnosti mozga**, a ona u suštini vodi na – zaključak ili zapovest nekom delu tela.

Dakle, razmišljanje je proces proizvodnje, a misao je proizvod.

**Učenje je pokušaj zadržavanja misli u sećanju.**

Organi čula su, ustvari, nešto kao istureni mozak. Kao straža ili izvidnica nekog – generala:

«Stražarite i izvidajte, pa mi pošaljite podatke da bih video šta je za nas od važnosti i šta mi valja odlučiti!»

Mozak živog čoveka je radno sposoban. Ali kad je “Rad” tema razgovora ili razmišljanja, neizbežan je Karl Marx, jer od njega *niko* od ljudi bolji poznavalac te teme nije bio.

\* \* \*

*“Sieht man ab von der Bestimmtheit der produktiven Tätigkeit und daher vom nützlichen Charakter der Arbeit, so bleibt an ihr, dass sie eine Verausgabung menschlicher Arbeitskraft ist”*

(Ne obazirući se na vrstu produktivne aktivnosti niti na korisnost rada, ostaje da je rad potrošnja, izdavanje čovečje radne snage.)

\* \* \*

*“Unter Arbeitskraft oder Arbeitsvermögen verstehen wir den Inbegriff der physischen und geistigen Fähigkeiten, die in der Leiblichkeit, der lebendigen Persönlichkeit eines Menschen existieren und die er in Bewegung setzt, so oft er Gebrauchswerte irgendeiner Art produziert.”*

(Pod radnom snagom ili radnim bogatstvom podrazumevamo skup telesnih i umnih sposobnosti, koje egzistiraju u živom čoveku i koje on stavlja u pokret kadgod proizvodi upotrebnu vrednost bilo koje vrste.)

\* \* \*

*“Die Nützlichkeit eines Dinges, seine Eigenschaft, menschliche Bedürfnisse irgendeiner Art zu befriedigen, macht es zum Gebrauchswert.”*

(Upotrebna vrednost neke stvari je njena korisnost, svojstvo da zadovolji bilo koju potrebu čoveka.)

U svemu što je g. K. M. rekao važna je i odredba proizvodne snage rada (Produktivkraft der Arbeit):

*“Unter Erhöhung der Produktivkraft der Arbeit verstehen wir hier überhaupt eine Veränderung im Arbeitsprozess, wodurch die zur Produktion einer Ware gesellschaftlich erheischte Arbeitszeit verkürzt wird, ein kleineres Quantum der Arbeit also die Kraft erwirbt, ein grösseres Quantum Gebrauchswert zu produzieren...*

*...Es muss die technischen und gesellschaftlichen Bedingungen des Arbeitsprozesses, also die Produktionsweise selbst umwälzen, um die Produktivkraft der Arbeit zu erhöhen, ...”*

(Pod uvećanjem proizvodne snage rada razumemo ovde promenu u radnom procesu uopšte, kojom se skraćuje društveno potrebno radno vreme za proizvodnju neke robe; jedan manji iznos rada tako stiće snagu da proizvede veći iznos upotrebne vrednosti, ...

... Uvećanje proizvodne snage rada zahteva promenu u tehničkim i društvenim uslovima radnog procesa, promenu u samom proizvodnom biću dakle.)

Radna snaga mozga je rad mozga snagom stečenom po prirodi stvari, rođenjem i rastom tela (mozga) (koje se završava u prvim mesecima života) i/ili rastom znanja.

O radnoj snazi (sposobnosti), bilo koga ili bilo čega, prvo pitanje je: **da li postoji?**

Odgovor je: u mozgu živog i zdravog čoveka – da. U lešu – ne postoji!

Drugo pitanje za radnu snagu je – **kolika je?**

Odgovor je: velika, mala ili nikakva.

Pitanje za mozak živog čoveka je: šta radno sposoban može (u)raditi?

Zavisí takođe i od proizvodne snage rada. U ovom slučaju to je ona operativna snaga mozga koju mozak poveća učenjem (bilo koje vrste).

Za proizvodnu snagu rada mozga je pitanje: **kakva je?**

Odgovor je: prosta ili uvećana.

Devojka na igračici obavi rad nogama (odigra igru) i ne proizvede ništa, a devojka u koritu punom grožđa obavi rad nogama (izmulja groždje) i napravi sok (vino).

Rad srca se zove: pumpanje. Tu nema proizvoda rada, ali ima radnog učinka.

Rad mozga se zove: razmišljanje. Tu ima radnog učinka, ali – ima i proizvoda rada – misli (kao upotrebne vrednosti).

U ovom trenutku nas *ne interesuje* rad bez proizvoda.

Dakle, kad je reč o mozgu – imamo:

1. njegovu radno – proizvodnu sposobnost (ili nesposobnost),
2. njegovu radnu snagu, (veliku, malu ili nikakvu),
3. proizvodnu snagu njegovog rada (prostu ili uvećanu)
4. njegov rad (primećivanje, razmišljanje i zaključivanje)
5. proizvode njegovog rada (misao, zaključak, sećanje i znanje).

Radno sposoban mozak je u stanju da od čula prima podatke, ali od njegove radne snage i proizvodne snage njegovog rada zavisi učinak, rezultat rada, vrednost i veličina proizvoda – vrednost misli, zaključaka, sećanja i znanja.

Radno – proizvodna sposobnost mozga uopšte jeste – **um!**

Kad je um zabavljen sobom samim jeste – um *kao duh.*

Kad je um zabavljen svetom neutralno ili u interesu zajednice jeste – um *kao razum.*

Kad je um zabavljen svetom u interesu čoveka kojem pripada jeste – um *kao duša.*

Dakle, jedan je um i tri su polja njegovog delovanja. Pričajmo o Duhu, Razumu i Duši, ali – ne zaboravimo da ustvari ne postoje, već postoje vrste aktivnosti uma.

A po svemu od Karla Marxa: misao je proizvod mozga koji traje (u moždanoj ćeliji zabeležen) ili – nestaje.

Od misli koje ostaju zabeležene u mozgu imamo jedan poseban proizvod rada mozga: zbirni proizvod koji je celog života na poboljšavajućoj ili pogoršavajućoj (moralno gledano) doradi: sećanje!

Da li će neka misao ostati u mozgu kao “duborez” određuje *namera*: dugotrajno razmišljanje o stvari (učenje, ponavljanje); kad se pojavi bilo kakav interes za objektom razmišljanja, ili – *slučajnost*: kad neki novi nadražaj ili novi uvid (na osnovi znanja koje imamo, ili nemamo) stvori takav utisak ili udar na misleće biće da se u mozgu “ukopa” (svojom pozitivnom ili negativnom prirodom) kao – nezaboravno!

Kvalitet sećanja je, kao što se da shvatiti, usmeren u startu snagom uma – radno-proizvodnom sposobnošću mozga.

A to je ona snaga koja se dobije rođenjem:

Snagom uma jedno sećanje počne bivati znanje ili zabluda: neke stvari razumemo ili ne razumemo, prihvatamo ili ne prihvatamo, i počnemo se ponašati ovako ili onako, ..., smisleno ili besmisleno.

Kad je um krajnje smiren, kad se mozak ne bavi ničim – mnogi nazovi majstori (ko zna čega) pričaju o duhu kao o jedinki, zasebnom biću; a kad je um krajnje opterećen, kad se mozak bavi stvarima u interesu celog telesnog sistema, kojeg je deo, oni isti nazovi majstori pričaju o duši kao o jedinki, zasebnom biću.

A kažem – ne radi se tu o dve stvari, nego se radi o jednom na različitim poslovima.

Naravno, niko i ništa ne može otići na mesto kojeg nema, niti može otići ako je nesposoban da ode: Ako je umu moguće da se na sebe spusti, onda je on uvek tu i kao platforma i kao letač; ako je umu moguće da se svojim čovekom bavi onda su tu i um i čovek.

Ali: kažem da je um u duhu onda kad je mozak sam sa sobom, a ne kažem da nema duha kad je um u duši.

Kažem da je um u duši onda kad je mozak na svom čoveku ili oko svog čoveka, a ne kažem da nema duše kad je um u duhu.

Postoji samo mozak koji radi na sebi ili za telo kojem služi – ili miruje.

I kažem – ne postoje osećanja tamo neke duše, nego postoje stanja u mozgu – stanja uma.

Ono što nazivamo **osećanjima** jesu *stanja uma izazvana novim okolnostima, a dovršena sposobnošću, ili nesposobnošću uma, da nove okolnosti prihvati ili razume.*

Naravno, um kao kontrolor i upravnik celog sistema, ne može sve nove okolnosti prihvatiti kao nevažne za sistem – telo čoveka.

Ako dođe do takve promene u okolini da nešto može celog čoveka uništiti i mozak, kojem je zadatak da takve stvari primeti, tu promenu u okolini doista i primeti, onda počne raditi, razmišljati, tako da padne u stanje koje mi sigurno nećemo nazvati oduševljenjem, već – verovatno – strahom.

Dakle: mi znamo, otprilike, koje stanje u mozgu nazivamo strahom i potrebno je samo da ostanemo kod toga da je reč o stanju u mozgu, a ne da je reč o osećanju tamo nekakve duše koje nema.

Nazivajmo mi sva umna stanja osećanjima – nemam ništa protiv toga, ali ne zaboravimo da su to samo stanja u umu.

Ali, ima ovde još nešto:

Osećanje je stanje u mozgu na osnovi novih okolnosti, koje nekad jesu promena zaista samo u spoljašnjem – u okolini, a nekad znače samo novi uvid na osnovi već postojećih informacija.

I ako priznamo da su приметljive promene stanja u životinjama, onda moramo priznati da i životinje imaju znanje, odnosno u stanju su da se postave prema situaciji.

Bar onda kada to znači promena prema spoljašnjem, a ne baš novi uvid. (Filozofija.)

Čovečji mozak se razvio toliko da se počeo baviti poslovima izvan svojih obaveza kontrolora i upravnika sistema; počeo se baviti za svoj interes i stvarima o kojima ne može izvesno znati; jer nema podataka koji bi mu čulima stigli kao izvesnost, nego neke stvari može samo pojmiti, a o nekima stvarima može samo slutiti, o nekim stvarima nagađati, a o nekim stvarima konstruisati.

Mozak čoveka je ili opterećen ili neopterećen.

Um u duhu i duši se isključuju: um je ptica koja miruje ili leti; jednom je dole, a jednom je gore. I ne može biti da je i gore kad je dole, ili obrnuto: da je i dole kad je gore?

To je nemoguće – da je um i u duhu i u duši odjednom.

Dakle: kao što je čovek čovek i kad stoji i kad trči, ali jednom je posmatrač, a jednom trkač, tako je i um – um; bilo da je zabavljen samim sobom ili čovekom i oko čoveka.

Dakle, ne postoji duh kao nešto samosvojno i trajno, niti razum kao nešto samosvojno i trajno, niti duša kao nešto samosvojno i trajno. To je već Buddha, pre dve i po hiljade godina, rekao i tu se slažem sa Tibetancima. Ali ljudi ne mogu to sasvim da prihvate, jer, ne znajući šta još osim toga jeste, a slušajući samo on što Buddha kaže da nije – padaju u očaj. Žele reprizu: konkretan život posle ovog života, pa izmišljaju dušu.

Kad čovek spava, onda je um nesvestan sebe i kao uma i kao duše, a kad je budan može biti da je celog čovekovog života samo kao duša; jer umu je vrlo teško da se ne bavi čovekom, ili okolinom u čovekovom interesu.

Što znači: mozak čoveka je snažniji nego što je to celom telu potrebno; cela ova belosvetska beda znači samo to da umovi nisu u stanju da budu aktivni

kao duh i razum, već su svi uglavnom kao duše – muka vrste koja umišlja da je umno uređenija nego što jeste.

Ali ako čovek upadne u okolnosti opasne po njegov život mozak će stupiti u osnovnu službu zaštite celog stvorenja, a neće reći: “Ja sam duša i svejedno mi je šta će biti sa telom koje me nosi”.

Ali kad se čovek nalazi u dokolici, um, nezaposlen, počne vršljati po onome što je već bilo predmet njegove obrade.

To može izgledati kao da elementi sećanja i znanja preuzmu komandu i tumaraju besciljno, ali ustvari besposleni um počne da žvače već prežvakane stvari, ili da zamišlja stvari koje imaju slabe izgleda na ostvarenje; počne – fantazirati.

\* \* \*

Ako stane generator – prestane i proizvodnja energije; Ako umre čovek umiri se utroba i ohladi se mozak: prestane transformacija hemijske energije hrane u bioelektričnu energiju mozga čoveka.

Nema proizvođača sa njegovim radno–proizvodnim sposobnostima; nema mozga ni kao organa za razmišljanje, ni kao skladišta već proizvedenih misli: Samom čoveku njegovo sećanje i znanje jesu na raspolaganju samo dotle dok ih može nositi – imati. A to je samo dotle dok mu mozak funkcioniše – dakle u živom telu. Kad umre – njegovo znanje i sećanje bez novog nosioca ne mogu trajati, a za njega mrtvog su – definitivno nevažni.

Ovde upozoravam: misli *ne traju* ni u živom čoveku, a kamoli u mrtvom, a sećanje je teret živog mozga, a ne trule moždane mase. Kad čovek umre, *truljenje* moždane mase dovede dotle da se korespondenti misli (složene kiseline u moždanim ćelijama), razlože kao mastiljavi zapis u vodi.

Zamislimo jedan kamion-cisternu. Izduvne gasove motora tog kamiona odvodimo u njegovu cisternu i imamo – dirizab! Naravno, ako taj kamion-cisterna poleti zato što se u cisterni nakupilo dovoljno izduvnih gasova. Celo to vozilo jeste – čovek, motor je mozak, cisterna sa izduvnim gasovima jeste sećanje (korisno i nekorisno).

Kad to čudo poleti i tamo neka duša će stići u onaj svet. A to sa letećim kamionom je još i moguće: Sa dušom je sve mnogo teže:

Imamo um; čim stupi u akciju, dakle kad mozak počne koristiti svoje potencijale, bilo šta da sretne ili obradi – ostavi to u sebi privremeno ili trajno, i više nikad ne može proizvoditi nešto, a da već proizvedeno i upamćeno nije aktivirao. Kao kad bi bilo da motor kamiona ne može



proizvoditi nove gasove dok ne aktivira proizvedene, a znamo da u motor ulazi samo mešavina novog i čistog – ništa staro.

To je duša – um kao proizvodna sposobnost mozga, a zbog onoga što je već proizveo – *neslobodan* u proizvodnji novoga.

Duša – određena i uslovljena svime što ona nije;

Postoji mozak – to duša nije,

postoji radno – proizvodna sposobnost mozga – to duša nije,

postoje stari proizvodi mozga – to duša nije,

postoje novi proizvodi mozga – to duša nije,

Duša – kao zabluda; a ne da je sve ostalo zabluda, a samo duša da je stvarnost, kako neki blebetaju.

Zbog toga čitava ova zbrka od tzv. ezoterije, jer za seme ljudskog bića postavljaju nešto što je samo nesposobnost mozga da bude miran kad nije koristan.

Čovečje telo može imati listu prijatnosti i neprijatnosti: jedno zdravlje i bezbroj bolesti, lekovite ruke mile osobe i ceo svet kao pretnju, a čovekovom netelesnom biću je sve to njegov nemirni um; duša jeste mirisno cveće i izmet – kako kad.

Nemirni um je tvorac nerazumnih poteza.

Tzv. duša napravi od celog čoveka budalu ili žrtvu, a ne um u duhu ili u razumu.

(Um kao) duša odluči o samoubistvu; ne znajući da i ona strada sa telom, koje joj se ne sviđa; ili joj ne obezbeđuje radosti.

Ako neko računa ljubav u duševno stanje, neka zna ovo: ljubav je pamet, mir, a ne uzbuđenje; Ljubav nije oduševljenje. Gde je oduševljenje tu je i interes u blizini, a ljubav i interes ne idu zajedno.

Iz pameti možeš i dalje voleti ženu koja te je ostavila, ili, ne dao ti Bog, neprijatelja; a ne iz velikodušnosti ili milosrđa.

Kao što iz pameti smeš odbeglu ženu ignorisati, a neprijatalju vratiti istom merom; a ne iz nadmenosti tamo ili slepe osvete ovamo.

Duša, dakle, kao uslovljeni, zavisni i zavedeni um jeste samo to: uslovljeni, zavisni i zavedeni um – i ništa više.

To je um na polju interesovanja izvan njega samog i izvan njegovih službi telu.

Međutim, kad je sâm sa sobom, ne baveći se onim što je već poslao u skladište, ne pravi probleme. Um na sebi ima samo svest o sebi i ne da neće, nego ne može ni razmišljati o sebi.

Kao što ruka ne može sebe udarati, nego miruje ili udara nešto drugo.

Spolja ga mi možemo definisati kao radno-prizvodnu sposobnost mozga i zamisliti kao da um sâm sebe pita koješta:

Ko sam ja? Šta sam ja?

Ali to je već samo um kao razum.

Na sebi samom on nema šta da radi; niti je u stanju na sebi samom šta raditi.

Duh – je stanje u svakom čoveku jednako: osim te svesnosti o sebi nema ničega više da bi se tzv. duhovi mogli upoređivati.

Po tome su svi oni jednaki kao *stanja uma na sebi*.

Um u akciji – razum – pretpostavlja razlike u potencijalima mozgova, što su tamo kod Marxa bile *proizvodne snage rada*; da kažem ovde: *pojedinačne*: Da ih ne bismo pomešali sa opštim dometima grupe, društva, naroda, a koje je G. W. F. Hegel nazivao Duhom naroda; iako uvećana Proizvodna snaga rada jednog naroda jeste samo tamo neko stanje u materijalno-proizvodnom biću naroda, a nema nikakve veze sa tamo nekim Duhom naroda – kao filozofsko moralnim dometom

Zaista u duhu ti potencijali stvarno ne odlučuju ništa: duh je svesnost uma o sebi, a toga ima – ili nema, a na koliko moćnom sebi je um miran – jeste nevažno.

Duh je um na sebi sâmom, određen sobom sâmim; sâm um svestan sebe samo kao egzistencije;

Neko ko za sebe može misliti samo – „Ja“.

Kad je um zabavljen celim čovekom i bilo kako **za čoveka** kojem pripada, uz pomoć onoga što je čulima i potencijalom mozga u mozgu zadržano pa na osnovama potencijala i uskladištenog koordinira, upravlja, diriguje – jeste nešto od ona druga dva – ali nije više duh.

Da li ste čuli da još negde **već proizvedeno** utiče na karakter novih proizvoda, punopravno kao i (sa svojim moćima) proizvođač tog već proizvedenog?

Niste!

Niti ćete čuti – osim u duši!

Zna se šta je rad, šta je sirovina, šta je poluproizvod, šta je proizvod, šta je upotrebna vrednost, šta je roba.

Sa svim tim u duši je sve prilično mutno:

Šta može ovde moćni proizvođač bez starih proizvoda?

Šta može um bez sećanja i znanja, kad počne delovati u interesu čoveka kojem pripada? Ništa.

Ali on neće da miruje: on kopa po starom; koje je sada i sirovina i poluproizvod i potrošni materijal; i proizvodi novo, uglavnom beskorisno.

A šta je sa umom u snu?

U snovima jednog čoveka, sve od moći i proizvoda mozga može biti aktivno, jednako kao i u budnom stanju čoveka.

Naravno, kad je neko pitanje od velike važnosti za čoveka, još uspješnije u snu nego u budnom stanju. Jer onda mozak trezveno radi za interes tela koje ga nosi.

\* \* \*

Čim tobožnji ezoteričari ne znaju šta tačno i kako tačno, ovde ili tamo negde, kažu neustrašivo: energija!

Iako nisu u stanju ni da ju definišu kao skup svojstava materije.

Ako je Isus Hristos bio Božji sin, onda je Richard Feynman bio Božje praunuče, a ako Richard Feynman kaže:

*„Es ist wichtig, sich klarzumachen, dass wir in der Physik heute keine Ahnung haben, was Energie eigentlich ist.“*

(Važno je sebi razjasniti da mi u fizici danas nemamo pojma šta ustvari energija **jeste**.)

možete mu verovati više nego bilo kome drugom na ovome svetu i mirno se prepustiti njegovom znanju; čak i onda kad on kaže da je reč o nepoznavanju (nečega).

Feynman pre već citiranog kaže:

*“Zweitens, nimmt Energie eine Vielzahl **verschiedener Formen** an, und für jede gibt es eine eigene Formel.*

*Es handelt sich um folgende:*

*Gravitationsenergie, kinetische Energie, Wärmeenergie, elastische Energie, elektrische Energie, hemische Energie, Strahlungsenergie, Kernenergie und Massenenergie.*

*Fassen wir die Formeln für alle diese Einzelformen zusammen, ändert die Energiemenge sich nicht, ausser man fügt etwas hinzu oder nimmt etwas weg.“*

(Drugo, energija pretpostavlja jednu sumu različitih oblika i za svaki oblik postoji njegova sopstvena formula (račun). Radi se o sledećim oblicima energije:

privlačna, kinetička, toplotna, elastična, električna, hemijska, energija zračenja, jezgra i mase.

Ako sastavimo jednu zajedničku formulu (računicu) za sve ove pojedinačne oblike energije, ukupna suma energije se ne menja, osim što čovek nešto od energije ovamo doda, a tamo negde nešto od energije oduzme).

Dakle: R. Feynman kaže da postoji *devet* oblika nečega što ne znamo šta je, a ne kaže da su misao, sećanje i znanje neke forme energije.

Dalje: Neko ili nešto ima nekakvu energiju, a nikad nećemo čuti da nekakva energija poseduje nekoga ili nešto.

Zatim: pošto energija omogućava rad, odnosno radom se energija “troši” to ustvari teče ovako: Energija iz sistema za varenje hrane odlazi u mozak, omogućuje rad mozga – razmišljanje;

Ni ovde nema još reči o tome da je misao energija: misao je samo proizvod rada – pri kojem se energija “troši”. Šta ovde znači to: “troši”?

Energija ne može biti potrošena, može samo biti transformisana, može se pojaviti u nekoj od devet (ili koliko) formi.

Ako više nije hemijska energija hrane, koja je kratkotrajno bila električna energija mozga, onda je postala hemijska energija u Ribonikleinskim kiselinama, složenim u korespondente proizvoda razmišljanja:

Razmišljanje je radni proces u mozgu i proces transformisanja hemijske energije u električnu, a proizvod ili rezultat svega je misao, (konkretno izražen rad – kao i ukucavanje eksera u tarabu) hemijski zapisana u moždanoj ćeliji.

Zaliha završenih misli (zakucanih eksera u tarabu) je sećanje – znanje.

Čim je misao «ukucana» – ima svoju šifru, znak, i u mozgu ona ostaje kao taj znak. Kadgod mozak u razmišljanje pozove taj znak, dešifruje ga kao misao, umesto koje je u mozgu ostao.

Mozak je organ koji je tokom celog života *pod nekim električnim naponom*; da suma stvorenih podataka ne bi postala izgubljena: bez hrane i sistema za varenje mozak bi uvenuio, kao što biljka u pustinji uvene bez vode.

Ako misao u momentu nastajanja ne bude još negde u Kosmosu, dakle *i izvan čoveka u kojem se stvara*, registrovana i nekakvom šifrom zadržana, sve što od nje još traje jeste ono što mozak, koji ju je proizveo, kao njen znak nosi.

Onda, kad je jedna misao već proizvedena, imamo stanje „status quo“, do nove misli, kad nastupa promena i novo stanje u mozgu.

Sećanje i znanje nisu promena, nego jesu stanje, jednom ovakvo, a drugi put onakvo.

Održavanje sume sećanja i znanja kao proizvoda i istovremeno proizvodne snage rada mozga zahteva samo neki minimum bioelektrične energije, da bi skladište sa svojom sumom podataka stajalo na raspolaganju, za priliku kad mozgu nešto iz sećanja zatreba.

Sećanje nije energija koja može sama od sebe stupiti u akciju, pokret: Ne zamara čoveka nerad, nego ga zamara rad. Ne zamara čoveka skup podataka (sećanje), nego čoveka zamara prisećanje, razmišljanje. Bibliotekara ne zamara biblioteka, nego ga zamara traženje knjiga u biblioteci.

Prema tome: ako je energija snaga koja omogućuje razmišljanje, sećanje kao skup proizvedenih misli nije energija, jer ono ne može ništa izvršiti; niti je sećanje – rad; jer je samo lager, skladište, biblioteka koja mirovanjem ne potrebuje energiju.

O transformaciji energije možemo pričati kad je razmišljanje u toku (kao prisećanje), ali sećanje je *skladište* korespondentnih slogova kiselina u moždanim ćelijama.

O školskim drugovima i drugaricama ne razmišljam svakog dana. I mozgu ne treba nešto posebno više energije, osim da ostane u funkciji, u službi, da bude živ, da bi školski drugari ostali nezaboravljeni, da bi boravili u sećanju.

Ali mom mozgu treba dodatne energije, ako počnem o njima razmišljati.

Prema tome: pošto je sâm proces proizvođenja misli – transformacija energije, onda je razgovor kome ili čemu i kog oblika ona tokom razmišljanja ostaje, ili odlazi, ali kad se razmišljanje završi – nema više govora o njenoj transformaciji:

Sećanje čoveka je stvarno samo arhiv koji nestaje sa nosiocem; jer je sećanje čoveka samo hemijsko stanje stvari u moždanim ćelijama; kao što je hemijsko stanje stvari i jedan mišić njegovog tela, ili jedna moždana ćelija (koja hemijski sklop jedne misli do smrti tela i mozga nosi).

Sećanje jednog čoveka niko i ništa iz njega ne može izneti onda kad on umire.

Čak ni najveći Bio-inženjer Kosmosa:

To se završava *ili u momentu stvaranja misli, ili nikad.*

A ona energija koju umirući čovek otpušta – odlazi nečemu ili nekom drugom, kao toplota, hladnoća, hemijska energija hrane biljkama, ...

Sećanje, kao hemijsko stanje stvari, truljenjem ljudskog tela pripadne ponovo Zemlji i to je ono što je kralj Solomon rekao:

«Iz praha Zemlje si nastao u prah Zemlje ćeš otići».

I gde je tu, u svemu rečenom, duša?

Ne postoji, pa ju s toga nigde ne možemo ni naći.

Odnosno postoji u onom Svetu ideja koji sam vam ja označio kao – Fantazija.

E, tražite vi dušu tamo. Ja ostajem ovde

## 16. deo

U samom centru Zemlje je takozvano *unutrašnje jezgro* (od teških elemenata), sasvim tečno; gustine od 18-11,5 g/cm<sup>3</sup> (idući od samog centra prema kori Zemlje), sa temperaturom od oko 10.000 – 6.000° C (idući od samog centra prema kori Zemlje), koja potiče od procesa radioaktivnih raspada; *spoljašnje jezgro* (žilavo-tečno) je gustine od 10,5 – 9 g/cm<sup>3</sup>, temperature od oko 6.000 – 2.000°C.

Onda dolaze: Zemljin omotač (donji + Asthenosphere + gornji), gustine od 6,7-3,3 g/cm<sup>3</sup> i na kraju Zemljina kora, gustine 3-2,6 g/cm<sup>3</sup>, a temperature 600 – 15°C.

Zemljin prečnik na Equatoru je 12.756 km. A prečnik jezgra Zemlje (unutrašnjeg i spoljašnjeg ukupno) je oko 6.300 km. E to jezgro Zemlje je značajno veće gustine po cm<sup>3</sup> od gustine omotača Zemlje.

Usled rotacije Zemlje *oko svoje ose* – Zemljin omotač se vrti *oko jezgra zemlje* brže (unutrašnje jezgro Zemlje u samom centru miruje u odnosu na omotač); odnosno: Zemlja funkcioniše kao Dinamo sistem, sa jakim električnim strujama u jezgru, na osnovi kojih egzistira Elektro-Magnetno polje Zemlje.

Magnetno polje Zemlje se prostire od nekih 100 (sto) km iznad površine pa do 50.000 (pedeset hiljada) km u visinu (daljinu).

Od same kore Zemlje pa do onih 100 km visine na kojoj počinje prostiranje magnetnih silnica Magnetnog polja Zemlje je nešto kao velika hala ispod velikog krova; magnetnim silnicama Zemlje zaštićena od *spoljnjih* magnetnih uticaja (Magnetnog polja Sunca; tzv Sunčevog vetra, koji se prostire čak izvan Sunčevog sistema).

U toj zamišljenoj hali se dešavaju ove stvari (što se tiče nas – ljudi): Kad spermatozoid čoveka sretne jajašce žene, kresne iskra života zbog plus i minus naboja muškarca i žene,



a odmah zatim se između Južnog i Severnog magnetnog pola Zemlje prostre Silnica života – začetog ljudskog bića:



Pošto je meridijan Zemlje u dužini oko 40.008 km to se ova Silnica života, prostre brzinom svetlosti (u vremenu od oko 1/7 (jedne sedmine) sekunde. To znači (prema našim (ne)sposobnostima registrovanja takvih fenomena) – odmah.

Ova Silnica života začetog ljudskog bića postane odmah, po celoj svojoj dužini, u svim bojama celog spektra elektro-magnetskih frekvencija; Znači: ona prva boja *svetlosti* energetske loptice, koja je trajala samo nekih 0,001 sec, se, razvlačenjem loptice u Silnicu, prostrla kroz sve moguće frekvencije elektro-magnetskih talasa i u svim mogućim bojama sedam elektro-magnetskih talasa.



E sad, ova Silnica života ustvari jeste: ono što mi zovemo život, predstavljen na ovaj način u elektro-magnetnom Omotaču Zemlje; odnosno ona stvar o kojoj, u ime Buddhé, Sogyal Rinpoche kaže:

*“In Buddhismus glauben wir aber nicht an ein unabhängiges oder unveränderliches Wesen wie eine Seele oder ein Ich, das den Tod des Körpers überleben würde. Für die Kontinuität vom Leben zu Leben sorgt keine Wesenheit, sondern, wie wir glauben, die absolute, feinste Ebene von Bewusstsein“.*

(U Budizmu mi ne verujemo u jedno nezavisno, nepromenljivo biće kao što je duša, ili jedno Ja, koje smrt tela preživljava. Za kontinuitet od života do života ne brine neko biće, nego, kako mi verujemo, apsolutno, najfinije polje Svesnosti.)

Dakle: ne postoji večnoživeća duša, koja ulazi u telo zametka nego postoji takozvani život bića, novostvorena svesnost, kojoj *startnu energiju* daju otac i majka. (Jin-Jang, žensko-muško, minus-plus.)

Ta Silnica života je kao jedan *konac od energije*, ali s obzirom na ono što se dalje novozačetom biću dešava, lakše je za vas ako jednu Silnicu života zamislite kao tanku cevčicu.

*Svako* živo biće, na ovoj planeti začeto, jeste tako postalo i ostalo svojom energetsom Silnicom u Sećanju Zemlje zabeleženo.

To znači da još postoje svi zapisi o svim «izumrlim» biljnim i životinjskim vrstama. Odnosno: Arheopteriksa, naprimer, je moguće opet u realitet «na Zemlju spustiti». Ili Sabljastog tigra, ...

I eto tako: Kao što misao jednog određenog čoveka ima svoj bio-hemijski zapis, ribonikleinskim kiselinama, u moždanoj ćeliji njegovog mozga, tako ista ta misao ostaje na Silnici života mislioca čoveka elektro-magnetnim talasima zapisana. Kao fragment Sećanja Zemlje; zauvek, ili – do daljnjeg. Zato, da bih vam to «do daljnjeg» bolje objasnio, sam vam i rekao da je bolje da zamišljate Cevčicu života, a ne konac, nit ili zrak.

Vi ste razumeli da čovek iz svog sećanja može u novo razmišljanje izvući svaki podatak koji je u mozgu ostao zabeležen bio-hemijski. A kako jednu misao iz Sećanja Zemlje, elektro-magnetnim talasima zapisanu, može čovek (ili neko drugi) u svoje razmišljanje dovući?

Od Južnog do Severnog pola Zemlje svaka Silnica života je predstavljena kroz svih sedam talasnih dužina: Radio, Mikro, Infrarot, Svetlosna, Ultraviolet, Röntgen i Gama.

Kad se čovek rodi – u omotaču Zemlje je odmah predstavljen tom energetsom Silnicom života (koja još ne nosi nikakav zapis o novorođenom biću, osim te svesnosti koja se odnosom jednog muskarca i jedne žene stvorila i – identifikacije tog muškarca i te žene, kao roditelja novog tela i nove svesnosti; što je u suštini identifikacija novorođenog tela i novostvorene svesnosti);

U zoni svetlosti; u visini Equatora, je blago izraženim čvorom predstavljena pripadnost vrsti; I otuda dolazi ono što svakom ljudskom biću pripisujemo kao poreklo od Boga: Svesnost novorođenog bića predstavljena u spektru Svetlosti na elektro-magnetskoj liniji života: Solar-pleksus – koji u ljudskom telu znači – pupak.

Ova linija života «kresne» na *geografskoj dužini začeca* i zauvek na toj dužini i ostane; bez obzira na to gde čovek dalje bude posle putovao ili živeo.

Dalje: kad frekvencije (dužine) elektro-magnetskih talasa merimo nekim pogodnim aparatom mi vidimo uvek samo razlike u dužinama, a razlike u amplitudama ne primećujemo: jer ni ne postoje; pošto je izvor elektro-magnetskog zračenja obično neko astronomsko telo; ili mineral, elektromotor, ...; koji emituju jednolične signale.

Ali jedan pojam je na Silnici života predstavljen kombinacijom oscilacija; i to ne bilo gde na Silnici života, nego – zavisno od «moralne» čistoće pojma ili misli, akcija, ... – na jednoj od sedam talasnih dužina.

Tako da jedno razmišljanje može biti zabeleženo na celoj Silnici života: glupe-zle stvari u zonama ispod svetlosti (prema Južnom polu Zemlje, dakle), a inteligentne-zle stvari u zonama iznad svetlosti (prema Severnom polu Zemlje, dakle); dobre misli u visini Equatora.

Dakle: Svesnost novorođenog bića je na njegovoj Silnici života predstavljena *Oscilacijama svesnosti u zoni Svetlosti*. I to je sve što u početku života može neko o njemu u Sećanju Zemlje «naći».

Otuda dolazi ona priča iz Starog zaveta da su svi ljudi prvo govorili samo jednim jezikom; jer: bilo da ja kažem «otac», ili Vater, Padre, Father, ... *isti* skup oscilacija ostaje na *istoj* talasnoj dužini moje Silnice života zapisan kao elektromagnetski korespondent tog pojma.

E sad: kad se na Silnici života pogledaju svih sedam čvorova talasnih dužina elektro-magnetskog spektra vide se, u bojama čvorova, glupost,

zloba ili dobrota čoveka, kojeg ta Silnica života predstavlja; njegovo znanje ili njegova neukost. Jer svi pojmovi i sve misli vuku na jednu glavnu boju ličnosti.

Valjda vam je jasno da je jako izraženim čvorom u spektru Svetlosti predstavljen mudar čovek, a jako izraženim čvorovima (tri) prema Južnom polu glup čovek, a jako izraženim čvorovima (tri) prema Severnom polu zao čovek..

Početak skupljanja boja jednog čoveka teče odmah od onog momenta kad se spermatozoid i jajašce sretnu.

Sve Silnice života, uzete u snop, formiraju Sećanje i Znanje Zemlje. I magnetni Omotač Zemlje štiti ovu Veliku biblioteku od negativnih uticaja magnetnih sila Sunca.

A postoje (tako ukupno uzete Silnice života) i Snopovi porodice, naroda i vrste; otuda imamo glupost-zlo pojedinca, naroda ili vrste; ako je zbirna boja Sećanja i Znanja Zemlje ispod ili iznad spektra Svetlosti.

Teško da će se ikada koji narod naći zapisan samo u spektru svetlosti; jer svugde ima budala i zlobnika; bez obzira na stupanj tehnološkog razvoja.

\* \* \*

Prema svemu rečenom abortus jeste – ubistvo.

\* \* \*

*Stvoritelj naš* i Njegovi, koje mi nazivamo Anđelima, su odlični poznavaoци ove elektronike, tako da oni mogu svaku od ovih Silnica života «izbrisati» (a to vam je ono što je Isus nazvao stvarnom smrću), ili na osnovu jedne Silnice života novog čoveka date silnice od elemenata Zemlje stvoriti (a to vam je ono koje u Starom zavetu stoji kao: «udahnuti život».

Te prema tome, pošto Oni znaju vibracije i boje svih elemenata i jedinjenja, nemojte se čuditi *Knjizi postanja* kad kaže da je Bog (Stvoritelj) stvorio Zemlju ovakvom kakvom je mi gledamo i znamo.

Jer Oni mogu od peska Sahare napraviti sva 92 elementa Mendeljejevog periodičnog sistema.

I napravili su tačno ovoliko vode na Zemlji koliko je potrebno za život svega što na njoj živi. I napravili su Svetlost: Podigli su naše sposobnosti da registrujemo frekvencije u tom spektru.

Kažem i ovo: sva inteligentna bića u Kosmosu su telima kao i mi Zemljani; i fiziološki i «na lik». Jer je to najfunkcionalniji i najlepši sklop od svih

mogućih sklopova inteligentnog živog bića. Možda su negde samo sitniji ili krupniji i to je sve što je vidljiva razlika.

Dakle Stvoritelj može sve, ali On i Njegovi su ovu Planetu samo otkrili kao pogodnu za male korekcije stanja koja su ovde «videli». Ovo «videli» znači: Oni ne moraju ovamo dolaziti; Oni odande sve ovdašnje stvari (Silnice života i našu *Opštu Inteligenciju*, kao Sećanje i Znanje Zemlje) primaju i «čitaju»; i na njih utiču – kada to za naše dobro žele.

Kad St. W. Hawking kaže da ne bismo trebali da se trudimo oko slanja signala u Svemir, da nam ne bi došli neki napredniji koji bi nas uništili, kao što su «napredniji» Evropljani uništili Crvenokošce, pokazuje da ne poznaje stanje stvari: Otac naš i Njegovi su odavno sa nama ali – dobronamerno.

Otac naš i Njegovi nisu tehnološki napredni divljaci, kao što su to bili oni koji su na Severnoamerički kontinent iz Evrope otišli, a koji sada sa Severnoameričkog kontinenta divljaju dalje po svetu; dakle i po Evropi sa koje potiču.

Otac naš i Njegovi nam dozvoljavaju potpunu slobodu.

Jedino što su za nas učinili je to da su nam ponešto fizikalno objasnili kroz Buddhu, ponešto «socijal-psihološki» kroz Isusa i ponešto filozofski kroz Muhammada.

I jedino što za nas i dalje čine je da stalno odabiraju onih 28:

14 dobrih i 14 zlih u funkciji razvoja vrste.

Kako Stvoritelj odabira ovih 28 u funkciji razvoja čovečanstva?

Kad se na Silnici života nekog čoveka izrazito jako pokaže naklonost prema dobru (za jednog od prvih 14) odnosno naklonost prema zlu (za jednog od 14 drugih), onda Stvoritelj u zamac odabranih roditelja pored *njihovog* energetskog naboja, koji znači život novog bića, ubaci i izraženi čvor bića koje je već živelo i pokazalo se ovakvim ili onakvim, kao *usmerenu* Naklonost novog bića.

I to je cela tajna reinkarnacije; baš kao i Buddha što je rekao: ne vraća se u novi život nikakva stara priča nekom novom zametku, nego se samo pojačava Naklonost zametka novog čoveka.

Fizikalno gledano: jedno reinkarnirano biće jeste na rođenjem stečenu Silnicu života, koja se prostre kroz ceo spektar elektro-magnetskih vibracija na relaciji između Južnog i Severnog magnetnog pola Zemlje, dodati Energetski čvor iz spektra Svetlosti, ali jednog telesno već mrtvog čoveka, ili Energetski čvor iz spektra Gama zraka, ali jednog telesno već mrtvog čoveka.

Naklonost bića (pojačana Energetskim čvorom jednog upokojenog i um (produktivno-operativna sposobnost mozga) mogu jedno ljudsko biće zadržati na startnoj poziciji spektra talasnih dužina ili «odneti» na neki drugi čvor frekvencija. Ali to se vrlo teško dešava, jer: neko je «sklopljen» kao glup, neko kao dobar, a neko kao zao i to ostaje tako kao osnova bića. Novu okolnost u razvoju jednog ljudskog bića može doneti uticaj *Opšte Inteligencije*, ako kojim slučajem čovek u vezu s Njom stupi i – uticaj roditelja, ljudskog društva, ili još koga kao vaspitača.

Prema svemu tome, najbolja «Karma» bi bila:

- a) Naklonost novorođenog bića, pojačana Energetskim čvorom iz spektra Svetlosti nekog upokojenog,
- b) umno jaki roditelji,
- c) jaka i trajna veza sa Opštom Inteligencijom i
- d) dobri učitelji.

Kad Buddha kaže «dobra Karma» to između ostalog znači i roditi se od roditelja koji vaspitanjem mogu dete «povući» ka – Svetlosti.

Ako su prva tri uslova ispunjena, onda učitelji ne igraju presudne uloge. Jer jedan čovek sa jakom «karmom» ka dobru, može vrlo lako sâm od sebe prevazići sve postojeće učitelje, odnosno jedan čovek sa jakom karmom ka zlu može vrlo lako sâm od sebe prevazići sve poznate zlotvore.

Dakle meni su moji roditelji dali umne sposobnosti, i veliko iskustvo, a znanje sam tražio sâm. Naklonost mi je sa Silnice života čoveka koji je živeo u Turskoj kao učitelj u Vojnoj akademiji, u 16. veku Hrista. I to je sve što znam o mom karakternom poreklu.

To što neki zovu reinkarnacijom, a ja *utelovljenjem naklonosti* ide ovako: Sastave se žena i muškarac i na Silnicu života njihovog deteta Stvoritelj ubaci Naklonost ka dobru, čoveka koji se u sećanju Zemlje nalazi kao boja Svetlosti ili neka boja zla (lenjosti, depresije, histerije, destrukcije, ...); već po Njegovoj nameri.

Ova Naklonost iz prethodnog života je *jača* od čvora svesnosti, koji se sâmim začecem pokaže (u sferi Svetla) kao pripadnost vrsti; Ova Naklonost iz prethodnog života odredi karakter bića još u startu, novog života.

Stvoritelj ne bi morao dobre upokojene u ovom dobu ponovo utelovljivati, nego tek za večni život; ali On to čini sada, jer je toliko mnogo zlih ljudi da

On pokušava održavati ravnotežu između zla i dobra ubacivanjem Naklonosti (već *pokazanih*) dobrih.

Kad jedan čovek počne pričati da se seća nekog svog prethodnog života, to samo znači da je «upao» na Silnicu života nekog pokojnika, i u stanju je svojim mozgom neke oscilacije, kao elektro-magnetske zapise misli davno upokojenog - dešifrovati – razumeti. Jer iz prethodnog života niko ništa ovamo ne donese osim Naklonosti ka zlu ili dobru.

Inače, za one za koje se Otac odluči da ih više ne vraća među nas Zemljane, na Novoj Zemlji (baš kako kažu Jehovini Svedoci) sastavi ženu i muškarca (koji su tamo na Novu Zemlju dospeli na isti način na koji će i njihovo dete tamo nastati) i na Silnicu života njihovog deteta Stvoritelj ubaci Naklonost ka dobru, čoveka koji se u sećanju Zemlje nalazi kao boja Svetlosti.

Kad se njegov telesni razvoj nađe na onoj tački na kojoj je on sebe u prvom životu najviše voleo – starenje tela prestane. Sad se tom telu, koje više ne stari, dâ na uvid cela priča i sve znanje čoveka od koga mu je Naklonost bića sa ove Zemlje. A to je ono što nam je Isus Hristos najavio kao Uskrsnuće.

Dakle neki su već tamo, a neki će se tamo ponovo tek uteloviti za večni život.

A Sudnji dan ovde ne znači da će iz grobova poustajati mrtvi, nego znači da će doći Sudnji dan za sve zlotvore koji u Sećanju i Znanju Zemlje stoje kao boje zla: – Biće izbrisani!

Jer zlo neće biti više potrebno ni kao faktor u funkciji pokazivanja i testiranja Naklonosti. Niti će Stvoritelj trebati nove ljude po prvi put rođene i osveščene.

Oni koji ovde nemaju ljubav za sebe, «bôje» svoju Silnicu života jednako tamno, kao da mrze nekog drugog. Prema tome depresija i samoubistvo u stanju depresije vode u – brisanje iz Sećanja Zemlje.

O prestanku starenja ljudskog tela je dovoljno da vam kažem da je ove godine Dr. Aleksandra Trifunović, mlada Crnogorka objavila naučni rad, u kojem je objasnila da nije tako kako se pre mislilo da starenje tela uzrokuje greške u mitohondrijama, nego je tako da greške u mitohondrijama počnu uzrokovati starenje tela.

Mitohondrije su organele koje ćeliju snabdevaju energijom.

Razmnožavaju se nezavisno od ciklusa ćelije.

Bio-inženjeri koji znaju kako mitohondrije od grešaka u radu čistiti, mogu bez problema zadržati jedno ljudsko telo hiljadama godina u životu. Zasada to, onima koji su ovde već živeli i zaslužili život, a ne «brisanje», obavljaju Stvoritelji Bio-Inženjeri na Novoj Zemlji.

Ta znanja ćemo i mi ljudi jednom dostići.

A kad budemo znanstveno tako daleko otišli da možemo živeti neograničeno, zla neće biti više ni u Sećanju Zemlje ni među ljudima; jer onaj koji je toliko pametan da pobedi Smrt, jeste pametan i da pobedi zlo u sebi.

A kad se smrću čoveka ona energija, koju je dobio od oca i majke u samom trenutku začeca, (a kojoj Buddhisti daju ime svesnost, ne-poznavajući stvari – duša, a jeste zaista – život), odvoji od tela u kojem je nastala i trajala (bivala održavana unošenjem hrane) – padne kao Ne-Svesnost na svoju Silnicu života. I kao takva pripadne planeti Zemlji. Odnosno, kako sam vam rekao, traje kao: deo Sećanja planete Zemlje!

To je *deseta* vrsta energije; o kojoj R. Feynman ništa nije rekao.

I u tom momentu na Silnici života umrlog nastane situacija jednaka onoj koja nastane na ekranu neke video projekcije kad pritisnemo dugme «STOP»! Ništa se više ne kreće, ne može se ništa više ni dodati, ni oduzeti; jer je produktor novih misli i zaključaka nestao kao produktor misli i zaključaka. To je onda ona duša koje više – nema; i koje nije nikad ni bilo!

Ko je ovde, na Zemlji bio *glup* ne može na svojoj Silnici «sresti» drugog nego samo sebe glupog (u elektro-magnetnom zapisu).

Onaj ko je ovde bio *dobar* ne može na svojoj Silnici «sresti» drugog nego samo sebe dobrog u elektro-magnetnom zapisu.

Ko je ovde mrzeo, ljude, žene, decu, muziku, hranu, fudbal, «nevernike», ... na istu mržnju će «pasti» ne-svestan.

Kad se u neko novozačeto telo čovečjeg stvorenja ubaci Naklonost nekoga ko je već jednom živio, ova novostvorena osoba *nikad* na ovoj Zemlji, svojom sadašnjom prirodom, neće «dobiti» na znanje celu priču osobe od koje je dobila i Naklonost: Mozak običnog čoveka *nije sposoban* da dešifruje oscilacije frekvencija sa Silnice života Reinkarniranog; možda ponekad neki detalj.

Zasad samo Stvoritelj naš i Njegovi to mogu; jer su tehnološki razvijeni da dešifruju sve – celog Sećanja Zemlje.

*Stvoritelj naš* i Njegovi neće pretresati sve milijarde priča cele Istorije i praistorije Zemlje:

Boja Svetlosti: – Novi život. Sve ostale boje: – Smrt! Brisanje iz Sećanja Zemlje.

Silnice života u zoni svetlosti ostaju da trepere za novo utelovljenje, na Novoj Zemlji. Dok nas Stvoritelj ne bude sve re-inkarnirao *ovde*.

Sve ostalo ispod i iznad Svetla mnogo jačim elektro-magnetnim silama će biti – izbrisano. Ili od Oca i Njegovih ili od naših plemenitih.

Ko ne veruje u ovo što govorim već je na putu prema Večnom Ništa: Ne da je neverovanje u ovo što ja govorim nešto loše po sebi, nego neverovanje u ovo vodi u propuštanje šanse za večni život.

Bio-Inženjeri ni na Novoj Zemlji «ne ulaze» u misli Novozemljana: Važna je Naklonost, a neki nesporazumi i krize su za toleranciju.

Na svim planetama naše Galaksije koje nose ista ovakva stvorenja kakvi smo mi, egzistiraju takođe polja Sećanja i Znanja. I svi zajedno činimo Mrežu Galaktičke Inteligencije

\* \* \*

Neki astrofizičari razmišljaju o mogućem jeziku sporazumevanja sa Vanzemalcima, ali to je mala briga za one koji su u stanju da dešifruju amplitude na Silnicama života. Ako neko iz sazveždja *Zec* misli na svog biološkog oca, ima isti zapis u elektromagnetskom polju svoje Planete kao i mi: bez obzira da li kaže: «tata» ili «atat».

\* \* \*

Na kraju mi je ostalo da definišem pamet:

Pamet je stepen intelektualnog razvoja (znanje) na osnovi kog čovek nema ni namera, ni reči, ni dela nasilja.



## 17. deo

Kad bi se sve vratilo unazad i kad bih ovakav i sa ovim stanjem u glavi trebao odabrati u kojoj materici da se začne moje novo telo rekao bih:

«Od Mirka i Vidosave – sve ponovo isto!»

Jer ne mogu zamisliti da je negde bilo boljih situacija za učenje nego sa njima i njihovima; u ona vremena: Mirko i Vida su bili moj kapital i moja šansa.

I pošto, na kraju svega, jako volim sebe, moram za to biti zahvalan njima. Jer bih bez njih bio drugačiji; i – možda ne bih bio ovako narcisoidano srećan. Što smatram boljim stanjem od onog kad sam imao kompleks manje vrednosti.

Mada sam sad stvarno već umoran od «doškoloavanja». Ali ometanja imam još. Kad bih vam sad počeo pričati šta sam sve doživeo i šta još doživljavam u Švajcarskoj, od Švajcaraca i sa Švajcarkinjama – trebala bi mi nova knjiga.

\* \* \*

Kad sam pitao *Savetnika*: «Da li da se vratim u Srbiju»? dobio sam odgovor: «Stvar je već propala, samo ti još ne znaš zašto».

I odlučio sam da ostane tako: Da ne saznam zašto je stvar trula.

\* \* \*

Dragoljub: Raspad porodice ili Karl Marx i duša koje nema

Kad sam Aktualnoj drugarici pokazao koju ću fotografiju staviti na lice ove knjige pitala me je:

«Ovog čoveka koje je pobio onoliko ljudi?»

Rekao sam joj:

«Ti danas, 23. januara 2005, iz ove tople sobe i ja sa onim što sam do danas doživeo, ne možemo suditi o Mirkovom činu; Nismo kvalifikovani:

Mirko «Crnogorac» je februara 1945. imao 20 godina i 7 meseci života. Od toga jednu godinu u Ilegali i tri godine u Gerili (partizan).

Ja bih u ratu sigurno bio oprezniji kao moj stric-Jovan što je bio i sigurno je da ne bih zaradio komandu ni nad desetinom, a kamoli nad vodom.

Da su Nemci meni ovakvom ubili oca Mirka, onako kao što su Mirku ubili oca Marinka, ja bih samo plakao. Možda je i Mirko nekad plakao, ali ja to nisam nikad video. Znam da je razmišljao i činio.

A da Stvoritelju nije trebao onakav kakav je bio, dozvolio bi Stvoritelj da Mirka streljaju njegovi za onu pušku koju su mu ukrali (njegovi), ili da ga Nemci dokrajče u onoj zasedi. Ali od Stvoritelja je bilo da mu tamo u zaštitu dođe viši komandant i da ga onamo Nemci rane baš u glavu – da bi im izgledao kao da je mrtav. A da nije bio jak i hrabar, jaukao bi i pizdio i – pucali bi mu naknadno (ili lakše ranjenom) u glavu; kao što su i ostalim saborcima njegovim pucali u glave da ih dotuku.

A o onih tri stotine na kojima se Mirko osvetio mogu ti reći ovo:

Ako neko u rat uđe za neku Ideju, onda je to jače nego ako neko uđe iz materijalnih, dakle – imperijalističkih, razloga; kao Hitler što je krenuo.

Ako je neko u II svetski rat ušao i bez Ideje i bez naklonosti prema Hitleru, nego samo zato što je kalkulirao da će Hitler pobediti – izgubio je samim tim što je *služio* u prljavim stvarima, a tek zatim što je služio onome koji će izgubiti rat.

Bog zna kome, kad i koja kazna treba da bude. Moja baba-Jeca je govorila nama deci, kad nešto u odsustvu ujaka Nove blesavo uradimo:

«Videćete vi svog Boga kad vam Nova dođe».

Onih tri stotine su «videli» svog Mirka.

A ja ne smem tvrditi da ni jedan od njih nije bio u Kragujevcu kad su Nemci u Šumaricama streljali sve muškarce od 16 do 60 godina starosti. (2388 Kragujevčana i ko zna koji broj iz Hrvatske (izbeglih od Ustaša) i Slovenije (izbeglih od Belogardejaca) Srba; odraslih i đaka; ili da ni jedan od njih nije bio u Šapcu kad su Nemci pobili neke Šapčane, pa ih ispolivali hlebnim brašnom i pustili svinje da jedu ljudsko meso; ili da ni jedan od njih nije «radio» u Jasenovcu (700 hiljada ubijenih; Srba uglavnom, Cigana i Jevreja.

A ti ne znaš ništa ni za Kragujevac, ni za Šabac, ni za Jasenovac.»

Bez obzira na sve što sam ja naučio i saznao – mislim ovako:

*Ako se ne upravljamo po Novom zavetu neka važi Stari!»*

26. januar 2005.

Solothurn – CH

Ilustracija na strani 168 – Dragoljub M. V. P. - *Začće nove svesnosti*

©: Dragoljub M: V. P.

